הארץ

שנה נ"ה יום ו' י"ב באדר ב' תשל"ג 16 במרס 1973 V. 55/16,417 / MARCH 16 1973

הודות לערנותם של שרותי הבטחון איטליה-צרפת-ישראל

עצרו שני ערבים שזממו לפוצץ מכונית תופת ליד שגרירות ישראל בפאריס

במכונית שבה הגיעו מאיטליה נמצאו 16 ק"ג חמרי נפץ

(עי"ר, צי"צ רו. פי.). ...נעצרו היום על-ידי ...פת, כאשר נכנסו ל...נית כרדס מלאה חו...מצים ומנגנוני השהיה. ...הרה, כי הוכר הנפץ ... את שגרירות ישראל.

הערבים היו הרכונים ...מיתיהם: ראיד אלסלב, ..., ועומר כוחמד טביב, ... שנהג במכונית. המש... שהורכבים מזוייפים וכי השמות בדויים.

אחרי כבצרם הבוקר באזור האלפים הצרפתיים, סיפרו ה־שניים כי הם תושבי רבת־עמון הגיעו לצרפת מביירות, וכי היכננו לנסוע לפאריס לפוצץ את השגרירות הישראלית.

השניים נעצרו במחסום דרכים, אחרי חיפושים ברחובים שנערכו ב־דרום־מזרח צרפת. הם עוררו קודם את חשד אנשי משמר הגבול האיטל־קי, שהודיעו את משטרת צרפת. ב־מכונית של שני הירדנים היו 16 ק"ג חומרי נפץ שהוסתרו עם הנפ־צים ומנגנוני השהייה מתחת למער־כת החימום של המכונית.

אזהרות מוקדמות

(עי"ר). מקורות יודעי דבר אמרו, כי שירותי הבטחון של צרפת ויש־ראל עמדו הכן זה מספר שבועות, בעקבות אזהרות כי עלול להיעשות נסיון לפוצץ בניינים ישראליים ב־פאריס, באמצעות מכוניות תופת.

שני העצורים הגיעו לצרפת מאי־טליה במכונית רשומה במערב גר־מניה — מסרה המשטרה.

ניכסון מזהיר את האנוי מהפרות הפסקת האש

מגנה הברחת נשק מהצפון לשטח הדרום

וואשינגטון, 15 (יו. פי., צי"ר וצי"צ). הנשיא ניכסון הביע היום דאגה חמורה מהמשך הפרות הפ־סקת האש על־ידי צפון־וייטנאם, והזהיר כי המשך הברחת הנשק מהצפון לדרום עשויה לגרור אח־ריה השלכות חמורות.

במסיבת עתונאים הזהיר מר ניכ־סון את האנוי, לא להתייחס בקלות־ראש לדבריו אלה. הוא אמר כי עד כה התייחסה ארה"ב בסלחנות יח־סית כלפי הפרות הפסקת האש אך בעתיד, המשך הברחת נשק ואספקה צבאית לדרום הוא עניין אחר. ברא־שית השבוע הודיע הפנטגון כי ב־נתיב הו צ'י מין נראו 30 אלף חיי־לים וכמספר רב של טנקים הנושים דרכם לדרום וייטנאם.

רצח בסייגון

בפגודה בודהיסטית מלאה מתפ־ללים ליד סייגון נהרגו היום 17 נזי־רים ומתפללים ו־88 נפצעו בהתפו־צצות של רימון־יד.

נמסר כי זו התקריה החמו־רה ביותר בסוגה מאז נחתמו הסכמי הפסקת האש. פיקוד ה־צבא בסייגון מסר, כי איש מ־הטירוריסטים לא נתפס.

בפאריס נערכה היום הישיבה ה־ראשונה של הוועדה הכלכלית המ־שותפת לארה"ב ולצפון וייטנאם כדי לדון בסיוע כלכלי אמריקאי לשיקו־מה של צפון וייטנאם.

בוררת־ריה של קאנדה

לסייגון הגיע היום שר החוץ ה־קנדי מר מיצ'ל שארפ, והודיע כי קנדה אינה מרוצה מצורת פעולתה של ועדת הפיקוח הבין־לאומית על הפסקת האש, וכי עוד לפני סוף חו־דש זה תחליט ארצו סופית אם להמ־שיך ולשלוח נציגים לוועדה המש־קיפים.

3 ציידים נהרגו בעלות רכבם על מוקש ליד הגבול הלבנוני

ההרוגים תושבי הכפר אבו-סנאן בגליל ✶ חשש בלבנון מפעולת-תגמול נוספת

(ע). שלושה אנשים נהרגו ואחד נפצע בעלות ג'יפ אזרחי על מו־קש באזור קיבוץ מצובה. האסון קרה ב־10.30 אור ליום ה'. הג'יפ ובו ארבעה ציידים ערבים מהכפר אבו־סנאן שבגליל המערבי (עכ־ו, כנראה, בציד חזירי־בר לאזור זרקורים), נע בדרך עפר צפונית לקיבוץ מצובה וצפונית לכביש הצפון.

נראה שההתפוצצות לא נשמעה ב־אזור, מאחר שהדבר נתגלה רק ב־שעות הבוקר לאחר שהפצוע זחל במשך כל הלילה לכיוון הכביש הרא־שי והתגלה עם אור היום על־ידי חבר מצובה שיצא לעבודה בשטח. למקום הוזעקו אמבולנסים, אשר העבירו את הארבעה לבית־החולים הממשלתי ב־נהריה, שם נקבע מותם של שלושה מהם.

כוחות הבטחון שהוזעקו למקום, פתחו בסריקות באזור ובחקירה. צויין כי לאחר חודשי רגיעה רבים באזור זה, התחדשה באחרונה פעי־לות המחבלים ובשבועיים האחרונים היו שתי תקריות.

שמות ההרוגים

שלושת ההרוגים הם: יוסף מוסה יוסף, בן 70, בנו יעקב יוסף מוסה, בן 28, וסמיח כהנא ניכר עואת, בן 31.

הפצוע הוא נהג הג'יפ, אליאס גבריאל חליל מוסה, בן 29.

הג'יפ עלה על המוקש בגלגל ה־אחורי והתרסק לגמרי. בדרך העפר נוצר בור שעומקו ורוחבו כמטר.

2 ק"מ מהגבול

למקום הפיגוע, המרוחק כ־2 ק"מ מהגבול, הגיעו במהלך החקירה קצי־ני צה"ל בכירים. בין הבאים היה אלוף פיקוד הצפון, אשר הגיע למ־קום בשחר. בבוקר, בחקירה הת־ברר שהמוקש הוטמן בדרך העפר על־ידי מחבלים שהגיעו כנראה מ־לבנון הסמוכה. המוקש היה מסוג ט־54 כתוצרת סין, המכיל מטען חומר נפץ שמשקלו היה 9 ק"ג.

גופותיהם של שלושת ההרוגים היו מרוסקות ומפוזרות ברדיוס של כ־30 מטר ממקום ההתפוצצות והיו קשיים בזיהוים.

20 צעירים נעצרו באזור טול כרם

חשודים בהתארגנות ב„ספטמבר השחור"

(ע). — כוחות הבטחון באזור טול כרם, עצרו השבוע כ־20 צ־עירים מתושבי העיר והסביבה, כחשודים בהתארגנות בלתי חו־קית.

נודע, כי כמה מן העצורים הם תלמידי בתי ספר תיכוניים בטול־כרם.

העצורים הודו כי אימצו ל־עצמם את השם „ארגון ספטמבר ה־שחור", ובין היתר מיוחסים להם הדבקת כרוזות בבתי ספר הקוראות לשביתה במחאה על הפלת המטוס הלובי, וכן נסיון להצית מכונית ישראלית שחנתה בטול כרם לפני יותר מחודש ימים.

ברשות אחדים נתגלו חומרי־חבלה כתוצרת ביה.

חשש בלבנון מפשיטה נוספת של צה"ל

מיכאל גורדוס מוסר — במיוחד ל„הארץ":

אישים במסבלות לבנון אמרו את־מול לכתב רשת השידור האמריקאי „אי.בי.סי." בביירות, כי הם חוששים מפני האפשרות של מתקפה ישראלית מחודשת נגד לבנון.

כתב התחנה ג'ון קולי מסר אמש, כי החשש התעורר לאחר ששלושה אזרחים ישראליים נהרגו ואחד נפ־צע כתוצאה ממוקש סמוך לגבול ישראל־לבנון, ובעקבות ההצהרות האחרונות של השרים הישראליים דיין ואבן אשר האשימו את לבנון כי היא משמשת בסיס לארגוני ה־מחבלים הפלסתינאים וכי על ישר־אל יהיה ליזום פעולות נגד. כתב האי.בי.סי. בביירות מסר אמש ב־את תגובת שר החוץ הלבנוני חליל אבו חמאד להצהרות לאיומי השרים הישראליים. אבו חמאד אמר: „יש־ראל היא המתחילה בפעולות טרור ואין לבנון זקוקה להטפות מוסר מ־תל־אביב".

חוסיין החליט:

אבו דאוד: למאסר עולם

רבת עמון, 15 (יופ"ע). אבו דאוד, אחד ממנהיגי אל פתח יוד־עה תקופת מאסר עולם — לאחר שהמלך חוסיין המתיק את גזר דין המוות שלו.

חוסיין ביטל את פסק דין המוות שהוטל על אבו דאוד ו־15 מחבריו, שנמצאו אשמים בפעילות בחתר־נות.

המחבלים: לא נפסיק המבצע

(יופ"ע). ארגוני המחבלים הפלס־תינים החליטו היום בביירות, כי לא יחדלו במבצע נגד ירדן, על אף החלטתו של המלך חוסיין להמתיק את עונשי המוות.

ניו דלהי, 15 (צי"צ). מר פאכ־ריק ...נאן, שגרירה החדש של ארה"ב בהודו, נתקבל היום על־ידי ראש הממשלה גברת אינדירה גאנ־די, ומסר לה איגרת אישית מהנשיא ריצ'ארד ניכסון. תוכן האיגרת לא פורסם.

הג'יפ המרוסק, שבו נהרגו שלושת הציידים הערבים בצפון.

בטאון האירגון לשחרור פלשתין:

9 מחבלים טורקיים נהרגו בפשיטת כוחות צה"ל בלבנון

ביירות, 15 (צי"ר ע"צ). תש־עה טורקים נהרגו ב־21 בפברו־אר, כאשר כוחות ישראליים תק־פו את מחנות הפלסתינאים בנהר אלבארד ובדאר בצפון לבנון — מגלה היום „פלסתין אלתאורה", ביטאון האירגון לשחרור פלס־תין.

„בקרב הלוחמים, שהקריבו את חייהם כדי להגן על המהפכה הפלס־תינית בחזית אלה היו תשעה טור־קים הנרדפים על־ידי השלטונות ה־פאשיסטיים בארצם, בגלל מאבקם ה־בלתי פוסק נגד האמפריאליזם והציו־נות". ההודעה בלשון זו, בשם ארגון הטורקים המופיעים, פורסמה ב־ביטאון האירגון הפלסתיני.

עוד נאמר בהודעה כי ב־1968 „ספגו אחינו הפלסתינים את דמם בפעולות לכמותו נגד כוחות ציו־נות בטורקיה. ב־1968 נפל הקדוש הטורקי הראשון בפלסתין, בשטחים הכבושים".

בהודעת הטורקים המופיעים נא־מר כי גבור צבא להילחם לצד ה־עם הפלסתיני. „ישראל הציונית ו־הפאשיסטית היצלם יחד עם הפאשי־זם הבארבארי של טורקיה".

בריה"מ מרכזת צי מלחמה גדול בזירת הים התיכון

משקיפים במערב: כנראה לצרכי תמרון מקיף ✶ בין האניות — ספינת הטילים ניקולייאב

לונדון, 15 (עסט"א) כוחות ה־הגנה המערביים באזור הים ה־תיכון חשים עתה נוכח הריכוז הגדול של אניות מלחמה סובי־טיות במימי הים התיכון — ה־ריכוז הגדול ביותר מאז החל הצי הסובייטי להתפרס לפני כמה שנים באזור זה — מסר היום הכתב לעניני הגנה של ה„טיימס" הלונדוני, בידיעה מ־מאלטה.

אם כי לפני זמן מה חל צימצום במספר הכולל של אניות המלחמה הסובייטיות בים התיכון, שוב הגי־ע עתה צי זה לכדי 57 כלי שיט, לרבות שש אניות סיור גדולות.

התעניינות רבה ביותר עוררה הו־פעת הבכורה של האניה ניקולייאב, הראשונה מבין סיירות הטילים ה־סובייטיות החדשות מדגם „קארא" — אשר עד כה ערכה הפלגות ניסויים רק בים השחור.

ניקולאייב (9.100 טונות) דומה ל־דגם מוארך של הסיירות „קרסטה", אולם היא מצויידת במיגוון חמו־רי מקדים של מערכות נשק: טילים נגד־מטוסים מדגם סאם 3, תותחים נגד־מטוסים; וטילי־טורפדו יכולים מדגם ס.ס.ב.ג. 10 כן מצויידת הא־ניה בנשק ובמערכות מכ"ם משוכ־ללות.

משקיפים סבורים, כי ריכוז כלי השיט הסובייטים בים התיכון, מ־עיד כי בדעת הרוסים לערוך בקרוב תמרון ימי מקיף.

„ישראל טרם קיבלה הבטחה מפורשת בעניין המטוסים"

וואשינגטון, 15 (עסט"א). על אף קבלת הפנים החמה לה זכ־תה גב' גולדה מאיר בוואשינג־טון, ישראל טרם קיבלה תשובה סופית על בקשתה לקנות 48 מטו־סי קרב נוספים — מסר היום ה־עתון „שיקגו סאן טיימס".

העתון מתבסס על מקורות יש־ראליים שאמרו, כי הבירור על קניית המטוסים עדיין נמשך וה־ישראלים מצפים להחלטה סופית רק בחודש הבא. העתון כותב כי פקידים אמריקאים מקווים ש־התשובה תהיה חיובית וכי זה כפיו להניע את ישראל לגישה יותר פש־רנית להסדר בבוא היום.

בגליון זה 28 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 64 עמודים

הוילה המשטרה בכפר הקפריסאי פאראלימני שנהרסה בהתפוצצות מצצה, ביום ד' בערב היו בקפריסין עוד שלוש התפוצצויות, כנראה מעשה ידיהם של אנשי המחתרת של גנרל גריוואס, המאבק לסילוק הארכיבישוף מקאריוס ולאיחוד עם יוון. (צילום רדיו של א.פ.)

מלחמת עצבים בוואשינגטון בעניין הכופר

מימשל ניכסון לוחץ לביטול הצעת התיקון של סנטור ג'קסון

מאת שמואל שניצר, סופר „הארץ" בוואשינגטון

„וואשינגטון פוסט": הנשיא פנה לגולדה מאיר

וואשינגטון, 15 (מיוחד ל„הא־רץ"). הסנאטור הדמוקרטי הנרי ג'קסון הגיש היום את הצעת ה־תיקון שלו — ביחס לחוק הבא להסדיר את יחסי המסחר בין ארה"ב לבריה"מ — לרישום ב־פרוטוקול הרשמי של הקונגרס. הצעה זו תובא לאישור כהחלטה רק אחרי שהממשלה תגיש לאי־שור הקונגרס את החוק עצמו.

לא פחות מ־73 מתוך 100 חברי הסינט הביעו את תמיכתם בהצעתו של ג'קסון. הצעה זו מכוונת להת־נות את הענקת מעמד מועדף במס־חר ותנאי אשראי נוחים לארצות הקומוניסטיות בכך שארצות אלה יסירו את הגבלות ההגירה של תו־שביהן.

מלחמת עצבים

מלחמת העצבים סביב ההצעה — שהוגשה למרות שיחותיו של שר האוצר האמריקאי שולץ במוסקבה — נמשכת ואין סימנים ברורים לגבי צעדיה הבאים של הממשלה האמ־ריקאית: אם תמשיך בלחץ המתון על חברי־הקונגרס ובלחץ העקיף על הקונגרס באמצעות חוגי החקלאות והחברות הגדולות בארה"ב, או אם תפנה לציבור האמריקאי ותסביר לו כי גורל ההפשרה בין שתי מעצמות העל מוטל בכף, ולכן יש צורך להסיר את הצעת התיקון.

ייתכן גם שהממשלה תנסה להש־פיע על הקרמלין ועל הקונגרס שיסו־גו מעמדות הבסיסיים שלהם. גורם נוסף המשפיע על החלטות הממשלה הוא העימות הנמשך בינה לבין ה־קונגרס בשאלת הקצבות. הנשיא הקפיא קרנות שאושרו בקונגרס ל־תוכניות פנים־אמריקאיות והקונגרס קורא על כך תגר ומאיים בהפסקת סיוע החוץ.

פאקינג עלולה לסבך

מצב זה שהוא די מסובך כשלעצ־מו, עלול להסתבך עוד יותר אם תחליט פאקינג לבקש מארה"ב מעמד של מדינה מועדפת בתחום הסחר והאשראי. אומרים שמר ניכסון מת־

(הסוף בעמוד 2, טור 2)

דיון סוער במזכירות מפלגת העבודה

העבודה החליטה להגיש לכנסת הצעת־חוק חדשה בעניין ראשי עיריות

מאת סופר „הארץ" לעניני מפלגות

סיעת מפלגת העבודה בכנסת תעשה כל המאמצים להגיש ב־הקדם האפשרי הצעת חוק חדשה כחוק פרטי או כחוק של הסיעה — זהה להצעת חוק לבחירות ראשי ערים שנכשלה בהצבעה שליליות בכנסת — מסר אמש מזכ"ל מפלגת העבודה, מר אה־רון ידלין בסיכום של דיון סו־ער בנסיבות הכשלתו של החוק שנערך — ללא תיכנון מוקדם — במזכירות המפלגה.

על סדר יומה של המזכירות עמד דיון בנושא אחר, אך בלחץ המזכי־רות בוטל סדר היום המקורי וה־ישיבה הוקדשה כולה לפרשת הכ־שלתו של חוק בחירת ראשי ערים. הדיון היה לעתים סוער והנואמים התפרצו בקריאות ביניים.

ידלין מצדיק

בפתיחת הישיבה מסר מר ידלין, כמנהגו סקירה בעניינים אקטוא־ליים, התייחס להכשלת החוק ולה־אשמות שפורסמו בעתונות נגד מפ־לגת העבודה בעניין זה. מר ידלין הצדיק את המחליטים של סיעת ה־עבודה בכנסת וטען, כי הסיעה עשתה כל מה שבאפשרותה, שהחוק יתקבל. מזכ"ל העבודה שוב האשים את ל"ע בהכשלת החוק וטען כי הליבר־לים העצמאים הפרו הסכם בעניין הנוסח הסופי.

כן תקפו בחריפות את המרכז ה־חופשי שהגדיר את הצעת טוסטוס שהעלה מחדש את הצעת החוק ה־קודמת כתמרונים מתוכמים של סי־עה זו.

תקיפה חריפה

בהמשך הדיון ובלחץ חברי המז־כירות ההתיבות שונות שינה מר ידלין את גישתו ונענה לקריאות ליזום את החקיקה המחודשת מיד. הלחץ החל עם פניית מר דוד הכהן, שאמר כי „הופץ בציבור על ידי חבר אחראי בסיעה, שגם לחברי ה־מפלגה שלנו היתה יד בהכשלת ה־חוק". כתגובה ביקש ראש הסיעה בכנסת מר משה ברעם „לדון בדבר מיד כדי למנוע שערוריות". בהמשך דבריו מסר כי החלטה לקיים הצבעה באותו יום בכנסת נתקבלה „על דעת הח של סורקים, בן פורה הנדוקי" וכי הועלתה אמנם בסיעה הצעה לדחות את ההצבעה, אך „איש לא דרש הצ־בעה בסיעה בהצעת הדחיה, אפילו לא בדיפורזה".

„צפויה אכזבה נזכבת"

על כך השיב ח"כ גד יעקובי כי הוא הסכים שלא לערוך את ההצ־בעה בסיעה „לא מתוך יאוש אלא בגלל חישוב קר, שאין כל סיכוי שהצעה זו תתקבל". לדבריו משמ־עות הכשלתו של החוק היא הכזבה

(הסוף בעמוד 2, טור 4)

ספיר: צמצום מספר התחלות הבניה — 12 אלף יחידות דיור השנה

(י.ע.ג.) צמצום מספר התחלות ה־בניה השנה ב־12,000 יחידות דיור, יעשה על ידי הטלת מכסות בניה בהסכמות ולא על־ידי חוק מיוחד. מכסות אלה יקבעו על ידי ועדה משותפת בה ישתתפו נציגי משרד השיכון.

בראש הועדה עומד מנהל חברת שכון עובדים מר אברהם עפר — הודיע אמש שר האוצר, מר פנחס ספיר, ל־25 ראשי ערים ורשויות מ־קומיות שהתכנסו בלשכת השר בתל־אביב.

מר ספיר קרא לראשי העיריות ו־הרשויות המקומיות לתת יד במבצע התוחלטה לצמצם את התחלות הבניה השנה.

שר אפריקאי מגנה המחבלים

ניירובי, 15 (אי. פי.). „ארגון ספטמבר השחור מהווה איום על בט־חונה של כל מדינה אפריקאית, הו־איל הארגון רואה באפריקה כר פעולה מתאים" — הזהיר היום סגן שר התיירות של קניה, מר ג'יימס קריוקי.

מר קריוקי אמר, כי על מנהיגי מדינות אפריקה להיות ערנים ולעמ־וד על המשמר מפני פעולות הטי־רור של הארגון הפלסתיני. לדבריו החליטו כנראה הטירוריסטים הער־ביים „להלום קרוב לביתי" והתוכנה הבאה ההתקפה בחרטום. „קניה עלו־לה להיות הבאה בתור" — אמר.

מזג האויר

מזג האויר היום: מעונן חלקית עד בהיר.

ירושלים 10 עד 15 מעלות; תל־אביב 13 עד 22; חיפה 14 עד 20; אילת 16 עד 26; כפר־ן שלמה 17 עד 25; רמת הגולן 9 עד 14; הר כנען 10 עד 15; עזה 14 עד 21; יריחו 13 עד 25.

הלחות היחסית תרד במקצת.

...ידה בערך באירופה

...שיחות עם בראנדט; — דיון בפאריס

(אי. פי.). ירידה בערך ... היום בבורסות אירו־... ...האוצר האמריקאי ...שולץ נפגש עם קאנ־... המערבית, ד"ר וילי ...כנה לשיחות הבינ־... המשבר המוניטרי ...ם ו' (היום) בפאריס, ...שרי הכספים של 14 ...דינות.

...א קוסטה-ריקה ...ע ביום א'

ב"הארץ"

مكان من الاصل

יתכן חידוש עונש המוות בארה"ב

המתנגדים תוקפים את ניכסון: „מתעלם מהתנאים המולידים את הפשע"

וואשינגטון, 15 (ע"ר). הסיכויים לחידוש עונש המוות בארצות הברית גדלו היום במידה רבה, לאחר שהנשיא ריצ'ארד ניכסון הביע את תמיכתו המלאה בתנועה הגוברת הדוגלת למען חידוש עונש המוות.

הנשיא היה מטרה להתקפה מצד מתנגדי עונש המוות, המאשימים אותו בכך, שהוא מנצל את חששות הציבור מפני הפשע, ומתעלם מן התנאים הסוציאליים המולידים את הפשע.

מר ניכסון, שהציע לחדש את עונש המוות לגבי סוגי פשעים מסויימים, נתן בכך עידוד גם למאמצים הנעשים במדינות רבות של ארצות הברית להחזיר את עונש המוות לגבי פשעים רגילים, כמו רצח ואונס.

מידת התמיכה הציבורית בהחזרת עונש המוות באה לידי ביטוי בעובדה כי יותר מ־ : מבין 50 המדינות של ארצות הברית דנות עתה בהצעת חוקים חדשים בקשר לעונש המוות, כדי לעקוף את התנגדותו של בית המשפט העליון לחוקים הקודמים.

מקורבי פומפידו:
ייתכן ביקור אבן בפאריס

שומאן ופלאוואן הגישו התפטרותם

מאת אליהו מאירי
סופר „הארץ" בצרפת

פאריס, 15 (מיוחד ל„הארץ"). בקורות המקורבים לנשיא ז'ורז' פומפידו אמרו שניתן להעלות על הדעת ביקור רשמי בצרפת של שר החוץ אבא אבן — בלי לנקוב בתאריך כלשהו.

המקורות אמרו, שהבדלי הגישות בין קווי המדיניות של צרפת וישראל עדיין ניכרים, אך הוסיפו כי למר אבן „יש לפחות רעיונות, והוא מתאמץ למצוא פתרון" למשבר המזרח־תיכוני. בדברים אלה רמזו המקורות על חילוקי דעות שישנם לדעתם בממשלת ישראל, בין נצים ליונים.

המקורות הביעו אכזבה מכך שארה"ב נכשלה כנראה מלנקוט צעד ממשי כלשהו אחרי שגילתה עד לזמן האחרון סימני נכונות למאמץ לפתרון חלקי במזה"ת.

התפטרו שומאן ופלאוואן

(ע"צ). שר החוץ הצרפתי מוריס שומאן ושר המשפטים רנה פלאוואן, שלא נבחרו מחדש בבחירות הכלליות ביום א', הגישו את התפטרותם — נאמר בהודעה שפורסמה היום בנשיאות הרפובליקה.

הנשיא פומפידו קיבל את התפטרויותיהם.

אבן נפגש עם עולים מבריה"מ במחנה ליד וינה

(ל.ע.מ.). שר החוץ, מר אבא אבן, עמד לשוב אמש לישראל בתום ביקור רשמי של ארבעה ימים באוסטריה. אתמול עשה מר אבן באוסטריה באופן בלתי רשמי ובמסגרת זו ביקר במחנה המעבר לעולים בשנאו.

מר אבן נפגש במקום עם כ־160 עולים שאך זה הגיעו מברית המועצות. שר־החוץ התקבל על ידי העולים בהתרגשות רבה כשהם שרים שירים בעברית ומנופפים בדגלי ישראל.

קודם לביקורו בשנאו, נפגש מר אבן לשיחה של כמחצית השעה עם הקרדינל של אוסטריה פרנץ קניג. בפגישה סוכם, כי הקרדינל קניג יבקר בקרוב בישראל — במסגרת ביקור שהוא יערוך גם [illegible] בלבנון ובירדן.

11 אוקראינים נדונו למאסר על רצח יהודים

בון, 15 (עסט"א). בית משפט באלנשטיין־פלין דן 11 אוקראינים למאסר עד 10 שנים, על חלקם בהוצאתם להורג של יהודים ופרטיזנים רוסים. 11 הנידונים השתייכו בעבר ליחידת משטרה גרמנית שפעלה במחוז פולסיה ברוסיה הלבנה. בבית המשפט הוגשו ראיות לגבי קרוב ל־1600 רציחות בין השנים 1941 ו־1944.

משפט לנסקי נדחה — יעבור היום ניתוח לב פתוח

מיאמי, 15 (ע"ר ויופ"ע). מאיר לנסקי (70) הנחשב לאחד מראשי העולם התחתון בארה"ב, יעבור ביום ו' (היום) ניתוח לב פתוח, ובעקבות כך נדחה למועד בלתי מוגדר משפטו על השתמטות מתשלום מיסים שעמד להפתח בשבוע הבא.

לנסקי הורשע בחודש שעבר בבית־משפט, על שלא נענה לצו של חבר מושבעים גדול להתייצב למשפט בארה"ב. צו זה הוגש נגדו בהיותו בישראל. לנסקי עדיין ממתין לגזר הדין בפרשה זו.

בריה"מ מציעה להעניק פרס נובל לשלום — לטיטו

מוסקבה, 15 (יופ"ע וע"צ). ברית־המועצות הציעה היום להעניק את פרס נובל לשלום לנשיא יוגוסלאוויה, מארשל טיטו, אשר הוקע בעבר על ידי הסובייטים והוחרם על־ידי העולם הקומוניסטי של הגוש הסובייטי.

יו"ר ועדת השלום הסובייטית, ניקולאי ביכובוב, שלח מכתב אל ועדת פרס נובל באוסלו, בו הודיע כי בריה"מ מצדדת במתן פרס נובל לשלום לטיטו — מסר ביטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית „פראבדה".

שמו של טיטו הוזכר בכמה מדינות מערב אירופאיות בזמן האחרון, כמועמד לפרס, ומקורות יוגוסלאוויים במוסקבה אמרו כי הדחיפה לכך באה מצד המפלגה הסוציאל־דמוקרטית במערב גרמניה.

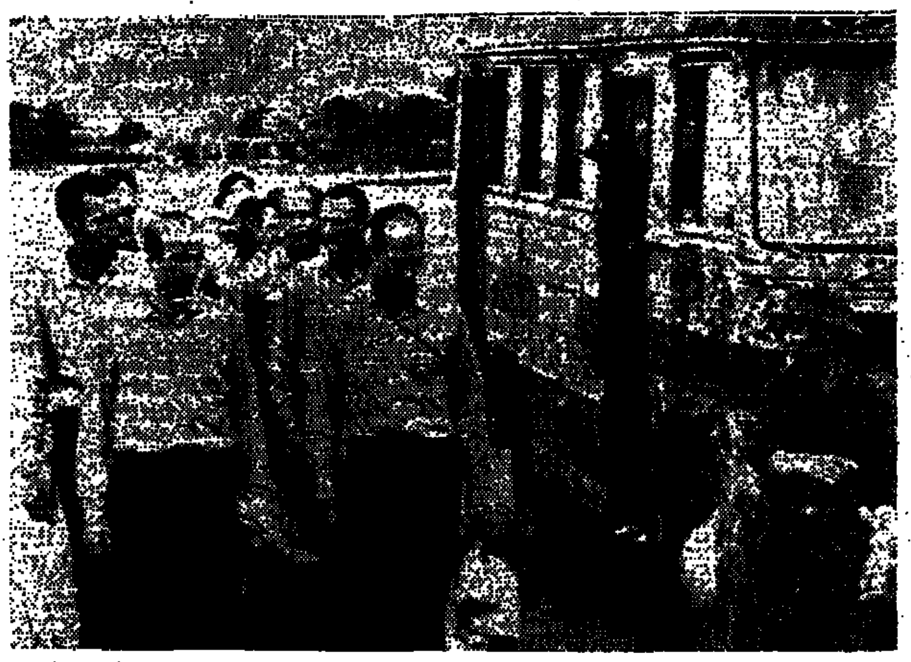

קצין צפון־וייטנאמי (מימין) מורה את הדרך לקבוצת שבויי מלחמה אמריקאיים משוחררים ברדתם מהאוטובוס שהביאם לנמל התעופה של האנוי. (צילום האדיר של אי.פי.)

סין שיחררה אחרוני השבויים האמריקאיים

הונגקונג, 15 (ע"ר). סין שיחררה היום את האסירים האמריקאיים האחרונים שנמצאו בידיה: שני טייסים אמריקאיים אשר הופלו בעת שנמצאו בטיסות בקשר למלחמת הודו־סין והוחזקו בכלא הסיני יותר מ־5 שנים.

השניים — לויטננט־קומנדר רוברט פלין, בן 35 ומייג'ר פיליפ סמית, בן 38, נראו במצב בריאות טוב בעת שעברו את הגבול מסין למושבה בריטית זו.

שחרורם בא שלושה ימים, לאחר שהסינים שיחררו את סוכן הביון האמריקאי, ג'ון דאוני, אשר הוחזק בכלא הסיני יותר מ־20 שנה באשמת ריגול, לאחר שמטוסו הופל בעת מלחמת קוריאה.

קובלים על זיופים במשאל בסוריה

ביירות, 15 (ע"מ). חברי מפלגת הבעת' השלטת בסוריה גוייסו ביום משאל העם על החוקה בתחילת השבוע וכל אחד מהם הצביע עשרות פעמים בקלפיות שונות, אחדים מהם אף הגיעו לשיא: 200 הצבעות במשך היום — מסר כאן אל־חואדת'.

העתון מצטט אחד מראשי הדת המוסלמים בדמשק אשר האשים, כי העם הסורי ניצח במערכת הבחירות את התנגדותו לחוקה. העתון מסר, כי ביום הבחירות לא התייצבו רוב התושבים להצבעות בקלפי והמשיכו את עיסוקיהם כרגיל. בערים חמה וחומס ובערים אחרות הורגשה החרמת הבחירות ביתר שאת: תושבים רבים הסתגרו בבתיהם ולא נענו להפצרותיהם של נציגי השלטון לצאת אל הקלפיות כדי להצביע.

העבודה החליטה

(סוף מעמוד 1)

וכי „צפויה לציבור בזמן הקרוב אכזבה נוספת לא פחות חמורה באשר למיכלול הצעת רוב של 61 תומכים בחוק בחירות אזוריות־יחסיות לכנסת".

כמו חברי הסיעה רפאל אדרים תקף מר יעקובי בחריפות את מפ"ם על חלקה בנכשלת החוק וטען כי בעצם לא קיימת סיעת המערך בכנסת אלא שתי סיעות נפרדות. ביו"ר לליש טען: „יש לי ספק סיים אם באמת הופעל כל הלחץ על סיעת ליע"ר". הוא קרא להגיש בזורת מיידי הצעת חוק פרטית זהה להצעה שנפלה.

חה"כ חיים צדוק שהצדיק שוב את צורת הטיפול בהצעת החוק שנפלה הצטרף לדעה שיש להתחיל מיד את ההכנה להגשת חוק חדש ולזירוז תהליכים לקבלתו. יחד עם זאת העלה מר צדוק סברה כי החוק לא יתקבל בזמן שיאפשר הפעלתו כבר בבחירות הקרובות. לדברים אלה נתקבל בקריאות ביניים ועמעות מצד רבים מחברי המזכירות.

רבינוביץ מכחיש

אחדים מהנואמים תקפו את חה"כ בן פורת על עריכת מסיבת עתונאים „עם מפלגה אחרת". הוזכרו גם דבריו של בן פורת שטען כי אחד מחברי הסיעה טילפן אחרי כשלון החוק למר יהושע רבינוביץ ובישר לו כי „ניצלנו". דובר מפלגת העבודה מסר אתמול הכחשה בשמו של מר רבינוביץ, הטוען שלא קיבל שיחה טלפונית כזאת ו„שלא יכול היה לקבל אותה, משום שאותה שעה לא היה בבית".

לונדון, 15 (עסט"א). סגן שר־החוץ הבריטי, לורד באלניאל, אמר אתמול בבית־הלורדים, כי בריטניה עומדת להעניק לירדן מלוה בסך 10 מליון לי"ש לצרכי פיתוח — מסר היום ה„דיילי טלגראף" מרבת עמון.

ראש ממשלת בריה"מ אלכסיי קוסיגין (מימין) מתקבל בנמל התעופה של טהראן על־ידי ראש ממשלת איראן אמיר עבאס הובידה. קוסיגין בא לאיראן כדי להשתתף בחנוכת מפעל פלדה גדול באיספאהאן. (צילום האדיר של אי.פי.)

משקיפים בפקינג: ביקור זיאת לא ישפר יחסי מצרים—סין

פקינג, 15 (ע"ר). משקיפים בפקינג אמרו היום, כי ביקורו של שר־החוץ המצרי מוחמד חסן אל־זיאת בבירה הסינית, לא יוביל לתיקון בולט כלשהו של הקשרים בין קהיר לפקינג.

הם ציינו, כי ביקורו של זיאת אמנם הדגיש את היחסים הטובים בין מצרים לסין, אולם דיפלומטים מצריים הבהירו היטב כי בעוד שמצרים מוכנה להרחיב את הדו־שיח עם סין, לא ייעשה דבר זה על חשבון הקשרים עם בריה"מ.

פאריס, 14 (יופ"ע). מקורות ממשלתיים הביעו היום את התקווה, ששביתת פקחי התעופה האזרחיים, המשתקת כשני שליש מהתנועה האווירית בשדה התעופה של פאריס, תסתיים בשבוע הבא.

שליח הליגה הערבית נפגש עם נומיירי

קהיר, 15 (ע"צ). שליח של מזכיר הליגה הערבית, שנשלח לסודאן, התקבל על־ידי הנשיא ג'עפר אל־נומיירי לשיחה של שלוש שעות. הוא נפגש גם עם שר החוץ וההסברה של סודאן.

בדו"ח שהגיש לשולחיו, ציין השליח, כי סודאן לא שינתה את עמדתה היסודית בענין הפלשתינים. הוא הוסיף שהעתונות הסודאנית הפסיקה את מסעה נגד „כחות ההתנגדות הפלשתיניים" ונגד ספטמבר השחור.

העתון „אל אחבאר" הקהירי מסר על כך, כי מזכיר הליגה הערבית הביע שביעות רצונו נוכח תוצאות שליחותו של נציגו המיוחד. מזכיר הליגה הערבית עומד לקיים מסיבת עתונאים, כדי למסור על יוזמתה של הליגה בענין יישוב הסכסוך בין ממשלת סודאן לכחות ההתנגדות הפלשתיניים.

מימשל ניכסון לוחץ לביטול

(סוף מעמוד 1)

עזור לחיים במשברים. רב־צדדיים מצב אלה, ומנסה להפיק את מירב התועלת מהתביעות הנוגדות והסותרות. תהיה אשר תהיה התוצאה, אין להניח כי היהודים הסובייטיים יצאו מופסדים מכנה. אדרבא, הסיכוי הוא שרק תועלת תצמח להם מכך.

(עסט"א). הנשיא ריצ'ארד ניכסון ניסה להניע את ראש ממשלת ישראל, גב' גולדה מאיר, כי תסלק ידה מהצעת התיקון של סנאטור ג'קסון — כותב היום „וואשינגטון פוסט".

העתון אומר כי הנשיא מעוניין להשיג את אישור הקונגרס להצעת החוק לסחר בין המזרח והמערב, בלי התנאי שמעמד מדינה מועדפת ינתן לרוסיה רק אם תקל על הגירת היהודים.

עוד מצטט העיתון, שפקידי המימשל מפיצים שמועה שאנטישמיות עלולה להתפשט בארה"ב אם יושמו קשיים על דרך הפיוס עם הסובייטים.

המימשל טוען, כי ההגירה היא ענין סובייטי פנימי, וכי ראשי הקרמלין הבטיחו לתת הקלות לנצרכים לכופר התעודה.

עם זאת מציין העיתון, שסנאטור ג'קסון בעל הצעת התיקון שיש לה רוב בסנט איתן בדעתו.

הק.ג.ב. מפעיל תקנות חדשות נגד הפגנות

(ע"ר). המשטרה החשאית הסובייטית החלה להפעיל תקנות חדשות שאושרו על־ידי הסובייט העליון נגד הפגנות בלתי מאושרות — אמרו כאן היום מקורות מהימנים בדרך כלל.

הם אמרו, כי אנשי הק.ג.ב. הזכירו את התקנות, שנכללו בצו שפורסם על ידי נשיאות הסובייט העליון, כאשר חקרו ששה יהודים לאחר שביתת שבת שהללו ערכו בראשית השבוע בלוביאנקה, מטה הק.ג.ב.

זכו בפיס

בסך 150,000.— ל"י זכו המספרים: 282227; 615709. בסך 50,000.— ל"י זכה המספר: 096619. בסך 12,500.— ל"י זכו המספרים: 599260; 055927.

בסך 6,250.— ל"י זכו המספרים: 445716; 554236; 716357; 740895.

בסך 600.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־05617; 10362; 34938; 36365; 38450; 43058; 44895; 78271; 90060; 93604.

בסך 250.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־03722; 21797; 25526; 26767; 29924; 30624; 31983; 34944; 38059; 40209; 44123; 49061; 57212; 61812; 63345; 67279; 70423; 78402; 79001; 80679; 88752; 89605; 89850; 91234; 99577.

בסך 100.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־3790; 4702; 7196; 7398; 7735; 8813; 9232.

בסך 50.— ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0071; 0851; 1349; 2088; 2524; 2691; 2721; 2973; 3530; 3689; 3970; 4045; 4183; 4210; 4354; 4947; 5448; 5496; 5855; 6076; 6103; 6171; 6173; 6372; 6559; 6665; 7228; 7414; 7788; 7791; 7945; 8096; 8283; 8722; 8820; 8881; 9685; 9819; 9895.

בסך 4.— ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־8.

בסך 1,250.— ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 187151; 189729; 261195; 314870; 317363; 339784; 365335; 368605; 381303; 416026; 460989; 492014; 534974; 588359; 603338; 631061; 682150; 683384; 708389; 727503; 748690.

מת המו"ל היינץ אולשטיין

בון, 15 (עסט"א). היינץ אולשטיין, מנהל בית ההוצאה „אולשטיין" הידועה, מת היום במערב ברלין בגיל 80.

הוא היה בנו של לואיס אולשטיין אשר עם ארבעת אחיו הקים את בית ההוצאה המפורסם בגרמניה. בימי המשטר הנאצי אולץ היינץ אולשטיין לעבוד ברכבות. בשנת 1960 נרכש בית ההוצאה על־ידי קונצרן שפרינגר.

קיסינג'ר מוכר את זכרונותיו

מאת ארתור כהן
סופר „הארץ" בשווייץ

בזל, 15 (מיוחד ל„הארץ"). פרופ' הנרי קיסינג'ר, יועץ הנשיא ניכסון, הסכים למכור את זכרונותיו תמורת 3.2 מליון דולר, בתנאי שלא יתפרסמו לפני פרישתו מהבית הלבן.

העתון השווייצי „בליק" המוסר על כך יודע לספר לקוראיו שקיסינג'ר הציב עוד תנאי: שהתשלום ייעשה בפראנקים שווייציים.

ביקורת בירדן על תגובת מדינות ערב בשאלת האיים

רבת עמון, 15 (ע"צ). העתון הירדני „אל דיסטור" מותח היום ביקורת חריפה על דרך תגובתן של מדינות ערב לידיעות, לפיהן השתלטו הישראלים על כמה איים שוממים במפרץ באב אלמנדב, בכניסה לים סוף בקרבת תימן.

„אחרי שכתב העת האמריקאי „טיים" מסר ידיעה זו, החלה הליגה הערבית לפרסם דו"חות ותזכירים, המועברים למדינות ערב" — מציין העתון — „הערבים תמיד נוהגים באותה הדרך, הם שולחים רשימות ומסמכים.

„הרי זה בושה שעוברים ימים ואפילו שבועות מבלי שהערבים ידעו מה מתרחש באמת באיים שלהם".

„אל דיסטור" קורא למדינות ערב לפעול במהירות מירבית לשגר למקום מטוסים, „אשר שימשו יותר מפעם אחת להתקפות" של ערבים על ערבים.

שיבושים חמורים בתחבורה בבריטניה

לונדון, 15 (יופ"ע). מכונאי הקטרים בבריטניה הגבירו את הסנקציות שלהם היום, בתגובה על הודעת הממשלה שאין בדעתה להכנע לדרישותיהם.

כתוצאה מהצעדים שנוקטו על־ידי פועלי הרכבות, השתרר תוהו ובוהו בתחבורה הבריטית.

כן נמשכת השביתה של עובדי בתי־החולים. בעקבות שביתה זו נאלצים 900 בתי־חולים לדחות את הטיפול בכל מקרה שאינו דחוף.

המפלגה הליברלית

פעולות
ראה עמוד 28

חוקרים „משחקים נאציים" בבית־ספר באנגליה

לונדון, 15 (עסט"א). המועצה האזורית של סומרסט בדרום־מערב אנגליה חוקרת עתה תלונה שהוגשה על ידי יהודי מקומי, מר רונאלד רובינסון, לפיה נאלץ להוציא את שלושת ילדיו מבית־ספר משום שתלמידי בית הספר שיחקו „משחקים נאציים" עם בנו מארק בן ה־9.

מדובר בבית־ספר עממי וורד־סטסמי. רובינסון אמר, כי בנו מארק וילדיו התאומים אהרון ורנאטה, לומדים עתה בביתם אצלו ואצל אשתו מישל.

רובינסון עצמו הוא מניצולי מחנה השמדה נאצי. הוא אמר, כי התלמידים נהגו לכנות את בנו „יהודון", היכוהו והציקו לו בצורות אחרות, ולפעמים אף עינוהו. גילוי זה עורר זעם כללי. במחוז סומרסט חיים רק יהודים ספורים. דובר של המועצה האזורית אמר, כי המועצה מתייחסת בכובד ראש לענין וחוקרת אותו. מנהל בית הספר סירב להגיב.

מעטפת נפץ הגיעה לתושב סולסבורי

סולסבורי, 15 (ע"ר). מעטפה ובה חומר נפץ פלסטי נמסרה אתמול לתושב סולסבורי. המעטפה עוררה את חשדותיו של האיש והוא העביר אותה למשטרה, שפוצצה את חומר הנפץ.

דובר המשטרה ציין, כי על המעטפה היו בולים יוונים. האיש ביקש שלא יגלו את שמו וכאשר נשאל לזהותו של השולח, אמר דובר המשטרה שנתבקש לא למסור דבר על כך.

כנס איפאלפ"א דן בהפלת המטוס הלובי

טוקיו, 15 (יופ"ע). טייסי חברות תעופה מ־41 ארצות דנו היום בבעיית הבטיחות באוויר בעקבות שני אסונות שהיו באחרונה באויר. הנהלת איפאלפ"א הודיעה כי [illegible] תרמו לאסון המטוס הלובי, בכך שהוקל על סטייתו של המטוס לאזור שליטת ישראל.

צעירי הנוצרים־דמוקרטים בגרמניה מוחים על הרצח בחארטום

בון 15, (עסט"א). ארגון הנוער של המפלגה הנוצרית דמוקרטית המערב גרמנית, עומד לערוך אסיפת אזכרה לקרבנות הרצח האכזרי של התקפת ספטמבר השחור בחארטום.

האירגון קרא לתושבי העיר קארלסרואה להשתתף באסיפה.

החלטה על המזרח התיכון בפארלמנט האירופי

שטראסבורג, 15 (ע"צ). האפשרות לפעולה משותפת מצד של תשע ארצות השוק האירופי למען השכנת שלום במזה"ת, נדונה היום אחה"צ בפרלמנט האירופי, על בסיס דו"ח על המצב הפוליטי באזור זה שהוכן על־ידי מאריו סילבה, ראש ממשלת איטליה לשעבר.

מר סילבה ציין בדו"ח, כי הקהילה האירופית איננה יכולה לנקוט יוזמה בתחום זה, אם הארצות החברות לא יקבעו קודם לכן מדיניות מתואמת מטעם השוק האירופי.

החל המו"מ בין ארה"ב לשוק המשותף

ג'נבה, 15 (יופ"ע). ארה"ב החלה לנהל היום המו"מ עם השוק המשותף על פיצויים, בקשר עם הרחבת הקהילה האירופית.

בהתאם לתקנות „גאט"ט", מקבלות מדינות פיצויים תמורת יתרונות שאבדו להן על ידי הקמה או הרחבה של גושים מסחריים כגון השוק המשותף.

אלון: סיטואציה פוליטית חדשה — לקראת פתרון

(ע). סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יגאל אלון, הביע אמש הערכתו כי נוצרה סיטואציה פוליטית חדשה שנוכל אולי לקבוע כי בתוך זמן סביר נתקדם לקראת הידברות בכיוון של פתרון מדיני.

מר אלון דיבר בכנס ארצי של פרופסורים, רופאים ואנשי מחקר ומדע שנערך מטעם האיגוד הארצי של הרופאים חברי ההסתדרות הכללית, שנערך בבית הוועד הפועל של ההסתדרות. הכנס הוקדש למעמדם ותפקידיהם של האקדמאים בחברה הישראלית ולקליטת אקדמאים עולים, אולם הישיבות היה מלא וגדוש.

מר אלון אמר, כי עלינו לפתוח את הדינמיקה של ראשית הידברות שתביא אחריה התקדמות נוספת לקראת השלום.

ראש הממשלה סיירה באילת

(ע). ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, איחלה לילדי אילת כי ימי שיבו בבניית עירם בשיתוף עם שכניהם הערבים בעיר הסמוכה, עקבה.

ראש הממשלה אמרה את הדברים ביום ה' בבוקר, שעה שנכחה בשיחזור מסדר הנפת דגל הדיו באום רשרש שלחוף ים סוף, ביום כיבוש אילת.

אחר־כך ביקרה בלווית ראש העירייה באי האלמוגים ובמעבדה הזואולוגית של האוניברסיטה ובנמל אילת. כן השתתפה בישיבת מועצת העירייה ושמעה מעט מבעיותיה של העיר.

מרכז מפ"ם בחר בוועדה המדינית

מאת סופר „הארץ"

מרכז מפ"ם בחר אתמול בוועדה המדינית בת 111 איש ומתוך יעררכה לוועדה לצרף עוד 7 חברים, כן נבחרה מזכירות המפלגה בת 17 חברים, מהם 16 בבחירה אישית והשאר יהיו נושאי תפקידים בכירים במפלגה.

המזכירות תבחר בקרוב את המזכירות המרכזית שתנהל את הפעולות השוטפות של המפלגה ובה יהיו 11 חברים.

איום לפוצץ את ביה"נ הבריטי — אם לא ישוחררו החשודים האירים

לונדון, 15 (ע"צ). חיפושים קפדניים נערכו היום בבית הנבחרים הבריטי בעקבות מכתב שנתקבל במערכת „סאנדיי טיימס" מאדם שאיים לפוצץ את הבית, אם לא ישחררו את עשרת האירים, הנאשמים בהפעלת מטעני נפץ בבירה בריטניה שגרמו למות אדם בן 60 ולפציעתם של 150 איש.

פארון: השלטון הישיר בידי קאמפורה

בואנוס איירס, 15 (יופ"ע). נשיא ארגנטינה לשעבר, חואן פארון, אמר ביום ד' בראיון טלוויזיה שהוקלט במאדריד, כי הוא איננו רוצה להחזיק ישירות בהגה השלטון בארגנטינה, אלא ישאיר את המשימה בידי נציגו, הנשיא הנבחר הקטור קאמפורה.

„אני מלאתי את תפקידי, ועתה מונחת ההצבה בידיו" — אמר פארון בהתכוונו לקאמפורה אשר ניצח בבחירות בכוח הסיסמה: „פארון לשלטון".

„אני עומד בראש התנועה הלאומית הגדולה, אולם קאמפורה הוא נשיא האומה" — אמר.

המשטרה עצרה צעירים שגנבו נשק

(ע). — משטרת רמלה עצרה בימים האחרונים שני צעירים החשודים בגניבת שלושה תת־מקלעים עוזי ושני מקלעי אקדוחי רקטות ממחסן נשק באזור.

חקירת המשטרה החלה בעקבות ידיעה שצעיר תושב העיר קיבל תת מקלע עוזי מצעיר אחר. הצעיר בעצר הודה שקבל את הנשק משניים מידידיו שברשותם עוד שני תת־מקלעים גנובים.

המשטרה החלה לחפש את השניים ותוך כדי חקירה, התברר כי הנשק מוסתר במחבוא באחד מהפרדסים בסביבה.

חוקרי המשטרה יצאו לפרדס וגילו בו שני תת־מקלעים מדגם עוזי ושני אקדוחי רקטות. בהמשך החקירה נעצרו שני נערים בני 15—17 החשודים בגניבת הנשק.

אלמונית פצועה אושפזה באיכילוב

(ע). בחורה אלמונית פצועה בכל חלקי גופה כבת 25, הובאה לאחר חצות אור ליום ה' לבית החולים איכילוב בת"א. הצעירה שהיתה גם מחוסרת הכרה, הובאה על־ידי מכונית אלמונית לחדר מקרה אסון וכיד נעלמה מן המקום. הרופאים מצאו בחזייתה של הבחורה חבילת אופיום אשר נמסרה מיד לאנשי המשטרה. חוקרי משטרת מחוז תל־אביב חוקרים עתה את המקרה כדי לגלות את הגורם לפציעת הבחורה.

דיין פרש מוועדות המטפלות בערביי ישראל

מאת יהודה ליטני
סופר „הארץ"

לאור החלטתו של משרד הבטחון שאין הוא מטפל עוד בערביי ישראל הוציא שר הבטחון בימים האחרונים את נציגיו מהוועדה לשחרור נכסי נפקדים, ומוועדת הבדואים בנגב (ועדה שמטרתה הקמת עיירות לבדואים בנגב).

לפני כמה חודשים הוציא שר־הבטחון את נציגו מהוועדה המרכזית לבטחון המטפלת בערביי ישראל ומהוועדה לתאום פנים המטפלת בענינים מוניציפאליים של ערביי ישראל.

בכך ניתק שר־הבטחון למעשה את הקשר של צה"ל ומשרד הבטחון לענייני ערביי ישראל. הוא מטפל בערביי השטחים בלבד.

חה"כ רימלט מציע משאלי עם

(ע). — יו"ר המפלגה הליברלית, ד"ר אלימלך רימלט, הציע אמש לערוך משאלי־עם בעניינים חיוניים ומכריעים, כמו בשאלת גבולות השלום או שינוי שיטת הבחירות.

ד"ר רימלט, שהירצה במועצה הארצית של המפלגה הליברלית, הדגיש, כי זו הצעה שנתגבשה אצלו בזמן האחרון תוך הרהורים אישיים. הוא הסביר, כי הבחירות אמנם קרובות, אולם הציבור בוחר במפלגות, אשר בתוכן הדעות מגוונות, ולמעשה, אין העם יכול להכריע ממש בבעיות החיוניות.

2.9 אחוז — עליית המדד מתחילת השנה

עומד על 146.9 נק'

מדד המחירים לצרכן, עלה בפברואר באחוז אחד (1.4 נקודות) והגיע ל־146.9 נקודות, לעומת 145.5 נקודות בינואר. מראשית 1973 עלה המדד ב־2.9 אחוז.

דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שמסר על כך, ציין כי העלייה במדד משקפת במיוחד את העלאת מחירי העופות ומוצרי מזון רבים אחרים, וכן הרהיטים וציוד לבית ושירותי התחבורה החוצה. אלה אוזנו בחלקן על ידי ירידה שנרשמה במחירי הלבשה והנעלה, עקב מכירות סוף העונה.

המדד ללא פירות וירקות, עלה בפברואר ב־1.1 אחוז. במחירי המזון חלה בפברואר עליה של 2.6 אחוזים.

רבין — לאירופה בשליחות המגבית

(ע). רק יומיים שהה שגרירה היוצא של ישראל בארה"ב, מר יצחק רבין בביתו — וכבר יצא שוב — אתמול בבוקר — בשליחות קרן היסוד והמגבית לאירופה.

„הכל היה מתוכנן מראש, ולמעשה צריך הייתי לשוב ארצה מוקדם יותר מכפי שבאתי" — אמר השגריר. מר רבין ישהה בחו"ל עשרה ימים עד שבועיים ויחזור לישראל לפני שייצא למסע נוסף לאפריקה הדרומית.

גם חה"כ עזר וייצמן יצא בבוקר באל־על בשליחות המגבית לאנגליה.

ראשי נצרת ונצרת עלית — לארה"ב

(ע). ראש עירית נצרת, מר סייף א־דין זועבי, ועמיתו מנצרת עלית, מר מרדכי אלון, יצאו אתמול במטוס אל־על לארה"ב, בשליחות מטעם משרד התיירות.

השניים יופיעו בערים גדולות בארצות הברית, בתכניות רדיו וטלוויזיה ובאסיפות במטרה לעודד את תנועת התיירות לשתי הערים השכנות. הם יתקבלו גם על־ידי ראש עירית ניו־יורק, מר ג'ון לינדזי שהתארח אצלם בעת ביקורו בארץ בשנה שעברה.

מתנחלי קרית ארבע קובלים על הקפאון בבנייה

(ע). — טענות נגד הממשלה על אי־ביצוע ההחלטות בדבר הקמת עיר בקריית ארבע בחברון, השמיעו נציגי התנועה למען ארץ ישראל השלמה ונציגי ועד מתנחלי קרית ארבע, במסיבת עתונאים שכינסו אתמול בבית אגרון בירושלים.

הדוברים ד"ר חיים יחיל, מר אליעזר ליבנה ומר ברוך דובדבני הביעו דאגה כן הקפאון וחוסר הפיתוח וההרחבה של ההתנחלות קרית ארבע. הם ציינו, כי כבר נתקבלה החלטה מפורשת בממשלה כי הקריה תהיה עיר של 50 אלף תושבים, ואילו כיום מצויים בה רק 180 משפחות ב־230 יחידות דיור.

ניכסון מינה את דוד ברוס כראש הנציגות האמריקאית בסין

וואשינגטון, 15 (יופ"ע וע"צ). הנשיא ניכסון מינה היום את הדיפלומט דוד ברוס כראש הנציגות האמריקאית החדשה בפקינג, אשר תיפתח במסיבות ה־1 במאי, החג הקומוניסטי המסורתי.

סיוע כלכלי להודו

וואשינגטון, 15 (ע"ר). ארה"ב הודיעה היום על שחרור 87 מיליון דולר כסיוע כלכלי להודו, סכום אשר עוכב מאז מלחמת הודו־פאקיסטאן בדצמבר 1971. בכסף זה תוכל עתה הודו להשתמש לצרכי יבוא של ציוד וחומרים לפיתוח חקלאי.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו
של בעלי, אבינו וסבנו היקר

נח מרכוס ז"ל
מביאליסטוק

הלוויה תצא היום, יום שישי י"ב אדר ב' תשל"ג (16.3.73) בשעה 12.45 בצהרים מבית ההלויות הצידוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין האזורי בחולון.

אוטובוס מיוחד יעמוד לרשות המלווים.

המתאבלים:
אשתו: רחל
בנו: יעקב
בנותיו: דליה וד"ר ג'ורג' מנדל
צביה ויוסף סורינוב
נכדיו וכל המשפחה

הננו משתתפים בצערם של
שלמה לנדמן ומשפחתו
ודבורה לנדמן
במות בנם־בעלה
נפתלי ז"ל

בן־ארי בע"מ
חוף־ים בע"מ
כורים בע"מ
מרכז לשיווק זיפזיף
מפעלי פתוח סוכרי
פלמחים — מכורה
קבוצת חולון
משפחת שחור

לבית מר דב לוית
השתתפותנו בצערכם העמוק במות
האם ז"ל
בית שקה

למאיר ושמעון שפיגל והמשפחה
משתתפים ביגונכם הכבד
במות האם
פאני ז"ל
הנהלת מלון בזל
וועד העובדים
וחבר העובדים

לידידי היקרים
מאיר ושמעון שפיגל
ולכל המשפחה
קבלו את תנחומי הכנים
על מות אמכם
פאני ז"ל
לסלי אדלר

לשמעון ומאיר שפיגל
ולכל המשפחה
משתתפים בצערכם
על מות אם המשפחה
פאני ז"ל
מ. נ. קבלנים בע"מ
ירושלים
מ. ש. חברה לקבלנות בע"מ
תל־אביב

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה
של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

פאני שפיגל ז"ל

הלוויה תצא היום, יום שישי י"ב אדר ב' תשל"ג 16.3.73
בשעה 12.00 בצהרים מבית החולים אסותא רח' ז'בוטינסקי
60, ת"א לבית העלמין בקרית שאול.

המתאבלים:
בעלה: יהושע שפיגל
בנה: שמעון שפיגל ומשפחתו, ירושלים
בנה: מאיר שפיגל ומשפחתו, כפר־שמריהו
בתה: שושנה אלפרן ומשפחתה, תל־אביב
הנכדים, הנכדות והנין

AUDI 100
מכונית למופת

...ר מצומצם של מכוניות מסדרת AUDI 100 ניתן ...ן להספקה לפני 1.4.73 ללא ההעלאות שתחול...ו, מתוכו מספר מכוניות (לגביהן שולמו הדוקר...ים ערב הפיחות) גם ללא הפרשי השער על מחיר ...ונית בלבד.

כל הקודם — זוכה!

AUDI NSU
עדיפות באמצעות הטכניקה

גבתי ימנה ועדת מומחים לבדיקת המפעל בערד

שר החקלאות והפיתוח, מר חיים גבתי, עומד למנות בימים הקרובים ועדת מומחים אשר תבדוק את המצב במפעל התשלובת בערד וסיכויי שי-קומו והפעלתו בצורה סדירה ותקינה.

נודע, כי מר גבתי פנה אל כמה מדענים במוסדות להשכלה גבוהה וכן לכמה כלכלנים וביקש את הסכמתם להשתתף בוועדת החקירה. על הקמתה של הוועדה החליט השר לפי המלצתה של ועדת הכספים של הכנסת, לאחר שזו בדקה מבקר המדינה על ה-מפעל — אף כי הביעה הערכתה למאמציה של ההנהלה „להלך את ה-מפעל כמצבו הנוכחי". ועדת הכספים המליצה עוד כי הוועדה שתתמנה תגיש את מסקנותיה לממשלה.

נודע כי החלה הפעלתו של אחד משני הריאקטורים שהיה מושתק זמן רב לאחר שאותה בדפנותיו בדיקה, ובימים הקרובים יחודש הייצור ה-חלקי במפעל. בריאקטור השני נע-שים עתה תיקונים יסודיים.

משאל פורי — מיוחד ל„הארץ"

רוב מכריע בעד הקמת מרכזי ישוב בשארם ובפיתחת רפיח

רוב מכריע של 77.9 אחוזים מ-כלל הציבור תומך עתה בהקמת מרכזי ישוב בפיתחת רפיח ובשא-רם א-שייך, גם אם הקמת ה-ישובים תיקבע עובדות שיקשו על משא ומתן להסדר שלום עם מצרים — דבר זה הוברר במישאל דעת הקהל הכל-ארצי של מכון פורי-מחקרי דעת קהל, שנערך לפי הזמנת „הארץ".

במישאל שהוקף בידגם מייצג של כלל האוכלוסיה היהודית בארץ מ-גיל 18 ומעלה, נאמר למרואיינים כי „נמסר לאחרונה על הקמת מרכזי ישוב בפיתחת רפיח ובשארם-א-שייך לצורך פיתוח אזורים אלה. יש הטו-ענים כי הקמת הישובים קובעת עוב-דות שיקשו על משא ומתן להסדר שלום עם מצרים. האם אתה בעד או נגד הקמת המרכזים האלה?"

77.9 אחוזים מכלל הציבור אמרו, כי הם מחייבים הקמת המרכזים הן בפיתחת רפיח והן בשארם-א-שייך. לעומתם התנגדו 12.0 אחוזים להקי-מת שני המרכזים. 8.6 אחוזים נמנעו מלהביע את דעתם בנושא ואחוז ו-חצי היתנו את תשובותיהם בתנאים שונים, כגון „אם הדבר לא יפריע להשגת השלום", אם הדבר יתבצע רק לאחר חתימת הסכם שלום" או שהביעו כי „מוטב לחכות עוד קצת" וכי רצוי „לייבש שם גם ערבים". נמצאו גם מצבים שהפרידו בין שני האזורים בהדגשה שבשארם-א-שייך יש להקים מרכז ישובי אך לא בפי-תחת רפיח.

שר הפנים — לחו"ל: „צפוי קיץ חם"

(ע). שר הפנים, ד"ר יוסף בורג אמר אתמול בבוקר כי לישראל צפו-פה קיץ חם בזירה הפוליטית, הן ב-יחסי החוץ של ישראל הן במער-כות הפנים, ובשובו מחו"ל יפגש הכר עם ראש הממשלה גב' גולדה מאיר, לברר איתה את בעיית החוק כי הוא יהודי?

ד"ר בורג כוחח עם כתב בלוד לפני צאתו בשליחות ממלכתית ל-ארצות אירופה ולכמה מבדינות אמ-ריקה הדרומית, כדי להופיע באירו-עים הקשורים בחגיגות מלאת 25 שנות המדינה.

ד"ר בורג אמר כי חצי יובל זה צריך לשמש נקודת מיפנה במחשבת עם ישראל — כי כרם עברו הענינים התשביים הפוליטיים ויתכן כי ה-קיץ יהיה קיץ דיפלומטי חם, אמר ד"ר בורג.

בגלל סופת שלג

נבחרות הכדורגל נתבקשו לדחות צאתן לרומניה

מאת שמואל קיזגר, כתבר „ספורט הארץ"

נבחרות הייצוג של ישראל בכ-דורגל — בוגרים ונוער — שהיו אמורות לצאת כמדתיים לרומניה, כדי לקיים בה מחנות אימונים — יחזרו את צאתן בשבוע לאחר ש-אתמול התקבל מברק מבוקרשט בו נתבקש לדחות את היציאה בגלל סופת שלג המשתוללת בארץ זו, — שגרמה לסגירת נמל התעופה ב-בוקרשט ל-24 שעות.

המאמן שמילוביץ כינס אתמול את השחקנים והודיע להם על יציאה ל-כמה אימונים, שיהיה בבלון „פאן אמריקן" וימשך עד למועד המש-חק ב-25 במארס. נודע כי אם יחול שיפור במזג-האוויר ברומניה, עשו-יות הנבחרות להמריא כבר ביום ד' של השבוע הבא.

בהתייעצויות קדחתניות, שהיו אתמול בהתאחדות לכדורגל, בהשתת-פות יו"ר המשלחת הבאמנים, הו-חלט לשגר את היה מנוח אריאב לרומניה ביום א', כדי שיבדוק את הסידורים בקליטת שתי הנבחרות.

אם לא יחולו שינויים נוספים, יקיימו נבחרות הכדורגל משחקי ידידות עם הנבחרות הרומניות ב-28 במארס.

יו"ר הת. לכדורגל מסיאול:

בקשת ישראל תידון בסוף חודש זה

שלוחי התאחדות הכדורגל לאסיה, היה זאב בר-סבר ויוסף דגן, העו-שים עתה בסיאול, כדי להציג תבו-כת ארץ זו לבקשת ישראל לבטל את „הסעיף הבורמזי", קיימו אתמול שיחות בנדון עם ראשי ההתאחדות של ארץ זו, והבטיחו לקיים עוד החודש ישיבת הנהלה, שתכריע ב-נושא — נמסר בשיחה טלפונית עם השניים בסיאול.

נציגי ההתאחדות אוספים עתה ב-סיאול נתונים שונים בקשר לארוח נבחרת הכדורגל שתשתתף שם ב-מאי, במשחקי קדם הגביע העולמי.

עובדי משרד החקלאות יעמידו רכבם מיום א'

ועד העובדים הארצי של משרד החקלאות החליט להעמיד את רכב השרות של עובדי המשרד החל ביום א'. פירוש הדבר הוא שכאלף מדרי-כים, רופאים וטרינריים, מהכבנים ועובדי שדה, ישארו במשרדיהם ולא יצאו לעבודתם ברכבם הפרטי.

נציגי ועד העובדים הארצי של משרד החקלאות, הבהירו כי במש-רדם נמצא צבא גדול של עובדי שדה, הנוסעים בדרכים בלתי תקי-נות, והתמורה הניתנת להם כיום אי-נה מכסה את הוצאותיהם לאחזקת הרכב לצורכי עבודה. להנהלת משרד החקלאות הוגשו שתי הצעות לפתרון הבעיה: א. העמדת רכב ממשלתי לר-שות העובדים למלוי תפקידם. ב. השתתפות בהוצאות החזקת הרכב, בהתאם להוצאות הריאליות.

מצית הקאמרי — למעצר

(ע) „רק נס מנע אסון כבד בעת ההצתה שבוצעה בפתח התיאטרון הקאמרי בת"א — אמר אתמול רב-סמל יחזקאל נחום, בבקשו מבית משפט השלום בתל-אביב לעצור למ-שך 15 יום את אברהם ניסן, בן 33, החשוד בביצוע הצתה זדונית.

חוקר המשטרה ציין, כי המיכל שהביא אתו החשוד לבנין התיאט-רון, הכיל 13 ליטר בנזין. עוד אמר, כי המשטרה הביא את החשוד לדין, תוך תקופה מקצרה, והדגיש כי הוא מסוכן, הן לציבור והן לעצמו.

החשוד, בלונדיני, מגודל שיער, ל-בוש במקטורן אדום, אמר לשופט עקיבא מיאלקוב, כי הוא מודה ב-ביצוע ההצתה וכי עשה זאת מתוך הכרה מלאה. הוא אמר עוד, כי התי-אטרון הקאמרי ומנהלו גרמו לו עוול בכך, שלא הציגו את המחזה מפרי עטו. לדבריו, נזהר שלא להשליך את מיכל הבנזין בחדר שבו היו פקידות ולפיכך זרק אותו במבוא, שם הבית את החומר הדליק.

הוא סיפר כי כתוצאה מהתנכרות התיאטרון כלפיו הוא להתמכר ל-שתיה והדגיש: „בגלל הפרישה, אני מוחזר כבר על היותי איש הפסי.

השופט מיאלקוב ציווה לעצור את החשוד למשך 15 יום וציין בהחלט-תו כי אמנם לכאורה אין מקום להח-זקתו במעצר, לאור הודאתו, אולם לאור צורת דיבורו והתנהגותו, „נר-אה כאילו דעתו איננה נכונה בקרבו".

עוד פגישה בלא תוצאות של הוועדה לריסון האינפלציה

מאת סופר „הארץ" לעניני כלכלה

ועדת העשרה לריסון האינפל-ציה, התכנסה אתמול בתל-אביב לישיבתה הראשונה בראשות שר האוצר, מר פ. ספיר, אך לא הגי-עה לכלל סיכום כלשהו ותתכנס לישיבה נוספת אם גם בה לא תושג התקרבות בין עמדות שלו-שת הגופים המיוצגים בוועדה — הממשלה, ההסתדרות והמעסי-קים — יעביר שר האוצר את הטיפול לראש הממשלה, הגב' ג. מאיר, שיזמה את הקמת ה-ועדה.

בישיבת אתמול חזרו נציגי ההס-תדרות על תביעתם לקבוע תקרה ל-עליית המחירים. בניגוד לעבר הש-תמע מחלק מנציגי ההסתדרות כי יהיו מוכנים להיות יותר גמישים ב-נושא זה. עם זאת היה מזכיר ההס-תדרות, מר י. בן-אהרון, תקיף ב-עמדתו כי תקרה לעליית מחירים היא מטרה עיקרית לפעולת הוועדה. המעסיקים טענו כי אין לקבוע תק-רה, כל עוד שנמשך התהליך עליית המחירים בחו"ל והזעזועים המוני-טריים בעיצומם.

שר המסחר והתעשייה, ח. בר-לב, אמר שאין בדעתו להטיל מ-חדש פיקוח כללי על המחירים, כי פיקוח מלא אינו דרך נאותה בת-קופה של אינפלציה. הוא הציע לק-בוע קווי הנחיה מוסכמים, לגבי המ-שק הפיקות, תוך שימת הדגש ב-התחשבות במוצר או במפעל שלא יוכל להתקיים במסגרתו.

שר האוצר מסר בישיבה על ה-פעולות שנעשו, עד כה, לבלימת ה-אינפלציה. הוא הזכיר את ההסדר עם הקבלנים בדבר צמצום הבנייה ב-12 אלף יחידות דיור, וכן העברת 140 מיליון ל"י כהלוואה של הבנ-קים לממשלה.

הוא מסר כי בקרוב ידונו על ה-מס שיוטל על החברות הפיננסיות, אשר למס שהוצע על דירות גדו-לות לא יהיה מוכן להתחייב על ביטולו. ספיר גם לא הבטיח דבר לגבי הדרישה להעלאת תמריצי היצוא. מ-דבריו ניתן להבין כי יינתנו תמרי-צים, אך לא בגובה שתבעו התעש-יינים והפרדסנים. כן הבטיח כי יהיה מוכן לדון בביטול מלווה המעסיקים ב-1974. עתה הוא מוכן רק לקבל את המלווה כבטחונות לערבויות ממשלתיות.

הסתייגויות בענין תיקוני הביטוח הסוציאלי במס הכנסה

המעסיקים, הבנקים והחברות הביטוח תובעים לגנוז הסעיף החדש בחוק

...ת סופר „הארץ" לעניני כלכלה

הארגונים הכלכליים, ...גמו את הסתייגויותיהם ...מ ברחוקי הלכה, המוצ-...ידת מס הכנסה, בסעי-...ם בביטוחים סוציאליים ...היים. כשמצותם המוצ-...טינרים אלה היא יצירת ...בלילים לחסכון בקר-... וקרנות פיצויים לשכי-...ראים ובעקיפין הם גר-...ציוני — טענו הדוברים.

עם פתוחאים, אמרו רא-...ים, כי נציגיהם התחייבו עד בשעה שנדונו בוע-... לאחר פרסום המלצותיה, ...מאבק נגדן, אך עשו זאת ... לא לגרום לבהלה בשוק, ...רמת למשיכת כספים כ-...ל — תופעה שהופגנה ...

ארגונים הציעו להשאיר ... הקיים, מבלי להכניס בו ...רס למתן פטור ממס ל-...ה.

...ל הקרן ופרותיה

... העיקריות שהועלו ע"י ...:

...ולים שמקבל שכיר או עצמאי, מקופת גמל או חברת ביטוח היו פטורים עד כה ממס. לפי ה-חוק החדש יוטל מס על הקרן והן על הפירות, כולל רווחי ריבית והצ-מדה. לעומת זאת, בתכניות החסכון האחרות, בכללן מילוות בריבית, יש פטור מוחלט ממס, על הפרשי הצ-מדה ובריבית הפירות ואילו עתה יו-טל מס על החסכון למטרות סוציאליות לטווח ארוך, הנועד להבטיח את עתיד המבוטח והמס יהיה על ה-קרן, הפרשי ההצמדה והריבית.

● רוב הפרשות המעסיקים וה-עובדים לקופות הגמל, ולביטוח חיים, מבוססות כיום על הסכמים חוזיים, המחייבים הן את המעסיק והן את העובד. ביטול התמריץ לחסכון, ע"י הטלת מס על התקבולים, יפגע בסכו-מים אלה לצריכה.

● קבלת השינוי המוצע שיחייב במס מלא הפרשה לקופת גמל מ-סכום העולה על 2500 ל"י לחודש, תפריע את הסכמי השכר ותבריח את המשק לשלם מאות מיליוני ל"י-רות כתוספות שכר לעובדים, שלא יסכימו לפגיעה בזכויות הסוציא-ליות שלהם.

● ההקלות לעצמאים, המתגשמ-אות בהעלאת שיעור ההפרשות המוכ-רות ל-16 אחוז מההכנסה, מאבדות את משמעותן עם ביטול הפטור ה-עיקרי של ההפרשה לקופות גמל ובביטוח — פטור ממס של המשיכות.

● ביטול הזיכויים בשיעור של 25 אחוז מהפרמיה לביטוחי חיים רגי-לים, עד 900 ל"י לשנה, ומתן זיכוי של 15 אחוז בפרמית ביטוח חיים עד 1500 ל"י לשנה, יצור מצב שסכום ההקלה במס נשאר ההה — כלומר 225 ל"י, למרות הגידול הניכר ביו-קר החיים מאז שנקבע זיכוי בסכום זה, בשנת 1968. צורת הזיכוי מוגב-לת רק לשכירים הזכאים לפנסיה תקציבית, בעיקר עובדי מדינה, ול-עצמאים ולשכירים אשר לא תבטר ניכוי או זיכוי לקופות תגמולים או לקופות פנסיה.

יוכנסו תיקונים בהצעה

סופר „הארץ" לעניני כלכלה מו-סר מירושלים: שר האוצר יהיה מו-כן להכניס תיקונים בהצעת התיקון לפקודת מס-הכנסה בענין ביטוח סו-ציאלי, כאשר תידון בוועדת הכספים של הכנסת.

חוגי האוצר מציינים, שאין כל דחיפות בדיונים על חלק זה של הצ-עת החוק, מכיוון שוועדת הכספים תקדים בדיוניה על החלק הנוגע לניכויים ולשיעורי מס. רק לאחר שיאושר החלק העיקרי של הצעת החוק, יתרכזו בנושא הסוציאלי.

במסגרת השינויים שיוכנסו יסכים כנראה שר האוצר להגדלת תקרת ההכנסה החדשית, שלגביה יינתנו הקלות במס הכנסה להפרשות סוציא-ליות מעבר לסכום המוצע של 2500 ל"י. טרם לא התגבשה עמדה על איזה סכום הכנסה תועמד התקרה.

במועצת-המים

הוכפלו הקנסות על חריגות ממכסות המים

מאת שלמה נרבה, כתבר „הארץ"

ברוב של 10 נגד 6 קולות אישרה אתמול מועצת המים הכ-פלת הקנסות על חריגות ממכסות המים השנתיות בחקלאות, בתע-שיה ובצריכה העירונית, עקב עצירת הגשמים והגרעון הגדול במאזן משק המים במדינה.

בהתאם להצעה שאושרה אתמול הוכפל הקנס על חריגות בחקלאות מ-15 ל-30 אגורות למ"ק מים, נוסף על התשלום הרגיל, ואילו בתעשיה ובצריכה עירונית נקבעו שני שעורי קנסות: כאשר מחיר המים הוא עד 15 אגורות יהיה הקנס על חריגות 50 אגורות למ"ק, וכאשר מחיר המים הוא מעל ל-15 אגורות, יהיה הקנס 40 אגורות למ"ק.

הכפלת הקנסות על חריגות טעונה עוד אישור ועדת הכספים של הכנ-סת והיא תיכנס לתוקפה עם העלא-את במחירי המים ב-1 באפריל, בהתאם להמלצות ועדת יעקובי להת-אים ככל האפשר את מחירי המים לעלות הפקתם.

ההצעה בדבר קיצוץ מיכסות המים לשנה הקרובה ב-5% לא הובאה אתמול לדיון הכרעה במועצה, והיא תובא כנראה לאישור באחת מישי-בותיה הקרובות. בדיוני המועצה נשמעו מצד החקלאים הסתייגויות לקיצוץ המכסות.

חסון: על ל"ע לבחון מחדש מערכת יחסיה עם מפלגת העבודה

„הנסיון הנפסד מצד כמה מראשי מפלגת העבודה להטיל על ל"ע את האשם לגניזת הצעת החוק לבחירה ישירה של ראשי ערים, הוא סימפ-טום נוסף למשבר במערכת היחסים שבין שתי המפלגות. יש צורך דחוף לבחון מחדש כיב היחסים האלה, ו-מוסדות ל"ע ישכילו לעשות, אם יק-דישו מחשבה יכולת לנושא זה" — אמר שלשום מזכיר תנועת העבודה הליברלית, מר אברהם חסון, באסיפת מפלגתו ברמת-גן.

איגרת מניכסון לבן-גוריון

(ע). איגרת מאת הנשיא רי-צ'ארד ניכסון נמסרה בימים אלה לידי מר דוד בן-גוריון, בתשו-בה על איגרת ברכה ששלח לו לרגל השגת הפסקת-האש בוויי-טנאם.

איגרת התשובה נמסרה למר בן-גוריון על-ידי מר אוואן זור-הלן, מיופה הכח של ארה"ב ב-ישראל, אשר ביקר אצלו למ-טרה זו.

במכתבו של מר ניכסון נאמר: „אני מעריך עמוקות את מכ-תבך רב-המחשבה בענין הפסקת-האש בוויטנאם. בעוד שלגבינו יש בכך משום סיפוק רב שהלחי-מה הגיעה לקיצה, הרי מטרתנו היא להשיג שלום של קיימא ו-שיתוף-פעולה בכל רחבי הדר-סין.

„לא יהיה זה קל לעמי דרום-מזרח אסיה להניח הצידה את העוינות המרה, אשר צולחה ב-תוך דור שלם של סכסוכים. או-לם אני מאמין שעל ידי רצון טוב וההחלטיות כנגד כל ה-נוגעים בדבר, אפשר יהיה ל-הגיע לעידן החדש של שלום.

„במיטב האיחולים האישיים ל-המשך בריאותך הטובה, בכבוד — ריצ'רד ניכסון".

הפנסיונרים מתכננים הופעה עצמאית בבחירות לרשויות

(ע). — אירגון הפנסיונרים ב-ארץ מתכנן הופעה ברשימות עצמ-איות לרשויות המקומיות. כן יתבע נציגות במוסדות המרכזיים והמ-קומיים של ההסתדרות, ערב הרכ-בת הרשימות לקראת הבחירות. את התביעה הזאת יעלה כארגון ארצי של הגימלאים, לאחר שהוכר על ידי הוועדה המרכזת של ההסתדרות.

החלטות בענין זה נתקבלו אתמול בישיבת מרכז הארגון, שהתקיימה בבית המלון בתל-אביב.

כן הוחלט לערוך הפגנה ליד ש-ערי הכנסת, כמחאה על מה שהוגד-דר כזלזול ואדישות של המוסדות הממשלתיים וההסתדרותיים כלפי תבי-עותיהם של מקבלי הגימלאות, ל-הסרת העיוותים והקיפוחים כלפי-הם.

12 שנות מאסר לשולמן — על אונס העולה

(ע). מרדכי שולמן נידון את-מול בבית המשפט המחוזי בתל-אביב ל-12 שנות מאסר על אונס עולה חדשה בביתו בגבעתיים.

אברהם מזרחי, אשר האשם באו-תו תיק כי עשה מעשה סדום בידי-דה של הנאנסת, באותו מקום וב-אותו זמן, יחד עם עוד שלושה אנ-שים — זוכה מן האשמות שיוחסו לו.

שולמן נאשם כי ב-24.6.72 בערב אילץ בכוח עולה חדשה להיכנס ל-דלות לביתו, שם אנס בכוח את ה-צעירה תוך שימוש באלימות. כן הואשם גם כי גנב ממנה טבעת ו-אחר כך היכה את ידידה.

הצעירה קיבלה הלם בעקבות ה-מעשה ולכעבור זמן מה עזבה את הארץ, ואילו ידידה, שכינה עצמו פיטר קובץ', נעצר כמה חודשים ל-אחר המקרה כאשר נתגלה ששמו האמיתי הוא חיים סיפטס והיה תו-שב הארץ בשנות השישים הראשו-נות, ולאחר מכן ירד מן הארץ ו-חזר ב-1972.

השופטים יעקב גביזון, אליהו מני וחיים בנטל הרשיעו את שולמן ב-מרבית סעיפי האישום שיוחסו לו — אונס הכלה המורה תוך שעצר ב-ביתו את הצעיר — אולם זיכוהו מגניבת הטבעת ומהקשר שיוחס לו למעשה-הסדום בתייר.

אשר למזרחי, טען סניגורו, עו"ד נ. קנת, כי לא הוכח כל קשר בינו לבין המעשים שנעשו בדירה אותו לילה, ואי-אפשר לסמוך על עדותו של המתלונן, אשר התברר כי הוא אדם מבולבל ומהימנותו פגומה. ה-שופטים קבעו ברוב דעות — נגד דעתו של אב בית הדין י. גביזון — כי על אף החשד הרציני, ייהנה ה-נאשם מן הספק.

„אין סכנה להתפתחות מחלת המלריה"

(ע). — בתגובה על הידיעות ש-פורסמו ביום ה' בעתונות כי יתושי אנופלס כצבירי-קוחת נתגלו בעמק יזרעאל ואזור הכנרת, מסר ראש ש-רותי בריאות הציבור במשרד הברי-אות, ד"ר עמוס ארנן, כי אין לגילוי זה שום משמעות מיוחדת, וכי משרד הבריאות אינו צופה כל סכנה להת-פתחות מחלת המלריה בארץ.

קצין בטחון של אל על יעיד במשפט בניו יורק

(ע). זאב גולדברג, כי שהיה קצין בטחון של אל-על בנמל התעופה ה-בין-לאומי של אמשטרדם, יצא אתמול בדרכו לארה"ב, כדי להעיד שם בפני בית דין פדראלי, בתביעה משפטית, הנובעת מפרשת החטיפה ו-פיצוצו של מטוס חברת פאן אמריקן, בידי מחבלים בנמל התעופה של קא-היר בספטמבר 1970.

מידיעות עתונות, שפורסמו בהולנד מסתבר כי הטייס של אותו מטוס של פאן-אמריקאן הוזהר, לפני המ-ראתו, על-ידי קצין בטחון של אל-על, על המצאם של שני מחבלים במטוס.

נודע, כי האזהרה נמסרה לאחר שאיש הבטחון הישראלי, ברוך כהן (שנרצח לפני כחודש בידי מחב-לים במדריד) עלה על עקבותיהם של שני המחבלים באמשטרדם.

בפני בית דין פדראלי בניו יורק, מתנהל עתה דיון בהחלטה משפטית עקרונית, בין חברת התעופה פאן אמריקן לחברת ביטוח, הטוענת כי אינה צריכה לשלם פיצויים בסכום 25 מיליון דולר, תמורת המטוס ש-נחטף בידי מחבלים ופוצץ.

חברת הביטוח טוענת כי המטוס פוצץ כתוצאה מפעולות המחבלים שנעשתה במצב של מלחמה נגד יש-ראל. זאב גולדברג הוזמן להעיד לאחר שפרשת האזהרה המוקדמת, שניתנה לטייס מטוס הבואינג 747, זכתה מוכנו לפירסום נרחב בעתו-נות העולם ובעיקר בעתונות ההולנ-דית.

כבאי תל-אביב חוזרים לעבודה תקינה

(ע). בבית הדין האזורי לעבודה הושגה פשרה שלפיה מפסיקים כבאי תל-אביב את הסנקציות והם חוזרים לעבודה תקינה. ועד הכבאים נטל על עצמו להודיע לכל העובדים על הסיכום שהושג, ועם זאת הוסכם כי ארגון עובדי העיריה יטפל בתביעות המיוחדות של הכבאים.

השופט יעקב יגון סמך ידיו על ה-סיכום שנתקבל בין הצדדים ואי-לכך בוטלה הבקשה לצו-מניעה ש-הגישה העיריה נגד כבאי תל-אביב.

(ע). תקציב המועצה המקומית נשר לשנת הכספים 1973/74 אושר (אתמול) בבוקר בסכום של 9.1 מיל-יון ל"י — כ-2 מיליון ל"י יותר מה-תקציב אשתקד.

נגד הצעת עופר-באדר!

אנו החי"מ מביעים בזה את התנגדותנו להצעת-החוק של חברי הכנסת יוחנן בדר, (גח"ל) ואברהם עופר (המערך) לשינוי שיטת חלוקת המנדטים בכנסת.

אנו רואים בהצעה זו פגיעה חמורה בעקרונות הצדק והדמוקרטיה, במטרה להעניק יתרון בלתי-הוגן למפלגות הגדולות, על חשבון המפלגות הבינוניות והקטנות.

רשימה שניה:

פרופ' אהרון אביתר, אוניברסיטת תל-אביב.
ד"ר ירדן אהרוני, מרצה, ירושלים.
אניטה אנגל, סופרת, ירושלים.
ד"ר יוחנן בן-בסט, רופא, ירושלים.
ליבנה בן-דור, מרצה בכירה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ד"ר נסים בן-יוסף, מרצה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
אברהם בן-מאיר, מורה, בי"ס האוניברסיטה העב-רית, ירושלים.
יהודה בן-משה, מרצה, ירושלים.
פרופ' שמואל הוגו ברגמן, ירושלים.
אינג' אליעזר ברודקוב, מרצה בכיר, הטכניון, חיפה.
ד"ר גבריאל ברי, מרצה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
צלפון ברקוב, מורה בכיר, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
דורון גב-נור, מורה, ירושלים.
ד"ר יצחק גל-נור, מרצה, ירושלים.
ד"ר מיכאל גרין, מרצה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
שולמית גרין, אסיסטנטית, אוניברסיטת חיפה.
ד"ר אבי דגני, מרצה, אוניברסיטת תל-אביב, רעננה.
גרשון הולצר, עורך-דין, ירושלים.
פרופ' אברהם הוס, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
חוה הוס, פסיכולוגית, ירושלים.
פרופ' א. הרניק, פרופסור לפיסיקה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ישראל אלכסנדר ואן-דייק, אדמיניסטרטור, רמת-גן.
פרופ' יצחק זמיר, פרופסור למשפטים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ד"ר יהודה ינוקה, מרצה בכיר, האוניברסיטה העב-רית, ירושלים.
שרה ינוקה, ירושלים.
אליהו ירקוני, מדריך, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
צפורה ירקוני, מתכננת, ירושלים.
ד"ר אסא כשר, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.
פרופ' עזריאל לוי, פרופסור למתמטיקה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
שאול משעל, אסיסטנט, ירושלים.
משה ניניו, עיתונאי, ירושלים.
ענת ניניו, אסיסטנטית, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ד"ר יוסף פרן, מרצה למדעי המזרח, ירושלים.
ד"ר רן סיגד, מרצה לפילוסופיה, האוניברסיטה העב-רית, ירושלים.
ד"ר שלמה פרונים, מרצה, ירושלים.
פרופ' שמואל סמבורסקי, ירושלים.
דליה עציון, פסיכולוגית, קיראון.
יהושע עציון, כנר, קיראון.
ד"ר דינה פיימלסון, מרצה בחינוך, ירושלים.
פרופ' יהודה פיימלסון, פרופסור בכימיה פיסיקלית, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
פרופ' מאיר פלסנר, פרופסור, ירושלים.
ד"ר רפאל קוטשר, מרצה לאשורולוגיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ד"ר איתן קולברג, מרצה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
פרופ' אהרון פ. קליינברגר, פרופסור לחינוך, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ד"ר מרדכי קרמר, מרצה בכיר, ירושלים.
ש. קרנר, עורך-דין, ירושלים.
ד"ר אריה רהן, מרצה בגנטיקה, ירושלים.
ד"ר שולמית שמיגמן, אורטודונטיה, ירושלים.
אלישבע שמיניץ, ירושלים.
ד"ר עזרא שמיניץ, ירושלים.
ישעיהו שיק, מזכיר, אלוני יצחק.
מאיר שכטר, עורך-דין, ירושלים.
ד"ר מיכאל שמשוני, חוקר בכיר, מכון ויצמן, רחובות.
פרופ' מיכאל שרם, פרופסור לביוכימיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
חוה שרם, לבורנטית, ירושלים.
ד"ר חיים תגרי, מרצה, האוניברסיטה העברית ירו-שלים, רחובות.

אנו רואים חובה לעצמנו להודיע בזה פומבית שאם תתקבל הצעת-החוק של חברי-הכנסת באדר ועופר סופית, לא נצביע בבחירות הבאות בעד אחת הסיעות הגדולות, וכל אחד מאתנו יצביע בעד הסיעה הקטנה הקרובה ביותר להשקפותיו.

רשימה שניה:

פרופ' אהרון אביתר, פרופסור, אוניברסיטת תל-אביב.
בלה אירדיק, מטפלת, אלוני יצחק.
אניטה אנגל, סופרת, ירושלים.
ד"ר יוחנן בן-בסט, רופא, ירושלים.
ליבנה בן-דור, מרצה בכירה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
אברהם בן-מאיר, מורה, ביה"ס תיכון האוני-ברסיטה העברית, ירושלים.
פרופ' שמואל הוגו ברגמן, פרופסור, ירושלים.
אינג' אליעזר ברודקוב, מרצה בכיר, הטכניון, חיפה.
ד"ר גבריאל ברי, מרצה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
צלפון ברקוב, מורה בכיר, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ד"ר מיכאל גרין, מרצה, האוניברסיטה העברית, ירו-שלים.
שולמית גרין, אסיסטנטית, אוניברסיטת חיפה.
ישראל אלכסנדר ואן-דייק, אדמיניסטרטור, רמת-גן.
פרופ' יצחק זמיר, פרופסור למשפטים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ד"ר יהודה ינוקה, מרצה בכיר, האוניברסיטה העב-רית, ירושלים.
שרה ינוקה, ירושלים.
אליהו ירקוני, מדריך, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
צפורה ירקוני, מתכננת, ירושלים.
ד"ר אסא כשר, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.
משה ניניו, עיתונאי, ירושלים.
ענת ניניו, אסיסטנטית, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ד"ר יוסף פרן, מרצה למדעי-המזרח, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ד"ר רן סיגד, מרצה לפילוסופיה, האוניברסיטה העב-רית, ירושלים.
דליה עציון, פסיכולוגית, קיראון.
פרופ' יהודה פיימלסון, פרופסור בכימיה פיסיקלית, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
פרופ' מאיר פלסנר, פרופסור, ירושלים.
ד"ר רפאל קוטשר, מרצה לאשורולוגיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ש. קרנר, עורך-דין, ירושלים.
ד"ר אריה רהן, מרצה בגנטיקה, ירושלים.
אלישבע שמיניץ, ירושלים.
ד"ר עזרא שמיניץ, ירושלים.
נחמיה שטרסלר, סטודנט, תל-אביב.
ישעיהו שיק, מזכיר, אלוני-יצחק.
מאיר שכטר, עורך-דין, ירושלים.
ד"ר מיכאל שמשוני, חוקר בכיר, מכון ויצמן, רחובות.
פרופ' מיכאל שרם, פרופסור לביוכימיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
חוה שרם, לבורנטית, ירושלים.
ד"ר חיים תגרי, מרצה, האוניברסיטה העברית, ירו-שלים, רחובות.
(הערה: ברשימה הראשונה ליד שמו של ד"ר ג'ורג' סמבין נכתב בטעות „אוניברסיטת תל-אביב").

נמסר לפירסום על-ידי הוועד הבין-סיעתי (סיעות אגודת-ישראל, הליברלים העצמאיים, הרשימה הממלכתית, רק"ח, פועלי אגודת-ישראל, תנועה החופשי, העולם הזה — כוח חדש, מק"י וח"כ שלום כהן).

המעוניינים לצרף את חתימתם לגילוי-דעת זה, מתבקשים להודיע על-כך לוועד הבין-סיעתי, הכנסת, ירושלים.

סוכנות הבטוח הגדולה בישראל

אלדר
סוכנויות בטוח בע"מ

מומחים לבטוחי תעשיות
בטוח ימי ותעופתי
בטוחים בלתי שגרתיים
וכל ענפי הבטוח

סוכנים כלליים של:
GUARDIAN EASTERN
מורשי ללוידס LLOYD'S
שלם — סוכנים כלליים של:

משרד ראשי: תל-אביב, רח' אחוזת בית 6, טל. 03-51381. סניפים: ירושלים, רח' יפו 33, טל. 02-227351-2-3.
חיפה, רח' יפו 53, טל. 04-535201, 04-529851. נתניה, רח' שער הגיא 8, טל. 053-23889.

مكان الاصل

שבוע של פעילות אפורה

בשוקי ההון והכספים

מאת מרדכי צבי

שבוע של פעילות אפורה, חס־רת אירועים ועניין, עבר על כל ענפי הבורסה לניירות ערך. היקף העסקים היה מצומצם למדי בשוק המניות ואגרות החוב גם יחד, ומכאן העדר כיוון ברור למסחר.

למעשה מצפים הכל לתחילתו של אפריל. ההנחה שראשית שנת התק־ציב תביא עמה הקלה בולטת במצב הנזילות. במיוחד נשואות עיני רא־שי הסקטור העסקי למשרדי הממשלה השונים, שסגרו את ברזיהם בצורה הרמטית לכדי מזה כחודשיים. הקלה מסויימת תבוא עם תשלום אגרות מילוות הקליטה שיצאו אתמול לפד־יון (ר׳ בהמשך) ואשר יוזרמו כ־135 מיליון ל״י, כשחלקו הגדול ל־גופים מוסדיים שונים.

בהעדרם של המשקיעים המוסדיים הצטמצם היקף המסחר כפי שמראים המחזורים היומיים (מיליוני ל״י):

יום	בבורסה	מחוץ לבורסה
א׳	4.40	2.55
ב׳	2.60	5.00
ג׳	2.00	0.80
ד׳	2.00	1.10
ה׳	1.90	

צמצום המסחר בין כתלי הבורסה הביא לקצירת שוה של עסקות מ־חוץ לבורסה. ביום ב׳ נקשרו העס־קות הבאות: בנק הפועלים — חבי־לה של מניות רג׳ שערכן הנקוב 653 אלף ל״י במחיר 330 (ביצוע אר־ביטראז׳ לגבי הקשר עם ה־בנק). בנק המזרחי — חבילה של מניות בסך 241,000 ל״י ע״נ נמכרה לפי שער 175. בנק פתוח ומשכנת־אות — חבילה שערכה הנקוב רבע מיליון ל״י נמכרה לפי שער 132.

התחזק הדולר השחור

הדולר נגיד לא נסחר במשך כל השבוע שעבר בין כתלי הבורסה ו־העסקות בו נקשרות בבנקים לפי ה־שער של 4.23 ל״י. בשוק השחור התחזק הדולר ועלה לשער מכוצע של 4.45 ל״י. המארק הגרמני הגיע לרמה של 1.62 ל״י. לעומת זאת ירד הזהב מתחת לרמה של 12,000 ל״י הק״ג.

8% דיבידנד בבית הרכב

חברת בית הרכב הודיעה אתמול על דיבידנד בשיעור 8% לשנת 1972.

מדד שערי המניות בבורסה התל־אביבית

100 — 31.3.67

	15.3.73	14.3.73
מדד כללי	308.87	308.61
כספים וביטוח	261.49	260.55
מזה:		
בנקים מסחריים	291.96	291.73
בנקים למשכ׳	253.56	251.10
מוסדות מימון ענפיים	248.47	248.79
חברות להשקעה	261.40	260.64
תעשייה	454.13	454.04
מסחר ושירותים	458.79	453.66
מקרקעין בינוי ופיתוח (פרט להדרים)	272.60	272.63

תוצאות הגרלת הפדיון של מילוות קליטה וחיסכון

להלן תוצאות הגרלות הפדיון של המילוות הנ״ל, שהתקיימה אתמול ב־בנק ישראל, תל־אביב:

● בהגרלת הפדיון השביעית של מילוות קליטה תשכ״ב — 1961 על־תה בגורל הספרה ״ז״ (שבע).

● בהגרלת הפדיון השישית של מילוות קליטה תשכ״ב — 1962 (ה־ארכה) עלתה בגורל הספרה ״ב״ (שתיים).

כל התעודות ממילוות הנ״ל אשר מספרם מסתיים בספרה הסופית כ־עלתה בגורל ניתנות לפדיון החל ב־1 באפריל 1973.

● בהגרלת הפדיון השישית של מילוות קליטה וחסכון תובה תשכ״ג — 1963 עלתה בגורל קבוצה ״ב״ (שתיים).

● בהגרלת הפדיון השניה של מילוות קליטה וחסכון תובה תשכ״ו — 1966 עלתה בגורל קבוצה ״ז״ (שבעה).

● בהגרלת הפדיון הרביעית של מילוות קליטה וחסכון תובה תשכ״ד — 1964 עלתה בגורל קבוצה ״ב״ (שתיים).

● בהגרלת הפדיון הראשונה של מילוות קליטה וחסכון תובה תשכ״ז — 1967 (הארכה) עלתה בגורל קבוצה ״ה״ (אחת).

כל התעודות של המילוות הנ״ל מהקבוצות שעלו בגורל ניתנות לפד־יון החל ב־1 באפריל 1973.

הגזרה התעודות שיצאו לפדיון נ־תן לקבל בכל סניפי הבנקים בארץ.

הוועד הפועל של תע״ל אישר תכנית להנהגת פנסיה ממלכתית

הוועד הפועל של תנועת העבודה הליברלית (ל״ע) אישר עקרונית ל־לא התנגדות את תכנית הפנסיה ה־ממלכתית לכל האוכלוסיה, כפי ש־הותווה על־ידי ח״כ יהודה שערי, ואשר הגובש כהצעת־חוק לכנסת על ידי המפלגה הליברלית העצמאית, ב־מסגרת הוועדה לבטחון סוציאלי, ב־ראשותו של הלל זייד.

בהצעת ח״כ שערי, שאושרה בא־כר בין השאר, כי יש להנהיג פנסיה ממלכתית מקיפה לכל האוכלוסיה, שתבוצע באמצעות מוסד ממלכתי מיוחד שיוקם לשם כך; כל קרנות הפנסיה הציבוריות הקיי־מות תבוטחנה בקרן פנסיה ממלכתית זו עם מיזוג קרנות הפנסיה בתוך הקרן הממלכתית היחידה, השמירה כל הזכויות שנרכשו על־ידי קרנות הפנסיה בתוך הקרן הממלכתית הי־חידה, תשמרנה כל הזכויות שנרכ־שו על־ידי החברים הנוכחים של קר־נות הפנסיה. כל מבוטח שהיה חבר בקרן יהנה מהקיצבה, שהוא זכאי לה עד יום כניסתו לתוקף של החוק הז־ה, וביום זה יתווספו לו הזכויות לפי החוק החדש.

כן נאמר בהצעה, כי כל הקיצבות לעצמאי בפתח החוק לשכיר העבודה הממוצע במשק. הפנסיות שיוענקו ב־מסגרת חוק זה, יהיו מורכבות משני שלבים: א. קיצבה בסיסית — ל־יחיד 25% מהשכר הממוצע במשק ו־33% לזוג; קיצבה זו תהיה שווה לכל האזרחים. ב. קיצבה משלימה, יחסית להכנסה חודשית של 2,500 ל״י [illegible]

נוער בני־ברית מקים מועדון בכפר דרוזי

במלאת 25 שנה למדינת ישראל, יניח השבוע נוער בני ברית של בני ברית את אבן הפינה למועדון נוער, בכפר מגדל שמס. המועדון יישא את שמו של ד״ר מאכס בר, מייסד ארגון הנוער היהודי של בני ברית, בטכס בנוכחות נכבדי העדה הדרוזית, ההנהגה העליונה של בני ברית ב־ארה״ב, ונשיאי הארגון הנציגים ב־הארץ ועוד.

[illegible]

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית

15.3.1973

מניות			
בנקים מסחריים			
החברות לאחזקות בנקאיות			
איהו״ד (מ)	353		353
אי.די.בי. בכ׳	284.5		284
אי.די.בי. ר״ג (ש)	280		279
אי.די.בי. ב (ש)	360		
אגוד (ש)	351		351
איי בריטי׳ ר״מ (מ)	328		
איי בריטי׳ (מ)	330		330
דיסקונט א׳ (ש)	701		
מזרחי (מ)	177		178
פועלים ר״מ (מ)	448		449
פועלים (מ)	430		432
בל״ל (ש)	422	+0.5	422
בל״ל חדשות (60%) (ש)	418	+0.5	418
בנקים למשכנתאות			
אפותיקאי (מ)	264.5	+0.5	264.5
כרמל (מ)	163.5		160
משכנת׳ בנין	256.5		
פת׳ משכנת׳ (מ)	259		260
שכון בכ׳	246.5	+1	246.5
טפחות מכ׳	259	+2	260
טפחות ר״ג	252.5	+2.5	252
שכון רג׳	262.5	+1.5	263.5
מוסדות מימון ענפיים			
שלטון	135		
אוצר לתעשיה	266	+2	267.5
חקלאות	86.5	−1.5	87.5
פת׳ העשיה כב׳	78		
ביטוח			
הסנה	260.5		262.5
סהר	252		
צור	162		
מסחר ושירותים			
בית הרכב			אין מסחר
דלק (ש)	240		243
דלק (מ)	251	+3	251
קרור 1	455	+6	
קרור 10	426	+5	429
חשמל	69.5	+0.5	70
ספנות	232	+2	230
צים	381		
מקרקעין, בינוי, פתוח והדרים			
אזורים	243	−6	
אפריקה 1	335		
אפריקה 10	304	+0.5	305
הכשי הישוב פ׳	224.5	−1.5	225.5
הכשי הישוב כ׳	227.5	−1	230
סולל בונה מ׳	151		
נכסים	265.5	+2.5	266
ישרס	199.5	+1.5	199
מהדרין	179.5	+3.5	177
מטעי הדר	109	+1	109.5
משקיעים	124.5	−1.5	124.5
באות אביב	99.5		100
פרי אור	166.5		
ריאלקו	139.5		138
רסקו כב׳	129.5	+1	129.5
רסקו רג׳	98.5	+0.5	98.5
ישפרו	115	−1	116
תעשיה			
אליאנס	561	−3.5	555
אלקו 1	109		113
אלקו 2.5	107.5		110
אלקטרה 1	316	+1	
אלקטרה 5	321.5		
ארגמן כב׳	362		
ארגמן (מ)	346	−4	350
אתא ב׳	160.5	+0.5	160.5
אתא ג׳	159		159.5
דובק	425.5		430
כבלים	219		218.5
טבע (ב)	899		
כימיקלים	57		57.5
ל׳ אפשטיין	77.5	−3	77
כולר	235		
פניציה (מ)	129	−1	130
פניציה 10	121	−2	
נייר חדרה	412	+4	410
עסיס	266.5	+1	
נחושתן	367		
ערד	154	−0.5	
שמן	141.5		142.5
תעל	305.5	+0.5	305
חב׳ להשקעות			
אלגר (מ)	106.5	+0.5	
ארלן (מ)	259.5	−4.5	260.5
מרכזית	326		330
פועלים השק׳	305		305
פז	114	+2.5	113.5
וולפסון 1	201		
וולפסון 10 (מ)	128.5	−0.5	130
אמפא	150		150
דיסקונט השק. (מ)	277	+0.5	278
מזרחי השק.	119		120
בל״ל השק.	255		255
פריון	119		121.5
חסנה	121	−1	121
יצוא השק.	89.5		
כור	184.5		
כלל השק.	233	+0.5	232.5
כלל התעשיות	232		233
עז	186		190
פמ״ה	70		70
נפט			
נפטא	68.5		68
לפידות (מ)	137		137
לפידות (מ)	160.5		
אגרות חוב להמרה			
שטרי הון בל״ל	171		171
שטרי הון בל״ל	130	+0.5	131
פת׳ משכנת׳	123.5		123.5
הבשי היכוב	107.5	+0.5	
אלקטרה	225		236
אתא	108.5		
דיסקונט השק.	138.5		138.5
מזרחי השק.	106	−0.5	106
אי.די.בי.	109.5		109.5
ישפרו	103.5	−0.5	103.5
מניות הנפקתית במטבע חוץ			
אמיקו א׳ (מ)	79		
8% אמיקו (מ)	100		
7% פ׳ התעשיה (ש)	210		
6% פ׳ התעשיה ג׳ (ש)	176		
6% פ׳ תעשיה גג (ש)	107		
6% פ׳ התעשיה גג 1 (ש)	107.5		
גוית (ש)	79		

אגרות חוב

	פדיה	שינוי
צמודות לדולר		
5% זוטא ים המלח (ש)	216	−1
5% אגיח ים המלח (מ)	128.5	−0.5
6% חשמל הס׳ ב׳ (ש)	133	−0.5
וולפסון קלור כאויר 6.5% אגיח (ש)	86.2	
הלליס 5	אין מסחר	
הלליס 6	אין מסחר	
הלליס 7	אין מסחר	
הלליס 8	101.3	+0.2
הלליס 9	102.5	
הלליס 10	104.3	−0.1
הלליס 11	102.6	
הלליס 13	103.1	
הלליס 14	103	
הלליס 15	101.9	+0.4
הלליס 16	101.4	−0.2
הלליס 17	104	
הלליס 18	[illegible]	−0.8
הלליס 19	[illegible]	−0.8
הלליס 6 פדיון	אין מסחר	
צמודות למדד		
מלוה פתוח 1969		
סדרה א	[illegible]	−0.1
סדרה ה	162.1	+0.1
סדרה בא	165.6	+0.2
מלוה פתוח 1969		
סדרה א	162.1	+0.4
סדרה ב	155.1	
סדרה בא	155.1	−0.5
מלוה קליטה 1962 אינדקס 132.6	אין מסחר	
מלוה קליטה 1963 אינדקס 132.6	אין מסחר	
מלוה קליטה 1964 אינדקס 138.5	אין מסחר	
מלוה קליטה 1965 אינדקס 110.1	199.2	−0.5
מלוה קליטה 1966 אינדקס 118.7	אין מסחר	

שערי מטבע חוץ בין בנקאיים (Interbank)

אתמול (15.3.73) באירופה

מסירה מיידית (Spot)

$ ארה״ב	2.4670/80	ל״י £ שטרלינג
מרקים גרמניים	2.8020/50	ל״י $ ארה״ב
פלורינים הולנדיים	2.8525/2.8575	"
פרנקים שוויצריים	3.2000/3.2100	"
פרנקים בלגיים	38.80/39.10	"
פרנקים צרפתיים	4.49/4.51	"
לירות איטלקיות	566/568	"
ינים יפניים	[illegible]	"

מסירה מאוחרת (Forward)

	£/$		פרנקים $/		$/
חדש:	2.4592/606		3.1820/940		2.7715/70
2 חד׳:	2.4501/16	"	3.1725/845	"	2.7510/70
3 חד׳:	2.4425/40	"	3.1620/740	"	2.7395/460
6 חד׳:	2.4215/35	"	3.1445/590	"	2.7085/150

השערים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע״מ

בנק דיסקונט לישראל בע״מ

	מחיר הוצאה	מחיר פדיון
ארלון $ 31% אינדקס 69%	124.72	121.67
דקל	492.9	469.1
ברוש	215.2	204.3

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע״מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע״מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	301.4	287.3	294.4
ארז	145.9	139.0	142.5
איתן	120.22	—	117.27

הנאמן: בנק הפועלים בע״מ

אוניברסיטת הנגב

מודיעה על פתיחת

מכינות ערב לבחינות המיון במדעי הטכנולוגיה במועד אוגוסט 1973

המכינה נפתחת בראשית אפריל 1973 ומסתיימת ב־31.7.1973.

מקצועות הלימוד:
מתימטיקה ופיסיקה — 4 שעות שבועיות בכל מקצוע.

הלימודים יתקיימו פעמיים בשבוע
בין השעות: 17.00—21.00.

שכר לימוד — 150.— ל״י לכל מקצוע.
דמי הרשמה — 25.— ל״י.

הערה: המכינה מיועדת לבעלי תעודת בגרות ריאלית בלבד. ההרשמה מתחילה ב־9.3.73 ומסתיימת ב־23.3.73. פרטים והרשמה במשרד המכינה בבית־יציב, באר־שבע, טל. 2354.

משרד הנדסי לקונסטרוקציות בנין

בטון מזוין ופלדה

מעונין בקבלת עבודות תיכנון ופיתוח בכל הארץ

ת. ד. 16433, תל־אביב

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

מכרז אק/619

למכירת רכב

1) מכונית סוסיתא מסחרית (1968)
מס׳ רשום 364—705

2) מכונית דודג׳ טנדר D־200 (1967)
מס׳ רשום 712—705

את המכוניות אפשר לראות בקרית הטכניון נוה שאנן — חיפה. בדבר פרטים וקביעת מועד ביקור, נא להתקשר עם מר ש. גבר, טלפון 225111, שלוחות 294, או 356 או יחידות טלפון 184־235.

הצעות אפשר להגיש במקום או בדואר במעטפה סגורה אל:
„הטכניון, כתי קניות, חיפה 32000"
עם סימון ברור „מכרז אק/619"
בצרוף המחאה/שק בשעור של 10% מערך ההצעה
עד 30.3.73.

הנהלת הסוכנות היהודית לא״י
ועדת המכרזים הכוללנית — אזור תל־אביב

מכרז מס׳ 6/73—הא — רכישת בדי כותנה

הנהלת הסוכנות היהודית לא״י (להלן „הסוכנות") מזמינה בזאת הצעות לאספקת בדים כותנה בכמויות המפורטות מטה:

1. 31,500 מטר בד לבן לצפה
2. 6,000 מטר בד מגבת
3. 20,200 מטר בד מצעה להלבשה
4. 15,300 מטר בד דריל
5. 24,000 מטר בד ביתם
6. 7,000 מטר בד פלנל מודפס
7. 14,000 מטר בד פלנל צבעים
8. 4,500 מטר בד לשמלות
9. 3,000 מטר מגבות מגבת
10. 26,000 מטר בד דיאולין
11. 3,000 מטר בד פופלין

את ההצעות למכרז הנ״ל יש להגיש על טופס הצעה (המוליים תנאים) שאפשר לקבלו במשרדנו בתל־אביב, רחוב קפלן 17, חדר 438, החל מיום 19.3.73 12.00—08.00.

ההצעות חייבות להגיע לתיבת המכרזים שבכתובת הנ״ל, לא יאוחר מיום ה׳ 29.3.73 שעה 12.00 ובשני העתקים.

הסוכנות אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „הרכבי"

רח׳ עליה שניה 2, פ״ת טל. 916547

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה ל־ועדה המקומית לדיון, בקשה ל־הקמת בית משותף על עמודים, 2 קומות, קומה א׳ דירה אחת בת 3 חדרים, קומה ב׳ 2 דירות — 3 חדרים כל דירה, בגוש 7842, חלקה 33/16 על ידי גלאל־צ׳ילי בלאל בשטח אזורים הכוללה הריבה, הדי־

נ׳: חלקה משקה הבנין.

כל המעונין, אם כבעל ואם כבר היה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים, שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית, בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדו־יות להכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

ע. לאזר
יו״ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה „הרכבי"

כתבי אישום נגד מתפרעים בקדמה

(ע). בפני שופט השלום יצחק בכאי הוגש אתמול להתבורר שלו־שה תיקים פליליים נגד אנשים ש־תפסו את מבני הסוכנות בקדמה, בחבל לכיש. בכל התיקים כפרו הנאשמים באשמות והדיון נדחה ל־9 באפריל להוכחות.

נהרג ממכת חשמל

(ע). לוטש ברצפות בחולון אפ־רים, בן 45, מרחוב אגרה תיכן ב־רמת השרון נהרג ביום ד׳ בערב כ־מכת חשמל בשעה שפסק בליטוש ברצפות בבית בחולות יצחק. האי־ש הועבר והולה לבית החולים אי־כילוב שם נפטר. גופתו הועברה לבכון ל־רפואה משפטית והמשטרה פתחה בחקירה לבירור סיבת התאונה.

האוניברסיטה העברית בירושלים

המכון למדעי היהדות
המרכז לחקר יהדות מזרח אירופה

מודיע על

ערב עיון

המוקדש ליובל הבאה להולדתו של

ישראל צינברג ז״ל

פרופ׳ ד. סדן, יו״ר
פרופ׳ ש. ורסס, צינברג כהיסטוריון של ספרות ישראל
ד״ר י. מאור, על צינברג הפובליציסט ואיש הציבור

ביום ד׳, י״ז באדר ב׳ תשל״ג (21.3.73) בשעה 19.00, באולם הסינט שבבנין המנהלה קרית האוניברסיטה, גבעת רם

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של

משה רזניק ז״ל

ההלויה תצא היום יום ששי י״ב אדר ב׳ תשל״ג (16.3.73) בשעה 11.30 לבית הקברות בחולון.

המשפחה המתאבלת

אוניברסיטת תל־אביב
המחלקה לביוכימיה

משתתפת באבלו של

ד״ר עמירם רז

במות **אביו** ז״ל

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למשפטים

משתתפת באבלו הכבד של

פרופ׳ א. ידין

במות עליו בתו

עדה

למשפחת שלקובסקי

משתתפים באבלכם על מותו ללא עת של

עו״ד דוד שלקובסקי ז״ל

גבור מפעלי טקסטיל בע״מ

ארוננו של יקירנו

דוד שלקובסקי

ז״ל

הגיע מסיאול, קוריאה

ההלויה תצא היום, יום ששי י״ב באדר ב׳ 16.3.73 בשעה 14.00, מבית בתו של המנוח, בית״ר ואחה״צ 15 בשכונה לבית העלמין בבבלין.

המשפחה האבלה

התפילה תצא מרחבת היכל התרבות בשעה 13.00 הורה לת״א

הננו מודיעים בצער רב על מותו הפתאומי של יקירנו

מוריס בן יחזקאל זנד ז״ל

מבלקפול, אנגליה

ההלויה תתקיים בבית העלמין בכפר שמריהו היום, יום ו׳, י״ב באדר ב׳ תשל״ג (16.3.73), בשעה 3.00 אחה״צ.

המתאבלים כרה:
אשתו רבקה
בנותיו: קרול ויוחנן רפית וב״ב, כפר שמריהו
דליה וחיים גולדברג וב״ב, כפר נחום
ג׳ני והרי בראון וב״ב, מנצ׳סטר, אנגליה
וולטר קריגר, לונדון, אנגליה

במלאת שנה לפטירת אבינו

עו״ד **מרדכי חרות**

תערך אזכרה וגלוי מצבה בבית העלמין בחולון ביום שלישי, כ״ז אדר ב׳, תשל״ג (3

היציאה מהטבור היכל של בית העלמין בשעה 4 אחה״צ.

אנו אבלים ומשתתפים בצערם של חב וגיזבר הכבוד של התאחדות,

מר אלתר רוגובסקי ור

בהלקח כהם האח והגיס

הקדוש **שמחה בונים ג**

שנפל בידי מרצחים בקפריס

התאח

לעו״ד **ארנולד שפא**

אתך אנו באבלך הכבד ב

אביך ז

ירחמי
שלום
יצחק
קבלנ

ליוסף אל־גור

משתתפים באבלך הכבד

אמך ז״

חבריו

משרד הסעד
והנהלת שרות המבחן

משתתפים בצערה של הבית

אידה כרמ

במות עליה

אמה

הלהבותינו הקצרים

אופירה מרום

השתתפותנו הכנה באבלך

אמך ז״

מכרות נ
ההנ

למר ד. קוגן

השתתפותנו בצערך במות ע

לורה קוג

התאחדות בע׳

השתתפותנו הכנה

גביה וירחמיאל

במלאות שלושים לפטירת

שמוא

לד״ר **לואיזה חן**

עמך באבלך בה

אביך

חברי הב
מכו

Adv. Aroyo

שף כריסטיאן מת
להמליץ על תנורי שביט
ונענינו לו.
שביט 55
בישול 5 להבות
ג. תא עוק.לאפיה ולגריל
בחשמל. גריל INFRA RED.
חום מבוקר באפיה (THERMOSTAT).
מתנקה מעצמו SELF CLEANING
גובה 80 ס"מ. חזית 60 ס"מ:
עומק 60 ס"מ:
שביט 552
בישול 5 להבות ג.
2 תאים נפרדים לאפיה ולגריל
בחשמל. גריל INFRA RED.
חום מבוקר באפיה (THERMOSTAT):
מתנקה מעצמו - SELF CLEANING
חזית 60 ס"מ: עומק 60 ס"מ:
גובה 90 ס"מ.
שביט 412
בישול 4 להבות ג.
2 תאים נפרדים לאפיה
ולגריל בחשמל.
גריל INFRA RED
חום מבוקר באפיה
(THERMOSTAT)
מתנקה מעצמו
SELF CLEANING
חזית 54 ס"מ:
עומק 58 ס"מ:
גובה 90 ס"מ.
שביט BUILT-IN
לבניה בקיר/ארון.
כולל שעון ושעון
אוטומטי. תא עוק
לאפיה ולגריל בחשמל.
גריל INFRA RED. חום מבוקר
באפיה (THERMOSTAT). מתנקה
מעצמו - SELF CLEANING.
(בתוספת לתנור באים כיריים
דגם 55 או דגם 51)
תנור היוקרה למטבח המודרני
והמתוכנן
שביט 312
בישול 3 להבות + משפת
חשמלי בזק. 2 תאים נפרדים לאפיה
ולגריל בחשמל. גריל INFRA RED.
חום מבוקר באפיה (THERMOSTAT).
מתנקה מעצמו - SELF CLEANING
חזית 54 ס"מ: עומק 58 ס"מ:
גובה 90 ס"מ.
שביט 51
בישול 4 להבות ג +
משפת חשמלי בזק.
תא עוק לאפיה ולגריל בחשמל.
גריל INFRA RED. חום מבוקר
באפיה (THERMOSTAT).
מתנקה מעצמו - SELF CLEANING
חזית 60 ס"מ: עומק
60 ס"מ: גובה 80 ס"מ.
שביט 512
בישול 4 להבות ג + משפת
חשמלי בזק. 2 תאים נפרדים לאפיה
ולגריל בחשמל. גריל INFRA RED
חום מבוקר באפיה (THERMOSTAT).
מתנקה מעצמו SELF CLEANING
חזית 60 ס"מ: עומק 60 ס"מ:
גובה 90 ס"מ.
כיריים BUILT-IN 52
בישול 4 להבות ג +
משפת חשמלי בזק.
בנפרד או יחד עם
תנור אפיה BUILT IN.
חזית 60 ס"מ:
עומק 55 ס"מ.
נוסד 1927
שביט SHAVIT
תנורי שביט-החברה הגדולה והותיקה בארץ לייצור תנורים.
תצוגה ומכירות: אלנבי 39 תל אביב, טל. 50677 וסוכנים מורשים ברחבי הארץ.

هكذا من الاصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

נסיון ליצור עובדות חדשות – לפני הפגרה

בצמרת: הכח — הפועל פ"ת ✶ הפועל ת"א נגד יפו ✶ בתחתית: מרמורק — בית"ר ת"א ✶ שמשון נגד מכבי פ"ת ✶ דרבי בירושלים וחיפה

ליגה לאומית

כאת סופר „ספורט הארץ"

המחזור האחרון לפני הפגרה בת השבועיים, בגלל יציאתה המיועדת של נבחרת הכדורגל לרודזיה ולאנגליה, יתן מחר לכמה קבוצות הזדמנות נוספת ליצור עובדות חדשות בצמרת ובתחתית הליגה הלאומית.

לכאורה. נכללים במחזור ה־25 שני משחקי דרבי בעלי ענין, בירושלים ובחיפה, אבל לא הם אלא דוקא כמה מיפגשים הנראים שיגרתיים, הם שיעמדו השבת במוקד המערכה.

קפאון או מיפנה

במבט חטוף כלפי מעלה יש, כמובן, ענין מיוחד בהתמודדות בגלי־גיל בין הכח רמת־גן להפועל פתח־תקוה. הכח, אחרי הפסד מפתיע לחולון בשמינית גמר הגביע, באמצע השבוע, גילה חולשה העלולה לסכן את היתרון בן 4 הנקודות שיצר לעצמו בפיסגה. כנגד, נראה עתה הפועל פתח־תקוה מאושש יותר במקום ה־13, אחרי סידרה הצלחות בליגה ובגביע מאז מינוי בועז קופבן כמאמן. אם יתמידו שתי הקבוצות בכושר שהציגו באחרונה, לחיוב ולשלילה, עשויה ליפול הפתעה — אבל קשה מאד להאמין שפתח־תקוה תשיג, במקרה הטוב, יותר מתיקו.

הפועל תל־אביב עשוי להיות הנהנה העיקרי בגה ביתרונו בגלגיל — בתנאי שלא ייכשל במשחק המרכזי בבלומפילד (ב־3) נגד מכבי יפו. התל־אביבים חייבים לנצח, כדי שלא להגדיל את פיגורם, ולכאורה הם מועמדים לנצחון על קבוצה יפואית שאיבדה כל ענין בגירוש לאליפות — אך דוקא משום כך עלולה לה יפו להיות מסוכנת יותר משנדמה. היא גברה על יריבתה 0:1 במיפגש הקודם.

המשחק המוקדם בבלומפילד (ב־1) בין מכבי תל־אביב להפועל באר־שבע יתן לאלוף הזדמנות לספר את מקומות השישי — אם ישחק ביעילות שהפגין בשבת נגד שמשון (0:3) בליגה, ואם ישכח את הצגתו הנפל שלו נגד נתניה (0:0) שלשום.

המטרה: נקודות ההישרדות

במרחק של 5 נקודות מסוה־הצלה אפשרי, הינתן מחר להפועל מרמורק אחת ההזדמנויות האחרונות להשיג נצחון ביתי, במיפגש עם בית"ר תל־אביב. בית"ר תל־אביב, המדורג עשירי, יוכל לשחק בשלווה — עלולה הצבעות להיות שוב בעוכרי מרמורק ולהכשיל את מאמצי ההיחלצות הנואשים שלה.

2 נקודות מעל מרמורק, אך עדיין במקום ה־15, יעשה גם שמשון עוד מאמץ לשים קץ למלכלה מתדליו. אם ייכשל בזה גם מחר, במשחק החוץ שלו נגד מכבי פתח־תקוה, עלול מצבו להחמיר מאד־מאד.

הסיבה העיקרית לזה נעוצה בעובדה, כי לפחות שניים משכניו להתחתית, בית"ר ירושלים ומכבי נתניה, ישחקו מחר בביתם בשאיפה מובנת. בית"ר יארח ביעקיא את הפועל ירושלים בדרבי מרתק, בו צפוי נצחון לבארחים או לפחות תיקו — למרות שהדירב העירוני מגלה העונה כושר עדיף. אשר למכבי נתניה, נראה כי לצד בבידה בספקת את לקח העבר, כדי להפר את מסורת ההצלחות המפתיעה של הפועל כפר־סבא ברוב המיפגשים האחרונים בין שתי הקבוצות (בסיבוב הקודם — 1:3 לכפר סבא).

הדרבי החיפאי יעורר זכרונות בימים טובים יותר, שבהם מילאו מכבי והפועל תפקיד מרכזי בליגה הלאומית. לשתי הקבוצות הפרש שערים זהה (23—26), המעיד על כושר בינוני, והעובדה שמכבי מקדים את יריבו בשלושה שלבים וב־3 נקודות — איננה בהכרח ערובה לנצחונו, הגם שהמשחק יהיה במגרשו הביתי בקרית־אליעזר.

טבלת הליגה הלאומית

.1	הכח ר"ג	24	32—12	36
.2	הפועל ת"א	24	38—24	32
.3	הפועל י־ם	24	22—15	29
.4	מכבי פ"ת	24	34—31	26
.5	מכבי יפו	24	26—18	25
.6	מכבי ת"א	24	24—20	25
.7	הפועל כ"ס	24	23—21	25
.8	מכבי חיפה	24	23—26	24
.9	הפועל ב"ש	23	30—29	23
.10	בית"ר ת"א	24	22—33	23
.11	הפועל חיפה	24	23—26	21
.12	מכבי נתניה	24	19—30	21
.13	הפועל פ"ת	24	18—23	20
.14	בית"ר י־ם	23	18—25	20
.15	שמשון ת"א	24	25—38	17
.16	מרמורק	24	20—36	15

אתלטיקה

גמר אליפות הפועל הבין מחוזית באתלטיקה, לנוער עד גיל 14, יהיה מחר משעה 11 לפני הצהריים במכון וינגייט. במסגרה זו יהיו גם ההרצאות המוכנות לבוגרים.

קליעה

תחרות קליעה באקדח חופשי, תהיה מחר משעה 9 בבוקר במיכווה אר־קלון.

התעמלות

התחרויות התעמלות לנוער, במסגרת בין מחוזית. יהיו מחר משעה 10 לפני הצהריים בבית הפועל חיפה.

דהוד ברנור (משמאל) מאחר לכדור, הנקלט בידי השוער חיים כהן, במשחק המיניות של גביע המדינה בכדורגל שבו נפרדו שלשום בבלומפילד מכבי תל־אביב ומכבי נתניה ב־0:0. (צילום: אריה קנפר)

סגן האלוף ייקבע ביוטבתה

הערב במיפגש הפועל ת"א — מכבי ר"ג

כדורסל

כאת סופר „ספורט הארץ"

בקיבוץ יוטבתה שבערבה יהיה הערב ב־ד המשחק המרכזי של המחזור ה־25 בליגה הלאומית בכדורסל, כאשר הפועל תל־אביב, שהוענש בקיום שני משחקי ראויים, יארח את מכבי רמת־גן למאבק גורלי על הסגנות.

שבוע של מלחמת־עצבים עבר על שתי הקבוצות, עד שאושר שלשום המגרש ביוטבתה על־ידי איגוד הכדורסל. שתי הקבוצות הן המועמדות העיקריות לזכות בסגנות, והקבוצה שתנצח הערב תתבסס בעמדה עדיפה. בסיבוב הראשון ניצחו הרמת־גנים 92:104.

משחק מעניין יהיה גם בקיבוץ רמת־השופט, שם תארח קבוצת הפועל מגידו את האלוף, מכבי תל־אביב. בניר־דוד תארח קבוצת הפועל ניר־דוד/בית־אלפא את הפועל ירושלים. קבוצת מכבי חיפה תשחק בירושלים נגד בית"ר הבקומי, ובקרית־חיים יתמודדו הפועל קרית־חיים והפועל גבת/יגור.

המשחק השישי של מחזור זה, בין הפועל גבעת־ברנר/גנן להפועל אשדות־יעקב, הוקדם ונערך ביום שלישי (60:77).

בבשחקי השלכה באמצע השבוע הושגו התוצאות הבאות: מכבי תל־אביב — הפועל קרית חיים 69:76 (37:38); הפועל מגידו — הפועל ירושלים 73:78 (35:31); בית"ר ירושלים — ניר דוד/בית אלפא 58:80 (32:42).

אופניים

מירוצי אופניים לבוגרים ולנוער יהיו מחר באשקלון, לזכרו של חיים ברינשטיין ז"ל. הזינוק בשעה 7 בבוקר.

המאבק בצמרת הדרומית — לשיאו

לפני הקרב המכריע: בני־יהודה בחדרה – הפועל חולון בבת־ים

בצפון: הפועל חדרה בקרית שמונה ✶ עכו בבית נגד הפועל ר"ג

ליגה א'

שבוע לפני המיפגש המכריע, בין שני המובילים את טבלת המחוז הדרומי של ליגה א', יעשו מחר בני־יהודה והפועל חולון מאמץ נוסף — שניהם במגרשי־חוץ — לשיפור עמדות לפני הקרב הגדול.

המובילה, קבוצת בני־יהודה, תיאלץ לנדוד עם משחקה הביתי נגד בית"ר רמלה (מדורג 7) עד לחדרה, בשל עונש ראויים. החולונים (מדורגים 2) יסעו רק מרחק זעיר כדי לקיים בבת־ים את הדרבי של האיזור, בהתמודדות עם הפועל בת־ים (מדורג 8). המהמה יריב עיקש כאשר הוא נאבק בחולון. שני המשחקים יהיו במועד הזה (3 אחה"צ).

צמרת ליגה א' — דרום

.1	בני־יהודה	22	42—18	35
.2	הפועל חולון	22	33—14	34
.3	מכבי שעריים	22	35—24	27

יתר משחקי מחוז הדרום: הפועל אשדוד — הפועל לוד, הפועל דימונה — מכבי רמת־עמידר, מכבי שעריים — הפועל יהוד, הפועל רמלה — הפועל אילת, הפועל ראשון לציון — הפועל בית־שמש, הפועל באר־יעקב — הפועל קרית־אונו.

תקוותה של עכו

אם עוד קיימת תקוה קלושה בלב אוהדי הפועל עכו (מדורג 2), שיקטן פיגור 4 הנקודות בינו לבין המוליך, הפועל חדרה — הרי שעליהם לצפות מחר למעידה חדרתית בקרית־שמונה (מדורגת 7), כשהיא יריבה עיקשת בביתה. זאת, בתנאי שעכו תצליח להכניע במגרשה את הפועל רמת־גן, המדורג שלישי.

צמרת ליגה א' — צפון

.1	הפועל חדרה	22	44—13	36
.2	הפועל עכו	22	33—19	32
.3	הפועל רמת־גן	22	34—26	27

יתר משחקי מחוז הצפון: הפועל צפת — הפועל מחנה־יהודה, הפועל טבריה — הפועל מגדל־העמק, הפועל טירת־הכרמל — הפועל הרצליה, הפועל נחליאל — הפועל נהריה, מכבי הרצליה — בית"ר נתניה, הפועל גבעת־חיים — הפועל נצרת.

רבע גמר סוער בגביע האנגלי

דרבי מארחת את לידס צ'לסי נגד ארסנל בלונדון

כדורגל

לונדון, 15 (עי"ר). שני משחקים כרחקים במיוחד יהיו בשבת במסגרת רבע גמר הגביע האנגלי בכדורגל.

דרבי־קאונטי תארח בבגרקה את לידס, מחזיקת הגביע, ואילו בסטמפורד־ברידג' יתקיים באותה שעה הדרבי הלונדוני, בין צ'לסי לארסנל, שנוצחה אשתקד 0:1 בגמר.

לפני שבועיים התמודדו דרבי ולידס על אותו מגרש, במסגרת הליגה, ואז ניצחה לידס 2:3, בזכות שתי בעיטות־11 מכר.

מהלך המשחק בין צ'לסי וארסנל, המעורר סקרנות בלתי רגילה בבירה האנגליה, יועבר ישירות בטלוויזיה במעגל סגור לכמה בתי קולנוע בצפון־לונדון. יהיה זה פיצוי לאוהדי ארסנל, שנמנע מהם להשיג כרטיסים.

שני המשחקים הנוספים יהיו בין וולבס לקובנטרי ובין קבוצה הליגה השניה, סנדרלנד ולוטון.

לוולבס סיכויים טובים להעפיל לחצי הגמר, לאור כושר ההבקעה המפקד לאחרונה את כוכביה הבודדים לאומיים, דאראק דוגאן וג'ון ריצ'רדס.

סטוק — מנצ'סטר 1:1

במשחק ליגה נוסף באנגליה, נפרדו סטוק ווסטהאם בתיקו 1:1. ערב קודם לכן ניצחה שפילד־יונייטד, בלונדון, את קריסטל־פאלאס 0:1, בשער שהובקע בדקה ה־88.

בשבת תארח סטוק, הניצבת במקום ה־18 בטבלה, את ליברפול, הצועדת בראש.

יתר המשחקים: ווסטהאם — מנצ'סטר־סיטי, אברטון — שפילד־יונייטד, מנצ'סטר־יונייטד — ניוקאסל, נוריץ — לסטר, סאוטהמפטון — בירמינגהאם.

במשחקים הראשונים בחצי־גמר גביע טכסאקו, סיימו ניוקאסל ואיפסוויץ בתיקו 1:1, ואילו גרייף גברה על הקבוצה הסקוטית מאהרדול 0:2.

פיינורד נוצחה גם בגביע ההולנדי

האג, 15 (עי"ר). אלופת הכדורגל ההולנדית, פיינורד רוטרדאם, נוצחה פעמיים תוך ארבעה ימים. ביום ד' בערב, בניימכן, נוצחה על ידי באק 1:0, במסגרת רבע גמר הגביע ההולנדי. ביום א' נוצחה פיינורד במסגרת הליגה.

שביתת שופטי כדורגל במאלטה

ואלטה, 15 (עי"ר). שופטי הכדורגל באי מאלטה הכריזו על שביתה, עקב התפרעות במגרשים במשחקי הליגה.

בסוף השבוע פרץ קרב בין אוהדים, וגרם לתקיפות שופטים, הן מצד הקהל הן מצד הכדורגלנים עצמם.

הפסד נוסף לפלה ושות': פלימות — סאנטוס 2:3

פלימות, אנגליה, 15 (עי"ר). כ־38 אלף צופים חזו כאן בהפסדה השני של סאנטוס באנגליה, הפעם בידי קבוצת הליגה השלישית, פלימות ארגייל — 3:2. לאחר שהמארחים הוליכו 0:3 במחצית.

פלה (בבעיטת־11) הבקיע את השערים לסאנטוס.

לפני כן נוצחה הקבוצה הבראזילאית על־ידי פולהאם מהליגה השניה (2:1).

למפעל לנגרות בנין ורהיטי מטבח חדישים
דרושים בתנאים טובים ביותר:
1. נגרים
2. מתלמדים
עם אפשרויות קידום
בדבר פרטים לפנות טלפון 741154

ENGINEERS
EXPERIENCED ELECTRONIC DIGITAL DESIGN ENGINEERS
REQUIRED FOR STATE OF ART DESIGN PROBLEMS ENGLISH AND TRAVEL TO UNITED STATES.
REQUIRED SEND CONFIDENTIAL RESUME IMMEDIATELY P.O.B. 882 BENY-BRAK

קונטרולר
כמנהל כללי ואחראי על השבונות החברה, נסיון של 13 שנה בארה"ב במפעל אלקטרוני לייצור בגודל 100 איש. שולט על כתיבה עברית אנגלית.
טלפון 03-737578, 04-717844.

לתכנון תעשייתי וחקלאי בע"מ
ת.ד. 4202 — חיפה, טל. 523637
דרושה מזכירה כללית
בעלת נסיון
עם ידיעת הדפסה בעברית ואנגלית.

לפרסום בורנשטין חליף בע"מ
רח' אחד העם 89, תל־אביב
דרוש/ה
גרפיקאי/ת
רצוי/ה בוגר/ת „בצלאל"
לפנות טלפונים 227444, 226092

מ.ר.ב. הנדסה בע"מ
דרוש חשב
הגדרת התפקידים:
בקורת פנימית
הנהלת חשבונות
כעורך מסמכים
כספים
לפנות ת.ד. 44550 חיפה או טל. 04—86845

מ.ר.ב. הנדסה בע"מ
דרושים
מהנדסי מכונות וחשמל
בעלי נסיון לעבודות תיאום ופקוח בצפון הארץ.
לפנות ת.ד. 44550 חיפה או טלפון 04-86845

כפר האמנים עין הוד
אגודה שיתופית בע"מ
דרוש
אדם לניהול והפעלת המסעדה הקיימת בכפר
גודל המסעדה:
אולם מספר 1 5.80×6.80 מ'
אולם מספר 2 5.40×6.80 מ'
2 מרפסות גדולות
מטבח מצוייד
מקרר וסרינה
כמו כן בית למגורים בכפר.
למסעדה חוג לקוחות רב מקומי ותיירים.
מיקום המסעדה: ליד הגלריה האמנותית במרכז הכפר.
הצעות יש להגיש לא יאוחר מיום ד' 23.3.73 שעה 12.00 למשרדנו.
המעוניינים לבקר ולראות את המסעדה יפנו למזכירות הכפר במקום.
עין הוד ד.נ. חוף הכרמל טלפון 942029

דרושים
נהגים
בתנאי שותפות
✶ למיניבוסים
✶ לחיברים
✶ למערבלי בטון
לפנות: טלפון 03—747421 בין 17.00 עד 20.00

משרות לבוגרי צבא לעבודה עם נוער
בכל חלקי הארץ
המעוניינים יעברו תקופת הכשרה לתואר מדריך מוסמך וישובצו להדרכה במשרות מלאות
בכל חלקי הארץ.
בתקופת הסמינר תינתן אפשרות להשלים את בחינות הבגרות.
שכר הלימוד ימומן על ידי המוסד, תמורת התחייבות לשנת עבודה, בשכר.
קבלת מועמדים בכל יום רביעי, בין השעות 13—8, במרכז הנוער העובד והלומד, רחוב החשמונאים 91, תל־אביב, טלפון 267246 או 267241.

אלביט מחשבים בע"מ — A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA CORPORATION
דרוש
מנתח מערכות/תכנת בכיר
משרה מס' 3/18
בעל נסיון של 3 עד 4 שנים במערכות וכן אביזרי ותכנות בשטחי הפעולה הבאים:
תקשורת, בקרת ספרית,
רצוי עם נסיון במחשבים כמו יב.מ. 1800, קונטרול דאטה 1700
לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים:
ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

וולקן בע"מ
דרושים
✶ טכנאי יצור
✶ פקיד טכני
✶ פקידה טכנית
✶ חשמלאים
בין השעות 8.00—14.00

אלביט מחשבים בע"מ — A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA CORPORATION
דרושים
מהנדס אלקטרוניקה
(משרה מספר 3/16)
הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
(משרה מספר 3/17)
לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ל־ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם, סודיות מובטחת.

למפעל בענף הבניה העוסק ביצור ושיווק
דרוש
מהנדס בנין
לתפקיד מהנדס מכירות
לפנות בכתב לת. ד. 1616 חיפה

דרוש בדחיפות
מתכנת מנוסה למחשבים זעירים
לעבודה שמעבר ל־STATE OF THE ART
דרישות: 1. שתי שנות נסיון או יותר, במחשבים זעירים.
2. שליטה וכושר דיבור בשפה האנגלית.
3. תואר אקדמאי במתמטיקה, פיסיקה או במדעי המחשב — מהווה יתרון.
נא לכתוב באנגלית, בצרוף קורות חיים לת.ד. 14223, תל־אביב.
נתם

לחברת „ליאור גולדברג" בע"מ
דרושים
• איש מכירות
רצוי בעל נסיון בענף המכוניות
• פקידה כללית
עם ידיעה בשפה האנגלית וכתב יד ברור בעברית ולועזית
נא לפנות למזכירות החברה בשעות העבודה

למנהל כללי
דרושה
מזכירה
הכישורים הנדרשים:
✶ שליטה מלאה בעברית ואנגלית (גרמניה רצויה).
✶ הדפסה בעברית ואנגלית.
✶ נסיון של 5 שנים ומעלה כמזכירה עצמאית.
למועמדת המתאימה מובטחים תנאים טובים
נא לפנות בכתב יד בצירוף תולדות חיים ונסיון קודם לת. ד. 23031 תל־אביב, עבור „מזכירה"
— סודיות מובטחת —

ללידיה אבוט דרושות תופרות במקום.
תנאים טובים.
טלפון 820666 בין השעות 8—16.

דרושים
סוכנים בלעדיים
עם השקעה 25,000 ל"י
לאזורים: תל־אביב, ירושלים, חיפה, באר־שבע, טבריה
ת. ד. 11328 תל־אביב
סודיות מובטחת

דרוש
חשמלאי מפעל

למשכי ביקא
דרושה
פקידה
בעלת נסיון
טלפון 32859

דרושה
נקבנית
טלפון 238023

למפעל להלבשה
ג'רקולי
דרוש
טכנאי/ת יצור
36962, 32411

נהג
בני־ברק

דרוש
פקיד/ת
לסניף החברה

לוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב, רח' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248985, 238521, 230481
המחיר: יום חול 1.00 ל"י לשורה / יום ו' 1.20 ל"י לשורה

היום בתנ"ך

תורנות בתי מרקחת

תל-אביב

● ליל שבת: פרנקל, המלך ג'ורג' 23, טל' 222545. נורדאו, בן-יהודה 183, טל' 243673.

● שבת: אברמסקי, אלנבי 42, טל' 57320. הנביאים, המלך ג'ורג' 22, טל' 226740, בבלי, דיזנגוף 174, טל' 222560, בן-בסט, אצ"ל 60, שכ' התקוה, טל' 32105.

● מוצ"ש: מוסקוביץ, המלך ג'ורג' 25, טל' 225650, הירקון, יהודה המכבי 3, טל' 442305, בן-בסט, אצ"ל 60, שכ' התקוה טל' 32105.

● חדרה: ליל ויום שבת — בוכנר, ויצמן 62.

● נתניה: ליל שבת — חגי שיא, ויצמן 36, טל' 23639.

● חולון: ליל שבת — נאות פוקסמן, גאולים 44, שבת — המרכז, ויצמן 44.

● רמלה-לוד: ליל ויום שבת — רמלה, רמלה, הרצל 39.

● באר-שבע: שבת — ירושלים.

● אילת: ליל ויום שבת — מיכלין.

תורנויות בתי חולים

תל-אביב

● היום: איכילוב.

● שבת: איכילוב.

דירות

וילות ובתים

קבלנים מציעים

● 4 חדרים במרכז רמת-גן אלמוג לוקס גבוהה מיידית 725778, 727891

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● בגבעתיים, ההסתדרות 62, 3 חדרים, פ"א, ארונות קיר, ק"א, ע"ע, 76 מ"ר 748288.

2-2½ חדרים

● שני חדרים הול ומטבח גדולים ארונות קיר. טלפון 783923 —

● 2 חדרים, קרקע + רשיון בנית תוספת בלום 66, חולון אילו, 844712.

● 2 חדרים + הול, הראו"ה 129 רמת-גן — הלפרין.

1-1½ חדרים

● דירה 1 1/2 + פ"א בסביבת הבימה. טל' 235632 מ-14.00 —16.00.

דירות בדמי מפתח

דירות להחלפה

● דירה 3 חדרים בבתים. תמורת דירה של 2—3 ביד שלים טלפון 613004 או 540644.

דירות בשכר חודשי

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

● חדר נפרד מרוהט + טלפון פלורנטין שד' מוצקין 11 אחה"צ.

ביקוש דירות

● דרושה דירה 80 מ' בסביבת הקיבוץ טלפון 570915

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 59 (פנת שינקין) טלפונים: מחלקת מודעות — 244905, 230521, 239401 המשרדים פתוחים: יום ה' 1.00 לילה; יום ו' 1.20 לצהריים

● צעצועי בריזה 3, 2½ הזדמנות בעטיפה בבניינים ת.ד. 1331 ת"א 19145/1.

● להשכיר חדר + מטבח 10 — 258841.

● להשכיר דירת 2 חדרים בקרבנה טלפון 921066 אחרי 15.00

אולמות

● למכירה אולם 1000 מ"ר בקרית קומה ב' להעשיה לכל מטרה. ניתנה הלוואה ליהודה (90%) מ"ר מוניטים. לפנות "מגדלי ישראל" התד ב' 17 — להתקשר טלפון 210656 או יהוד אשבטי 11 טלפון (90060).

● בשכ"ה אולם 100 מ"ר תל-אביב — 15.30

חנויות

● חנות בשכ"ה תנאים נוחים רח' רבי עקיבא בניברק 58802.

● חנות להשכיר בשכ"ה ב"ן ירמיהו טל. 56865

● למכירה באזור מרכזי מכבי הרים בתל-אביב (המרכז קריית שלום) שתי חנויות חדשות גדולות מצוידות.

● חנות גדולה מתחת וקיוסק 18 ת"א.

משרדים

בתי מלאכה

מחסנים

● מחסן להשכרה במרכז ת"א ליד בניין אל-על. טלפון — 58880

● מחסן מחסן 40—20 מ"ר בסביבות הרצל יפו ת"א — 052221

● להשכרה באזור ת"א מחסן 100 מ"ר + כבבה 763461

עסקים

מגרשים

הצעות עבודה

● דרוש מכונאי עם ידע בחשמל ואינסטלציה (סוף קימור) רצוי יוצא צבא טל. 59961 או לפנות בבתיה לת"ד 2305 ת"א.

● יהלומים! דרושים עובדים ברלנדיין הוצר ומחלטריים/ות. 822195 — שלום.

● דרושות פועלות ומתלמדות לעבודות יד ולזיונג.

הכשרה לעבודה

ביקוש עבודה

מכוניות למכירה

המשרד הראשי: תל־אביב שד׳ רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 230401, 230521, 248905
המחיר: יום הול׳ 1.00 ל״י לשלה / יום ו׳ 1.20 ל״י לשלה

מכוניות

● ב.מ.וו. 1800 69 אוטומטי במצב מצוין. 612216

● הילמן סופר אוטומטי 64 במצב מצוין. 612216

● ב.ט.א. 52 עם סירה כנרת. טלפון 265661 מרקוס

● פריגץ 4 מודל 70 אחרי אוברול עם אחריות. טלפון 771801

● היפושית פולקסוגן 62 ב׳ מצב יפה רדיו. 612216

● קורטינה 1600 סופר גיר אוטומטי 1969 שמורה נהדר. 777104

● הלמן 144 1970 גיר רגיל למסח מרפלוסים במצב חדש. טלפון 102

● אופל רקורד 1700 מסחרי 1969, ליפשיץ, פינסקר 18, הרצליה — 931817

● פורד אנגליה 62 במצב טוב רדיו 063-24957 מפעה 3

● פיאט 1100 מצויינת 1959 טסט אוקטובר בהזדמנות — 030133

● פולקסוגן 1604 חיפושית יד ראשונה מצב טוב. 254851

● אסקורט 1970 מנוע חדש טסט + רדיו (הכברה למע׳ בר) 264426

● פורד אלקין 1969 מזוג אוויר מצב מצוין טלפון — 12—13 שעות 254991

● הזדמנות וכפה 400 מצב מצוין S41560 ב־16

● למכירה הלבו סטיישן אר׳ טומטי 1970 טלפון בבוקר — 921067 בערב S30651

● מגדר פולקסוגן קבינה אחת 71 שנה טסט מצב מצר יין 872125

● מכונית מסחרית 1962 טסט לשנה, מצב מצוין. טל׳ 741745

● ציטרואן מסחרית אחרי אוברול, למכירה בהזדמנות בעבודה 621898 בבית 749950

● בהזדמנות פורים אקספורט מודל 69 — 2,800. טלפון 657412

● דהשבו סטיישן 63 — 14.00—16.00 .849097 ובשבת כל היום

● קונסול 1300/S 1967 ב׳ מצב טוב — S2251

● אופל קומודור 71 80,000 ק״מ, במצב מצוין, טסט לשנה — 539011

● בהזדמנות מגדר פולקסוגן 1964, צבע חדש. טל׳ 851694

● פורד פרליין 63 + טסט עבר שיפוץ חצי מנוע, מצמד ...

● ב.מ.וו. 700 61 אוברול במצב מצוין. 844540 אחה״צ

● פריגץ 4 מודל 1964 ב׳ מצב מצוין טל׳ 799962

● מיני מינור 61 מצוינת, וייצמן 21, חולון, פיבה

● לרציניים! שברולט 1962 אוטומטית בהזדמנות נדירה. טל׳ 851072

● פיאט 600 1963 מנוע 69 מונטיפיורי 39 — 850126

● אוסטין מורים (נאש) 57 בצבע 71 רחוב 916076

● אופל רקורד 1700 1966 במצב טוב טל׳ 222094

● ב.מ.א. 1000 1970 דגם, במצב מצוין, טלפון 72430

● פג׳ו 304 69 קופה יד ראשונה ״מפגש הרכב״ טל׳ 440978

אופנועים וקטנועים

● וספה 150 1967 לפנות טל׳ 441551

● למכירה הונדה 50 שנה עם טסט לשנה לרגל ניוס 2400 ל״י S55053

● וספה 1962 בהזדמנות מצב מצוין טל׳ 35563

● אופנוע טריומף 650 סירסי 1970 5,300 לירות טלפון — 051225

● וספה ראלי 180 1972 מתכירים למכירים 03-11268

● פריסה 65 כולל מזוודות 8.10

● מכונת אבל נהדר ב.מ.וו. 1970 6 קים טלפון 03-724453

● למכירה קטנוע 150 1964 + בירה בהזדמנות. טלפון: שביב 101/2 הרצליה

● אוברס 50, גבוה 3½ כ״ס 18.00—20.00 ...

● בהזדמנות, מילון 67 — 18.00 — 21.00 ב־255173

בתי״ס לנהיגה

● ״אדירי״, רדוש מורה נהיגה לפרטי. טל׳ 912154 — פתח תקוה.

מציעים למכירה

● מהיבואן! טלויזיות מ־ 1,490.— טייפריקורדרים מ־ 285.— פטפונים סטריאופוניים מ־ 285.— טרנזיסטורים מ־ 20.— ״אטמוספר״ עליית 25 תל־אביב

● 9 שטיחים פרסיים, 2.50×1.60 — 2.10×3.40 ... רדיו פילקו, ...

● בהזדמנות סימקה 1000 — 1963 + טסט במצב טוב

ביקוש רב

השכרת רכב

● ב״אוד״ השכרת פרטיות ומסחריות. למרכזן לבריכה ל־ כל סוגי המכוניות. ״אוד״ הוזה ורכבת ארלוזורוב ת״א טלפונים 261862 225054

שרות רכב

● שים לב! לצפייני החניון — צמיגים מתוצרת יאורק, ... בהזדמנות תוך לכל סוגי הרכב ...

שטיחים

● מכון לניקוי והיכון שטיחים, ״גורה את ברסל״ מוציאים לניקוי והיכון שטיחים ...

רוצים לקנות

● ד ושה קונה רושכת 4 ב מחקנה עם כינוס ״בלאו־ גרונברג 42 ת״א.

● קונה לקבצ׳ר אורקונן ...

חיות בית

● להציג כלבים ומלונים ... כלבה, זכרות ופרטים לבעלי חיים ...

● המועדון הישראלי לפולי ...

● אני מעוניין לרכוש כלבת זאב גזעית. לפנות טלפון —

● למכירה גורי כלבים רוד־ עים גרמני בני 11 שבועות ...

הלבשה

● סלון פלורי ביהודה 124 תל־אביב טלפון 229003 ...

● למכירה שמלת כלה אקסקלוסיבית מידה 40/42 טל׳ 834685.

הלוואות

● הלוואות מיידיות ...

● הלוואות מיידיות לעובדי מדינה ...

● משכנתא ארוכה, לכל מי נחוץ 7.00־10.00, 19.30־20.30 ...

חקלאות

● פרגנו! 135, 1966 במצב עבודה טסט לשנתיים. טלפון 918572

● למכירה מידית באבן־יהודה ...

בתי־ספר ושיעורים

● מתמטיקה פיסיקה ע״י בוגר טכניון אפשר בביתך. 948785 בערב.

● מתמטיקה ופיסיקה — לבגרות ולטכניון — מורה מנוסה ...

● מורה לאנגלית ועברית נותנת שיעורים פרטיים ...

טיולים

● חוץ לארץ הגעם בזול, מחירים מוזלים לצעירים: ניקאיב 12—28 אירופה דרך ארה״ב, לונדון: ת״א — פריס, בריסל או אמסטרדם — 55 דולר ...

● צעיר יוצא לאירופה מחפש שותף. ...

בולים ומטבעות

● מחירים טובים במיוחד עבור בולי ישראל ...

● קונה מדליות ומטבעות זהב ישראלים בכל מקום בארץ ...

דודי שמש וחשמל

● ״אידאל״ דודי חימום בעלים ...

טלויזיה

● היכוני אבשים למקלטי טלויזיה ואנטנות בביתך — ...

● חיים! למכבה הטלויזיה ...

חקלאות

● מעוניין בנגריה רצוי עם כלים טל׳ 906261

ספרים

● מאר הטוב ביותר הרכבת ...

חוגים

● מועדון רון פולגוע ...

כלי נגינה

● אצלנו המבחרים ... פורטה ...

● למכירה פסנתר ...

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

שידוכים

מקררים

שרותים

מכונות כתיבה

נופש

סירות

צילומים

מכונות כביסה

ציוד בנין

ריקודים

מכונות גילוח

רהיטים

שונות

תריסים

מי מצא?

הדלקת הנרות

תורנות רופאים לפי המקומות

תורנות בתי מרקחת

תורנויות בתי חולים

בתי כנסת

הודעות

דירות

וילות ובתים

קבלנים

לדרמקס בע"מ מפעלי סריגה בחיפה
דרושה נערה לכתבנות אנגלית
לטלפן 867501

למשרד תעשייתי גדול במרכז הארץ

דרושים:

1) מתכנן/מתכנת
בעל נסיון של 3 שנים בהכנות
2) נקבנית
3) מבקר במחלקת המחשב
(בוגר בי"ס תיכון)
4) שרטטת

תנאים טובים והוצאות נסיעה מובטחים.
הצעות נא לכתוב לת.ד. 15 נתניה.

הלוח הכפול ירושלים

ידיעות אחרונות: הלל 28 טל. 225251
הארץ: התבצלת 5 טל. 224245

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

מחסנים

חנויות

משרדים

עסקים

הצעות עבודה

דירות מרוהטות

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

חדרים 1-1½

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

חדרים 2-2½

מכוניות

שרותי רכב

ביקוש רכב

בתי"ס לנהיגה

אופנועים וקטנועים

מציעים למכירה

רהיטים

מכונות כביסה

חצים לקנות

הרצאות וכינוסים

ריקודים

מי מצא?

כלי נגינה

מסעדות

שרותים

חיות בית

מקררים

חברה מסחרית ארצית
מתפשת
באזור תל-אביב
* מנהל/ת חשבונות
* פקיד/ה חשבונות
* פקיד/ה כללי/ת
* נערות בגיל 16—17 לעבודת פקידות.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בציון גיל ונסיון מקצועי לת.ד. 8272, תל-אביב, עד ליום 23.3.73

למפעל כימי דינמי ומתפתח
דרושים
1. מנהל ייצור
בעל נסיון בניהול מערכות תעשי־תיות. רצוי נסיון בענף המתכת והכתונות. ידיעה בשפה האנגלית הכרחית.
2. חשמלאי תעשיתי
לעבודות אחזקה ופתוח.
3. מסגרי אחזקה וקונסטרוקציה
רצוי נסיון בעבודת צנרת.
4. מפעילים למתקני ייצור חדישים
הכשרה תנתן במקום.
לאנשים המתאימים, תנאים טובים, שכר וקידום בעבודה.
פנה אלינו:
כרמל כימיקלים בע"מ
עתלית
טל: 04—942051 או בכתב
פרטי המשרה נוחים במכתבים.

חברת הנאמנות למקרקעין באשדוד בע"מ
מיכרז
למכירת מקרקעין
(מרץ 1973)

מוצעים למכירה שלושה מגרשים שמיועדים להקמת בניני מגורים ברובע י"א באשדוד:
חלק א' בחלקה 15 בגוש 2018
כ־9200 ממ"ר נטו
חלק ב' מחלקה 15 בגוש 2018
כ־9200 ממ"ר נטו
חלק ג' מחלקה 15 בגוש 2018
כ־6400 ממ"ר נטו

1) ניתן לקבל תיק שכולל תאור החלקות, הוראות להגשת ההצעות ונוסח חוזה המכר המוצע במשרדי קי.בי.ע. קבוצת בוני ערים בע"מ (חברת אשדוד בע"מ) במרכז מסחרי א' אשדוד. התיק ימסר נגד תשלום של —.100 ל"י אשר לא יוחזר.
2) מפנים תשומת לב המציעים להתחייבות הבניה שמהווה תנאי יסודי בחוזה המכר הנזכר.
3) ניתן להציע לרכוש אחת החלקות או יותר.
4) הצעות יש להגיש במעטפה סגורה ולשימה בתיבת המכרזים של קי.בי.ע. קבוצת בוני ערים בע"מ (חברת אשדוד בע"מ) באשדוד לא יאוחר מיום ו' 30.3.73 בשעה 12.00 בצהרים.
5) החברה איננה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.

מ. זגגי, מנהל

הודעות מס-הכנסה ומס-רכוש
מכרז מס. 73—10/72
לרכישת מרכזות טלפון
המועד האחרון להגשת ההצעות למכרז הנ"ל נדחה ליום 23.3.73 בשעה 12.00
נציבות מס הכנסה ומס רכוש

קליטת מודעות: הנביאים 28, טל. 661591
"הארץ": נורדאו 20, טל. 661156

משרדים

● בשכ"ח במרכז החדש 2 חדרים גדולים עם טלפון. קופה ב'. טלפון 245902 בערב.

● במרכז הדר ברמ"ש 160 מ"ר כולל אולם בלתי מחולק מתאים למטרות שונות. פרטים: משרד שמרנברג — הרצל 29 טל. 667317.

חנויות

● למכירה חנות בשוק תלפיות טל' 528964.

ביקוש עבודה

אולמות

מחסנים

הצעות עבודה

דירות מרוהטות

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

עסקים

דירות 2-2½ חדרים

דירות 1-1½ חדרים

דירות בדמי מפתח

דירות בשכר חודשי

מגרשים

הלוח הכפול נתניה

דירות למכירה

● בהזדמנות 2 חדרים + הול. במרכז העיר, רח' רזיאל 34. טל 053/28222 לפנות יצחק

● למכירה דירת 3 חדרים חזית. ק"ג. טל. 053/27582

● דירת 3 חדרים מרווחת' דור 13. טל 22228. ספרדי.

● למכירה 3 חדרים, חזית. חדש, כל השכלולים. טלפון 21223

● 3 חדרים לוקסוס. 3 כיווני אוויר. ק.ב 053/21758

קבלנים

עסקים

קוסמטיקה

נופש

אירועים ובידור

אשדוד

וילות ובתים

דירות בשכר חודשי

דירות למכירה

הלוח הכפול באר-שבע

דירות מרוהטות

דירות

וילות ובתים

דירות בשכר חודשי

מגרשים

חנויות

הצעות עבודה

מכוניות

ביטוח

נופש

רוצים לקנות

טלוויזיה

מכונות כביסה

חיות בית

הודעות

תערוכות

בולים ומטבעות

מקררים

רהיטים

הלבשה

כלי נגינה

אופנועים וקטנועים

מציעים למכירה

בהזדמנות למכירה
1) 5 אוטומטים צ'.ר'. אי. 8, 13 כ"ס
2) 1 בי. אס. אי. 1¼
3) ומכונות עזר אחרות
טלפון 230994

במוסף השבועי של
הארץ
שבע פרסים
יקרי-ערך!

קו 49:
פתח-תקוה — רמת אביב — הכפר הירוק

הנהלת דן מתכבדת להודיע על הפעלת קו חדש לשירות הציבור.

קו 49 יקשר את מרכז פתח-תקוה עם אוניברסיטת רמת אביב, דרך כביש גהה, הכפר הירוק והדר רשפון.

קווים חדשים

הנסיעות הנוסעות:
מפתח-תקוה (רח' חיים עוזר) — החל מ-6.15 ועד 19.00.
מרמת אביב (האוניברסיטה) — החל מ-6.55 ועד 20.00. כל 45—60 דקות.
פרטים מדויקים על נתיבו של הקו, תחנות קליטה והורדה — בפלקטים מיוחדים שיקבעו על לוחות המודעות העירוניים.

هكذا من الاصل

ארדט
חברה לבשות בע״מ
המשרד הראשי: בית ארדט
רחוב יבנה 32, תל־אביב טלפון 614431
סניף ירושלים, רחוב בן־יהודה 5, טלפון 11—232810
סניף חיפה, רחוב הבנקים 5 (בית פל אפריק) טל. 511431 521439

ש. גילצר ז״ל שנרצח בקפריסין הובא אתמול למנוחות בחולון

הרב י. נשר: „מת כקדוש — רק בגלל היותו יהודי"

(ע). איש־העסקים שמחה בר־גים גילצר, שנרצח השבוע בקפריסין על־ידי מחבל, הובא אתמול למנוחות בבית העלמין בחולון.

מסע הלויה יצא מבית המנוח ברחוב אסתר המלכה 17 בת״א והתעכב ליד בית הכנסת של חסידי סטר־לין, ברחוב בר־כוכבא 54.

שם ספד למנוח חבר בית הדין הרבני בת״א, הרב יצחק נשר, שהוא גם רב בית־הכנסת. הרב ציין, כי גילצר מת כקדוש, רק בגלל היותו יהודי. הרב סקר את מידותיו הטובות של גילצר ואת היותו צדקן ונדבן. הוא ציין, כי עם מותו של שכונה נסתלקה השכונה מקרב משפחתו ומכריו. כן נפרדו כמנו בני המשפחה והמתפללים בבית הכנסת.

בקהל הרב שבא לחלוק כבוד אחרון למנוח, נראו בני משפחה, מכרים וידידים, רבנים, חבריו למקצוע הבורסקאות וכן רבים מותיקי בני־ברק, העיר שאביו של המנוח נמנה עם בוניה.

בלוויה השתתף גם נציג משרד־החוץ שהגיע על הקבר מקפריסין מטעם המשרד.

משטרת מחוז ת״א פיקחה על הסדר בעת הלויה וסגרה לתנועה את הקטע שבין בית המנוח ועד לבית כנסת.

המנוח היה בן 57 במותו. הניח אשה, בת נשואה, בת סטודנטית ובן.

הנהלת המפלגה הליברלית תסכם בימים הקרובים את דיוניה על כפעל ההנצחה לזכרו של יוסף ספיר ז״ל, מסר יו״ר המפלגה, חה״כ ד״ר א. רימלט, באזכרה שנערכה אתמול למנוח, במלאת שנה לפטירתו.

לרגל חג פורים

הממשלה לא תקיים ישיבתה ביום א׳

לרגל פורים ביום א׳ לא יהיו ישיבותיהן של הממשלה ושל ועדת השרים לעניני כלכלה — נמסר אמש, הממשלה תתכנס רק ביום ג׳ הבא.

„מזג אוויר נאה"

יש להניח כי בחג הפורים יהיה מזג אויר נאה, — מסר אמש חזאי השירות המטאורולוגי.

החזאי ציין, כי לא רואים התקדמות של הגשמים הנמצאים היום באיטליה, לעבר ארצנו. בשבת מצפים אפילו לעליה קלה בטמפרטורות, אך לא היום עוד יוסיף להיות קר.

מוצגים מיוחדים במוזיאון ישראל

אחשורוש מושיט שרביט זהב לאסתר, המן נתלה בגלגלת ועשרת בניו מובלים בחבל הם המיניאטורה שהפלה מוזיאון ישראל להציגה לכבוד חג הפורים בצד רעשנים, תבניות לעוגות־חג, מגילות אסתר בעטורות וכריכות כסף למגילות.

האוצרת בובות הקבוצה להקת „לחם ובובות" מניו־יורק, סלודיה במעגל סגור המופעלת בידי ילדים בתחפושת, תנ דרמה, סרטי־פורים ומכון מיוחד יעמוד לרשות ילדים שיבקרו במוזיאון בירושלים בשושן־פורים (יום ב׳).

מחאת תלמידי מכללת ברל

(ע). ועד אגודת הסטודנטים במכללת בית ברל החליט להשבית את הלימודים אתמול בשעות הצהרים עד הערב (במכללה זו שרוב תלמידיה עובדים במשך היום לומדים בשעות הצהרים עד הערב), כמחאה על הערכתו של מנהל בית ברל מר נחום יציר, שהטיל צנזורה על תכנית הפורים של הסטודנטים.

יו״ר ועד אגודת הסטודנטים בבית ברל, ישראל גלבע, אמר שהתבניים לערוך בשעות הלילה תכנית קברט עם הקשבות, המנורת ועוד והם ראים בהתנגדות בית ברל פגיעה חמורה בחופש הסטודנטיאלי בקמפוס.

בשעות אחה״צ התקיימה פגישה של חברי ועד הסטודנטים עם הנהלת המכללה. בסיכום הוחלט להתחשב בנימוקי ההנהלה ולשנות את התכנית. במקום המסיבה הופיע רק רקדנית. הנהלת המכללה הודיעה שאין בכוונתה להגביל את פעולות הסטודנטים.

הכנות למשלוח מנות בכפר חב״ד

תכונה רבה מורגשת בכפר חב״ד בקרב עשרות מצעירי הכפר, העוסקים בהכנות לקראת משלוח מנות המוני בפורים.

אחשורוש מגיש שרביט זהב לאסתר המלכה — מהמוצגים במוזיאון ישראל בירושלים, לרגל חג פורים.

הוגש כתב אישום נגד 8 עולים — בפרשת רצח הנהג הערבי בנצרת עילית

השופט ציווה לעצרם עד לגמר ההליכים

(ע). — שמונה עולים מגרוזיה, תושבי נצרת עילית, הואשמו ביום ה׳ בבית המשפט המחוזי בנצרת ברצח סובחי נאסייר, אשר לדברי התביעה היכו אותו למוות לאחר שמצאו אותו בחברת עולה חדשה מבריה המועצות, תרכבה שכונתם.

שמות הנאשמים הם: פנחס קריזיאשווילי (29), סולומון כשיפרדי־ווילי (35), גבריאל נוסראשווילי (26), זיבו דזיאגאשווילי (37), כבס קאקיפאשווילי (27), ראובן קריזיאשווילי (40), סוסו פג׳תגה (29), ויעקב מנשארו (29).

כתב האישום הוגש לבית המשפט על ידי עורך דין יעקב רייס, סגן בכיר לפרקליט מחוז חיפה והצפון, נאמר כי ביום ו׳, 16.2.73, נפגשה גב׳ רגינה פוליקובסקאיה עם המנוח, אשר אותו הכירה מספר ימים קודם לכן, השנים נפגשו, כאשר האשה התחילה לקבל אצלו שיעורי נהיגה, בידיעת בעלה והסכמתו.

בהמשך כתב האישום נאמר, כי היא הוסעה על־ידי המנוח לביתה ולבקשתה עשו השנים סיבוב נוסף בשכונה. תוך כדי נסיעה הרגישו בסנדר אדום שעקב אחריהם. „גב׳ פוליקובסקאיה, שנהגה בסביבה, נתנה לסנדר לעבור אלא שזה חסם אותה ונעצר לפניה. נהג הסנדר ירד ממנו, ניגש אליה ושאל אותה מה היא עושה במכונית עם גבר זר, כי שבעלה נמצא באותה, בפתח ליד כספיק גרוזינים. היא השיבה לו, כי אין זה עניינו וכי היא לומדת נהיגה. בתגובה על כך, כותבת התביעה, התנפלו עליה הנאשמים והיכוה, ונהג הסנדר אף גזז את שערה ראשה במספריים שהחזיק במכוניתו.

המנוח סובחי נאסייר התערב, ואז התנפלו עליו כל הנאשמים. התביעה טוענת, כי כתוך כוונה לגרום למותו פצעו אותו קשות, הפילוהו על הכביש ואחר־כך הכניסוהו למכונית האשה בה ללא הכרה. המכונית נעצרה על ידי עוברים ושבים בסמוך לבית החולים, ושם מת כפצעיו באותו לילה.

נשיא בית המשפט המחוזי בנצרת, י. בהלול, לא נענה לבקשת סניגורים של הנאשמים לשחררם בערבות, כי אחר שהמדובר ברצח.

השופט ציווה לעצרם עד לגמר ההליכים המשפטיים.

כ־2000 שכירים ערביים מבירה ירושלים הצטרפו עד כה לקופת כללית בבירה — נמסר אתמול בקבלת פנים שנערכה לבכי״ל החדש של מבטחים, עמוס ערן, כתבה הנהלת הפוסד בבירה ומועצת פועלי ירושלים.

כלל ופרט

נשיא המדינה מר זלמן שזר, פיגה אתמול את ד״ר יצחק [illegible] [illegible] לתקופה של שנתיים. כן חי שר המשפטים מר י.ש. שפירא [illegible] מנהל בתי המשפט, השופט מ. נאמן. נשיא המדינה גם קיבל את פני [illegible] נשיא האגודה למורשת יהודית בארצות הברית.

רשות הנמלים תפסיד השנה 15 מיליון ל״י

כל ההפסד — בגלל תוספות השכר הגבוהות

מאת אמנון ברזילי, כתב „הארץ"

רשות הנמלים תפסיד השנה כ־15 מיליון ל״י (לסוף שנת התקציב הנוכחית המסתיימת ב־31 במארס). כל ההפסד נובע ממתן תוספות שכר גבוהות, שהיו מעבר לתחזיות שקדמו להכנת התקציב ל־1972/73.

הפסדי הרשות הם ללא תקדים ולראשונה בתולדותיה. כסתבר גם, שההפסדים נוגדים את חוק רשות הנמלים, שמחייב לפי סעיף 5, כי הרשות תישא עצמה ואת גמליה.

עוד מתברר, כי תוספות השכר שניתנו לעובדי התפעול באשדוד מגיעים ל־46% על השכר ולא הרי תוספת של 40.2% כפי שפורסם וכפי שהודיעה הממשלה. לעומת זאת עובדי התפעול בחיפה קיבלו רק תוספת של כ־38% על השכר.

בסך הכל הממוצע הארצי של תוספת השכר לעובדי התפעול הוא 40.2%. אך זחילת השכר אצל פועלי אשדוד היא גבוהה יותר, שכן רוב העובדים בחיפה נמצאים בשיא ההסק לכן התוספת באשדוד היא גדולה יותר. מצב זה הביא את החופאים להגביל את ההפרש עד 40.2%. הרשות נהגה להם זאת על־ידי הגדלת תוספת הותק. לפי הערכות, הביא הדבר להריגה של כמעט אחוז בממוצע תוספת השכר הארצי לעובדי התפעול עלה ל־41%.

אלפים בתל חי לרגל י״א באדר

(ע). — אלפי בני־נוער, סטודנטים, עולים חדשים ומשפחות עם ילדים בכל הארץ, עלו אתמול (י״א באדר), לתל חי, במלאת 53 שנה לקרב תל חי שבו נהרגו יוסף טרומפלדור וחבריו.

כירוץ שליחים של הנוער מהגליל העליון והגלילי בתי־הספר בכפר בה פתחו את ארועי י״א באדר.

המועצה הציבורית למניעת רעש וזיהום־אויר [מלר״ז]

האסיפה הכללית של מלר״ז

תתכנס ביום ראשון, 8 באפריל 1973 (ו׳ ניסן תשל״ג), בבית הרופא, רחוב המבנן 1, תל־אביב.

החלק העיוני:
20.00—18.00 בהשתתפות נשיא הכבוד, כב׳ השופט צבי ברנזון; שר הבריאות, כב׳ ויקטור שם־טוב; היועץ המשפטי לממשלה, כב׳ מאיר שמגר
דיון צוות: איכות הסביבה — היבטים ציבוריים ומשפטיים
הפסקה: כיבוד קל, תשלום דמי־חבר, קבלת חברים חדשים.

החלק האירגוני:
22.00—20.30 בחירת יו״ר האסיפה; דו״ח פעילות; דו״ח האגף והתקציב; הצעה לשינוי בתקנון; דיון כללי; בחירת המוסדות

האולם ייפתח בשעה 17.30, לסידורים אירגוניים, כולל הרשמת חברים חדשים. (אבל ייקל לנו אם כבר תשלחו את דמי־החבר (10 ל״י ובעלה לשנה) לת.ד. 23047, תל־אביב).

חברים ואורחים מוזמנים לבוא

EXPRESS
לעולים ופטורי מס

טלוויזיות הספקה תוך 15 יום,
מכונות כביסה הספקה תוך 30 יום

istructa — מכונות כביסה | Graetz — טלוויזיות | Fakir — שואבי אבק, רדיאטורים ואוגרי חום

מחירים לעולים ופטורי

טלוויזיות - גרץ

דגם	גודל	מחיר בל״י	מע
טלוויזיות — גרץ			הומ
בארונס 2127	17"	1,070.— ל״י	35
פאר 2228	20"	1,110.— ל״י	35
מארקגרף 2252, 2350	24"	1,165.— ל״י	35
גוברנר — פרוגרם סנסור 2355	24"	1,280.— ל״י	35
מנדרין 2380 פרוגרם סנסור (רהיט + תריס, על גלגלים)	24"	1,605.— ל״י	35

מכונות כביסה - קונסטרוקטה

C.V. 510	1,658.— ל״י	30
C.V. 520	1,764.— ל״י	30
G.S. 115	2,038.— ל״י	30

שואבי אבק, רדיאטורים ואוגרי חום - פאקיר

שואב אבק מודל 350 (מנקה שטיחים)	396.— ל״י	15
שואב אבק מודל S.17	400.— ל״י	15
אוגר חום 2 קילוואט	446.— ל״י	
אוגר חום 2½ קילוואט	539.— ל״י	א
אוגר חום 3 קילוואט	585.— ל״י	א

המחירים כוללים: 1. הובלה אוירית או ימית. 2. ביטוח שחרור מהנמל ע״י עמילי מכס. 4. הובלה למעבדה. 5. בדיק 6. הובלה לבית הלקוח. 7. אחריות לשנה.

רמפון אימפורט בע"

אל קוראי „הארץ" בארה״ב ובקנדה

לנוחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מנויים חדשים, לחידוש מנויים קיימים ולקבלת מודעות מכל הסוגים ל„הארץ" ול„הארץ שלנו":

Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N.Y. 10022
Tel. 421-5547.

נציגים בלעדיים של „הארץ" בארה״ב ובקנדה.

READER'S DIGEST
February 1973
American Edition
★ What Makes a Woman RESPOND SEXULLY?
★ A Diet You Can Live with

הפצה בלעדית
סוכנות סטימצקי
ירושלים · תל־אביב · חיפה · נמל תעופה לוד
להשיג בכל מקום

הודעה

ניתנת בזה הודעה לכל לקוחותינו באזור

באר־שבע - דימונה - ערד - סדום

שהחל מהיום מפסיקים מר שמעון עוזיאל וחברת אל-הר בע״מ לשווק את תוצרתנו

או לייצגנו בכל צורה שהיא באזורים הנ״ל

מהיום מופעל סניפנו העצמאי בבאר־שבע בבית תקירור של „המשביר המרכזי". טלפונים: 057—2650 או 057—71627. הלקוחות המחזיקים במקררים ובשלטים השייכים לנו נדרשים לא למסרם לאיש מבלעדי נציג חברתנו שבידו אישור מוסמך בכתב.

הלקוח שלא ימלא אחר הוראה זו ישא בכל האחריות כלפינו עבור המקרר או השלט.

וימן בע״מ
יצרני גלידה

למנהלנו היקר
נ״י צפלד משה ורעיתו
ברכת מזל טוב ושפע ברכות
בהגיע בנכם למצוות

מאחלים
חליץ בע״מ
חברה לשווק צמיגים בישראל
ההנהלה, חבריה ועובדיה

שי לפורים - ספר לילדיך

ספרי פז
ספרי ורד
ספרי פלא
במחיר מיוחד של
2.20 ל״י

ספרי הילדים מלאי הענין המודפסים בצבעים מרהיבים

הוצאת עמוס
הפצה סטימצקי

נולדו 5:
אסתר ויהודה גוטמן — בת
צילה ואילן הורוביץ — בן
גבריאלה ויוסי רגר — בן
נביהה וביל נבר — בן

אסותא „אלישע" — אסותא אלישע

שרות חיתולים הביתה
למגנות לבתי־חולים
אסותא אלישע
תל־אביב 245211 | חיפה 87414

הלוח הכפול
ראה עמודים:
7, 8, 9, 10, 11, 22, 23
24, 25, 26, 27
הכל בכל בכול
בלוח הכפול

ארגון אמהות עובדות
תל־אביב

היום ובמוצ״ש בשוק:

מופעי־חג לילדים ומבוגרים
גלרית תמונות
שמלות כותנה אמריקניות ומכנסי ג׳ינס
תוצרת חוץ

בית החייל ● 10 [illegible]

אנו זוג נשוי (40) בעלי יוזמה ואחריות

יש בבעלותנו חנות גדולה מרווחת חדשה ומודרנית
50 מ״ר [illegible]

אנו מעונינים לקבל סניף או סוכנות בסיטונות או קמעונות, בעל מכונית פנג׳ טנדר

בידנו לתת המלצות וערבויות ממדרגה ראשונה. ההכנות בלתי [illegible] לבית עסק עם [illegible]

נא לפנות לת.ד. 1003 בחיפה.

המרכז הישראלי לניהול
סניף ירושלים
מודיע על
דחיית
מפגש מועדון המנהלים הבכירים שעמד להיערך היום (16.3.73)
על המועד החדש תבוא הודעה

האזינו היום
לתכנית על:
נשים בתעשיה הישראלית
בהשתתפות:
בן־יוסף זהבה — כנולת — „לידיקס"
כהן רות — מכלולנית ראדית ומנהלה מקצועית — ימין הקייל
בגדלבאום סילוויה — כהנה נשאל — „אליקו"
בתוכנית הכבוד
„[illegible]", גל ב׳
שעה 12.05
קנה בחול־לבן

הזדמנות
תמונות ישראליות
ב־30% הנחה
רק 10 ימים בלבד!
רח׳ דיזנגוף 177, תל־אביב

מכירת הספרים ה
תסתיים ביום ו׳, 23 בנ
הנחות נוספות על כל הספרים
ברא
בתי מסחר לס
תל־אביב, רח׳ אל

דרוש בגוש
בנין מגורים חד
להשכר
בשטח 300—350 מ״ר
בהצעות נא לפנות לת.ד. 1260
בין השעות 3—6 אחה״צ

מפעלי רוגוזין בישר
מציעים למכי
מכונית תוצרת ג.מ.א
דגם 1969, במצב ט׳

אזכרה
לזכר החברים

במלאת כ״ה שנים לפיצוץ בית קרן היסוד והמגבית בידי אויב

ביום ג׳, י״ז באדר ב׳ [illegible]
באולם הבניין של קרן היסוד
משפחות החללים בזהבות [illegible]

חופשת פסח בירושלים
במלון פלטין
במרכז העיר
סדר פסח מסורתי
הזמנות: טלפון 231141 ירושלים

טוס לאילת על חשבון המלכו

פרטים: מלון מלכת־שבא אילת 2111/2/3 ת״א 230640, 246211/2 חיפה 323468, 106

הארץ

יום שישי, י"ב באדר ב' תשל"ג
16 במארס 1973

בתל-אביב: המערכת וההנהלה מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. מחי המודעות רח' מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. מחי המנוי ובשווים מזא"ה 75, טל' 623311, ת. ד. 233. מס' מיקוד: 61000.
ירושלים: רח' התבצלת 2, 224245-6, ת. ד. 273
חיפה: רחוב נורדוי 20, 661166-8, ת. ד. 5259

יו"ל ע"י הוצאת עתון הארץ בע"מ. דפוס הארץ מזא"ה 56 תל-אביב
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
המערכת אחראית לתכן המודעות ואינה מחוייבת לפרסמן.
HAAREZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B. 233, Tel. 62...

המערך והאקטיביזם

הבטחון אינו מאמין שהמערך יוכל ללכת לבחירות על סמך סיכוסטי"; נראה שהוא מעריך נכונה את הסתייגותם של המוסדות המרכזיים של מפלגת העבודה (שלא לדבר על [...]צע כוח. עם זאת ביקש מר דיין בדבריו שלשום בפני נציגי בתל-אביב להזהיר מאי-תיאום בין מצע בחירות לבין [ל]אחרי הבחירות. שמא הוא חש כי בין בוחרי המערך של[...] יטנם כאלה השואלים את עצמם כיום אם המעשים ההתנחלות בשטחים במסגרת מצע המערך דאז ושל התורה" שצורפה אליו? המוצגים של מר דיין גם עכשיו אינם [...]ל צרכם, וכאשר חיווה את דעתו כי יש להקים ישובים [...]שטחים שבהם אין כוונה לסגת", היינו רוצים לדעת ביתר [פי]לו שטחים הוא מתכוון, ביטול של תכניות או נסיונות [...] הנעשים שלא על דעת הממשלה אין בו כדי להשיב על כך. הממשלה, שהשיבה על שאלות תלמידים באילת, נמנעה [מלפ]רוש מפה, ומן העובדה שלא הזכירה את יהודה ושומרון, [...] רפיח, או את רמת הגולן, אין להסיק שאין לה [...] או יותר מגובשים לגבי אזורים אלה. פי כמה חשובה [ה]קיפה לגבי שארם-א-שייח "שלא תחזור למרות הלחצים [...]", וכי "אין לנו כל כוונה לצאת משם. אנו בעצמנו [...] נתיבי השיט שלנו". ביחס למעמדו של המלך חוסיין בירד[ן] [...] גבי מאיר כי "ישראל מוכנה להכיר במלך חוסיין [...] קומות הקדושים לאיסלם בירושלים, אך לא תסכים בשום חלוקה או ריבונות ירדנית על חלק כלשהו מן הבירה".

[...]פה אם נבין את עמדתה השלילית לגבי סוגיית הישות [...] בהקשר לעמדתה כלפי המלך חוסיין. טענתה כי "לפני [...] עליהם בכלל" לא צריכה להתקבל כנימוק מספיק [...] את הרעיון הזה. שונה המצב שנבחנו אותו על רקע [יש]ראל כלפי ירדן; סיסמת הישות הפלשתינית היא סיסמה [...]מית מיכוחה; יחס חיובי כלפיה עלול להרחיק את הסי[...]דר עם ירדן, ובכל שלא נסכים למעמד מדיני-חילוני של [...]ושלים, כן חשוב שלא נבוא כליה מוחלטת עליו לגבי [...]רון. כדאי להזכיר בהקשר זה כי שר הבטחון אמר שהוא [...] לוותר על אוכלוסיה ערבית צפופה "במרכזים כמו שכם" [...]לום-אמת".

[...] של דבר נראה כי שורות תמימות-דעים בין גבי מאיר [...] מותר לשער כי מה שאמרה ראש הממשלה באילת לא [...] בפני הנשיא ניכסון. הצגת המערך נמצאת בדילמה [...] שציבור הבוחרים הישראלי ירצה לדעת על מה מוכנה [יש]ראל לוותר למען הסדרים מדיניים עם מדינות ערב, בעוד [...] לא יעמיד אותה באור משונה בעיני המדינאים הערביים [...] אנו מבטיחים כי הננו מוכנים למשא ומתן "ללא תנאים".

[...] משטר דמוקראטי מבכיר לפי טיבעו על ניהול מדיניות [...] את הדגש יותר על האינטרסים הלאומיים שבטווח ארוך [...] ההצלחה ליד הקלפי. אך ציבור הבוחרים זכאי לדעת לאן [...] ראשות הממשלה ולחברות בממשלה הבאה רוצים להוביל [...]עות מ"אקטיביזם". הצעה למערך להיחלץ מתוך דילמה [...] כבל קו אחר; מתעמולה המבקשת להתחמק משאלות [...]תקפלות — אין להבטל.

הצעה בלתי בשלה

[...]בלתי-שיגרתית — איגודי המעסיקים, מעבר מרשים [של] עובדים, בנקים, חברות ביטוח — התלכדה כדי להיאבק [נג]ד של הפרק הדן בביטוח סוציאלי בהצעת החוק לתיקון [...] הכנסה, שהונחה השבוע על שולחן הכנסת. נסיבות [...] מאבק זה מעוררות מחשבות עגומות על סדרי קבלת [...] נושאים מהכלכתים בעלי חשיבות עליונה — וגם שאלות [ל]גוף העניין.

ההמסמה בדיית שהכינה הוועדה הציבורית לבדיקת [...]יסוי (ועדת אשר) בדבר שאלות מיסוי הקצבות בביטוח [...] הדו"ח הוגש בינואר 1972 — כלומר לפני יותר משנה. [...] הדו"ח עומדות בסימן שלושה עקרונות יסוד: על כל סכום [...]רנות (קופות גמל, פנסיה, פיצויים וכו') ישולם מס פעם [...]עת ההפרשה או בעת המשיכה — ופעם אחת בלבד; [...]רת ההכנסה שהפרשות בגינה ייהנו מהקלות מס; [...]ת האפשר הקלות לכל סוגי המבוטחים.

[...]ת אלה, ככל שהם נראים פשוטים, עומדים בניגוד [...]ירים לבים הנהוגים כיום: יש סוגי שכירים ועצמאים [...] קופות שהצבירה בהן מוכח מהקלות בעת ההפרשה [...]ים יחד; במקרים רבים אין תיקרה אפקטיבית לסכום [...]בור תוך קבלת הקלה; וממילא ברור שההסדרים [...]היות אחידים לכל השכירים והעצמאים.

[...]פרסם דו"ח הוועדה הכריז שר האוצר כמספר פעמים להגשים את המלצות בעיקרן. אך רק לפני כשבועיים [...]רה הממשלה את הצעת החוק, התעוררו הנוגעים בדבר [...]קטיביות כדי להגן על אינטרסים חיוניים: המעסיקים [...]גביעות שכר של העובדים שתכליתן לנטרל את השפעת [...] על הפרשות עודפות לקופות גמל ותשלומיהן; העובי[...]ם לצורך הריאלי-המנוי של הסכמותיהם. חברות הביטוח — להמעטת כוח המשיכה של תכניות החסכון שלהם תכניות פנסיה או צורות חסכון אחרות.

[...]י דיון ציבורי התעוררו מספר שאלות עקרוניות המחייבות [...]יקר: האם בכלל מוצדק לקבוע תיקרה לגבי רמת ההכנסה יוכרו הקלות מס על הפרשות לקרנות — במיוחד אם [...]ל משיכות מן הקרנות יחולו באופן עקרוני שיעורי המס [...] האם בהתחשבות המוצעת עדיין תהווה הצבירה בקופות גמל [...] מושכת בהשוואה לצורות חסכון אחרות, שאולי רצויות בחינה כלכלית אך אינן משתוות לחסכון המיוחד למטרות [...] מבחינת חשיבותן החברתית; האם ניתן בכלל לטפל [...]ן כולו ללא קשר עם פנסיה ממלכתית.

שנוצר אין מנוס מלהחזיר את הנושא כולו לעיון-מחודש, [...]יבר מחייב הפסקת הטיפול הפרלמנטארי.

[...]נמה לוחצת על ארה"ב

[...]ברים מבליטים כל כך את הפיכת האו"ם לבמת תעמולה [...]ם ולנציגי מה שהיה פעם "העולם השלישי" ולאסיפה [...]שה כמו הנוהג החדש של טילטול מועצת הבטחון להלקי[...]ם. בלחץ הרוב החליט האו"ם לקיים פעם בפעם מושב [...] הבטחון במקומות מרוחקים, כדי להפיג רגשי התיסכול [...] אשתקד נסעה מועצת הבטחון לאתיופיה כדי לשמוע [...]בד השלטון הקולוניאלי והדיכוי הגזעי בארצות אחרות [...] השבוע היא מתכנסת בפנמה.

[...] הרשמי של הדיונים הוא "חיזוק שיתוף-הפעולה הבינ[...] כיבוד קפדני של ריבונותן ועצמאותן של מדינות האזור". [...]מיתי הפעם היא דרישת פנמה לשנות את החוזה בינה ובין [...] מעמד הרצועה האמריקאית לאורך שני צידי התעלה, [...] את האוקיאנוס האטלנטי עם האוקיאנוס השקט.

[...]ת תובעת פנמה ביטול "המצב הקולוניאלי" של שלטון [...]זור התעלה, אך בשיחות הדיפלומאטיות אשתקד העלתה [...]שאים: א) צימצום שטח הרצועה שעליה חלה הריבונות [...]ת, שרוחבה כיום כ-17 קילומטר; ב) שיתוף מדינת פנמה [...]כל רצועת התעלה; ג) הגדלת חלקה של פנמה בהכנסו[ת] [...] גדלת חלקה בהכנסות מהשימוש בתעלה.

[...]פים משוכנעים, כי הנושא השלישי הוא העיקר ופנמה [...]ם את מועצת הבטחון כאמצעי לחץ פומבי על ארה"ב [...] תנולות שיחות תאטיות עם ואשינגטון. אך הדרישה [...] מעבודה של ארה"ב באזור התעלה — אשר דווקא לגביה [...]גטון מוכנה לוויתורים, מחשש לבטחון חופש השייט — [...]בות את היצרים הלאומיים בפנמה ולהקשות על ממשלתה [...]ה המתקבלת על דעת ארה"ב.

בעד גולדה, נגד גולדה

אי אפשר איתה אך אי אפשר גם בלעדיה

מאת יואל מרקוס

...זה חודשים עסוקה המדינה בסוגיה הגם תיאות או לא תיאות גולדה מאיר ללכת לקדנציה נוספת. עוסקים בכך לא רק בציבור הרחב אלא כל גדולי האומה, ויש לי יסוד להניח — בניגוד לרוב ההנחות — שאף גולדה עצמה טרודה עדיין בינה לבין עצמה בשאלה זו ותשובה אין בפיה עד כה. האמת, כי אין זה פסול לעסוק בנושא לאומי שכזה, כן הדין היה שהציבור יעסיק את עצמו בשאלה נוספת באותו נושא: האם זה טוב או רע שגולדה תכהן קדנציה נוספת? זו בי עצם השאלה שחייבת להישאל. זו השאלה שצריכה להעסיק לא רק את המעוניינים אלא את כל האזרחים שילכו בסוף השנה לבחור כנסת חדשה.

אני אישית — כאחד המצביעים שאיכפת להם איך תיראה הממשלה הבאה — מוצא את מחשבותי מתפצלות בסוגיה זו. יש לי מלוא הנימוקים חזקים נגד המשך כהונתה, אך לא פחות מזה נימוקים משכנעים בעד גולדה לעוד ארבע שנים. אני מתקומם, למשל, לעצם המחשבה שמדינה בעלת תדמית כה צעירה כשלנו צריכה להעמיד בראשה אשה שתהיה בת 75 פלוס בראשית כהונתה ובת 79 פלוס בסיומה. ישראל היא המדינה היחידה בעולם המערבי שיש לה ראש ממשלה כה זקן. (הגיל הממוצע של ראשי ממשלות כיום הוא 50—60). כשראיתי פעם בגולדה שהפסיק לעשן, היא עצמה התלוצצה על גילה: "הרי כבר חלפה הסכנה שאמות צעירה". רופאים אומרים לי שמצב בריאותה של גולדה טוב. אך גילים כאלה כרוכים בסכנות אורבות, והסכנות האלה שהעסיקו מאד בשעתו את שארל דה-גול אף הביאו אותו פעם להתייעצות עם חבריו: האם יכול האיש הנוגע בדבר להבחין בסימפטומים אלה של גיל כשהם באים עליו?

*

מול ה"נגד" הזה מופיע מיד ה"בעד": מה חשוב הגיל? העיקר איך היא מרגישה עכשיו. למה לעסוק בסכנות היפותטיות שיכולות לקרות או לא לקרות בעתיד. כרגע ניצבת לפנינו אשה במלוא הבריאות (הודות לגילה), במלוא צלילות הדעת, שיש בפיה מענה-לשון לנשיאים ולאמפירורים ועתונאים בינלאומיים. אחת מעשרה האישים הפופולאריים ביותר בעולם. רוב גדול של העם בישראל נותן בה אמון בלתי מוגבל. היא הנכס האלקטוראלי הכריזמטי החשוב ביותר שיש כיום למפלגות. כל זמן שכך מצבה, מדוע שלא תמשיך?

מדוע? (וכאן מתעוררת שוב ה"התנגדות") מפני שהמשך כהונתה יקפיא את כל חילופי המשמרות בצמרת המדינה. היא תירצה שחבריה בני הדור (בגיל ובדרך) יוסיפו לכהן בממשלה ובכל מקום בו הם נמצאים. היא תקיים מעין סטטוסקוו פרסונאלי. להישארותה תהיה השפעת שרשרת לכל עסק הפירמידה השלטונית. תעמיק אווירת השמרנות. לא יוזרם דם חדש במדינה שוקקה לתחלופה והתרעננות מתמדת. היא תזקין את כל מערכת השלטון, תחזיק את הצעירים המוכשרים המעטים הראויים עדיין עתיד כלשהו בפוליטיקה.

ואז מתעורר בי שוב ה"בעד": מה בכך משנים שנה או שנתיים? כי הרי לפי כל ההערכות היא לא תרצה לכהן משך כל ארבע השנים. היא תפרוש כעבור שנה או שנתיים ותעביר את השלטון למישהו אחר. מה יורד או יעלה אם יורשה יהיה בן 59 או בן 62? האם בן-גוריון לא התחיל את הקריירה שלו בראש ממשלה בגיל 62? זה באמת לא יהיה חבול מתחי. ממילא גם אילו פרשה עתה, אין רואים באופק אינפנטיה גדולה של דם חדש לפוליטיקה הישראלית. אך לעומת זה הוויתור שתיבחר שוב הוא בכך שהדבר ימנע מלחמת גוג ומגוג במערך על הירושה ואולי אפילו פילוג. הרי הסיבה העיקרית למינויה אחרי מות אשכול (למנוע מלחמות יורשים במפלגה) שריר וקיים כיום אולי יותר מאשר ב-1969. אחרי הבחירות תהיה העברת השלטון רגישה יותר. כשהרב המוקלס של מערכת הבחירות לא תהיה תלויה על ראש המפלגה, יהיו חילופי השלטון נוחים יותר. במידה רבה, גולדה היא עוגן ההצלה של המפלגה כיום.

*

זו באמת עובדה מקוממת. שאשה בת 75 תהיה עוגן ההצלה היחיד של גוף פוליטי כה אדיר! כלפי חוץ תיווצר לנו דמות של חברה מפלגת שבלעדי גולדה לא תוכל להשתלט על עצמה. כלפי פנים יווצר מצב שגולדה תיהפך לדיקטטור. היא תשתיק כל ויכוח חופשי. היא תסתום את כל צינורות הביקורת. היא תתחרך גדולות אנשים. היא תמנה את כל מי שתרצה לכל תפקיד שתבקש. לא שבעבר היו תצות המינויים סמל לדימוקרטיה — אך היו בהם בכל זאת שיקולים של ייצוג כל חלקי המפלגה. עתה רצונה יהיה הגורם הקובע. אפילו ב.ג. בשיא הקריירה שלו לא היה במצב כופה כזה. ניכנס לפולחן האישיות.

הכתיבים? הרי גולדה אינה יושבת בכתה לידונים. היא מבכנת וממשיכה לכהן מפני שכמעט כל חלקי המפלגה רוצים בה ומוכנים לקבל הכתיבים ממנה ברצון. נכון שזהו מצב פרדוכסאלי במקצת. רוצה בה לא רק צייד — מעמד בכוח לראשות הממשלה — למתחרה עם השקפותיה. אלא רוצים בה גם שרי מפ"ם הירוצים למרות קשיותה ההולכת לפניה. רוצים בה ספיר וחבריו שאינם גורסים את הפיטתה המדינית "בטחונית". רוצים בה, כולם, כמעט כולם. היא המכנה המשותף של סופרמרקט הדעות. היא היחידה המסוגלת לכפות מצע שיתקבל על דעת הכל. היא היחידה המסוגלת להחזיק תחת קורת גג אחת דעות כה קוטביות. אילמלא היתה קיימת היה צריך להמציא אותה. והכל עבדים לה — אין זה משום שהיא סוחרת עבדים אלא משום שחבריה לצמרת רוצים להיות תחת כנפיה. העיקר שיעברו את הבחירות בשלום.

*

אתה! מתקומם שוב ה"נגד": האם אין כאן הונאת הציבור? הבוחר שיצביע בעד גולדה יצביע בעד תפיסה בטחונית של אי-נסיגה בלי שלום. אך תוכביה של גולדה הם ידועים. מה יהיה כשתעביר את השלטון אחרי הבחירות לאדם אחר? הרי יעמוד בראש הממשלה איש שישוחרר עצמו מהתחייבות על אמון הציבור. ואם יהיה זה אבן או ספיר, הרי תהיה זו ממשלה בעלת תפיסה מדינית אחרת מזו שהבוחר הצביע בעדה. הרי זו מעין תרמית.

האמנם תרמית? הרי כל יורש של גולדה שירצה למנוע זעזועים במערך יהיה חייב להשיג קונסנזוס של חלקי המפלגה השונים. ובאחר שכבר יהיו בנמצא מצע המפלגה וקווי יסוד של הממשלה, תובטח המשכיות הקו המדיני הקיים בניואנסים קלים. מפא"י המסורתית היתה תמיד פרגמטית ובלתי קשוחה. וממילא סביר להניח שבעתיד הנראה לעין תימשך ה[...]בות המדינית-בטחונית. הרי הערבים שרויים במצב הקשה שאינם יכולים לעשות לא שלום ולא מלחמה.

והנה מתעורר ה"נגד": זו באמת בעיה. הציבות הבטחונית מבליטה את בעיות הפנים החמורות. אולי אלה יהיו הבעיות העיקריות שתעסוק בהן הממשלה החדשה בארבע השנים הבאות.

*

משיב ה"בעד": אז טוב שתהיה לנו בתקופה זו מנהיגות בעלת סמכות! גולדה נהנית מכריזמה, מסמכות רבה בעם ובמפלגה. הכל יראים מפניה ומוצא פיה הוא קודש.

אומר ה"נגד": יראים ממנה? כן. יש לה כריזמה? כן. הכל רוצים בה? כן. אבל היא אינה מושלת. עד כמה שיהיה דבר פאראדוכסאלי, יש לנו אישיות דגולה כמותה, בעלת כל-כך הרבה נתונים, כישורים וסמכות — עם כה מעט כושר מנהיגות. אין היא בנויה לתת פתרונות לבעיות החברה והכלכלה של הדור הזה. אין כמה לעמידה, בעת מצור. אך היא אינה מספיק מתוחכמת למצוא פתרונות ארוכי-טווח לחברה ולכלכלה. היא פשוט אינה משתלטת על המצב הפנימי המתערער. ארבע שנים נוספות בשלטונה יעמיקו את המשבר הפנימי למימדים חמורים.

אם זה נכון, אתה שואל את עצמך מה היא האלטרנטיבה? לא שאין אישים בארץ שיכולים לענות לבעיות דורנו — אך אין אנו עוסקים באוטופיה או בסיינס-פיקשן. בנתונים המציאותיים הקיימים, האלטרנטיבה לגולדה — אם תפרוש עתה — הוא יורש מזרע מפא"י, ספיר או אבן קרוב לוודאי. האם הם יענו יותר ממנה לבעיות חברה וכלכלה? (אליבא דבן-אהרון הלא ספיר הוא האחראי הישיר למצב זה). האם ממועמדים אלה ניתן לצפות לכושר מנהיגות גדול יותר מזה של גולדה? הישארותה לכהונה נוספת, מבטיחה לפחות שהתחומים שיש לה בהם כישורים יוסיפו להישאר בידיים טובות. אני שקט יותר לראות את גולדה מתפלמסת עם האפיפיור, מנהלת מו"מ עם ניכסון, מסבירה לעתונות העולמית את אסון המטוס הלובי ומדברת בשפה אחת עם שר הבטחון שלנו מאשר את יורשיה החזויים באותן משימות. הם לא מעוררים בי לעת עתה את הדחף להיפטר מגולדה מהר כל כך.

*

בסיכום: אני נגד גולדה. אני בעד גולדה. כשאני בוחן את נימוקי הנגד אני אומר לעצמי: אי אפשר איתה. וכשאני חושב על ההיפך, אין מנוס מלומר את המחצית השניה של המשפט הנודע: אי אפשר גם בלעדיה.

המירוץ לנשיאות

סיכויים טובים לבחירתו של ח"כ יצחק נבון

מאת רן כסלו

הדיונים הרשמיים והמגעים הלא-כל-כך-רשמיים סביב בחירתו של הנשיא החדש למדינה, מעניינים לא רק בגלל הסתמעמדות של איש זה או אחר לתפקיד הייצוגי הרם ביותר במדינה. זה נסיון ראשון בתולדות העבודה לערוך בחירות מוקדמות לתפקיד מדיני ואולי אף חזרה כללית לבחירות מוקדמות, החשובות יותר שהמפלגה הגדולה תצטרך לערוך בתוכה בעתיד רחוק יותר או רחוק פחות.

להבדיל, מהבחירות המוקדמות החשובות העתידות לבוא לראשות הממשלה, לא מתנהל המאבק בבחירות המוקדמות-נשא בין הסיעות ואף לא בקבוצות הפוליטיות המוגדרות לפי גישתן לבעיות חוץ והבטחון או מדיניות פנים. אם בכלל יהיה מאבק בין קבוצות מוגדרות, הוא יתנהל יותר לפי קבוצות גיל, מאשר כבל חלוקה אחרת — למרות שאף גבולות אלה בין קבוצות תומכים במועמד זה או אחר עדיין לא נראים ברורים.

מה שנראה ברור כבר היום — הוא הרצון של חלק גדול מצמרת מפלגת העבודה לערוך הפעם את המשחק בצורה נקיה, מבלי בישולים מסורתיים מאחורי הקלעים, המשאירים למוסדות הנבחרים של המפלגה לא יותר מאשר תפקיד של חותמת גומי המכשרת את המגומר. זו היתה כנראה הסיבה להתעוררות החריפה בישיבה אחרונה של הלשכה והנהלת הסיעה בכנסת להקמת "ועדת התמימה", שהפקידה להציג את המועמדים.

ידלין במצב מביך

אלא שנראה כי הפעם היה זה צעד מכבי בלבד. מזכ"ל המפלגה מר אהרון ידלין מצא את עצמו במצב מביך למדי, לאחר שבישיבה לא היה בידיו הסכמה הרשמית של אחד משלושה המועמדים העיקריים — ח"כ יצחק נבון. במצב זה מינוי הועדה היה כעין דחיה גמורה.

אך אם אפילו מינוי הועדה (שארבעה מתוך חמשה חבריה הם באמניה של גבי גולדה מאיר שגם לה יש מועמד משלה) היה מעין נסיון "לבשל את המועמד" בצורה מסורתית, נכשל נסיון זה כבר בתחילה. לא נראה כי — במצב הקיים היום במוסדות העליונים של מפלגת העבודה — אפשר יהיה להביא לאישור מועמד אחד "מוסכם" או אפילו מספר מועמדים עם הצעה ברורה של אחד מהם. בסופו של דבר תצטרך הועדה להחזיר את הכדור לפורום של הלשכה והנהלת הסיעה — ומשם להכרעה במרכז המפלגה.

מה עוד שלכל התהליכים האלה אין זמן רב. כדי להספיק להביא בפני הכנסת את מועמד המפלגה — שהוא בסופו של דבר המועמד הריאלי היחידי — עד 10 באפריל, יצטרך המרכז להכריע בשאלה כבר ביום ה' הקרוב.

שלושה המתחלקים לשניים

ברשימה ארוכה למדי של השמות שהוזכרו עד עכשיו (מהם — ד"ר רוטנשטרייך; המפד"ל — ד"ר י. א. בנבאבל והרב' א. א. אורבך; הצירה האישית של ח"כ שלום לוין — פרופסורים גרשום שלום ואפרים קצ'לסקי, ושלושה המועמדים הרציניים של מפלגת העבודה: מר יעקב צור, השופט אליהו מני וח"כ יצחק נבון) נראים כרגע כמשתתפים ממש בבירדוק רק השלושה האחרונים: צור, מני ונבון.

אף קבוצה זאת מחולקת בעצם לשניים: המועמד שבו תומכת ראש הממשלה — מר יעקב צור; שני המועמדים האחרים, שאינם נתמכים על ידה: השופט אליהו מני (המציע הרשמי הוא ח"כ ליובה אליאב) וח"כ י. נבון (מוצע רשמית על-ידי שרף). מסיבה זו עשויה התמורות להצטמצם בסופו של דבר לשניים. שבינתיים יצטרך להכריע מרכז מפלגת העבודה בהצבעה חשאית: צור-מני, או צור-נבון.

המפתח, במידה רבה, נמצא עדיין (כך היה המצב ביום ה' בבוקר, אך הוא יכול להשתנות עד לפירסום דברים אלה) בידיו של מר יצחק נבון. נראה כי מר נבון משהה את הסכמתו הרשמית — מבחינה בלתי רשמית הוא הסכים לכך כבר בשבת שעבר — כדי לבדוק את הדופק ו"ללכת על בטוח".

אם אמנם יחליט מר נבון סופית לרוץ, נראים סיכוייו — לפי ההערכה בצמרת המפלגה — כטובים ביותר בין שלושת המועמדים. הפרדוכס הגדול הוא, כי דווקא סיעתו של מר נבון, רפ"י, לא כל כך מתלהבת ממועמדותו. יתכן כי משפיעות על כך דעותיו היוניות בעניני חוץ ובטחון (הוא יונה ברפ"י), אך קודם כל משפיע החשש, כי במינוי זה תראה סיעת מפא"י מס שישולם לרפ"י על חשבון מינויים אחרים. יחד עם זאת יצביעו כמובן חברי רפ"י במרכז בעד מועמדותו — לפחות מתוך סולידריות.

גולדה לא הפעילה לחץ גלוי

לעומת זאת נראה כי גבי מאיר הגיבה בצורה די ברורה שהיא אינה תומכת במועמדותו של מר נבון. כך התפרשה ההצהרה שהיא "לא תתערב אישית" לאחר שהיא ניתנה כתשובה לפניותם של המקורבים למר נבון. בינתיים — למרות שמר צור ידוע כמועמדה — היא לא הפעילה את לחצה בצורה גלויה. יתכן אף שהיא תמנע מלהפעיל אותו עד הסוף — לאור העובדה שעל אף השמועות עשוי מר נבון לקבל רוב בהצבעה חשאית במרכז.

נראה שאם יחליט ח"כ נבון להעמיד את מועמדותו לבחירה, יבטל השופט מני את מועמדותו שלו. התומכים בשני המועמדים הם בעצם אותם חוגים — הצעירים, אנשי דור ההמשך וחברי המרכז הבלתי מנהיגים. יתכן מאוד שאנשים העומדים מאחורי שני המועמדים יחליטו ברגע האחרון שלא לפצל את הקולות — מול מועמדותו של מר צור ויתחרו על מועמד בטוח פחות.

אם אמנם יסכים מר נבון לרוץ, נראה שבחירתו לנשיא הבא כמעט ודאית. לא כך יהיה אם יסרב מסיבה כלשהי. במקרה זה מעריכים את סיכוייו של השופט מני — מול מר יעקב צור — כשקולים, ואז עלולה להיות ההצבעה במרכז המפלגה דראמטית ושוות.

אלא שלשיקולים פנים-מפלגתיים יש להוסיף גם את האפשרות שמפלגת העבודה יכולה לגייס קולות בסיעות אחרות בכנסת. שתי סיעות גדולות אחרות — גח"ל והמפד"ל — הצהירו על נכונותן לתמוך במועמדותו של מר נבון. גח"ל מוכן גם לתמוך בשופט מני, וכנראה גם המפד"ל תתמוך בו בסופו של דבר.

כל זה עלול להביא לתוצאה בלתי-שיגרתית בהיסטוריה מפלגתית-פוליטית של המדינה: לכהונת הנשיא ייבחר אחד משני מועמדים שאינם נהנים מתמיכתה של ראש הממשלה ושל חלק הגדול מבין ותיקי המפלגה הגדולה, נגד המועמד הנתמך על-ידיה.

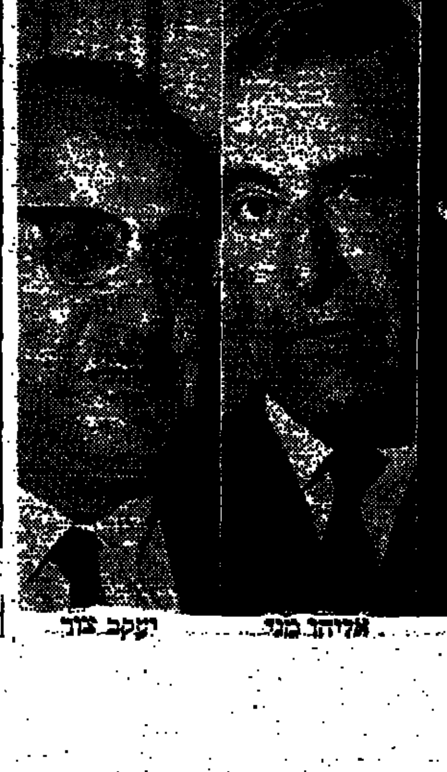

יצחק נבון — אליהו מני — יעקב צור

שלטון בעלי הקנוניה

הקנוניות מעבירות את סמכות הכנסת ליחידים

מאת שבתי טבת

את הדיון בו נפלה הצעת החוק לבחירות ישירות של ראשי הערים, אפשר גם לתאר כמשבר-רוח — לאו דווקא רעבנה — שתפס בכנסי-ביגרה של הכנסת והפשיטו מעליה בתנופה אחת. כך הוצגה צרום ועריה לעיני בוחריה, וכאחד מהם עלי לומר שהמראה היה מביך.

הרושם הראשון היה של העדר יושר בסיסי. סיעות שלא רצו בחוק הצביעו בעדו, סיעות שרצו בו הצביעו נגדו. ההסברים והנימוקים, אם של הליברלים העצמאיים — יוזמי הצעת החוק — ואם של מפלגת העבודה — שתמכה בו בחצי לב — רק הדגישו את הגוונים הקודרים באותו רושם. המבול המילולי שהמטירו עלינו דוברי הסיעות המצטדקות הזכיר אותה חידה השואלת איך נדע מי אומר אמת בשבט שמעבר לנהר שכל אנשיו דוברי שקר.

רושם חזק אחר היה שבכנסת אין פרטים, אלא אך ורק סיעות. סיעות המתקטטות אשה עם רעותה ואשר במשך השנים פיתחו לעצמן אמצעי-מלחמה — בלשון הכנסת: תכסיסים פרלמנטאריים — יעילים וקטלניים. התכסיסים ועשייתם המוצלחת היו לעיקר של דבר, ואילו כל היתר — אותן סיסמאות והבטחות נשגבות לבוחר — היו לטפל.

תפוס כבל יכולתך

חזינו במין מופע של אלופי קאראטה פרלמנטאריים, שבמקום שייערך כמקובל באצטדיון הכדורסל התנהל דווקא בכנסת. ובעצם, יש בכך משום עלבון לאמנות הקאראטה שיש לה סגנון תקיים.

נכון יותר לתאר את הדיון ההוא כמאבק תפוס כבל יכולתך. אחרת כיצד נבין שמפ"ם המתנגדת לבחירות ישירות הצביעה בעד המתייגות שלה שבנסיבות אחרות היתה גולת הכותרת של חוק בחירות ישירות לראשי הערים? או "חרות" שהתנגדה להצעת החוק והצביעה עם הליברלים, שצידדו בו, במסגרת הגושית של גח"ל, מתוך כוונה להכשילו על ידי אחוז 50%, במקום 40% כהצעת מפלגת העבודה, הדרושים לבחירה הראשונה של המועמד? או מדוע לאחר שבע שנות עמל פרלמנטארי הכשילו הליברלים העצמאיים הצעת-חוק שהיו יוזמיה הראשונים, בגלל חשבונות אחרים, הקשורים להצעת באדר-עופר בעניין עודפי הקולות?

ולאחרונה, איך נבין את סיעת מפלגת העבודה שסירבה להשהות את הקריאה השלישית לשבוע, כדי שאפשר יהיה "להציל" את הצעת-החוק שלכאורה היתה בעדו? ושאלות כיו אלה למכביר וליתר הסיעות.

אנוכיות אנטי-ציבורית

עצם העובדה שאחרים מוצאים לנחוץ לומר לחברי-הכנסת שעליהם לנהוג ביושר צריך להדהים. אבל אין דרך אחרת. שהרי מהר סיעה זו טוענת לשלום ולנסיגה עלולה להצביע בעד מלחמה וארץ-ישראל שלימה, אם תמצא צידוק תכסיסי לכך, ולהיפך — סיעה הטוענת לארץ-ישראל שלימה תצביע בגלל שיקול דומה בעד נסיגה לקו הירוק.

היכן האמת, איך נדע, במה שנאמר במצע הבחירות או באפלוליות של ריקמת התכסיס? וכך בכל התחומים והשאלות, בענייני דת, חינוך, הרבות, כלכלה ופיתוח. שכן אין לכנסת תפקיד נכבד יותר מאשר חקיקת החוקים להעבדת נבחרים, בכל מישורי הבחירה. הנבחרים הם הכלי בו מופק רצון הבוחרים, ואם בעניין זה מתירות לעצמן הסיעות — קרי המפלגות — לנהוג לא ביושר, הרי יש צידוק לחשש לגורל הדמוקרטיה בישראל.

ואכן ראינו כי במקום יושר אישי וסיעתי שולטות דווקא הקנוניות. סיבן של אלה שהן אנוכיות ואנטי-ציבוריות. במקום שיכנוע והצגת רוב ציבורי מציעות הקנוניות מקח-וממכר בין פרסים זנועים; במקום דיון גלוי המאפשר לדעת את השיקולים הניהוקים על בוריים, כבניעות הקנוניות את האבק ובעתותות אותה עד לבלי הכר.

כאשר יש כנסת שחבריה אינם מתקוממים נגד קנוניה, כיצד ידעו הבוחרים מה היקפן, עומקן ומבוע תן? מדוע לאחר מופע התכסיסים הפרלמנטאריים לא נגל להסיוד, למשל, שבנוסף לקנוניות שהיינו עדים להן אין קנוניות אחרות, נסתרות? ואולי מי שרצה במפלגת העבודה להכשיל את החוק לבחירות ישירות בא בדברים עם המפלגה הדתית לאומית, או עם סיעות אחרות, והבטיח מה שהבטיח? הן אין זה בחזקת סוד שבמפלגת העבודה יש אישים "חודקים" שהתנגדו לחוק, ואולי הקדימו את התרוקה הנעשה כרגיל לאחר הבחירות, וגמרו עליו כבר בשלב הפרלמנטארי הבסיסי?

שביתת-יושר

ההגרעות — והאסון — שבהתנהלות הנוהג של קנוניות הן כה ברורות שלמותר לפרטן כאן. אבל אי אפשר שלא לציין אחת, והיא שבאמצעות הקנוניה — בקבלתה כמותרת ולגטימית — עושים עצמם מי שהאחריות הלאומית מוטלת עליהם במוצהר ובמפורש דומים — אפילו זהים — לגורמים הפחות-אחראיים בישראל.

איזו רשות תהיה לכנסת לומר דבר לחוד-דבר לקבוצת-עובדים שבגלל שיקולים צרים ואנוכיים משביתה נמל-תעופה, תחנת-כוח, נמל, בית-חולים וכיו"ב, בעת שחבריה שלה, כאשר הדבר טוב להם, עושים בעצמם שביתת-יושר?

אם חברי כנסת פורקים מעצמם עולה של אחריות לאומית, במישור הדיוני והגבוה של חיי האומה, כיצד אסור הדבר לעובדים במשק ובשרותים? בפראפרזה על דברי פנחס ספיר, שאמר כי המזעזע מכל בשביתתם של מנהלי-עבודה בנמל אשדוד היה שהחליטו לשבות דווקא בעונת ההדרים וצליריכי כך לקלקל שנהר יצא שלימה, מדוע לא דווקא כלל שסיעה הכנסת, וסיעה בכלל זה, "קילקלו" אמון שלם של ציבור הבוחרים בכנסת, ולאו דווקא לשנה אחת?

בהתדרדרות איכות החיים בישראל אנו מבחינים בנטיות הגרשות את בית החולים לא כמקום מרפא לחולה ולתינוק, אלא בראש ובראשונה כמקום פרנסה לרופאים ולאחיות, את בית המשפט לא למקום של צדק ומשפט, אלא מקור כלכלי לעובדי בתי המשפט ועורכי-הדין, את בתי הספר לא לכור העיצוב של דור העתיד של המדינה, אלא למקום-כהונה של מורים ומורות פרטיים, את נמלי המדינה לא לאברי הנשימה החיים והכלכליים שלה, אלא לאמבוחות הטבות לכל פועליזם ובוהליזם, ולאחרונה — עוד כנסת אינה כבבור הריבונות של ישראל וכור ההיתוך של עיצובה הלאומי, אלא יסוד קנוניות, של סחר-מכר בין חבריה. כאשר הושבת נמל אשדוד אמר אחד העובדים, "בגרוע את המכבן של המדינה". וכי לא נכון היה שאחד מחברי-הכנסת יאמר לאחר הדיון בחוק הבחירות הישירות לראשי הערים, כשהו מציין "הורגנו את האהבה מישראל"?

הזיה בשרשרת

קנוניות, כיתתיות ומפלגתיות, היכו שורשים עמוקים כבר בחיינו. כה טוב היה לוא נמצאו חברי כנסת שישאו קול-מחאה ויבחינו בהשוואה המאבחת שכשם שהקנוניות הכלכליות העבירו כל חשבון נכון של שכר ועונש, של רווח והפסד, והפקירו את הכלכלה מידי היזמים בעלי כושר יצירה ותושיה, כך הקנוניה הפרלמנטארית מפקיעות למעשה את ריבונות הכנסת מידי חבריה ונותנות אותה בידי שתלטנים מפלגתיים חסרי יושר ובושה.

שכן הקנוניה הפרלמנטארית הנעשית לנוהג מקובל אינה מעשה חד-פעמי. היא זוחלה בשרשרת, בורג במכונה ופרס במכלול. כאשר קושרים ענינים מוניציפאליים בעניינים פרלמנטאריים, הרי זו עיסקת-חבילה גדולה כאשר שההחלטה עליה ניתנת לבודדים. כאשר מקבלים את הכלל אם הצביע כך בעניין פלוני וכך בעניין פלמוני, ניתן לך כך פה וכך שם, מעבירים בעצם את סמכות הכנסת מידי חבריה ונותנים אותה בידי בעלי חשבונות גדולים המנצאים במידה רבה מחוץ לכתליה.

יש בעולם כל מיני סוגי שלטון יחידים: מלוכה, דיקטטורה, משטר צבאי, כהונת-דת וראשי-שבט. אבל דומה שהגרוע מכולם הוא השלטון של בעלי-הקנוניות. בכל המקרים אתה יודע עם מי יש לך עסק וכנגד מי אתה נלחם או עם מי אתה בבריה. בשלטון הקנוניות אתה לא רואה את השליטים האמיתיים, אלא רק את צלליהם.

אנחנו אוהבים לבנות דירות...

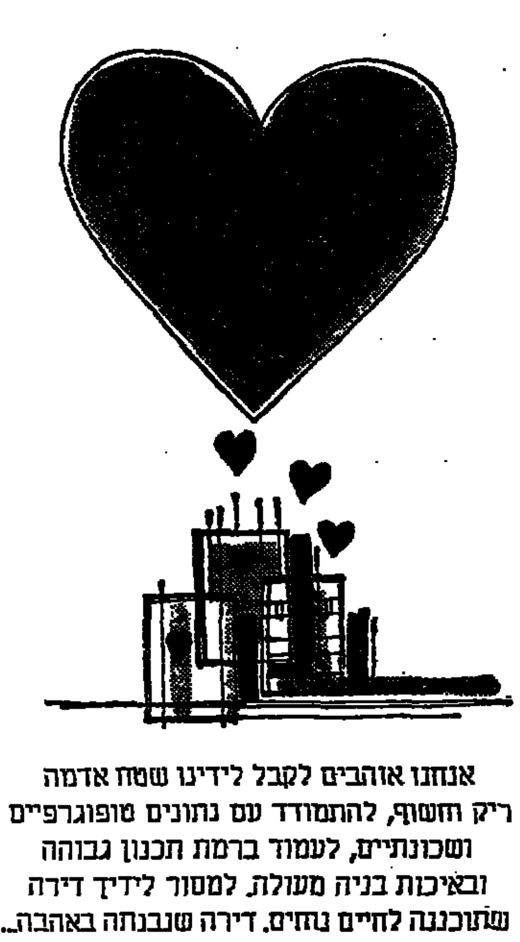

אנחנו אוהבים לקבל לידינו שטח אדמה
ריק וחשוף, להתמודד עם נתונים טופוגרפיים
ושכונתיים, לעמוד ברמת תכנון גבוהה
ובאיכות בניה מעולה, למסור לידיך דירה
שתוכננה לחיים נוחים, דירה שנבנתה באהבה...

אחד מארבעים וארבעה אתרי בניה ב-13 ערים-יתאים בודאי גם לך!

לוד: שכ' ההר המלך, פינת שלמה המלך ● בת-ים: רוטשילד 34, טל' 863395 ● חולון: שנקר 47, טל' 845264 ● כפר-סבא: ויצמן 22, טל' 924010 ● רעננה: ראה הרצליה טל' 937578 וכפר-סבא טל' 924010 ● אשדוד: רוגוזין 4, טל' 055-25861 ● פתח-תקוה: ראה בני-ברק טל' 736191/2 ● ירושלים: שמאי 6, טל' 02-227935 ● תל-אביב: אבן-גבירול 148, טל' 447545 ● בני-ברק: ז'בוטינסקי 20 (פינת רחוב רבי עקיבא), טל' 786191/2 ● רמת-גן: ראה בני-ברק טל' 786191/2 ● הרצליה: סוקולוב 58, טל' 932578 ● ראשון-לציון: רוטשילד 50, טל' 947043 ● פאן לון בינלאומי: ת"א, פרישמן 10, טל' 240224, 240225.

פאן-לון

סטודיו פאן-עיון-יעוצים לפרסום

הצבר של שנות ה־70 (ה')

חוסר נחת עמוק בספרות

פרק חדש של כפירה במיתוס הצברי עצמו

מאת אמנון רובינשטיין

אי־אפשר לדבר על תפקודו של בן־הארץ בחברה הישראלית בלא לציין את הקולות המבכים את מצבה. ומכל כל הקולות האלה, באים מבני־הארץ ומאלה שגדלו והתחנכו בה.

ספרו של אהוד בן־עזר „לא לגברים המלחמה" עוסק בצעיר ישראלי, פוליק, שכל מהותו הנפשית פורצת בעת שירות מילואים המלווה אותו לריבת ההאבדות אל צבר אש ואוייב. אך לפני מותו־התאבדותו, מבכה העיבור־הצבר את עצמו, ונושא קינה על מדינתו. אין הוא חפץ ללכת לשירות במילואים והוא מעלה הרהורי כפירה:

„מוטב שהייתי גלוט, כמו יהודי, ולא שייך כל כך. כי המורשים מכבלים את רגלי, מכשילים אותי".

הסמך „למות הוא נושא קינה קינטית על מדינת היהודים:

„אלוהים — אמת הרשה, אבל ריבו אותנו, והפכנו עברים להרוג, לא ארוחים לה. הכרי להתגונן מפני האכזריות אשר בחוץ, נעשינו לבורי־ואפק ולאכזרים בתוך בתוכנו".

מחבר הספר נתקל בקשיים במציאת מו"ל לספרו; ואכן ניתן היה לצפות כי דברים קשים אלה יעוררו סערה רבתי; אך קול מהו זה שאלם בפסטיבל מוריש האוזנים על הפוס והשתתקות. העורכים גיטקו אך לא בשמם. ואף־על־פי־כן, אי־אפשר להתעלם משמעותו הנודות של ספר זה, שנכתב בצבות השבטים בידי בן הארץ.

שמש עם עוקף את קינתו במילים חריפות יותר והוא מתאר את מבנה של המדינה הישראלית ביום בביטויים קודרים:

רק הווה

„ארץ מלאה ביגונים, מובסת בניצבות, יהירה עד זיעוע, הסר־זה גם לבוראה חנם, קצתה נרמת שמץ וקשות אכזלה סרורי". (הבר השבוע 45, 1972).

אהרון מגד, במאמרו „שלוש דרשות ושתי הדיקות" („דבר", 29.3.72) מציין שלושה סימפטומים המוליכים אל ריקנות של ההווה הישראלית: האחד: „לאו דוקא של סאיירבנג, המסמל את אובדן המסורת היהודית־מבחוציות; השני: „הרדיפה" של ההון, בה הרשם קץ למיתוס כתציאות היא המשכה של היהדות; השלישי, „סיפור שלא הוחיל" של יותר, שכולו קינה על אובדן ההונות הארץ־ישראלית עם הקמת המדינה ויצירתה של חברה שיש בה „רק ההוה, הווה הבוה מרוח על כל מה שהיה".

יש במגילה, כותב מגד, שלוש דרשות של כפירה — כפירה ביהדות, כפירה בציונות, כפירה במדינה. ד"ר אהרון מגד אינו משלים עם מציאות הדיסה זו, אך הוא רואה בעינים פקוחות את צביעה וספור של שחקן צעיר הסח לו: „איבך יודע, איך יכול להאר לעצמך איזה טירוף לכסף עובר עלינו, השחקנים ד־ הוא רואה בסירוף זה, אמנם קומוצי בר מחלוממת הארץ כולה, שלב במסמטה כתריקות והמהוד כמשה.

דברים קשים אלה נכתבים כאשר מדינת ישראל מגיעה לשיא כוחה וכאשר יכולתה להדביר את אויביה אינו מוטל בספק. לפתע, מבלי שהשנו בכך, תורד כמה מגהילויים של המיתוס שהיה קיים ערב המלחמה: בחור ישראלי בן 29, רבי רזין, כותב מוזה בשם „עגל הזהב" ובו פרמנים המבשרים כי „עם הנק החמה מדינת היהודים התמוררה לחולקים והיה זה ממש גבוזה לפרק את התרבות האנושית, העתיקה, הלאומית". והדוזר אינם נשמעים בלתי מוסרים כשהם מבשרים לנו כי „מה שלא עשו גויים, לא רוסים או ערבים, הצליחו לעשות יפה היהודים — זה לזה".

אין צורך לומר כי קולות אלה אי־גם קולות הרוב ולא קולות המון. אך הם מבטאים אכזבה מסוג חדש, שונה באיכותה מן הקינה על הצבר לה הורגלנו לפני 1967. אם אהרון מגד מציין את התפרקותם של שלושה מיתוסים — דתי, ציוני, מדינתי — נדמה לי כי היום עומדים אנו בפני התפרקות מיתוס נוסף: המיתוס הצברי. חוסר הנחת אינו מופנה עוד נגד הזקנים שלמעלה דור ההורים, אלא גם נגד התוצר המקורי של ישראל: בן המקום ד־ הזמן, יליד הבציאות הישראלית החדשה.

הפרי אישיות

הצבר הטוב והתם שאורי ג„הוא הלך בשדות" של משה שמיר הוא לי אב־טיפוס, עדיין מהלך בדפי הספרות הישראלית, אך לצידו הופיעו צברים אחרים: מהם הלוסי־דעת, מהם מעורדי התעבודות.

בני־הארץ המופיעים בסיפוריו של א.ב. יהושע מורכבים מדי כדי שניתן יהיה לפסוק בהכללה, אך ניתן לומר לגביהם דבר אחד בביטחה: אין הם עוד המים־תמימים כאחיהם הבוגרים מספרות דור תש"ח. אחיה־ מבחינה זו הוא סיפורו „בתחילת קיץ 1970". גבור הספר הוא האב־המורה זרכו רואים אנו את העולם הסובב אותו בימי מלחמת ההתשה. בעולם זה, ההורגים והנהרגים הם צעירים ישראלים אלמונים, חסרי אישיות ונעדרי הוות. קיומם העצמי כמעט אינו מורגש בסיפור. הקורא רואה אותם כמעט כשם שרואה אותם האב־המורה, הזר לתלמידיו ולבנו:

„ומי לא יתלהב היום לצאת בשני הצעירים. הרי תאווה אחוזה בנו לדבר אליהם, תלמידים יקרים, מגרדלי־שיער, כבדי לשון, מתמסים משזה, בגורים מהשטשים, חסרי אידיאולוגיה, עם מכוניות הצרים שלהם, ריקודי הקצב במרתפים והיציאות בלילות, בשערי המתים. ועם כל זה היכולת הנבכתה למות. להתאחר בבתקרים במשך תודשים, מתות לאש תופת, להתהער בלילות אל גדרות היל לא מוכרים, צעירים כל־כך, ולמעשה מטושטשים, שוב ושוב מדהימים אותנו בגייתנותבם".

הקורא קטע זה אינו יכול שלא לחוש בדו־ערכיות המאפיינת את יחס הצבר אל עצמו: המתייגות הריפה מדמויי האב הזקן — הה הקינה השדופה על „נוער" — בצד ההסכמה להלק מהביקורת המושמעת עליו. הצבר אינו עוד אליל. משמתו אינה עוד תמיד סימן־היכר לצדיקותו. עילגותו אינה עוד אות הופעת להמיכותו ותומתו. הצבר הי־ גימוס שבו לא תמיד בא להוראות על גלוות נפשו. נכונתו למות אינה מכפרה „על כל חטאיו".

הצבר הדורסני

הביקורת הנוזה ביותר על הצבר מצויה במחזותיו של חנוך לוין. הוא עצמו צבר צעיר. ראייתו של חנוך לוין את גיבוריו היא כה אישית, עד שיהיה זה עול לנסות ולהכניא גוטחאות מתוכה. אך דווקא ראייה זו הרואה את העולם מלמטה, מבעות לכף הרגל של האדם הזעום, כאל־ פה. שכן כאבו של לוין וגיבוריו מונע על־ידי תכונות שליליות שמבאו בוטי בולם בצבר: שביעות הרצון העצמית, הצדקנות, השחצנות, „השוויץ", התוקפנות המלולית.

תכונות אלה מובאות, בדרך הסאטירה, למימדים מפורזים ומגוחכים כאחד: כמו אותו צמד צברי ב„מלכת האמבטיה" המנתנה אהבים, כל אחד עם עצמו, ביחד ולחוד: הם מאוהבים בעצמם במשום כך הם יכולים להתעלם תוך כדי ליטוף ד־ מיתמם עצמי. שפתם המשותפת היא השפה שבה כל אחד מקלס ומשבח את עצמו.

ואם הצבר הדורסני מופיע במלוא כיעורו, גרוטה ממנו בת צגו: הנשים במחזותיו של לוין, קרובתו רחוקות של גיבורות סטרינדברג, הן נחשיות, ארסיות, שתלטניות, כשלהכונות אלה נוסף נופך של גסות מקומית: סוגרת, הנערה „הכשרדניתי" המסלבתית של „חפץ" היא קריקטורה גרוטסקית, אך רבים יכצאו בה תוו־היכר צבריים. תווי־היכר אלה הודגשו במיוחד במשחקה של ליאורה ריבלין ובבימויו של עדר קוטלר, שניהם — אין צורך לומר — צברים.

כל אלה, כך יאמרו לעצמם קוראים רבים, אינם עדות להלכי־רוח הבריות, רגשותיהם של מחזאים וסופרים — הנובעים מתוך עצם ההגדרה מתורה אינדיבידואלית — אינם ראייה לכה שמתרחש בישראל. אך, כאמור, חוסר הנחת הספרותי משקף, לדעתי, פרק חדש של כפירה במיתוס הצברי עצמו.

*). מעניין, מבחינה זו, „צל הציפור", ספרו של איתמר יעודקסו. בניגוד לכל הדוגמאות שהובאו לעל, נכתב ספר זה על־ידי יליד חו"ל, שעלה ארצה לאחר מלחמת העולם השנייה. בגיבור הספר מקננים עדיין זכרונות נוגים־יפים של ארץ מולדתו, שפתו האנשית. הוא נושי לישראליות צברית והבוז אף היא צברית כאפם. הוא מסתובב כזר בין שתי נשים הסרות רגשות אלה — דוגמאות קיצוניות לכל התכונות הרעות של בני הארץ. יחסו אל אשתו הם יחסי משיכה־דחיה; אין הוא יכול בלעדיה, אך קשה לו עמה ועם חסר הרגישות למכאובי הספרטיים. בעוד שלאשתו בת המקום, אין יחס לשד בה נולד, נתקף הוא בגעגועים רומנטיים לארץ בה נולד. חוסר הרגישות המוזר והנבוה של האשה „הצברית הבריאה", המעינוק ושביעות־הרצון העצמית של הבת מצטיירים דמות שלילית של הצבר.

ישובים נוספים יוקמו בגוש עציון

לא נראה כי בעתיד הקרוב תוקם במקום עיר חדשה

מאת יהודה ליטני

ישובי גוש־עציון (הקיבוצים כפר־עציון, ראש־צורים והמרכז האזורי אלון־שבות), מצויים בטיפול הסיבת ההתיישבות של ההסתדרות הציונית ומורגש כי למקום יש „אבא" מספל הדואג. הבבה טובה שורות בין המתיישבים לבין מטפליהם בסוכנות ההתיישבות. בניגוד לקריית־ארבע, עם בשמעות מפי התושבים טענות ומענות כלפי משרדי ממשלה שונים, בגוש־עציון שומעים בכל העת חרלופי מחמאות הדדיים.

ערב מלחמת השיחרור כלל גוש עציון 4 ישובים קיבוציים. שלושה מהם השתייכו לקיבוץ הדתי ואחד לתנועת השומר הצעיר. בקרבות תשי"ח הצליח גוש עציון, הוד קרבות גבורה, להגן על מבואות ירושלים, עד ה' אייר תשי"ח, ביום זה נכבש והושמד כפר־עציון. שלושת הישובים האחרים נכבשו.

במשך תשע עשרה השנים שחלפו מיום כיבוש הגוש ועד מלחמת ששת הימים, הרסו הכובשים את בנייני הישובים עד היסוד. נותרו שרידים בודדים. לאחר המלחמה, התארגנו כמה עשרות מבני כפר־עציון, ובעזרת המוסדות המיישבים, הקימו את היישוב.

כמו יבלית

היה זה נסיון הפליה הרביעי של יהודים באדמות הגוש. בימים הראשונים עסקו המתיישבים בעבודות יעור במעם הקק"ל. בעת העבודה בהרים פגשו ערבי זקן אשר זכר את כל נסיונות ההתיישבות הקודמים במקום. המוכתר לשעבר של כפר עציון, דוד בן דוד, הציג מפני הערבי הנדהם את המתיישבים החדשים שכולם בניהם של מקימי כפר עציון מ־1946. הערבי, שזכר את משפחותיהם, אמר כי היהודים דומים ליבלית — כמה שעוקרים אותה, היא שוב פורחת.

ואכן, המקום פורח. האדמות החקלאיות של שני הקיבוצים נמצאות במרחק רב בשפלה בשל חוסר אדמה חקלאית מתאימה במקום. אך למרות המחסור בקרקע ובמים, יקבל בקרוב כפר עציון מעמד של ישוב עצמאי ללא טיפול המוסדות המיישבים, שכן בחמש שנות קיומו הצליח „לעמוד על רגליו" מבחינה כלכלית. פרט לענף הפלחה הכותנה, יש במקום לול גדול של תרנגולי הודו, חממה, מפעל מתכת, מפעל גרוות, אכסניה ובית־ספר שדה. בכפר עציון 200 נפש, מהם 60 ילדים.

הקיבוץ ראש צורים עלה על הקרקע באוקטובר 1969 בדיוק על מקום קיבוץ עין־צורים ההרוס. הקיבוץ מונה כיום 77 חברים וכ־35 זמניים, והחברים בו — בנים בקיבוצים ותיקים של תנועת הקיבוץ הדתי ובוגרי גרעינים של תנועת „בני עקיבא". עקרונות תיכנון המשק זהים לתיכנון כפר עציון, וביסודו הפלחה והכותנה עובלים שני המשקים בשיתוף מלא. פרט לענפי החקלאות גם כאן יש לול של תרנגולי הודו ושני מפעלים — מתפרה ובית חרושת לפנסים.

הבעיה — כוח אדם

לדעת החוברים בשני הקיבוצים, בעיית הבעיות היא תוספת כוח אדם. „לאחר הקמת קריית־ארבע, אנו נרתרנו בעורף, ומקצת מן ההילה של הראשוניות דבקה בהם" אומר חנן פורת מכפר עציון. לדבריו, לא מספיק שקיימים שני קיבוצים ומרכז אזורי בלב אזור ערבי צפוף. יש צורך להקים עוד ישובים כדי למנוע את הרגשת הבדידות. יש חברים במפד"ל, סבורה המפלגתי של גוש עציון, הסבורים כי הקמת ישובים חקלאיים היתה משגה ויש לשאוף להקמתה של עיר במקום כשהקיבוצים יהיו נספחים אליה.

בהצעה לתיכנון אזורי של גוש עציון שהוכנה על־ידי ועדה בית־מוסדית, כתוב במפורש על האפשרות להקמת עיר במקום. בחוברת שהוצאה בשנת 1969 מצויין כי ב־ ביזה וויזולם על הקמת ישוב עירוני באזור, המקום היחיד הבא בחשבון, הינו האזור הנמצא מזרחה מהאזור המתוכנן ולמטרה זו יהיה צורך לתקן קטע של תוואי הכביש ירושלים־חברון. באותה חוברת מצויין כי הקמת עיר אינה מתאימה לקונספציה התיכנונית של המקום, וכי „אין הדבר תואם את ההנחיות שניתנו".

עד להקמת עיר, יהיה על תושבי גוש עציון להסתפק במרכז האזורי „אלון שבות", שעלה על הקרקע בראשית שנת 1970 במרכז הגוש. כיום גרות במקום כשבעים משפחות וכמאתיים תלמידי ישיבת „הר עציון" הגרים בפנימיה של הישיבה. הישוב מיועד לספק לגוש בעיקר שרותי חינוך.

מרבית תושבי המרכז עובדים בירושלים וחוזרים לבתיהם בשעות הערב. זו תהיה מעין שכונה עירונית בלב אזור כפרי. התיכנון הסופי של המרכז מיועד למאה וחמישים משפחות. רבים מתדפקים על שערי המרכז בתקווה להתגורר במקום; אך תושבי המקום טוענים כי הם עורכים סינונים וביקורות חמורות שכן הלחץ להתקבל למקום רב (בניגוד לשני הקיבוצים המשוועים לכוח אדם).

רגישות מופרזת

תושבי הגוש מתלוננים על חוסר תחבורה ציבורית (פרט למוצאי שבת) ועל בעיות שבנהל. משום היותם תושבים בשטחים המנותקים הם מקבלים תקציבים בצורה לא ישירה, ונתקלים מדי פעם במשרדי מס הכנסה. אנשי גוש עציון היו רוצים כי מדינת ישראל תספח רשמית את הגוש וכך תוקם מועצה מקומית ככבל מקום אחר בישראל.

הקיבוץ ראש צורים נאלץ להפסיק לפני כמה חודשים בניית יחידות דיור נוספות, בגלל סיכסוך קרקעות עם הישוב הערבי השכן בית אסכריא. מזכיר הקיבוץ ראה מצות שהסיכסוך כי האדמות שעליהן ביקש הסיכום היו שייכות עוד לפני מלחמת השחרור ליהודים, והטען כי הפסקת הבניה, בלחץ הממשל הצבאי, נעשתה בשל רגישות מופרזת לטענות בלתי מוכחות של השכנים הערבים.

למרות המעבדות היקפם הקטן של ישובי הגוש, נמשכת פעילות הבניה והפיתוח במקום מבלי שהדבר יוודע לציבור, ומבלי להעלות הנושא בישיבות הכנסת והעדותית. נראה כי התושבים במקום סובלניים גם לדעות אחרים. בהרצאה שנשא במקום ח"כ ליובה אליאב, על ספרו „ארץ הצבי", התנהל בין התושבים והמרצה ויכוח עניני ושקט מבלי לגלוש לפסים בעקניים ולמריבות קולניות.

מתנהל עתה ויכוח בין משרד השיכון לבין המחלקה להתיישבות בנושא — מי יקים את המרכז האזורי בפיתוח רפית. נראה לי כי לאור הצלחת המחלקה להתיישבות בהקמת גוש עציון, לעמדת הטענות והמריבות של מתיישבי קריית־ארבע ומשרד השיכון, כדאי ללמוד לקח לעתיד מהפעולה השקטה והעניינית של מחלקת ההתיישבות בגוש עציון.

לעתיד לבוא, יקומו בגוש עציון עוד ישובים חקלאיים (לעת עתה מתוכננים עוד שני ישובים — אחד מהם, עציון ג' יוקם בעוד שנה). לא נראה כי בעתיד הקרוב תוקם במקום עיר. קשה לערוך השוואה בין ישובי גוש־עציון לבין קריית־ארבע בשל האופי השונה של הישובים, אך ההבדל הברור הניכר לעין מיד הוא כי הטיפול המרוכז שניתן לגוש עציון, מול הטיפול המפוזר וריבוי הסמכויות בקריית־ארבע, הוכיח כי ישובים חדשים זקוקים ל„אבא". אבא כזה היה לישובי גוש עציון ועדיין חסר לקריית־ארבע.

(מאמר אחרון בסידרה)

מבני האבן הקבועים שהוקמו בכפר עציון

היו"ר מול המנכ"ל

אלמוג: אני העורך הראשי ✶ איתן: קיבלתי ירושה נוראה

מאת יאיר קוטלר

היו"ר הקודם של רשות השידור הד"ר חיים יחיל ביקש מראש הממשלה המנוח לוי אשכול לקבוע בחוק, כי כהונת היו"ר תהיה במסגרת משרה מלאה כדי שאפשר יהיה באמת לפקח על המתרחש בכלי־התקשורת הממלכתיים. אך לוי אשכול ז"ל, שנועץ באותם ימים בזאב שרף, השיב לד"ר יחיל, כי די אם יתמסר לענייני רשות השידור יום אחד בשבוע.

הד"ר יחיל החל בכהונתו ולא חלף זמן רב והוא מונה לתפקיד ראש מרכז התעמולה. אמר הד"ר יחיל ללוי אשכול, כי כל אחד משני התפקידים שהוא מחזיק — רשות השידור ומרכז התעמולה — מצריך משרה מלאה. הוא הודיע על נכונותו לוותר על תפקיד יו"ר רשות השידור, אך אשכול — שחשש מכל זעזוע — הרגיע את הד"ר יחיל, אמר לו בנועם: חיים, המשך בתפקידיך... לא קל למצוא לך ממלא מקום...

ראש הממשלה המנוח, שבתקופתו קיבלה הכנסת (ב־1965) את חוק רשות השידור, טבע דפוסים לניהול כלי־התקשורת הממלכתיים כאשר השר ישראל גלילי (שהיה אחראי על תיק ההסברה) מנצח על המלאכה. התוצאה: סמכויות היו"ר אינן מוגדרות כדבעי.

פגישות מחתרתיות

הד"ר יחיל נוכח במהירות לדעת, כי תפקידי היו"ר ומישנהו לא הוגדרו במפורש בחוק. היה ברור לו כי היו"ר, ובהעדרו ועל פי בקשתו מישנהו, מייצגים את הרשות כלפי חוץ, על הוועד המנהל הוצא מקבלת הדעה כי היו"ר ראשי לפעול בין ישיבותיו של הוועד המנהל בסמכות הוועד המנהל.

סעיף 10 לחוק רשות השידור קובע, כי היו"ר ומישנהו יהיו זכאים לקבל גמול סביר... בעד הזמן שיקדישו למילוי תפקידיהם. נקבע כי 500 ל"י לחודש יסופקו בשביל היו"ר ומישנהו (כל אחד לחוד). היו"ר החדש, הד"ר הלל איתן, הגיע למסקנה כי אי־אפשר להמשיך כך זמן רב. הוא מקדיש את כל זמנו לענייני הרשות — בכל יום מ־8 בבוקר עד 1 בצהרים, ואחה"צ — ישיבות, עד שעה מאוחרת.

הגמול, שנקבע ב־1965, מעיד על יחס הממשלה אל נושא תפקיד היו"ר. בדעתו להציע שינויים בחוק כדי להעניק סמכויות ליו"ר. הד"ר איתן, כקודמו הד"ר יחיל, אינו מוכן להמשיך להיות יו"ר־בובה. הוא סובל מעגמת־נפש, מגיטרול היו"ר. ידיו כבולות. לא ברור לו תפקידו המעשי. היחסים בינו לבין המנכ"ל שמואל אלמוג מתוחים, בבחינת כבדהו וחשדהו.

הד"ר איתן מרבה להיוועד עם מנהלים ועובדים בכירים בטלוויזיה וברדיו כדי שיהיה מעודכן, אך הפגישות מתנהלות בחשאי, בביתו הפרטי. לא נוח לו לשהות בתכיפות במשרדו, בבנין טפחות בירושלים. ודאג מי שדואג לדווח למנכ"ל על פגישותיו של הד"ר איתן עם עובד פלוני או אלמוני — ושמואל אלמוג ממהר להגיב בכעס.

מעיד על עצמו הד"ר חיים יחיל: שמואל אלמוג העיר לי לא פעם על שנועדתי עם אנשים... לא קיבלתי זאת... אלמוג מבין את תפקיד היו"ר כמנהל ישיבות המקבל דיווחים מהמנכ"ל על פי מה שהוא מוצא לנכון לדווח...

שאלה: האם אלמוג לא דיווח לך באורח שוטף על הנעשה ברשות?

יחיל: לא. דיווחי אלמוג — בזהירות — היו מועטים מאד. כאשר הצוך גבתון היה מנכ"ל הרשות הוא היה מטלפן אלי לעיתים קרובות ומתייעץ בעניינים עדינים.

— במצב שנוצר איך יכולת לנהל את ישיבות הוועד המנהל?

יחיל: סדר היום נקבע על־ידי המנכ"ל ועל פי שאילתות. חובתו של המנכ"ל היתה לדווח ליו"ר דיווח מלא על כל המתרחש כדי שאפשר יהיה להתעיב כשמתעורר הצורך בנושאים ציבוריים הטובים, פגישות בעיקול, אי־סדרים — אך לא כך נהג שמואל אלמוג. המלה האחרונה צריכה להיות בוועד המנהל. צריך להיות בידי היו"ר אפשרות לעכב החלטות עד שהוועד המנהל יאשר או יזחה.

— למה נהג כך המנכ"ל?

יחיל: אלמוג הוא פורמליסט. בעיניו הסמכות הפורמלית קובעת. היו בינינו חילוקי־דעות יסודיים לגבי אופי הטלוויזיה. אלמוג חתר למכנה משותף, לרמה שתהיה בפיקורח מנד־ איפה לרוב. אני, וחברים אחרים בוועד המנהל, הסכמנו כי מוכרחים לשדר לרמות שונות, אך חובה לשדר גם לרמה הגבוהה ביותר כדי להעלות אנשים ולקרב רבים לשותפות בחוויה ובידע, גם אם הם אינם מבינים את הכל...

שמואל אלמוג אינו מוכן להפקיד בידי היו"ר שום סמכות. הוא מנותק בתוך רשות השידור, זהיר ומדגיש כי לא חולקו שום סמכויות בין היו"ר למנכ"ל. אלמוג מבקש שהיו"ר יסתפק בסמכויות, שהופקדו בידיו: יו"ר המליאה והוועד המנהל, יו"ר ועדת הכספים, יו"ר הוועדה לענייני חדשות בערבית.

הגירפה של אלמוג

מר אלמוג מדגיש: אין הגדרה מפורשת לתפקידי היו"ר ומן הסתם לא היה צורך בהגדרה כזאת... אין ספק, היו"ר קובע את אופי הדיונים במוסדות, סדר היום, מחליט על גרסת ההחלטות, מזמן את הדיונים. מנכ"ל רשות השידור משווה את תפקידי היו"ר הישראלי לאלה שהופקדו בידי עמיתו הצרפתי. בשנה האחרונה מוזגו בצרפת שני התפקידים למישרה אחת: המנכ"ל הוא גם היו"ר. באנגליה נבחר לפני ארבע שנים יו"ר חדש לרשות השידור הבריטית שתבע לעצמו סמכויות. התוצאה: המנכ"ל הגיש את התפטרותו. בישראל ודאי לא נגיע למצב כזה, כי תוך שנה — בתום חמש שנים להיותו מנכ"ל — לא יתבקש מר אלמוג לכהן קאדנציה שניה. סוד זה כבר גלוי לכל.

הד"ר יחיל — גם הד"ר איתן — בדעה כי רצויה רוטציה במישרת של מנכ"ל בתום כל קאדנציה, וכך צריך לנהוג גם לגבי תפקיד היו"ר. אולי אחרי שימונה מנכ"ל חדש לרשות השידור ידאג המחוקק להפקיד בידי היו"ר סמכויות אוטארקיות ממשיות כדי שיוכל לשאת באחריות ציבורית. בבריטניה, למשל, יש היום סמכויות מעשיות ליו"ר — דבר שהושג אחרי התפטרותו של המנכ"ל סאר יו גרין, שיבוא בקרוב לישראל על פי פניית יגאל אלון כדי לבדוק הנעשה בטלוויזיה.

שאלה למר אלמוג: במצב הקיים, האם יכול היו"ר להורות לך על ביטול או אימוץ החלטה מסויימת שאינה סובלת דיחוי כאשר פלוני או אלמוני מערער עליה?

אלמוג: אני כפוף להחלטות הוועד המנהל. אם היו"ר, או אחד בחבריו, מבקש לערער על החלטתי צריך להביא להחלטה אחרת בוועד המנהל. היו"ר יכול לפעול מיידית, גם באמצעות הטלפון, על־ידי השגת אישורים לעמדתו מיתר חברי הוועד המנהל.

— איך אתה מגדיר את תפקידך כמנכ"ל?

אלמוג: אני העורך הראשי של

(הסוף בעמוד 20, טור 3)

עדיין רוצים אותה

מאת אליהו סלפטר

חוץ מזה, היא בסדר גמור. אנחנו ביחד שנתיים ויותר; והיא לא עושה לי שום צרות.

יש לה רק חולשה אחת: כל כמה החודשים היא נעלמת לכמה ימים.

לא שהיא עוזבת אותי ביוזמתה. משום לוקחים אותה — היא נעלמת. יתכן שזה פגם של אופי; יתכן שזה דבר מקרי. כך או כך, יש לה נטיה להיגנב. כמו שיש אנשים ולהם נטיה לתאונות. או למחלות.

לראשונה נעלמה כאשר היתה אצלי חצי שנה.

בוקר בחדר של חול המועד פסח. אורחים מחו"ל שהבטחתי להם להסיעם לירושלים עיר הקודש. אני יורד ראשון, המפתח בידי חוצה לפתוח את הדלת של המכונית.

המכונית איננה.

אני מסתכל ימינה, מסתכל שמאלה, המכונית איננה.

הרגשה אבסורדית.

אתה יודע בוודאות שהיא צריכה להיות פה, בין הכניסה לבין פנס הרחוב (אמש האיר לך כשנעלת אותה). אבל היא איננה ומה שלא קיים לא ניתן להוכחה ולכן בעצם אינך בטוח שבאמת השארת אותה במקום זה. אולי זה היה שלשום בלילה? ואמש אולי לא מצאת מקום לפני הבית והנחת אותה קצת הלאה?

השכן עומד על המרפסת, מגולח, רענן ומחייך:

„הא — הא! כמו חורנו אמש שאנו לא זוכרים איפה השארנו את המכונית? הא — הא? כדאי לעשות סיבוב, בטח תמצא אותה ד־

אני, כמו טיפש, עושה סיבוב, מסתכל על כל מכונית לבנה („שנהב, איתני, צבע שנהב", הסביר לי אחר־כך הסמל בתחנת המשטרה) — ד־ היא איננה.

מילוי טפסים בתחנת דיזנגוף, הודעה לחברת הביטוח.

„אל תדאג אדוני", אומרת פקידת הביטוח, „אני עובדת כבר במכוניות לפחות שמונה שנים ועוד אף פעם לא קרה שלא מצאו מכונית גנובה".

כאשר, למחרת, צילצלו שמצאו אותה, הרגשתי כאילו קיבלתי מכונית במתנה. מצאו אותה ליד התחנה המרכזית, בלי שום פגם. כנראה איזה חיילצ'יק שמיהר לחזור לבסיס. בעצם, יפה מצידו שנסע לשם באוטובוס ולא לקח את המכונית לרמת־המלון או להצלת־סופן.

„כדאי שתשים איזה מנעול סודי", אמרה האשה.

הסברתי לה שכבר זה כבר לא חשוב. כי הסיכוי שיגנבו פעמים את אותה המכונית — זה כמו שהברק יפגע פעמיים באותו בית.

כאשר נגנבה אותה שנית — הפעם בחול המועד סוכות — היתה התגובה יותר אינטלקטואלית מאשר אמוציונאלית: הנה, יש בארץ לפחות 150,000 מכוניות. גנבים, נניח עשרים מכוניות לשבוע, אולי שלושים. התור שלי היה צריך להגיע שוב בעוד 150 שנה — או בעוד 100 שנה, לכל המוקדם. אבל לא אחרי פחות מחצי שנה!

רגע! אולי זה לא כל כך מקרה? אולי זה משהו מהסביבה? בחורצ'יק מהרחוב שלנו שיש לו מפתח ולקח את המכונית שלי כאשר האבא שלו אינו מצאיר לו את שלו? זה כמו לא בנים. הוא יכול לגנוב אותה שוב. את אומרת, אם המשטרה תמצא אותה קודם.

המשטרה מצאה אותה, הפעם בחולון. עבור שלושה ימים היו קצת נזקים: גנבו את משענת הראש של מושב הנהג, פרצו את מנעול טנק הבנזין (מוזר, לכל הרוחות, אם יש להם מפתח גנבים בשביל הדלת, אינם זוקנים שיהיה להם גם בשביל הבנזין זה?).

בדרך הביתה קניתי מנעול הגה חזק.

זכרתי בבטחון מוחלט שנעלתי את מנעול ההגה גם באותו ערב שנגנבה אותה בפעם השלישית. היה זה, כמובן, שוב באזור החגים, זמן מועד לפרוצות ולטיולים בהרבי ארצנו.

כשנתקפתני קצת מפיקוקי, ניגשתי למשטרת דיזנגוף. „לא, זה טופס עם אחלית ירוקות", הסברתי לשוטר שחיפש את הבלוק כדי לרשום את ההודעה.

הכתבתי את כל הפרטים הדרושים ונהרדתי בלבביות השמורה ללקוחות קבועים. „מבנין, לאן הוא נסע אתה הפעם. אני מקווה שלא רחוק", אמרתי לאשה וחזיתי בסבלנות לטלפון.

אך הפעם עברו שבועיים, היא נמצאה באזור מרחוהזהדה של תל־אביב, תקועה. המתגייע התקלקל, הגנבים נטשו אותה והיא נגררה למגרש המכוניות של המשטרה.

לקחתי אותה ישר לחשמלאי ויחד עם התיקון התקינו לי מערכת אזעקה, המשוכללת ביותר.

„הכלים הללו שלך, אדוני" שאל החשמלאי בציניות והצביע על אי־אלה מכשירים לפריצת קפות שהיו מונחים על המושב האחורי.

הסמקתי, רצוני הורה למשטרה, ד־ ברבני שהגנב הפעם לא היה מישהו מהרחוב שלנו אלא פורץ מקצועי אשר ודאי לא ישתמש עוד פעם באותה מכונית בה כבר שכח פעם חלק מציוד עם כל טביעה אצבעותיו.

את מנגנון האזעקה הידפתי בכל זאת באמבטות כל ערב, וגם נעלתי את מנעול ההגה. ליתר בטחון. כמובן שלא קרה כלום.

„היא כבר לא כל כך צעירה. כבר לא תוספים אותה", אמרתי לאשה. „אף פעם אל תסמוך על זה", השיבה.

עברה שנה, כמעט שכחתי שפעם היו בעיות.

עד שנסענו לכפר־סבא. לחתונה.

כאשר יצאנו מהאולם — נעלמה המכונית. מסביב כמאה חמישים כלי רכב, חדשים, יפים ומצוחצחים. ד־ דווקא את שלי לקחו! דם לא הפך למים, אמרתי לעצמי וניגשתי להודיע, לתחנת המשטרה הקרובה.

„באתי להודיע על גניבת מכונית", אמרתי ליומנאי.

„אולמי השוטר" השיב יותר משושאל. „טוב, בוא נמלא את הטופס".

היא שוב נמצאה, כמובן, הפעם למחרת, ליד אחד הפרדסים הסמוכים.

הכל טוב אם הסוף טוב, הייתי אומר לולא נתברר גם הפעם שהלכה עם איזה בחורצ'יק שהיה זקוק למכונית כדי להסיע את החברה שלו. או אפילו עם פורץ מקצועי שידוע לפחות איך לנהוג בה. אלא שכנראה נשתנו המנהגים בשנה האחרונה. לבחורצ'יקים יש מכוניות משלהם ושודדי בנקים התרגלו להשתמש במכוניות אמריקאיות גדולות, כדי שהמשטרה לא תשיג אותם.

מי שגנב בעט, גנב, כנראה, למען התענוג של הגניבה ושל ההרס. מנגב שמשות נעלמו ושל הראי הפנימי שבור, סריטה במסמר או במברג לאורך הדלת, ליכלוך ומכן בתוך המכונית.

הנזק לא גדול, אפשר לנקות, אפשר לתקן.

אפשר להתרגל לנעול את ההגה ולהרוד את מנגנון האזעקה גם ביום, גם כאשר חונים לחצי שעה או לעשר דקות ליד הדואר או לפני המכולת.

אבל זה כבר לא מצחיק. זה כבר כמו הנוער המנוזן מעגיב שמשות, סתם כדי להשחית.

זה כבר לא כמו שהיה פעם.

עשור להפיכת הבעת

המאבק על מקום האיסלאם בחוקת סוריה

מאת פרופ' משה מעוז

כותב המאמר הוא פרופסור חבר להיסטוריה של ארצות האיסלאם וראש המכון ללימודי אסיה ואפריקה באוניברסיטה העברית.

לראשונה מאז תפשו קציני־צבא חברי מפלגת הבעת' את השלטון בסוריה, לפני עשר שנים בדיוק (8 במארס 1963), התקבלה השבוע במדינה זו חוקה קבועה במשאל־עם, שבו הצביעו „הן" כ־97.6% מבעלי זכות הבחירה. למשאל קדמו מהומות־דמים שפרצו בשבוע שעבר בערים הראשיות של סוריה, ביוזמתם ובהנהגתם של חוגים מוסלמים־סונים קיצוניים, שמחו בחריפות נגד הולשת מקומו של האיסלאם בנוסח טיוטת החוקה ותבעו את הדחתו של נשיא סוריה, חאפז אסד, בן המיעוט העלווי.

מאורעות השבוע האחרון מהווים ללא ספק ציון־דרך חשוב בתולדותיה של סוריה. יש בהם ביטוי עז למאבק תרבותי־אידיאולוגי המתחולל בסוריה זה למעלה מדור בסוגית מקומה של דת האיסלאם במדינה הערבית המודרנית. הם מבטאים גם עימות פוליטי־חברתי בין נציגי הרוב המוסלמי־סוני, המודחקים מן השלטון במדינה, ונציגי המיעוט העלוי, השולטים למעשה במרכזי הכוח בסוריה.

הוויכוח על מקומו של האיסלאם בחיים הציבוריים בסוריה איננו חדש: הוא החל עוד במאה הקודמת ונמשך בעת שלטון האמיר פייצל בדמשק (1918—1920) ולאורך תקופת המנדט הצרפתי.

ברפובליקה העצמאית של סוריה התמקד מאבק זה לראשונה סביב ניסוח חוקת המדינה מ־1950. טיוטת חוקה זו קבעה, כי „היות שרובית האוכלוסיה בסוריה משתייכת לדת האיסלאם, מכריזה המדינה על דבקותה באיסלאם ובאידיאלים שלו". אולם נוסח זה עורר את זעמם ומחאתם הנמרצת של חוגים נוצרים ומוסלמים ליברלים ובלחצם הושגה פשרה: בחוקה הסורית של 1950 (וגם בחוקת 1953) הופיע סעיף הקובע, כי האיסלאם הוא דת נשיא המדינה.

מבצע חילוני

נוסח פשרה זה התמיד שנים רבות (פרט לתקופת האיחוד בין סוריה ומצרים) ונשנה גם בחוקה הזמנית של סוריה ב־1964, שנה לאחר הפיכת הבעת'. אולם בחוקה הזמנית של סוריה ממאי 1969, תחת משטרו של צלאח ג'דיד, הושמט סעיף זה לחלוטין. בחוקה זו גם שונה נוסח ההשבעה האיסלאמי של נשיא המדינה שצויין בחוקות הקודמות לאמור: „אני נשבע באללה אכבר". במקומו הופיע הנוסח החילוני „אני נשבע בכבודי ובאמונתי".

ביוני 1971 הוחזר אמנם לחוקה הסורית הזמנית הנוסח האיסלאמי של השבעת הנשיא, אולם הסעיף הקובע, כי האיסלאם הוא דת נשיא המדינה, לא הוחזר עמו. יש להדגיש, כי בנושא האיסלאם הטיוטה המקורית של החוקה הסורית הקבועה מפברואר 1973 דומה לזו של החוקה הזמנית של מאי 1969 בצרוף התיקון הנוגע לנוסח השבעת הנשיא.

אולם בטיוטה זו אינו מצוי כלל הסעיף הקובע, כי האיסלאם הוא דת נשיא המדינה. רק לאחר המהומות שהתחוללו בחודש שעבר הוחזר סעיף זה, אך לא במקומו הרגיל, כסעיף שלישי בחוקה — אלא בסעיף 157 בחוקה. סעיף הקובע, כי האיסלאם הוא דת המדינה לא נכלל מעולם בחוקות של הרפובליקה הסורית.

חוקת סוריה מ־1973 היא החוקה הקבועה של מדינה זו, לעומת חוקות 1964 ו־1969 שהיו חוקות זמניות של משטר הבעת' ואה־עיקרון הוא שאולי רסנה עד כה את החוגים המוסלמיים השמרניים. הנוסח בדבר מוסלמיותו של נשיא המדינה אין בו כדי להרגיע חוגים אלה, הם אינם רואים את נשיאה הנוכחי של סוריה כמוסלמי. חאפז אסד משתייך לעדה העלוית (כ־11% אחוז מאוכלוסית סוריה) שהיא כת שפרשה מאחד מענפי האיסלאם. הלא־אורתודוכסים, ולגבי דידם של רבים מאנשי הדת המוסלמים־סונים, נשיא סוריה הוא סוטה בן האיסלאם, אם לא כופר.

חלקים גדולים באוכלוסית הרוב המוסלמית־סונית (המהווה כ־70% מכלל האוכלוסיה בסוריה) ראו מזה דורות, ועדיין רואים, את האיסלאם כדת המדינה ומבקשים לתת לכך גושפנקה גם בחוקה הסורית כדרך שניתנה בחוקות של מרבית מדינות ערב, כגון: מצרים, עיראק, ירדן, ובודאי סעודיה ולוב. לעומתם, רבים מבני עדות המעוטים בסוריה — נוצרים להתהותיהם, עלוים ודרוזים — חששו שהכרזת האיסלאם (הסוני) כדת המדינה תנציח את אי־השוויון במעמדם הפוליטי ותקשה על שילובם המלא בחיים הציבוריים המדיניים.

מבצע מפלגת הבעת' הוא חילוני. בקרב חוגי הצעירים של המפלגה ובניהם אינטלקטואלים שמאליים וקציני צבא ממוצא עלוי (בראשם צלאח ג'דיד וחאפז אל־אסד), הרעיון הלאומי הוא הדומיננטי, משולב עם שאיפה לקידמה חברתית. יסודות אלה היו בין מחוללי הפיכת הבעת' בסוריה של 8 במארס 1963 ובהפיכת פברואר 1966 תפשו הצעירים הללו את רסן השלטון בסוריה ועיצבו את משטר הבעת' השורר בסוריה עד היום הזה. בהנהגת המשטר התיצבו בזה אחר זה צלאח ג'דיד (עד להדחתו בנובמבר 1970) וחאפז אל־אסד, כאשר המשענת העיקרית לשלטונם היא הקצונה העלוית, הפוקדת על היחידות הלוחמות של הצבא הסורי.

המגמה החילונית המהפכנית של משטר הבעת', שהיתה ללא ספק החלוצית והנועזת ביותר מכל המשטרים הרדיקליים בארצות ערב, לא נבעה רק מהשקפת־העולם המתקדמת של מחולליה, היא הוכתבה במידה רבה גם ממוצאם העדתי־העלוי של ראשי המשטר השואפים להצניע, אם לא להעלים, את היסוד האיסלאמי בחיי המדינה, המבליט את השוני הכתתי־דתי בינם ובין אוכלוסית הרוב המוסלמית־סונית.

מדיניות זו שנכפתה על הרוב מצאה ביטוי גם בדחיקת רגליהם של אנשי הדת ובצמצום לימודי האיסלאם בבתי הספר, עוררה תגובות חריפות בקרב החוגים המוסלמים־אורתודוכסים, שרידי המעמד הרכושני הוותיק ובני מעמדות הבינים, שנפגעו מן הצעדים הסוציאליסטיים של המשטר החדש.

„האחים המוסלמים" והעולמא (אנשי הדת) החלו תופסים בעשור האחרון את מקומם של ראשי המפלגות הלאומית והותיקות כמנהיגות המחנה המוסלמי־סוני המסורתי בסוריה. במקביל להתעוררות כוחה החברתי־כלכלי והפוליטי־שלטוני של העלית הישנה, החלו יסודות דתיים־שמרניים אלה לגלות פעילות גברת ושמשו שופר לקובלנות הכלכליות והדתיות של שכבות הבינים העירוניות־שמרניות, כגון הנונים, בעלי מלאכה וכו'.

המתיחות בין היסודות השמרניים־סונים ובין המשטר הגיעה לשיאה במאי 1967, בעקבות מאמר אתאיסטי שפורסם בשבועון הצבא „ג'יש אל־שעב" ב־25 באפריל. בדמשק, חלב וחמת פרצו הפגנות המתיחות ושביתות סוחרים שנמשכו שלושה ימים ולוו בהתנגשויות מזוינות עם כוחות הבטחון.

המאמר ב„ג'יש אל־שעב" פגע לא רק ברגשותיהם של חוגים מוסלמים־שמרניים, אלא גם של חוגים נוצריים. בישופים נוצריים מעדות שונות מיחו בתקיפות נגד המגמה של המשטר להשליט אתיאיזם חילוני כפי שבאה לביטוי במאמר; אנשי כהונה יוונים אורתודוכסים נטלו אף הם חלק בהפגנות נגד השלטונות בעיר חמה, וראשי העדה הקתולית בדמשק דרשו לשחרר עולכא שנאסרו. התסיסה בקרב העדות הנוצריות גברה בספטמבר 1967, כאשר נעצו ישירות על־ידי החוק לחינוך הממלכתי, במקום הפרטי, ולצמצום לימודי הדת.

לא רק כידונים

המניעים להתנגדות העממית המוסלמית למשטרו של ג'דיד היו ללא ספק נהירים לגנרל אסד כאשר עלה לשלטון בסוריה בנובמבר 1970 לאחר שהדיח את בן־עדתו צלאח ג'דיד. אחד הצעדים הראשונים שנקט אסד הצביע על שינוי שקט בעמדת המשטר כלפי מקומו של האיסלאם בסוריה. אף כי אסד עצמו נבחר כנשיא סוריה על־פי החוקה המתוקנת מ־1969 שבה הושמט „הסעיף האיסלאמי" הקשור לנשיא המדינה, הוא החזיר כאמור לחוקה את הנוסח המסורתי של שבועת הנשיא ב„אללה אכבר". בראיון לעתון לבנוני ציין אסד, כי הוא מאמין באללה ורואה באיסלאם דת של אהבה וצדק וכי הוא שומר על מצוות הדת ומקווה יום אחד לקיים מצוות החג' (עליה לרגל). ואכן בהזדמנויות שונות נטל נשיא סוריה חלק בתפילות במסגדים ועשה מחוות של פיוס כלפי חכמי הדת המוסלמית וחוגים מוסלמים־שמרנים אחרים. במקביל לכך נקט אסד, מאז עלייתו לשלטון, בצעדים לריכוך המדיניות הכלכלית הסוציאליסטית והעניק חופש־פעולה גדול יותר ליזמה הפרטית, במגמה לפייס את שכבות־הבינים של סוחרים ותעשיינים קטנים.

מעל לכל המשיך אסד לפעול בהתמדה לקידומן החברתי־כלכלי של השכבות הרחבות של איכרים ופועלים ולשיפור רמת חייהם, באמצעות רפורמה אגרית, מיכון חקלאי ותחיקת חוקי עבודה מתקדמים.

פעולות אלה, שנעשו בד בבד עם הרחבת החינוך הממלכתי בדרגיו השונים, ושימוש באמצעי התקשורת ההמונית להחדרת רעיונות הבעת', סייעו להגדלת מעגל תומכיו של מיגזרי אוכלוסיה שונים עם משטר הבעת'.

תוצאות משאל העם שנערך ביום ב' אכן מורות על כך, כי למרות האופוזיציה המוסלמית־סונית המגובשת למדי, זוכים חאפז אסד ומשטרו בפופולריות רבה ונשענים הם לא רק על כידוני הצבא והמכונה המפלגתית, אלא גם על תמיכה ציבורית ניכרת.

קניית טלוויזיה אינה הימור !

כאשר אתה קונה טלוויזיה **אלקטרה**
אתה בטוח כי קנית מקלט מצויין מבית טוב!

✻ חלקי חילוף חינם ל־3 שנים (במסגרת שרות אלקטרה)
✻ פיקוד אלקטרוני
✻ בקרה ע"י מכוונים זחלנים (SLIDE POTENTIOMETER)
✻ מנורת רקע למניעת סינוור ✻ נקודת חיבור לרמקול נוסף חיצוני

אלקטרה שרות נאמן שעמד במבחן

שופרין – ניבסן

هكذا من الأصل

מבוכת המשבר המוניטארי (א')
הסכם ברטון וודס — והמציאות

מאת פרופ' גין פלנדרס

כותבת המאמר היא ראש ...חוג לכלכלה באוניברסיטת תל-אביב.

...בר המוניטרי הבין-לאומי ה-... 1973 נמצא בעיצומו בשעת ... שורות אלה. מדברים על אי... הדולר. למעשה, לא זו הבעיה. ... והוא כמובן שהשיטה הבר... הקיימת עשויה להמשיך ול-... לשיטה זו אין רוחשים ... לדעתי בצדק.

... קרובות אומרים לנו ש-... ברטון וודס מתה. אך יהיה ... יותר לומר ששיטת ברטון ... שלם לא היתה בחיים. אמת, ... המוניטרית הבין-לאומית ש-... בתוקפה 25 שנים, נמצאת ... של שינוי מהיר מאד (אף ... לא מהיר במידה מספקת) ... תספיק ליהפך למשהו שונה ... אמה שהיתה. אך מה שהיתה, ... הסיטה שנקבעה ב-1944 ... נציגי מעצמות הברית ... וודס, עיירת נופש בניו-... כדי להבין הסכם מוניטרי ... לתקופה שלאחר המל-...

... ברטון וודס, שהקימה את ... מטבע הבין-לאומית, היוותה ... מוניטרית בין-לאומית אשר ... שערי החליפין קבועים, אך ... כל ארץ הקבע את מחיר ... שלה במונחים של זהב ו/או ... של ארצות-הברית, ותהיה ... לקיים את המחיר בגבול ... מעלה או כלפי מטה ... שקבעה — על-ידי קנייה ... של המטבע שלה בשוק ... חוץ.

... היתה ששום ארץ לא תרצה ... ולמכור לבנק את המטבע ... לקנות מטבע חוץ, וש-... לא תוכל להמשיך ולקנות ... המטבע שלה, היינו למ-... מטבע חוץ. זאת, משום שאז ... הרזרבות של מטבע-... אם יהיו גרעונות או ... במאזן התשלומים.

וגטייה מתמדת של עליה (או ירידה) בבחירו של מטבע מסוים, יצטרכו להקן מגמות אלה על-ידי הפ-אמה מסוג כלשהו.

ההתאמה תוכל ללבוש צורה של שינויים בביקוש בבית, או — אפשרות סבירה יותר, כפי שחשבו — של שינויים בשערי החליפין. מדינה אמורה היתה להנהיג פיחות במטבע שלה רק כשהיא נמצאת במצב של "חוסר איזון מיבני", כלומר, רק כשיש אצלה מגמה מתמדת לגבר גרעון. על-פי הצורה בה נכתב ההסכם ברור שהכותבים ציפו, כי יהיה בעולם שלאחר המלחמה להין לפיחותים תכופים וגדולים.

התהליך של קיום מחירו של מטבע-חוץ על-ידי קנייתו ומכירתו בשוק למטבע חוץ היה: להשתמש ברזרבות והעצמאות שיש למדינה מסויימת במטבע חוץ (רזרבות שיהיו מורכבות מכל מטבע בר-המרה אשר אותה מדינה תרצה להחזיק בו בתור רזרבות); או השימוש ברזרבות של הזהב לקניית אותו מטבע חוץ המבוקש בשוק המקומי; או הסתייעות באשראי, היינו הזכות ללוות אצל קרן המטבע הבין-לאומית. פירושה של דרך אחרונה זו היתה שמדינה תוכל ללוות מטבע חוץ מן הקרן ולמכור אותו בשוק הפנימי שלה למטבע חוץ, כדי למנוע עליית המחיר מעל לרמה שנקבעה.

הכביר כפול

לפי שיטה זו תהיה הרזרבה הבין-לאומית העיקרית של העולם — הזהב; רזרבה משנית יהיו זכויות המשיכה מקרן המטבע הבין-לאומית. מטבע חוץ — כלומר מטבעות של ארצות אחרות — לא נחשב לכעשה לנכס מוניטרי עולמי בין-לאומי, כיוון שכל מטבע החוץ המוחזק על-ידי ארץ אחרת נחשב להתחייבות של הארץ שבה נהג מטבע זה (למשל, לא החזיקה ארצות-הברית לירות ישראליות בתור נכס, היה הדבר מתאזן על-ידי התחייבות שמבקודת-ראות ישראליה יהיו לירות אלה בחזקת התחייבות).

הצורה בה פעלה השיטה הלכה למעשה מאז 1950 בערך, תמיד היתה שונה מן התהליך המתואר כאן. בשנים הראשונות שלאחר המלחמה לא נעשה נסיון מכשי להפעיל את השיטה, כיוון שכתוצאה מבעיות לשקם משקים שנהרסו על-ידי המלחמה היו אי-איזונים כאוטיים. עסקות בפועל הוגבלו על-ידי פיקוח קפדני על המטבע. עסקות שנעשו ממנו: א) על-ידי הסכמי סילוקים דו-צדדיים, ואחר כך רב-צדדיים, במיוחד בתוך אירופה; ב) על-ידי סיוע אמריקאי בקנה-מידה גדול, בכסף וגם בסחורות, והסדרי השאל, המלווה הקנדי-אמריקאי לבריטניה ותכנית מרשל.

רק באמצע שנות ה-50 בערך התנהגה השיטה הבין-לאומית הנוכחית של המרה רב-צדדית של מטבעות הנדבים בשוקים בלתי-מוסדרנים יחסית של מטבע-חוץ.

ההבדל בין השיטה כפי שפעלה ובין תבנית ברטון-וודס היה כפול. ראשית, חלק גדול ממטבע החוץ שאותו שמרו השלטונות של ארצות שונות כרזרבות, לבש צורה של דולרים אמריקאיים (בראש וראשונה בדמות ניירות-ערך לזמן קצר מאד של ממשלת ארצות-הברית, ובמידה פחותה מזה בצורת פקדונות בבנקים אמריקאיים). אף כי מבקודת ראותה של ארצות-הברית הם היו התחייבות, הם נחשבו לרזרבות ונהגו בהם כתור שכאלה.

ההבדל השני היה בעובדה, שמינימום כאר בנסיונות להתאים אי-איזונים יסודיים בתשלומים הבין-לאומיים, ושלא היו כמעט כל שינויים בשערי החליפין. אני מדברת עתה על ארצות התעשיה הגדולות של אירופה וצפון אמריקה, וגל יפאן. היה שינוי גדול בשערי החליפין ב-1949, כשהנהיגו בריטניה ורוב שאר מדינות אירופה פיחות כלפי הדולר האמריקאי. היה ייסוף של מה-בכך (5%) ב-1960 במטבעות גרמניה והולנד, והיו כמה פיחותים בצרפת בסוף שנות ה-50. חוץ מאלה לא היה מאומה, עד 1967.

ביוצא מן הכלל של מדינה אחת — ארצות-הברית — ויהיה המתכונת הכללית של שנות ה-60 זו, שארצות הנוטות באופן כרוני לגרעון במאזן התשלומים שלהן, לא עשו בדרך-כלל מאומה בקשר לכך, אלא המשיכו לצבור רזרבות. ארצות שהיתה להן נטייה לגרעון כרוני השתמשו ברזרבות שלהן, לוו מקרן המטבע הבין-לאומית, ואחר כך, כשהמצב נעשה נואש באמת, הן הטילו צמצום בהוצאות המקומיות והקצב הצמיחה הכלכלי — צמצום שצריך היה להיות גדול וממושך במידה מספקת כדי לתקן את חוסר האיזון ולמלא מחדש את מלאי הרזרבות עד לשעור שנחשב למספיק.

השפעת הקול היהודי על הבחירות בצרפת

מאת אליהו מאייסי
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס

הבחירות לאסיפה הלאומית הצרפתית נתנו תשובה לשאלה ששאלה כל זמן מסע-הבחירות, במשך שנה: הקיים בצרפת קול יהודי. תשובה זו היא "הן" ברור. מכל מקום, זו דעתם של פעילי האגודה לכנין ברית צרפת-ישראל, שנטלו חלק פעיל במסע הבחירות. אישים צרפתיים בעמדות רמות וישראלים רבים הנוטים ל"תנועת התרגום" הם הברי האגודה.

האגודה הצליחה לגייס ידידים של מדינת ישראל במפלגות-בחירות שנחשבו לקריטיים, כגון בבחוז של מורים שנמאן בצפון צרפת, של השמאלי הקיצוני מישל רוקאר בקרבת פאריס, של הגוליסט כישל הביבדלנקל ושל הסוציאליסט קלוד אסטייה (שניהם בפאריס); של הסוציאליסט רובט ואן ברזנאן. כל המועמדים האנטי-ישראלים האלה נוצחו.

מנהלי מסע הבחירות ביקרו באופן אישי אצל הבוחרים והסבירו להם את הסיבות מדוע מייבצים הם להצביע נגד המועמדים הנ"ל. במקרה שומאן הם הדגישו, כי הוא עולה על פומפידו בפעולותיו נגד ישראל. במקרה רוקאר הם ציטטו את הצהרותיו נגד ישראל ובעד הפלשתינאים. במקרה דלונקל הם הטעימו שהוא משמש כנשיא לשכת המסחר הצרפתית-ערבית ומסרב להקים לשכה צרפתית בורח תיכונית שתכלול את ישראל. במקרה אסטייה הבירו את הצהרותיו אחרי ביקורו ברוסיה ו סירובו לגנות את האנטישמיות ה-סוביטית. ובמקרה בורזן הם הביאו הוכחות בדבר חלקו בהתרמת רכוש יהודי בימי המלחמה, כמשתף פעולה עם כמשלת פטן.

סילוק המועמדים האלה ותמיכה בידידי ישראל כמו ז'אק סוסטל וז'אן ליקאנואה — שנבחרו — עשויים לסייע לאסיפה הלאומית החדשה שתיצור תנאים לדו-שיח נורמלי בין צרפת לישראל. אין מצפים למפנה חד במדיניות הצרפתית, אך כניסתה לאסיפה הלאומית של קבוצה ניכרת של אישים שיהיו מוכנים לעשות נסיון של ממש לדיון מקיף בעמדה הצרפתית כלפי המזרח התיכון מהוה הישג חשוב, לדעת פעילי האגודה.

כ-100 צירים של האסיפה האלומית היוצאת, אשר רובם נבחרו מחדש, השיבו בחיוב על שאלון של ארבעה סעיפים בנוגע לישראל ולהגנת זכויותיהם של היהודים בברית המועצות. על אנשים אלה ידוע עתה שהם מתנגדים למדיניות הצרפתית של מכירת נשק ללוב בעוד מסרבת צרפת למכור נשק לישראל. כן מתנגדים הם לסירוב הצרפתי לערוך עם ישראל חילופים של ביקורי-מיניסטרים רשמיים, למדיניות הצרפתית הדורשת מישראל התחייבות מוקדמת לפנות את כל השטחים המוחזקים לפני כל משא-ומתן, ולבסוף לרדיפות האנטישמיות בברית המועצות.

בניגוד למוסדות היהודיים ה"רשמיים" בצרפת, שלא התערבו בבחירות והק יעצו לבוחרים לשאול את המועמדים שאלות על בעיית הקשר וזה לישראל, נקטה האגודה למען ברית צרפת-ישראל בקו של לחץ פעיל כדי להבטיח בחירתם של ידידי ישראל.

רוצחי הארטום יידונו למוות ונומיירי ימתיק גזר-דינם

מאת הנרי טאנר
מיוחד ל"הארץ"
מ"ניו-יורק טיימס"

חארטום

מתברר שמאים הפוליטי על משטר נומיירי בסודאן בעקבות התקפת המחבלים על שגרירות סעודיה ורצח שלושת הדיפלומטים, הוא פחות חמור משציפו תחילה. נומיירי הולך על חבל מתוח — מצד אחד הצורך להעניש כראוי את האשמים, ומצד אחר הצורך לדאוג לחייהם של אחים ערבים. אך כמה גורמים מקילים עליו את הלחץ מבפנים ומבחוץ.

משטר נומיירי הוא שלטון יחיד בעל מבנה אישי מאד. הקרע-והון בין סיעות פוליטיות, השקט, אמנם יש בין הצפון-סודאנים המוסלמים הדרבה פאן-ערבים ולאומנים ערביים, אך ארגוניהם הפוליטיים פורקו מזמן. גורם-התמיכה החזק ביותר בנשיא במשך השנה האחרונה — מחוץ לצבא — הוא הדרום הכושי, שמנהיגיו הם ברובם נוצרים, הם מוכנים להניח לו לנהוג ביד קשה במחרריסטים ערבים שניסו להרוס את אחדות סודאן שלא מכבר אתגמה מחדש.

מלבד זה, כה עזים היו המגמות הרשמיות של נומיירי המלהוהו להביא את אנשי ספטמבר השחור לדין — כפי שהובעה במוסבי בבאום ברדיו ובטלוויזיה — שנבעו של ההתנגדות מבית והקשו על משטרים ערבים אחרים להתנגד מבלי להביא לקרע גלוי עם הארטום. על-ידי רצח בני הערובה בתוך הטרוריסטים את הגבול יתר על המידה. לפני הרצח חשו הרבה סודאנים ערבים רגילים — כפי שאחרים מהם מודים עתה בשיחות דיסקרטיות — אהדה לפעולת המשיטה. אך לאחר שבני הערובה נהרגו, לא יכול היה איש כאן להגן בגלוי על המחבלים.

למוות יש מקום מיוחד בפוליטיקה ובמנטליות של סודאן — אמר כאן אינטלקטואל סודאני הנוטה לניתוח עצמי. לדבריו, עמו הוא עם שוחר-שלום ובלתי-תוקפני, וכשמתרחשים מעשי רצח פוליטיים — כפי שקורה מפעם בפעם — מזדעזעים הסודאנים ונרתעים, הם מרשים או אף דורשים עונש מתאים לרוצחים. אף כי אין האיש ממעריצי נומיירי, הוא הסביר שהסודאנים היו מוכנים לסלוח לנשיא על הריגת מתנגדיו הקומוניסטים אחרי הפיכה קצרה והפיכת-נגד ביולי 1971, כיוון שהקומוניסטים הם שהתחילו בשפיכות הדמים על-ידי טבח 30 איש בבית המרגוע הממשלתי.

מכל הסיבות האלה נראה עתה ברור — אלא אם כן יחול מפנה גמור — שהמחבלים יידונו בבית משפט, יורשעו ברצח, ופסק-דינם יהיה מוות. אך גם נראה ברור באותה מידה שנומיירי ימתיק את גזר-הדין.

אין נומיירי עומד לפני דילמה בלתי-ברורה אלא לפני מצב זה חלק עם בחירה ברורה של הדכי פעולה. אין הוא יכול שלא להעמיד את הטרוריסטים למשפט נוכח העובדה שאין חולקים עליה כי הם רצחו, ושזה פשע שעליו מעבישים בעונש מוות. אך באותו זמן גם אין הוא יכול שלא לחוס על חייהם. סודאנים וכן דיפלומטים זרים מודים שלא יתואר — בסיבות פוליטיות, דתיות ופסיכולוגיות — כי שליט ערבי-מוסלמי ישלח אחים ערבים לגרדום על פשע שביצעו, לפי הצהרותם, בשם הפטריוטיזם והלאומנות הערבית.

אף חוסיין מלך ירדן המתיק את פסק-דין המוות של המנהיג הפלשתינאי אבו דאוד ושל 16 מחבלים אחרים שנתפסו בפברואר בשעה שהסתננו לתוך ירדן — לפי שנמסר, כדי לפעול למען הפלת המשטר וארגון של חבלה. חוסיין הציע המתקת גזר-הדין אם קבוצות המחבלים הפלשתינאים יסכימו להפסיק את פעולותיהם נגד ירדן.

נומיירי, בקבלו את החלטתו כיצד לטפל במחבלים, פועל על רקע מסורבך מאד של מדיניות-פנים. אף שהוא ערבי ומוסלמי, הוא ערער באופן שיטתי את כוח המפלגות המסורתיות, הלאומנים הערבים מכל הגוונים-והקבוצות היהודיות המוסלמיות, וכן של הקומוניסטים שבעזרתם הגיע ב-1969 לשלטון על-ידי הפיכה צבאית. המפלגה היחידה הפועלת בגלוי, היא מפלגתו שלו, האיחוד הסוציאליסטי הסודאני.

המפלגות שבמחתרת

אך משקיפים יודעי-דבר אומרים שכל שאר הקבוצות מוסיפות להשפיע במחתרת. הקומוניסטים מוציאים עתון-מחתרת כתוב יפה בסטנסיל. על מפלגת אומה — מפלגה עריבית מסורתית שלפני 1969 שלטה בארץ ארבע שנים — אומרים שבבחירות לפרלמנט לפני שנתיים שלחה את מועמדיה לפרלמנט כשהם מציגים פנים של חברים נאמנים באיחוד הסוציאליסטי הסודאני. חבר בעל-עמדה של האחים המוסלמים העומדים מחוץ לחוק, שוחרר בזמן האחרון ממעצר, ואילו חבר אחר של הקבוצה, ידוע באותה מידה, נעצר. משקיפים אומרים שהיה זה אחד מ"מעשי האיזון" הטיפוסיים למשטר.

אינטלקטואל סודאני אמר בימים אלה שסודאנים רבים עוברים עתה משבר של זהות, כשהם שואלים את עצמם אם הם ערבים או אפריקאים. הדילמה החריפה עם סיומה אשתקד של מלחמת אזרחים בת 17 שנה נגד השבטים עובדי האלילים והנוצריים בדרום האפריקאי של הארץ, ועם החלטת נומיירי להוציא את סודאן מן הבריתות והתחרויות של העולם הערבי.

אין נומיירי רוצה להעמיק משבר זה של זהות ואין הוא יכול להרשות לעצמו את הדבר — אמר האינטלקטואל. אם ינקוט מדיניות שכתוצאה ממנה תהיה סודאן מנודה משאר העולם הערבי, עלול הנשיא לגרום סערה שתפיל אותו.

אשה משוחררת מהמאה ה-19
לו אנדראס-סאלומה, ידידתם של פרויד, ניטשה, רילקה

מאת רוברט וואלטש

לונדון

בין הנשים הרוסיות ששמן היה ידוע במערב בשליש הראשון של המאה תופסת מקום מיוחד במינו לו אנדריאס-סאלומה, שעשתה לה מוניטין בתור סופרת בשפה הגרמנית והיתה במגע הדוק עם שורת אישים ידועים (נולדה בפטרבורג ב-1861. אביה היה גנרל רוסי).

לו אנדריאס-סאלומה לא היתה אישיות פוליטית, בעצם גם לא היתה אישיות ספרותית, אם כי כתבה הרבה. היא דומה יותר לכפין דמות מיתולוגית, התגשמות של הדמות האשה במובנה המיסתורי האיראציונאלי, שהיתה לה השפעה עמוקה על בני-אדם וביחוד אנשי-רוח אתם באה במגע. שמה קשור עם אישים כגון ניצשה, רילקה ורבים אחרים שאינם כה ידועים, ובפרק האחרון של חייה היא פנתה לפסיכואנאליזה והיתה ביחסים הדוקים עם פרויד. עתה יצאה בתירגום אנגלי חליפת מכתבים בינה ובין פרויד. על ההוצאה המקורית הגרמנית דיווחתי ב"הארץ" ב-7 באפריל 1967. היא ניראית שם כתלמידה נאמנה, המעריצה את מורה ורבה, המכלא בשלב זה לגביה את התפקיד של אב-אל, ויחד עם זה היא עסקה בחקר פסיכואנאליטי שפרויד העריך מאד. היא חיתה את חייה ההתפלספה על הגלוי הסמוי וחיפשה את הסוד שמאחורי הדברים, וביחוד רצתה לחדור לתוך הנסתר בנפש האדם.

בימים אלה יצאו שני ספרים על אודותיה, אחד הוא ביוגראפיה שלה [1] בה מנסה המחבר לתאר את אופיה ומאורעות חייה באופן אוביקטיבי; השני בעצם קובץ קטעים מתוך כתביה, בו העיקר הם הסברי העורך והמספר הגדול של הערות שבלעדיהן אי-אפשר היה להתמצא ברמזיה ומחשבותיה [2].

לו אנדריאס-סאלומה בת 36

אהבה חופשית

מדפים אלה עולה דמותה המרתה באור מקסים, אולם גם מעורר תדהמה, כמו באגדות ישנות. היא היתה יפה ומושכת מאד, ניחנה באינטלקט מפליא, אך היה בה גם קו דימוני ומוסר מפוקפק שבשבילו הכציאה בסיס פילוסופי — אתיקה של אי-נאמנות מינית. יתכן שבימי-הביניים היו קוראים לה מכשפה. בקרב השכנים הקרתנים, בעיר הגרמנית הקטנה גאטינגן, שם היה בעלה פרופסור המזרחנות באוניברסיטה, עוררו הליכותיה אי-אמון ואימה. היא אשבחת ואוהבת את בעלה ומרגישה עצמה קשורה אליו, אולם בלי יחסי-מין. לפי התיאוריה שלה היה הדבר לגמרי בסדר לבקש יחסים מיניים במקום אחר. בעלה לא רצה לדעת, אך בעיר נפוצו שמועות בשפע על "המכשפה מן ההר", שם עמד בבדידות ארמון משפחת אנדריאס.

ובאמת אחרי מותה ב-5 בפברואר 1937 בא רכב המשטרה לבית אנדריאס, והגסטאפו פתחה בציד-כשפות אמיתי. הם הוציאו את כל הספריה והחרימו הכל, בנימוק שהגב' אנדריאס היתה קשורה "למדע היהודי" פסיכואנאליזה והיו לה ספרים של מחברים יהודיים. נכון שהיו לה קשרים רבים עם יהודים. פעם נחשבה היא עצמה יהודיה, בטעות או בזדון. זה היה בשנת 1882 בעיר באירוס, בהצגת-הבכורה החגיגית של האופרה "פארסיפאל" לריכארד ואגנר, שם נפגשה לו עם אליזבת פארסטר-ניצשה, אחותו של הפילוסוף, שבעלה ברנהארד פארסטר היה מנהיג המפלגה האנטישמית ורצה למשוך את ואגנר למפלגתו. לו היתה אז בת 21. ושני מחזרים שלה, פרידריך ניצשה ופאול רא, רצו לפתותה לגור אתם בדירה משותפת. אליזבת התקצפה על רעיון זה והסתכסכה עם לו, פתאום עלה בדעתה, כי רא היה יהודי — שמא גם לו היא יהודיה? זה היה מתאים לדעותיו של ד"ר פארסטר שסבר, כי היהודים הם גורם משחית. לכן החליטה אליזבת להזהיר את אחיה מפני אשה זו.

אליזבת כמובן לא יכלה להבין את היחס המסובך של הצעירה יוצאת-הדופן לשני הגברים. ניצשה ביקש אז את ידה! רא שיטכנע את לו שתינשא לו, אולם גם רא אהב אותה והיא העריצה אותו. בשורת מכתבים לרא היא תיארה את פגישותיה ושיחותיה עם ניצשה. בסוף היתה ידו של רא על העליונה, אך גם לו נכונה אכזבה וחייו נתקפחו בלא עת. פאול רא, צאצא למשפחה יהודית עשירה בפרוסיה (נולד 1849) היה אדם מוזר ומעניין, כתב ספרים פילוסופיים, אשר החשוב בהם הינו "הולדת המצפון". אחרי שנפרד כלו למד רפואה והיה רופא שטיפל חינם באוכלוסיה העניה בסביבה; קודם בפרוסיה ובסוף בשווייץ, שם נהרג בתאונה ב-1901, אולם לו סבורה שלמעשה הוא התאבד והיא אשמה במותו.

שנאה עצמית יהודית

ב-1904 כתבה אל הסוציולוג טאניאס מכתב ארוך, בו היא הסבירה את אופיו של רא ובין השאר אמרה, כי הוא היה אחוז "שינאה עצמית" משום שהוא שנא את היהדות (הסופר היהודי לסינג, שהומת ב-1933 על ידי רוצחים נאציים, כתב ב-1930 ספר בשם "שינאה יהודית עצמית" [3]) בו הקדיש אחד הפרקים לדמותו של רא. הספר יצא לפני 43 שנים בעריכתי ב"ספריה ציונית" בברלין). לו כתבה: "מתוך שינאה עצמית כזאת איומה שלו צמח כוב-לב נשגב. אין איש שיודע דבר זה יותר ממני, הרי אני הייתי אז חבויה בו כמו גוזל בקן אבוי".

עוד יותר גורלי היה הרומאן שלה עם ד"ר פרידריך פינאלאס, רופא יהודי גליצאי שפגשה בווינה ב-1895 ושהיה "בעלה הבלתי-רשמי" במשך 12 שנים. פאפארס מתפלא בצדק שבספרה "דו"ח על חיים" היא עוברת בשתיקה על תקופה חשובה זו. פינאלאס היה בן 27, לו בת 34, כשנפגשו ותיכף התאהבו. היה גם רצון להתחתן אך היא ידעה, כי אנדריאס לא יסכים לגירוש, לכן הסתדרה עם בעל רשמי בברלין ובעל בלתי-רשמי בווינה.

ב-1897 הציג לפניה הסופר יעקב וסרמאן את המשורר הצעיר ריילקא. היתה זו התחלת פרק חייה הידוע אולי ביותר, משום שהתפרצאות הספרותיות פורסמו. עם ריילקא נסעה גם לרוסיה "כדי לחפש אלוהים". אולם אחרי שניתקה את קשריה עם רילקא ב-1901 חזרה אל פינאלס במצב גופני ונפשי ירוד, וידידה טיפל בה בהצלחה. הם נסעו יחד לנופש בהרי האלפים. כנראה זו היתה הפעם האחת בה היא הרתה, ובסתירה לדעותיה הקודמות היא התלהבה על שתזכה באושר האמהות, אך העניין נסתיים בנפל. לו נכנסה למשבר נפשי וכעבור זמן-מה החלה את עבודתה בפסיכואנאליזה, ופרויד היה עתה האידיאל והמדריך שלה.

אי-אפשר למצות את שפע החומר המרתק בשני הספרים האלה גדושים בו. הזכרתי כמה אפיזודות "יהודיות", אולם כל הספר משקף את האווירה ביחוד לפני מלחמת-העולם הראשונה, בה התנוכבו אינטלקטואלים יהודים כה רבים באירופה, מזיגה — לפי דברי המחבר — של שירה, ארוטיקה, חיי רוח ומדע המוות, כפי שנתגלגלה ביחוד בווינה. בסידרת "החברה" שהוציא מארטין בובר תרמה ב-1910 לו אנדריאס סאלומה את החיבור "הארוטיקה" (מכתבים הנוגעים לכך, אפשר למצוא בכרך הראשון של חליפת המכתבים של בובר [4]). לו היתה אז בת 50 בערך. באותו הגיל כתבה הקומוניסטית המצוינה אלכסנדרה קולונטאי, צעירה ממנה בעשר שנים, את ספרה "דרכי האהבה", עתה יצאה האוטוביוגרפיה שלה עם קטעים אחרים מספריה בתרגום אנגלי, כ-50 שנה אחרי ההוצאה הגרמנית [5]. ז'רמין גריר, מנהיגות התנועה לשיחרור האשה, כתבה הקדמה לספר. לו ואלכסנדרה, שתי נשים רוסיות שונות, ובכל זאת דומות באגאניותן, התעמקו בנושא המסתורי שהעסיק את המחשבה מאז אפלטון.

[1] H. F. Peters: Lou. Das Leben der Lou Andreas-Salomé Verlag Kindler München 1972 (Sonderausgabe). 411 pp. DM 14,80.

[2] Lou Andreas-Salomé: Lebensrückblick. Grundriss einiger Lebenserinnerungen. Aus dem Nachlass, herausgegeben von Ernst Pfeiffer. Insel Verlag Frankfurt M. 340 pp. DM 20.—.

[3] Jüdischer Selbsthass.

[4] Martin Buber, Briefwechsel aus sieben Jahrzehnten I, Heidelberg 1972.

[5] Alexandra Kollontai: The Autobiography of a Sexually Emancipated Woman. Edited with an Afterword by Iring Fetscher. With an Introduction by Germaine Greer. Orbach and Chambers London 1972. 135 pp. £ 1.50.

הוצאת מלוא בע"מ
שד' בן-ציון 17, טל. 280333, ת"א

הופיע הספר
שנות שירות
מאת אלוף (מיל.) דן אבן

בספר מעלה המחבר פרשיות חשובות בהן נטל חלק. המחבר מקיף יריעה רחבה של פעילות בטחונית, מאז שרותו ב"נוטרות", דרך החטיבה היהודית הלוחמת במלחמת העולם השניה, ועד לפיקוד על חטיבת "אלכסנדרוני" במלחמת הקוממיות.

המחבר מעלה נקודות כואבות ורגישות, ובכללן פרשת "אלטלינה".

המחיר — 14 ל"י

להשיג בכל חנויות הספרים בארץ

אל
בוגרי כפר הנוער
בן שמן
שהיו בכפר בתקופת המצור
במלחמת השיחרור

שילחו מיד את כתובתכם למזכירות הכפר
לקראת כנס שיערך בחול המועד פסח
בתאריך 20.4.73

פרטים ישלחו בדואר

הועדה היוזמת

בתי החולים העירוניים-ממשלתיים
תל-אביב—יפו
ביה"ח איכילוב
ביה"ח ע"ש רוקח (הדסה)
ביה"ח ליולדות הקריה

הודעה לציבור

...ו להביא לידיעת הציבור, כי מטעם הנהלה, כל פנייה לטיפול ...שפה בבתי"ח העירוניים-ממשלתיים להאשיר בתעודת זהות, ...כדי למנוע עיכובים ואי-נעימויות במגע הטיפול הדחוף.

הנהלת בתי החולים

ה. מגידו ושות'
מהנדסים בע"מ
אילדם חברה לבנין בע"מ
בשותפות עם קבוצת לואים משקיעים
בישראל משיקגו ארה"ב
בונה דירות איכות
ברמת-גן ברחוב האצ"ל
3, 3 1/2, 4, 4 1/2 חדרים
דירות גג (פנטהאוזים)
כניסה ינואר 74, אוקטובר 73
דירה לדוגמה
פתוחה כל יום בשעות 7.00—19.00
בשבתות וחגים בשעות: 9.30—14.00
ריהוט, בדים ואביזרי תאורה: פיני-ארט החשמונאים 88 תל-אביב
בהשתתפות:
שטיחים: שטיחי כרמל — תנור וגז: פטרולגז
וילונות: "מרסל" — ציוד ביתי: "אמפא"
ספסים: ט.פ.ד — אוגר חום: "אלקטרה"
דיזנגוף 290, טל: 446584
הרואה לו רמת-גן טל. 721301

משרדים בירושלים ✱ משרדים בירושלים ✱

דירות מתאימות ל:
משרדים
מכירה או בדמי מפתח
במרכז ירושלים

בדמ"פ, 3 חדרים, קומה א', ברח' הנביאים, 75,000 ל"י
בדמ"פ, 5 חדרים, קומה ב', ברח' עזה, רחביה, 115,000 ל"י
למכירה, 3 חדרים, קומה ב', הסקה, ברח' בן-יהודה, 135,000 ל"י
למכירה, 2 חדרים, בנין חדש, בקרבת מלון המגדל, קומה ב', 140,000 ל"י
למכירה, 4 חדרים, בבנין מגורים ומשרדים, במרכז העיר, הסקה, 160,000 ל"י
למכירה, 5 חדרים, קומת קרקע, ליד רח' הנביאים, 200,000 ל"י
למכירה, 4 חדרים, קומת קרקע, רח' עזה, רחביה 220,000 ל"י

אנגלו סכסון
סוכנות לנכסים בע"מ
רחוב הסורג 2, טלפון 221161, ירושלים

משרדים בירושלים ✱ משרדים בירושלים ✱

בכל יום ו' במוסף השבועי של "הארץ"

חידון

קוראי "הארץ" בכל רחבי העולם, מיוון עד ארה"ב ומאפריקה עד אוסטרליה
מנסים את מזלם במבצע הפרסים הגדול של מוסף "הארץ".
ואתה - האם כבר נסית? אינך חייב לפתור את כל החידונים - די בפתרון
חידון אחד כדי להשתתף בהגרלת הפרסים. פתור ושלח מיד!

مكتبة الاجيال

هكذا من الاصل

הרהורים מהשבי

הבדלי ההשקפות בין השבויים האמריקאיים הקשישים והצעירים שהוחזקו בצפון וייטנאם משקפים את התמורה שחלה באמריקה בעשור האחרון. שניים מן השבים הביתה — אלאן ברונסטרום ותומאס גינתר — מספרים על תקופת שביים והשלכותיה על דעותיהם

מאת סטיבן רוברטס,
מיוחד ל"הארץ"
מ"ניו־יורק טיימס"

לוס אנג'לס

הלייטננט־קולונל אלאן ברונסטרום, רוצה לצאת לוואשינגטון וללחוץ את ידו של הנשיא ניכסון — האיש שלדעתו החזיר את השבויים בכבוד לביתם, והצדיק את סבלם. קפטן לין גינתר רוצה לקרוא הרבה יותר על וייטנאם. כשבוי־מלחמה במשך יותר משנה הוא נבוך מאוד בכל הקשור למלחמה ולמסורותיה, והוא סבור שיתכן כי היא היתה לשווא.

ברונסטרום וגינתר הם שניים מבין קרוב ל־300 שבויים שחזרו לארצות הברית. רובם אנשי צבא־קבע, "חיילים לכל ימי חייהם", המאמינים בצבא ובשליחותו.

האמריקאי הראשון נפל בשבי הוייטנאמי לפני קרוב לתשע שנים. השבוי הקשיש ביותר היה קרוב לבן 50, והצעיר ביותר — בראשית שנות ה־20 שלו. במידה מסויימת משקפים הבדלי ההשקפות שביניהם את החיים במחנה השבויים, את ההבדלים שהתגבשו בחברה האמריקאית במשך העשור האחרון.

כמה מן השבויים הצעירים יותר היו שותפים לדעות הרוב, ותמכו במלחמה בתוקף. כמה מן הקשישים יותר הוקיעוה כ"בלתי־מוסרית". הקולונל ברונסטרום, בן ה־41, רצה להצטרף לחיל־האוויר מאז ראה בעיר מולדתו סרטים ישנים על מלחמת העולם השניה. "זה נראה היה כמוהות ומצויין מאוד", הוא אמר בימים אלה בביתו בטאקומה שבוואשינגטון. שם הוא מתגורר עם אשתו הלן.

הוא חתם על חוזה עם הצבא ב־1948, מיד לאחר שסיים את לימודיו בבית־הספר התיכון, והספיק להשתתף ב"רכבת האווירית" לברלין. במלחמת קוריאה הוסמך כמדריך לטיסה, וב־1961 נשלח כיועץ לתאילנד. כפי שהוא רואה את הדבר, "כבר אז היה ברור למדי שמתרחש משהו שאנו נהיה מעורבים בו".

יחס ברוטאלי

עם הסלמת המלחמה, גבר רצונו של הקולונל ברונסטרום להשתתף בה. "האמנתי במאה אחוז במה שניסינו לעשות. היינו שם כדי לשמור על חירותם של אנשים אלה. בילינו שנים רבות בחיל־האוויר. רוב האנשים מסיימים את כל הקריירה שלהם, ולעולם אינם מגיעים לעשות את שהוכשרו לקראתו. בכלות הכל, מכשירים אותנו לטיסות קרביות".

באפריל 1966 הופל מטוסו של ברונסטרום בשעה שהיה בטיסת־צילום. בדומה לרבים מן השבויים הראשונים, סבל הקולונל מיחס ברוטאלי, כשהסוהרים בכלא רצו לקבל מידע או הצהרות תעמולה ממנו. אין ברונסטרום רוצה לדבר על התנאים במחנה־השבויים עד שכל שבויי המלחמה יחזרו שוב בארצות־הברית. עם זאת הוא אומר: "לא עשינו מרצוננו שום דבר שאנו מתביישים בו, אך בתנאים מסויימים יכולים לגרום לאדם שייעשה כל דבר שרוצים כי יעשה".

השבויים הופצצו בהצהרות של פעילים אנטי־מלחמתיים אמריקאיים. אך הקולונל ברונסטרום מאמין שתכסיס זה פעל כבומרנג. "כשהיו באים בדיבורים כאלה, היינו פשוט אומרים שזה תרגיל" אמר. "הם היו סתם חבורה של רדיקאלים קולניים. הם לא אמרו את מה שהעם האמריקאי הרגיש באמת".

באוקטובר 1969 כאשר הברוטאליות נפסקה, כבר הספיקו השבויים להקים מבנה־פיקוד איתן. הקצינים הבכירים הוליכו שאיש אדם לא יצהיר הצהרה כלשהי ולא ייפגש עם אורחים זרים. "הרגשנו שכל מעשה המופיע בהאנוי שייך לצד שכנגד", אמר ברונסטרום. "הם נתנו עזרה וסיוע מוסרי לאויב, ובמידה שהדברים אמורים בי הם היו בוגדים. זה חד והלק".

לשבויים היה קשר ב"עניני יום־יום" עם הסוהרים, אך הקולונל ברונסטרום דחה כל נסיון של שיחה במישור חברתי, והוא עדיין מכנה את שוביו בשם "גוקס", שם הגנאי האמריקאי לוייטנאמים.

רוב לניכסון

לדבריו, הלחץ הצפון וייטנאמי היה נופל כבד על השבויים הקשישים יותר. בבחירות כדומות לנשיאות ארצות־הברית שנערכו במחנה השבויים בשתיו אצתקה, קיבל הנשיא ניכסון 184 מתוך 208 קולות, והקולונל ברונסטרום עדיין תוהה מי הם אלה שלא הצביעו בעדו.

הקפטן גינתר היה בן 20 כשמטוסו של הקולונל ברונסטרום הופל. הוא היה אז סטודנט בשנה הראשונה בלינפילד קולג', לא רחוק ממקום מולדתו במדינת אורגון. בלינפילד הוא הצטרף ליחידת ההכשרה לקציני מילואים, גם כדי לבלוא אחרי התחייבויותיו הצבאיות וגם מפני שלא ידע איזה דבר אחר ברצונו לעשות. הוא הועבר לאוניברסיטה של מדינת אורגון והוסמך לקצין ב־1968, יחד עם קבלת התואר בלימודיו.

זו היתה עבודה

באביב 1971 היה מפקח אוויר במכון המצוות על אספקה העורפית בשביל הו צ'י מין. "אהבתי לטוס, ולא היו לי הרגשות בקשר למלחמה. היתה זו עבודה שצריך היה לעשותה" — אמר.

עתה, בשעת הראיון, הקפטיין גינתר הוא בן 27, אב לשני בנים קטנים. ויושב בבית אמו במקום מולדתו. אומר הוא: "אני מצטער כי מעולם לא דאגתי שיהיה לי זמן להתעניין בחרושת העולם. הייתי בעולמי הקטן, כפי שעושים אמריקאים רבים".

הקפטיין גינתר ביקש העברה לתאילנד שבה היתה יותר "פעולה". מטוסו הופל בדצמבר 1971.

במשך חצי השנים מאז נפל הקולונל ברונסטרום בשבי, נשתפרו התנאים בכלא במידה ניכרת. הקפטיין גינתר סבור שהוא זכה ב"יחס יוצא מן הכלל". רופאים צפון וייטנאמים הצילו את מפרקו שנפגע בשעה שהופל.

את רוב זמנו בילה הקפטיין גינתר ב"גן החיות" — מחנה המכונה בעיקר לשבויים החדשים יותר — רק לעתים רחוקות ראה את הזוטרים. במחנה התחיל לקרוא — את כל הירדן, סליכם ברין, כמסמכי הפנטאגון. הוא התחיל לשאול שאלות על ההיסטוריה הויטנאמית, על התרבות שבהבטחת הצפון, על כל תרבות המלחמה ועל חלקו בה.

לבוא להיות סובלני

הוא אומר: "הסובלנות היא הדבר החשוב ביותר שלמדתי באותה שנה. קודם לכן הייתי צר־אופק ועקשן מאוד. לא היה איכפת לי מה היא השקפתו של כל אדם אחר".

בקרב השבויים פשטה שמועה כי אין הם צריכים להיפגש עם אנשים מן הצד או להצהיר הצהרות, אך כמה מן האסירים הצעירים יותר התעלמו מן ההוראה. הקפטיין גינתר הסכים ברצון להיפגש עם אורחים כמו אנתוני לואיס מ"ניו־יורק טיימס", ועם ראמסי קלארק התובע הכללי לשעבר, אדם בזוי בעיני רבים מן השבויים. "זה נתן לנו קשר עם העולם בחוץ. והזדמנות לברר מה מתרחש", אמר הקפטיין. "זו היתה מטרתנו העיקרית".

בתשובה לשאלה אם רבו על בריתם של החוזקים, אמר הקפטיין גינתר: "הם עשו את הטוב ביותר לדעתם. ואנו עשינו את הטוב ביותר לדעתנו. אינני שומר טינה".

עתה, לאחר שחזר הביתה, הוא מבין שהוא היה חשוף בהאנוי ל"צד אחד" בלבד, ואין הוא סבור שהוא יודע די להוצאת פסק־דין על המלחמה. אך הוא תוהה אם יוכל לחזור בחיל האוויר. "יש לי הרגשה שאני אדם חדש. יש כה הרבה עניינים שהייתי רוצה להיות מעורב בהם".

מות מאסאריק, מות החירות

מאת קלייר סטרלינג
מיוחד ל"הארץ"
מ"ניו־יורק טיימס"

רומא

הגב' קלייר סטרלינג היא המחברת הספר "פרשת מסאריק", חקירה במותו של מר יאן מסאריק.

עשרים וחמש שנה עברו מאז מת יאן מסאריק, מיניסטר־החוץ של צ'כוסלובקיה שנעשתה אז קומוניסטית. הוא נפל מחלון של ארמון צ'רנין בפראג. כמעט ודאי שנרצח. אך אפילו לא נרצח, הוא מת מפני שארצו איבדה את חרותה.

הזכרת סיפור כה ישן ועצוב אינה באופנה בימים אלה של ישיבה־בצוותא עולמית. הברית אף אינם אוהבים שיזכירו להם את הזמן שבו איבדה צ'כוסלובקיה את חרותה מחדש, לפני שלושה קיצים בלבד. אף על פי כן, יש רגעים של העבר שמוטב לזכור אותם, ולוא רק לשם החירות — וזה אחד מהם.

יאן מסאריק לא היה אדם גדול. אביו, תומאס מסאריק, היה מייסד "רפובליקת החבר" — כפי שנקראה צ'כוסלובקיה שבין שתי מלחמות העולם — מדינאי מוכשר שהברתו הדמוקרטית היתה כנראה השלווה ביותר באירופה, וללא ספק הנוסרית ביותר. בנו, שהיה אדם שנון, חוצפני כלשונו ובעל לב חם ונדיב, היה מוכשר יותר לחיים מאשר לפוליטיקה. לולא שמו והאהבה לאביו הוא לא היה נמצא כנראה בפראג במארס 1948, בין התאבדות לבין הכהונה שהקומוניסטים ישימו קץ לחייו.

כשמת ב־10 במארס 1948, היו הקומוניסטים בשלטון 13 יום. הם יכלו לומר ואף אמרו — תוך גרעין גרדסקי של אמת — שהגיעו לשלטון באורח חוקי, כשנבחרו על ידי רוב בפרלמנט, וקיבלו סמכויות רשמית מן הנשיא הסוציאל־דמוקרטי אדוארד בנש. למעשה הם תפסו את השלטון [illegible] ובברוטליות מהירה.

הרס שיטתי של הדמוקרטיה

מן ה־20 בפברואר, כשסגנו של סטאלין ואלריאן זורין הגיע בבהילות מ[illegible], ועד ל־25 בו, כשהנשיא בנש [illegible] נכנע לדרישות הסובייטים, נהרס באופן שיטתי כל שריד של הדמוקרטיה של תומאס מסאריק. [illegible]

יאן מאסאריק

קבילות בשעתה הגסטאפו; ובכללם הבנים הבאות מכלל הצ'כוסלובקים יותר מן הסקטרים הסטאלינסטיים כבני כל עם אחר בין 100 מיליון המזרח־אירופים שהוכללו בקיסרות שלאחר־המלחמה של רוסיה הסובייטית.

לא היה מקום לתהות מה צפוי לבינלאומי הדמוקרטי הבודד בין הקומוניסטים. יתכן שברגע העדין האחרון, כשתפסו את השלטון אך טרם ביססו אותו, היה להם צורך במאסאריק בשל שמו. אך ודאי שלא יכול היה להיות בשבילו מקום של קבע ברפובליקה העממית שלהם.

ההתעוררות ב־1968

יתכן עתה קצת מקום מזה. כי כשבאו את גופתו הרוסקה בחצר ארמון צ'רנין, היה האוויר מושפל מרוב [illegible]. רבע מיליון צ'כים [illegible]

שלו ב־10 במארס — כשאות הפתחים, כל־ביתו מקוסים, שולחן הלילה נוטה על צדו, דלתות של ארונות קיר פתוחות; אי־הסדר הבלתי־רגיל בחדר האמבט שלו, שבו היה תוכו של ארון הרפואות מושלך על הרצפה [illegible] זכוכית שבורה, כר מונח בתוך האמבט, וצואה על דופן החלון של חדר האמבט. אם מסאריק קפץ מן החלון, או — אם לדון לפי הסיכון של הכר־למחצה שעליו [illegible] הכר בתוך האמבט — הוא נדחף ממנו החוצה.

הצ'כים ידעו יותר מדי

במשך חודשים אחרי הפליסה הסובייטית השכיחו צדים להשכיח את הדברים. כמעט כולם חשבו שמסאריק נרצח. אך לא עבודה זו [illegible] היתה הסיבה לאבלים כה רבים [illegible]

[illegible]

124 מתנות כבוד

[illegible]

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתמטיקה ולמדעי־הטבע

רישום ללימודי ה"מוסמך" (M.Sc.)

לשנת הלימודים תשל"ד (1973/74)

רישום תלמידים ללימודי ה"מוסמך" — לאחר תואר "בוגר" — B.Sc. — לפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע של האוניברסיטה העברית, התחיל ביום ראשון י"א בשבט תשל"ג (14 בינואר 1973) ויסתיים בג' אלול תשל"ג (31 באוגוסט 1973).

תלמידים בעלי תואר "בוגר במדעי הטבע" של האוניברסיטה העברית או של מוסד מוכר במקצוע מוכר ע"י המועצה הלאומית להשכלה גבוהה, או בעלי תואר מקביל מוזמנים להגיש מועמדותם לשם קבלה ללימודי ה"מוסמך".

הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע מקיימת לימודים לקראת התואר "מוסמך למדעי הטבע" בענפים הבאים: במתמטיקה, פיסיקה, סטטיסטיקה, מדעי האטמוספירה, היסטוריה ופילוסופיה של המדעים, מדעי המחשב, כימיה [illegible], ביוכימיה, בוטניקה, אקולוגיה, זואולוגיה, אוקיאנוגרפיה [illegible], מיקרוביולוגיה (בשיתוף עם ביה"ס לרפואה), גנטיקה וגנטיקה שימושית, פיסיולוגיה, גיאולוגיה וגיאוגרפיה.

במדעי הרפואה ניתן התואר "מוסמך למדעי הטבע" M. Sc. בהשתתפות ע"י הפקולטה למדעי הרפואה במדעי הרפואה הבסיסיים בקבוצות: אנטומיה, ביוכימיה, פיסיולוגיה, ביולוגיה, מיקרוביולוגיה, פתולוגיה ותזונה. (ההרשמה מתקיימת בביה"ס לרפואה).

תואר "מוסמך למדעי הטבע" בהוראת המדעים ניתן על־ידי הפקולטה למדעי הטבע [illegible] אחרות.

בביה"ס למדע שימושי ולטכנולוגיה שליד הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע ניתן "מוסמך למדעי הטבע" במקצועות ההתמחות הבאים: [illegible], פיסיקה, כימיה [illegible] מדעי סביבת האדם, וגיאולוגיה שימושית.

תעודת דיפלומה בחקר מי תהום ובכימיה של פולימרים [illegible] ניתנת ע"י הפקולטה לתלמידים באחד המסלולים הנ"ל במסגרת ביה"ס למדע שימושי וטכנולוגיה.

ההרשמה מתקיימת במזכירות לתלמידים של הפקולטה למדעי הטבע, [illegible] למדעי הרפואה הבסיסיים — ר' לעיל).

כן ניתן לקבל טפסי הרשמה ופרטים נוספים בדבר תקנון הלימודים ותכניות הלימודים בכתב אל הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע.

פרסי לימוד בסכומים שבין 2500—4000 [illegible] לתלמידים מצטיינים לתואר ה"מוסמך".

בנוסף לנ"ל קיימות אפשרויות של העסקה כעוזרים בהוראה ובמחקר במסגרת הפקולטה.

אוניברסיטת חיפה

ביה"ס הנסיוני

רישום תלמידים לשנה"ל תשל"ד

נותרו מספר מקומות לילדים גילאי 11 עד 14 (כולל)

ההרשמה במשרד ביה"ס באוניברסיטת חיפה, חדר 156, בשעות הבקר 12.00 — 08.30.

ההורים מתבקשים להביא את תעודות השליש הראשון והנוכחית של המועמדים להרשמה.

ההרשמה תסתיים ביום 13.4.1973

משרד החינוך והתרבות
האגף לחנוך התישבותי —
ת.ד. 7036, הקריה תל־אביב

ההרשמה לחינוך החו
תפתח בראשית אפר

✱ 25 בתי ספר חקלאיים
✱ 52 כתות במשקים קיבוציים
✱ 9 בתי־ספר אזוריים של תנועות המושבים (כוללים דתיים)
✱ מקבלים תלמידים בוגרי כתות ח' וי' לכיתות ט' וי"א.
✱ בביה"ס החקלאי שלושה מסלולים: שלימודם של 4 שנות לימוד;
המסלול העיוני לתעודת-בגרות
המסלול המקצועי לתעודת גמר ממשלתית
המסלול לקבלת תעודת סיום
כל המסלולים כוללים הקניית ההכשרה בשטח החקלאי.

✱ קיימים בתי־ספר [illegible]
✱ אפשרויות [illegible]
✱ שכר הלימוד [illegible]
תלמידי כתה ט' [illegible]
✱ [illegible]
✱ קרן הסטיפנדיות [illegible]

✱ חומר הסברה לכל דורש יינתן ויישלח ע"י האגף לחינוך [illegible] רח' [illegible] 8, טלפון 255421; הלשכה המחוזית של משרד החינוך [illegible], רח' קרן היסוד 15; ובחיפה, רח' [illegible] 6.

✱ ייעוץ הכוונה אינדיבידואלית במשרדי האגף לחינוך [illegible] ת"א, רח' [illegible] 8, בניין [illegible] 5, חדר 5, טלפון 255421.

אוניברסיטת תל-אביב

ביה"ס ללימודי המשך ברפואה

מודיע על

רישום רופאים, פסיכולוגים קליניים ועובדים סוציאליים

לחוג לפסיכותרפיה

לשנת הלימודים 1973/74

[illegible]

ההרשמה תסתיים עד 13.4.1973

גימנסיה "ביאליק" - חיפה

רח' יונה 5, טל. 663627

הרשמת תלמידים
לשנת הלימודים תשל"ד
לכתות ט', י', וי"א

תתחיל ביום ראשון, ו' בניסן תשל"ג (8.4.73)

(תלמידי כתות ט' יהיו פטורים מתשלום שכר לימוד) בהתאם לחוק חנוך חובה

על המועמדים להביא:
1. תעודת הישגים של השליש השני.
2. מס' תעודת הזהות של התלמיד וההורים.

משרד ביה"ס פתוח בכל יום בין השעות 8.00—11.30 לפנה"צ

ההנהלה

המכללה של הדסה

ירושלים

משרד העבודה
המכון הממשלתי

מודיעה על הרשמה
לשנת הלימודים תשל"ד — 1973/74

1. ללימודים דו-שנתיים במגמות:
הנדסאי מחשב
הנדסאי אלקטרוניקה
טכנאי צילום מדעי

2. למגמות: ובשתוף [illegible]
עובדי מעבדה רפואית ומדעית
רשמים רפואיים
מזכירות רפואית ומדעית

ליד המכללה קיים בית ספר ערב דו שנתי למגמה [illegible] רפואית ומדעית.

מתקבלים תלמידים בעלי תעודת בגרות אחרי ראיון אישי

תלמידי שנה ב' המצטיינים בלימודיהם יוכלו ליה[illegible] תלמידי המגמות ללימודי המחשב, אלקטרוניקה וצילום להלואה מטעם המכון הממשלתי להכשרה טכנית.

פרטים והרשמה:
בכל יום בין השעות 10.00—13.00 במשרד המכללה, רח' [illegible] ירושלים, טלפון 222291.

בעת ההרשמה יש להמציא תעודת בגרות, תעודת זהות, צבא, סך —.50 ל"י דמי הרשמה ו־2 תמונות.

הועדה לאנרגיה אטומית
קריה למחקר גרעיני-נגב

דרושים:

מועמדים לקורס מפעילים

תנאי הקבלה — בוגרי בי"ס תיכון (רצוי במגמה ריאלית) או בי"ס מקצועי 4 שנים, בעלי כושר בריאות תקין.
— [illegible]
— [illegible]
— [illegible]
— [illegible]
[illegible] ת.ד. 9001, באר־שבע. קבלת עובדים, באר־שבע.

משרד החינוך והתרבות

קורס שנתי להכשרת עתודה של מנהלים לבתי־ספר יסודיים

משרד החינוך והתרבות עומד לקיים בשנת תשל"ד קורס שנתי להכשרת עתודה של מנהלים לבתי־ספר יסודיים ממלכתיים וממלכתיים־דתיים (במחוז ב') דוגמת הקורס בשנת הלימודים הנוכחית.

מסיים הקורס יתחייב לשרת שלוש שנים, לפחות, כמנהל או כסגן־מנהל של בית־ספר יסודי, בכל בי"ס שיופנה אליו (במגמה המתאימה) — אם ייבחר לתפקיד זה בתקופת שלוש שנים מאז הסיום. אכן, משרד החינוך והתרבות אינו מתחייב להעסיק את גומר הקורס בתפקידים הנ"ל ומקום עבודתו הקודם יהיה שמור לו למקרה שלא יועסק כמנהל או כסגן מנהל.

הקורס יתקיים בעיקרו בבית־הספר לעובדי הוראה בכירים בירושלים, בתנאי פנימייה, על חשבון המשרד.

הלימודים הסדירים יהיו בהיקף של 8—10 שעות לימוד ליום, מלבד פעלות נוספות, שיכללו קריאת חומר, הכנת עבודות, תרגילים וכדומה.

חלק משנת הלימודים יוקדש למסיבות־עיון, שיכללו התנסויות, ביקורים והכנת עבודות שיתבצעו על־ידי הלומדים בבתיהם או בסמוך למקום מגוריהם.

הלומדים יקבלו בשנת לימודיהם את משכורתם הקבועה, אך לא יותר ממשכורת משרה אחת.

התנאים הנדרשים מן המועמדים לקורס:
א. הגיל: עד 40.
ב. השכלה: תעודת מורה מוסמך או תואר אוניברסיטאי ראשון ומעלה (לגבי מועמדים בחינוך הממ"ד — גם השכלה תורנית מקבילה).
הערה: מועמדים בעלי כשרים ביחודים רשאים להציג את מועמדותם (גם אם השכלתם חסרה).
ג. נסיון: 1. נסיון של שלוש שנים, לפחות בעבודה במוסד חינוך יסודי או על־יסודי, שבהם הצליח המועמד כמורה וכמחנך.
ד. דרישות נוספות:
1. התמצאות כללית בבעיות חינוך וחברה בארץ ובעולם (לגבי מועמדים בחינוך הממ"ד — גם בהיבטים הדתיים של התחומים הנ"ל).
2. התמצאות טובה באחד מתחומי העבודה החינוכית (או באחדים מהם).
3. רצויה יכולת הקריאה בשפה זרה.

עובדי הוראה המספקים את הדרישות הנ"ל והמעוניינים להציג את מועמדותם לקורס, ישלחו את בקשותיהם אל ביה"ס לעובדי הוראה בכירים, קרית מוריה, ירושלים, עד יום שישי, כ"א באדר א' תשל"ג (25 במארס 1973).

העתק מן הבקשה יש לשלוח אל מפקח המחוז שבו עובד המועמד.

בכתב הבקשה יציין המועמד את הפרטים הבאים:
א. השם הפרטי ושם המשפחה:
ב. הגיל:
ג. מספר תעודת הזהות:
ד. המען הפרטי:
ה. מספר הטלפון בביתו — (אם ישנו):
ו. שם ביה"ס, שבו הוא עובד; מען בית־הספר, מספר הטלפון שלו, והכתה שאליה הוא שייך;
ז. שם מנהל ביה"ס:
ח. שם המפקח על בית־הספר:
ט. פרטים על ההשכלה ועל הכישורים, כמפורט בסעיף ב' לעיל.

המועמדים יוזמנו לבחינות מיון במרוצת חודש אדר ב' תשל"ג (אפריל 1973)

אוניברסיטת הנגב

באר־שבע

מודיעה על הרשמה

ללימודי מוסמכים
(M. Sc.)
לשנת הלימודים תשל"ד

בפקולטה למדעי הטבע:
במחלקות: ביולוגיה, מתמטיקה, פיסיקה, כימיה, גיאולוגיה, מדעי הגרעין.

בפקולטה למדעי הטכנולוגיה:
במחלקות: הנדסת מכונות, הנדסת חשמל, הנדסה כימית, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים.

מועדי ההרשמה: 11.3.73—29.6.73

המעוניינים בקבלת פרטים נוספים וטפסי הרשמה מתבקשים לפנות אל מזכירות לימודי מוסמכים, אוניברסיטת הנגב ת. ד. 2053 טל. 2209, 4404 (57) או אישית להדר כס. 25 בגלון עין־גדי (לשעבר) בשעות 11.00—13.00 (פרט ליום ה').

הערות: 1. קבלת התואר מותנית עדיין באישור למתן תואר שני למחלקות המתאימות באוניברסיטת הנגב, ע"י המועצה להשכלה גבוהה.
2. תלמידי הפקולטה למדעי הטכנולוגיה הלומדים לקראת התואר שני או שלישי במכון מ.ה.ל., רשאים לקבל בתשל"ד קורסי הוראה והנחיה באוניברסיטת הנגב.

מהתגוננות להתקפה

חודש לפני 25 שנה

[...]וחגי לפני סיום השלטון [...]ריט הישוב היהודי את [...]בשבע משימות: ● [...]עם ירושלים הצבורה; [...]ישוב יהודי כלשהו, [...]בכל שיחה; ● ביצור [...]בערים המעורבות; ● [...]ששיטות על בסיסי־האויב, [...]גמול ומארבים נגד התח־[...]בית; ● קידום פעולות [...]; ● גיוס עזרה מדינית [...]תכנית החלוקה שהתחילה [...]בתנופה מזינאים רבים [...]; ● הכנת המסגרת [...]מדינה היהודית לקראת ה־1948.

ישראל כ״ץ (כיום שגריר ישראל בפינלנד) שמסר סקירה שוטפת על המצב. במועדון זה נערכו פגישות הצוות שהפעיל את תחנת השידור של ה„הגנה", תלמי־שמיר־כהן, ו־נערכו בו פגישות שלא לפרסום עם ראשי הישוב.

כאשר שב דניאל אוסטר, סגן ראש עיריית ירושלים, מניו־יורק, בה השתתף בדיוני ועדת האו״ם לענייני ירושלים, היה המושל הבריטי של מחוז ירושלים, ג׳ייטס פולוק, אחד המבקרים הראשונים בביתו. בפי פולוק היתה הצעה. „כאן בעזרת מן העירייה", אמר לאוסטר. „גירורד מצב הבטחון בה עד לבלי היכר. הגיע הזמן שתפעל עירייה נפרדת באזור היהודי. אבקשך לזמן את חברי מועצת העירייה היהודים ולהקים את העירייה היהודית. הנכם בעלי נסיון בעבודה מוניציפאלית ואין לי ספק שתצליחו במשימה זאת".

„מה יהיו גבולות השיפוט העירוני היהודי?", שאל אוסטר.

פולוק: „אין ברצוננו להציב לכם גבולות. ככל שתגיעו ותפעילו את השירותים, תוכלו לראות משטח הנתון למרות העירייה היהודית".

לכשרת קיבל אוסטר את המינוי בכתב. לחברי המועצה העירונית היהודית הראשונה מונו החברים היהודים של מועצת העירייה המעורבת והאחרונה של ירושלים: יצחק בן־צבי, חיים סלומון, אברהם אלמליח, שמואל עזן ודוד אבולעפיה.

מפקד הלוחמים הבלתי סדירים במחוז לוד, שייך חסן סלאמה, זימן עתונאים ערבים ביפו והכריז כי באזור כולו היזומה הצבאית היא בידי הערבים. אחרי חודש הוצא להורג המפקד הרברבן על־ידי אחד מפקודיו המיואשים.

5,000 לוחמים ערבים יורדים לארץ־ישראל

תוך כדי כך נמשך גיבוש היסודות של הריבונות היהודית: מועצת המדינה הזמנית הודיעה כי היא תמלא את מקום השלטון המתמוטט ודאגתה נתונה להקמת מיליציה ולטיפול בעניני מטבע, בריאות ואספקה. תחום פעילות אחר של המועצה היה בלימת נסיונות עריקה של בני־טובים יהודים אותם השתדלו הורים להבריח לחוץ־לארץ לבל יצטרכו להשתתף במלחמת העצמאות. הורה מראשון־לציון ששלח את בנו ללונדון, נקנס על־ידי בית־דין ציבורי ב־1000 לא״י ודירתו הוחרמה לצרכי בטחון. כן ניתנה להורים ארכה של ששה שבועות להחזיר את הבן לארץ, אחרת יוגדל הקנס ל־2000 לא״י והאב יפוטר ממקום עבודתו, ואילו מהבן יישללו לצמיתות זכויותיו האזרחיות במדינה היהודית.

למרות היחס המתנכר מצד הממשל, הגיעה לירושלים יחידת החלוץ של ועדת הביצוע מטעם האו״ם, להכין את העברת השלטון מידי הבריטים לממשלות של שתי המדינות שעמדו לקום בארץ־ישראל עם סיום המנדאט. בראש היחידה עמד ד״ר פאבלו אזקראטה, דיפלומאט ותיק של ספרד הרפובליקאית שעבד בתפקיד בכיר במזכירות האו״ם. ד״ר ואלטר איתן מהמחלקה המדינית של הסוכנות היהודית מונה קצין קישור עם היחידה. הבריטים העמידו לרשות הבאים דירה באזור מסוכן למעבר ליהודים, כך ששליחי האו״ם מצאו את עצמם מנותקים מכל מגע עם האוכלוסיה היהודית, בעוד שהערבים הורימו אותם.

מאז החלו המהומות בארץ־ישראל, אחרי ה־29 בנובמבר 1947, חדרו לארץ כ־5,000 איש מן הארצות השכנות. עשרים שוטרים בריטים ערקו לשורות הערבים. כיוון שפעולות הערבים לבשו צביון מובהק של מלחמת מצווה מוסלמית, מנאו ראשי העדות הלא־מוסלמיות ביפו לנבון להתארגן לשם מגע קבוע ביניהם לפעולות משותפות בשעת הצורך.

תיאום אופרטיבי בין ההגנה אצ״ל ולח״י

בסיפוק רב קיבל הישוב את החלטת מועצת המדינה הזמנית לאחד את כל הכוחות הלוחמים תוך המשך דחם ועדת מרות ישובית אחת כש־בשלב הראשון יקיימו ההגנה, אצ״ל ולח״י תיאום אופראטיבי. אולם עברו שבועות יקרים עד שהעסקה בוצעה הלכה למעשה.

הבריטים משליטים תוהו ובוהו

בעת שהישוב היה שקוע בהכנות למלחמה הגדולה, נערך משפטו של השוטר שוהארצברג מפתח־תקוה שהובא לדין בפני שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב מר מכס קנסר־רובין (כיום, קנת) על נסיון לרצוח את מפקדו, הקצין נתן קרמר. ההתנקשות היתה על רקע רומנטי: בין השוטר השהרזר והוסן לבין בתו הבלונדית והשברירית של המפקד — שעבדה כפקידה במשטרה — נרקמו קשרי אהבה להם התנגד הקצין קרמר בתוקף. יום אחד קרא מר קרמר למשרדו את השוטר, גער בו ואף הטיל בו — תוך התפרצות זעם — כיסא. שוהארצברג שחזר אותו יום מנסיעה מסוכנת לירושלים והיה נתון במתיחות רבה, איבד את עשתונותיו וירה במפקדו ארבעה כדורי אקדח. הוא נידון לשלוש שנות מאסר, הקצין הפצוע החלים ויש כ־פצעיו.

בהתלהבות קיבלו המונים ערבים את מפקד „חיל ההצלה" הערבי, פאוזי אל קאוקג׳י, שנכנס לארץ דרך גשר אלנבי. קאוקג׳י שנשלח לארץ־ישראל על־ידי החבר הערבי הקים את מטהו בכפר כתבה באזור שכם, שממנו ביצע את פעולות המרידה הפלשתינאית ב־1936.

בסוף מארס בוצעה השלישית בסדרת התנקשויות במרכזי הצבורים היהודים בירושלים: (קדמו לה ההתנקשות בבית העיתון „פלסטין פוסט" וברחוב בן־יהודה). לחצר המוסדות הלאומיים הוחדרה מכונית תופת שגרמה למותם של 12 ולפציעת 100.

אותו חודש נסתיימה הוצאת הכרך הראשון של האנציקלופדיה העברית בהוצאת „מסדה". כיום, 25 שנים אחר־כך, הגיעה האנציקלופדיה לאות „י" ואיתנה תקוות התומכים הראשונים שבמלאת 50 שנה למדינה יזכו נכדיהם לקבל את הכרך עם האות „ת".

בניגוד להתנגדויותיו של השייך חסן סלאמה הלך והחריף מצב רוחם של תושבי יפו. לא די בלבד שתל־אביב החזיקה מעמד, היא גם הנחיתה מהלומות קשות. נכבדים ועשירים שנהרו עדיין ביפו לא האמינו עוד שהערבים יוכלו לעמוד מול היהודים. כאשר יצאו הבריטים את הארץ, תיתמוטט [...] ההמונים מוקנן היסטורי למתיחות שאחזה בהם, על ידי תגבורת סירוק על כל קריאה „יהודי!", בקרעם לבגדים עוברי אורח שעליו אמר פרוזה אלמוני כי הוא יהודי.

מסקנתה הראשונה של יחידת ועדת הביצוע של האו״ם היתה כי „קלושים מאד הסיכויים להגשים את החלוקה בדרכי שלום".

מוסדות הישוב הכינו תכנית לאספקת דלק להסקה ולשימוש ביתי. בפתח המציאות שצמצמה בארץ־ישראל ניצב משטר צנע ופיקוח על מצרכים חיוניים. דובר על לחם אחיד ועל הרשות לאפות חלות מקמח לבן רק לשבת, וכן על מכירת המצרכים בקיצוב שווה לכל נפש.

באותם הימים עצרו אנשי אצ״ל בכיכר המושבות בתל־אביב את סגן מושל מחוז לוד מר לורנס שבא לתל־אביב במכוניתו, עליה התנוסס דגלון השלטון. הבחורים ביקשו מסגן המושל לפנות את המכונית ולמסור להם את המפתחות. „אין לנו אישית דבר נגדך, סאר. זאת רק פעולת החרמה של רכוש השלטון בו אנו לוחמים. מצטערים שעליך לחזור ליפו ברגליך", אמרו באדיבות למר לורנס. הוא ראה כיצד המכונית נעלמת ברחוב אלנבי הסואן, ונאלץ לעשות דרכו ליפו ברגל.

ונפעלו בתי־דין ציבוריים לספסרות. באשמים שלא הציגו את המחירים שקבעה עיריית תל־אביב, נקנסו ב־10 לא״י כל אחד; סוחר מכולת שמכר קורנפלאור ב־75 מא״י במקום 60 מא״י, נקנס ב־60 לא״י.

במעלה ביון וקרב מוחיות הותקפה ע״י ה„הגנה" ליד קרית־מוצקין שיירה גדולה של מכוניות שהובילו תחמושת ונשק לערביי חיפה. 19 מלווי השיירה נהרגו וחמש משאיות עם נשק, פוצצו. אחרי־כן נפלו בהרי־טוב בהרי יהודה שמונה לוחמים עברים שהגנו על שיירה שעשתה דרכה לירושלים.

בעוד ארץ־ישראל שוקעת באנארכיה, מצאה בארצות־הברית יותר ויותר אוזניים הדעה כי המצב בארץ הקדושה סומן סכנה לשלום העולם, ודבר הסימנים כי ממשלת ארה״ב חותרת להסתלק מתמיכתה בחלוקה תוך המריצה באמצעות האו״ם על ארץ־ישראל. כמנהיג ציוני אמריקה הרב אבא הלל סילבר ודוד בן־גוריון הגיבו על תמורה זאת, כמעט באופן זהה: היהודים יגשימו את החלטת האו״ם ויקימו את המדינה.

אותו זמן יעץ המדינאי הערבי הנוצרי פארס אל חורי, בציג סוריה באו״ם, ליהודים להסכים לקאנטוניזאציה של ארץ־ישראל או למדינה אחידה המושתתת על יסודות דמוקראטיים; עשרים שנה אחר־כך העלה את ההצעה על „מדינה אחידה" יאסר עראפאת, מנהיג הפתח. ברחובי הארץ צצו מחנות אימונים. לצבא העברי נהרו מגוייסים ומתנדבים.

כנופיה ערבית פועלת בסביבות ירושלים בנוכחות חיילים בריטיים

תוך כדי כך נמשכו החיים הרגילים, כאילו התנהלה המלחמה על קיום הישוב היהודי וריבונותו הרחק מגבולותיה של ארץ־ישראל: התיאטרון הסאטירי „לי־לה־לו" הציג באולם ישא חפץ תכנית „רק למבוגרים", „קאמרי" את „הספר מסביליה" במרתף של מוגרבי, „מטאטא" את „גרשון לביטובי" בבית העם, „הבימה" את „מעבר לגבול", ו„אוהל" את „שלמה המלך ושלמי הסנדלר" למפי גרונמן. הפסנתרן האורח יוליוס קטשן הופיע עם התזמורת הפילהרמונית.

רכישת מחנות הבריטים

מכס שומאכר שליח אליעזר קפלן לרכוש מהצבא הבריטי את מחנותיו לפני סיום המנדאט, הגיע במארס למסקנה כי מעטים הסיכויים שגבולות החלוקה ישארו הגבולות הסופיים של המדינה היהודית. התרשמותו ממהלך הקרבות עם הערבים היתה כי היהודים יכבשו שטחים נרחבים שנועדו למדינה הערבית. לכן החליט לקבוע עם הבריטים עקרונות בהתאם למצב המנדאטורי, המדיני והצבאי; אבל אנשי שיחו, הקצינים הבריטים גילו לו שקיבלו מלונדון הוראות לבטל את המשא־ומתן להעברת המחנות על בסיס תחומי הספר הלבן מ־1939. שומאכר הגיב על כך שלגבי היהודים קובעת רק תכנית החלוקה ורק במסגרתה יוחלו את הצעים לרכישת המחנות.

הבריטים לא הסכימו להצעותיו של שומאכר בגלל התנגדות מיניסטריון החוץ הבריטי, למרות שמיניסטריון המלחמה נטה לקבל אותו, כאשר הדיגו הבריטים — בהמשך פגישותיהם — כי המחנות תל־ליטווינסקי (כיום שטח בית־החולים שיבא), סרפנד (צריפין), עקרון, ירושלים ואלה שבבגיסה לחיפה לא יכללו בהסכם עם הסוכנות היהודית, היה ברור ליהודים שמפלה כאן ההגבלות מיניסטריון החוץ הבריטי שבגראה עדיין האמין כי הפינוי הבריטי לא יגיע לעולם לכלל מימוש.

בשלב הראשון לרכישת המחנות השתדל שומאכר לקבל את המחנים שבגבול שתי מדינות החלוקה, תוך הזישוב הצבאי שיהיה בכך כדי להבטיח את הגבול הפתוח. את רכישת המחנות שנמצאו באזור היהודי המאוכלס (פרדס חנה, כרכור ועוד) השאיר לשלב מאוחר יותר מתוך בטחון ששום גורם ערבי לא ירצה להסתכן ברכישה מתקן הנמצא בלב האזור היהודי.

במקביל למגעים שהתנהל עם שומאכר, ניהלו הבריטים שיחות עם נציגי הועד העליון הערבי שבשמו הופיע מוסה עלאמי. המחירים שנתבעו הבריטים בעד המחנות היו גדולים מאד. כאשר הסכימו למכור את סרפנד, דרשו 4.5 מיליונים לא״י, בעד המחנות בבגיסה לחיפה תבעו 3.75 מיליונים לא״י — ובעד מחנה עקרון — 700 אלף לא״י. שומאכר דחה תביעות אלה והמתין לשעת כושר. משנודע לו כי יהודים רכשו את מחנה הנופש של הצבא הבריטי בנתניה ב־18 אלף לא״י, ביקש מהנהלת הסוכנות היהודית להטיל על גורמים ציבוריים איסור לעסוק ברכישת מחנות צבא על דעת עצמם. לדעתו עלולה היתה רכישה פרטיזנית כזאת להעלות את המחירים, כאשר יתברר לבריטים כי יש קונים אחרים.

האתר הצבאי הראשון שנרכש מידי הבריטים היה מחנה ברמוד. היהודים שילמו בעדו 1,200 לא״י. המחנה הבא היה בית־ליד. אחריו נרכש מחנה עקרון.

„בעיית ארץ־ישראל תיפתר בחרב"

מפקד הכוחות הבלתי סדירים, עבדול קאדר חוסייני, אחיינו של המופתי הירושלמי לשעבר, שכיוון את מאמציו להשתלטות על הכביש ירושלים—השפלה כדי לאלץ את יהודי ירושלים להיכנע, הכריז בסוף מארס כי „אין לפתור את בעיית ארץ־ישראל בדיבורים, היהודים גילו לנו את איבתם ולא נוכל לסמוך עליהם. אנו רואים סכנה בעצם המצאותם בארץ הזאת. אפילו יקבלו את תנאינו, לא נוכל להאמין להם. תמיד רצו לפגוע בנו. בעיית ארץ־ישראל תיפתר רק בחרב. לכן תובעים אנו בתוקף כי כל היהודים, עד אחד, יעזבו את ארץ־ישראל ולא איכפת לנו לאן ילכו. בעולם הרחב יש די הרבה מקום ל־600 אלף יהודים". כעבור חודש לא היה גם עבדול קאדר חוסייני בחיים.

ד״ר חיים וייצמן התשוש והחולה שהה באותם השבועות בארצות־הברית, כדי לסייע בקשריו ובנסיונו למאבק המדיני של המשלחת הציונית באו״ם. בחדרו במלון האלדורף אסטוריה בניו־יורק ביקרו מדינאים מארצות שונות. באחד הימים בא אליו גם מיניסטר המושבות של בריטניה, ארתור קריך־ג׳ונס, שהיה הרוח החיה במאמצים לסכל את תכנית החלוקה. הבריטי פתח בהגנות: „ביתכם לנו חטאים רבים, כוונות הזהירות, נסיון לחבל בתכנית החלוקה, חוסר רצון לפנות את ארץ־ישראל". הגיבה על כך הגבירה וייצמן שנמצאה לצד בעלה: „אני רואה שאתם מתחרים בנו, היהודים, כי גם לנו מיחסים כוונות רעות. האם בדעתכם להמשיך בקו הנוכחי לגבי היהודים? הנכם מצהירים כי אתם בעד כוח בינלאומי, אבל הנכם מוכנים להרשות להכניס כוח זה לארץ שבועיים בלבד לפני שתפנו את הארץ. שלושה חדשים חלפו מאז הוחלט על חלוקת הארץ, ואתם לא נקפתם אצבע לסייע לביצוע. אתם אוסרים הכנסת נשק להגנת היהודים. אינכם מסוגלים להבטיח את שלום ועדת הביצוע של האו״ם".

קריך־ג׳ונס: „עלי לדאוג בראש וראשונה לאינטרסים של ששים מיליון בריטים. על שולחני נערמות ידיעות מדאיגות על ערעור עמדותינו בציילון, מאלאיה, סיני".

ורה וייצמן: „אנו מוכנים להחליף אותך בדאגותיך".

בסוף מארס היה גוש עציון בתוך המצור. שיירת אספקה שחזרה מן הגוש לירושלים נקלעה בנבי דניאל לקרב קשה עם ערבים בלתי־סדירים. אבל למרות בצונם על השיירה, התלו הערבים מפגים יותר ויותר כפרים באזור היהודי.

חודש מארס נפתח בהחלטת ממשלת בריטניה למנות את סר יו דאו (62), מפקידי הממשל הבכירים בהודו, לנציב בריטניה בארץ־ישראל אחרי הפינוי ב־15 במאי. יו בא לארץ לביקור חטוף לקראת סיום המנדאט, אולם הנציב לחזור מיד הביתה. הוא לא ייצג את האימפריה בארץ הקדושה אחרי שהורד בה מן התורן היוניון ג׳ק.

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה למדעי הרוח

החוג לספרות עברית | המכון לחקר הספרות ע״ש בנציון כ״ץ ז״ל | והחלוקה להסברה וליחסי ציבור

במסגרת סדרת אירועים

לציון שנת המאה להולדת ביאליק

ביום שלישי, 20.3.73, בשעה 20.00, באודיטוריום ע״ש פאסטליכט, בנין מכסיקו, קרית האוניברסיטה.

פרופ׳ עדי צמח — „נקמת דם ילד קטן"

מנחה: נסים קלדרון

הציבור מוזמן

לודביג מאיר בע״מ

בימ״ס ספרים

רח׳ שלומציון המלכה 4

ירושלים

טל. 222628 ת.ד. 1174

חלון השבוע

על:

ספרי אמנות

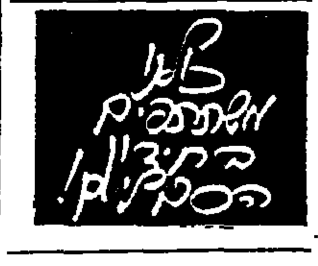

הוצאת מערכות — צבא הגנה לישראל

משרד הבטחון - ההוצאה לאור

הופיע

הגדודים העבריים

במלחמת העולם הראשונה

מאת יעקב עידם

תעודה אנושית מרתקת המחקר ההיסטורי באור ציונים המבוסס על חומר תעודות רב, שבחלקו הגדול רואה אור לראשונה.

המחיר 15.50 ל״י

להשיג: בחנויות ספרים, שקם ובית ההוצאה, רח׳ ב׳ 29 הקריה תל־אביב.

הפצה בחנויות ספרים „ספרים לעם", רח׳ יבנה 7, תל־אביב.

משרד הבטחון - ההוצאה לאור

ספרית-פועלים

ספרים חדשים

גרשון שקד

אמנות הסיפור של עגנון

עיון תבניתי מדוקדק — בלא לנתק אמנות ממשמעות — הוא נסיון להתקרב ככל האפשר ללב־ליבה של היצירה. אנו מבקשים לתפוש תפישה מקיפה ככל־האפשר אותה מהות שאנו נתפשים לה, ולהמחיש לעצמנו מה הבינונו, ממה נהנינו ובאלו דרכים הגיעה אלינו אותה משמעות כהנה.

ראובן בן־יוסף

הדרך חזרה

רומן ביכורים. רעננות וקסם שבסיפור אהבה והתרקמות על אדמת ניכר ומגיעה במסע הרפתקאות של גוף ונפש אל תופיה.

מיכל סנונית

שפתיים לעשות דבש

אסופת שירים שלישית של המשוררת, לאחר „ציפים בראשי ד־שירים ואוהבים". לירקה מעודנת, בקולה האישי, המיוחד, של מיכל.

דבורה בן־נר

קונצרט בגן

ציורים: אבי מרגלית

שירים לגיל הרך. נופי טבע המוכרים היטב לילד; עולם המשחקים, העולם הנמיון — בלשון ציורית ומרתקת את הקורא הממאזין הצעיר. ציורים עליזים מעטרים את הספר.

100 אמנים בישראל

שהלכו לעולמם בשנים 1908—1971

מבוא, האמנים בחייהם וביצירתם, סוף־דבר

מאת גבריאל טלפיר

בספר מפואר זה כ־150 הדפסים בשחור־לבן ב־108 לוחות, 10 הדפסים צבעוניים, 100 עמודים טכסט עברי ו־16 עמ׳ טכסט אנגלי. מיוצגים בו האמנים מכל הזרמים ומכל האסכולות בצירוף פרטים מאלפים על חייהם והערכות מקיפות על יצירתם. הספר מוסר חתך נאמן, של התנועה האמנותית בארץ, מהד התחלות הנגועות בעשור הרא־שון של המאה ועד שמת השבעים. המחיר סך —.60 ל״י.

בהכנה: אמנים ואמנות בישראל

שבעים שנות יצירה אמנותית בארץ

הוצאת „גזית" תל־אביב

הוצאת „קרית ספר" בע״מ ירושלים

רח׳ ארלוזורוב 15, ת. ד. 370, טלפון 521141, 60000, ירושלים

רח׳ אלנבי 66, טלפון 621954, תל־אביב

ספרים חדשים

כתבים

● חיים דוד רוזנשטיין (אבן־שושן)

אסופת מאמרים, רשומות ודברי ספרות של המורה והסופר שעשה כל חייו בגולת רוסיה, במינסק, אחד השרידים משומרי גחלת העברית ביהדות הסובייטית. פרקים מלאי עניין מן החיים היהודיים ולבטיהם בדור שעבר. תרומה היסטוריוגרפית וספרותית לחוקר תולדות ישראל, למחנך ולכל קורא.

312 עמ׳ ● המחיר: —.18 ל״י

אחריותו הפלילית של הלקוי בנפשו

● ד״ר יעקב בזק

חיבור מקיף על ליקויי הנפש לסוגיהם (נוירוזות, פסיכוזות, פסיכופתיה ופיגור שכלי). מהדורה שניה מורחבת ומעודכנת, בתוספת חידושים רבים שנתחדשו במחקר העיוני, בחקיקה ובפסיקה. כן באו בה במילואם החוקים והתקנות וששה עשר פסקי דין מנחים שניתנו בנושא זה ע״י בית המשפט העליון.

436 עמ׳ ● המחיר: —.22 ל״י

ילד וספר

● משה חלפן

מבחר מסות, מאמרים ופרקי חינוך, שעניינם: טיפוח קריאתו העצמית של התלמיד בבית הספר היסודי, החינוך לטעם הטוב וליחס הנכון לספר ולספרות, הקריאה המונחית בבית הספר. החינוך הלשוני של התלמיד, דרכים לקידום ההבעה שבעל־פה ושבכתב. ספר עזר והדרכה למחנך, למורה הלשון, לספרן ולכל אב ואם בישראל.

276 עמ׳ ● המחיר: —.12 ל״י

המהדורה הראשונה אזלה תוך יומיים!

מהדורה שניה תופיע בשבוע הבא

התמסרות

21 מכתבים לפנחס שדה

מאת חבצלת

בצלאל צ׳יריקובר — מוציא לאור, בע״מ

המחיר: 9 ל״י

הפצה ראשית: סוכנות א. ערמוני

עכשיו

ספרות·אמנות·ביקורת

ת.ד. 3421, ת״א ● ת.ד. 505, ירושלים

זה עתה הופיעו שני קבצי־שירה חדשים בהוצאת „עכשיו":

„לבשת שבורה" מאת שולמית אפפל

„זה היה יופי" מאת אריה זקס

ההפצה בחנויות־הספרים (ואצל המו״ל)

מועצת החלב בשיתוף עם

המכון הממשלתי להכשרה טכנית

פותחה

מסלול הכשרת סכנאי חלב

נותרו מספר מקומות פנויים והמעוניינים יפנו מיד למר שמואל בר־אור, מזכירות בי״ס מקוה ישראל,

טלפון: 849974—842050

משרד החנוך והתרבות

מענקי לימוד ומחקר של ממשלת בלגיה

1973/74

ממשלת בלגיה מודיעה על מענקי לימוד והתמחות לאזרחים ישראליים שיש להם לפחות תואר ראשון לשנה האקדמית 1973/74. מענקי לימוד ההתמחות: שמונה מענקים לבעלי תואר אוניברסיטאי ראשון (לפחות) או לבוגרי אקדמיות לאמנויות.

משך המענק: שנה אקדמית אחת.

גובה המענק: —7,600 פרנקים בלגיים לחודש, —8,000 לבעלי תואר שני, —9,000 לבעלי תואר שלישי

שטחי הלימוד: חינוך אמנויות; מדעים, פיסיקה ומתימטיקה, כימיה, ביולוגיה, זואולוגיה; בוטניקה, גיאולוגיה; מדעי ההנדסה; רפואה, רפואה וטרינרית, רוקחות; אגרונומיה; מדעי הכלכלה; פילולוגיה; היסטוריה.

על המועמד לדעת צרפתית או פלמית; גילו לא יעלה על 35.

אין המענקים כוללים דמי נסיעה.

על המעוניינים לפנות למנהל קשרי חוץ, משרד החנוך והתרבות, רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים, לא יאוחר מ־27 במארס 1973. לפניה יש לצרף: תולדות חיים; תעודות; פירוט תכנית ההשתלמות, כתובה בלועזית — רצוי בצרפתית, שתי המלצות, לפחות אחת מפרופסור או ממעסיק; נוסחים על ידיעת שפות זרות.

למד באוירה בריאה

בית ספר תיכון אזורי חקלאי ויצו עפולה

טל. 065-23027

[...]מת בהופשת הפסח:

לכתות ז׳—ט׳ חטיבת ביניים, בתנאי פנימיה

לכתות י׳—י״א תיכוניות, בתנאי פנימיה

[...]ת בגרות:

ביולוגית, חברתית, חקלאית

מכנולוגית לבנים

מקצועית לבנות

התלמידים לומדים יחד עם ילדי המושבים באזור. שכר לימוד ושכר פנימיה מדורגים.

פרטים במקום בשעות לפני הצהרים.

[...]רשמה יש להביא תעודת שליש ב׳ + 40 ל״י דמי הרשמה.

משרד העבודה

המרכז לעדכון טכנולוגי

בשתוף

הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל,

ובית הספר להנדסאים

מודיע על

[פ]תיחת הקורסים הבאים במסגרת המגמה למכונות:

[...]	מועד פתיחה	דמי לימוד	המרצה
[...]ויה וטפול שטח	9.4.73	—.20 ל״י	פרופ׳ יהלום
[...]י מתכות	2.5.73	—.35 ל״י	פרופ׳ יהלום
[...]בוד הפלסטי של מתכות בחום			
[...]יטת החישול בטבעים	14.5.73	—.20 ל״י	מר ב. שנימן
[...] היהלום ועבוד מתכות	יוני 73	—.10 ל״י	פרופ׳ ירניצקי
[...]ולוגיה של האבן	יוני 73	—.20 ל״י	מר שחמון

[...]ות:

הלימודים יתקיימו בקרית הטכניון אחת לשבוע בשעות אחה״צ, מ־17.30. ההרשמה מיד.

לשם קבלת פרטים ו/או הרשמה, נא לפנות בכתב לביה״ס להנדסאים, ת.ד. 4459 מיקוד 31040 חיפה או טלפונית 233653.

לחיים!

מה?

עבור עישון מקטרת?

בודאי. אבל הטבק שלנו הוא שונה,
הוא מושרה בוויסקי קנטקי המשובח
המוסיף טעם עדין.
תוצאה,
השוודים גילו סוד זה,
ומעתה הובא לישראל ע״י יצרני
„מקטרות שלום".
אם אתה מחפש משהו מיוחד,
נסה לעשן טבק
„בורקום ריף"
הטבק השוודי עם הוויסקי.

המקרא בעולם בע״מ

(ע״י אחיאסף — ברונפמן, תל־אביב)

אנציקלופדיה של המקרא וימי בית שני

בעריכת ג. קורנפלד — וב״צ לוריא

האנציקלופדיה מקיפה את עם ישראל ותרבותו מתקופת האבות ועד לדור שלאחר מרד בר־כוכבא. ספר עזר למורים ולתלמידים ולכל קורא משכיל. למעלה מ־1000 עמודות בפורמט גדול, כ־800 תצלומים ומפות.

מחיר הספר בעברית —.42 ל״י

הספר הופיע בשפות אנגלית, גרמנית, ספרדית, איטלקית והולנדית.

להשיג: בחנויות ספרים מובחרות, או על ידי משלוח המחאה לאחיאסף בע״מ, תל־אביב, ת.ד. 4810, סוכנות ברונפמן בע״מ, תל־אביב, ת.ד. 1109, והאנציקלופדיה תישלח על ידי הדואר למזמין.

ד"ר אדיר כהן

פגישה מחודשת עם שירת גבריאל פרייל

הופעת אסופת שיריו החדשה של גבריאל פרייל* הוא מאורע חשוב בשירתנו והזדמנות לחזור ולעיין בכלול יצירתו. כדפדף אני בספר, הפותח בשיריו האחרונים, עובר עם המשורר מתקופה לתקופה ומגיע אל ראשיתו של פרייל כמשורר. אגב קריאה אינני יכול שלא לשמוע את קולו של המשורר מתנגן באזני, ולעצור מראות ותמונות ממפגשינו הרבים בניו־יורק. המבקר שבי נדחה וצירה והגיון המנתח מפנה מקומו לרגשות ולזכרונות. כבר ציינתי במקום אחר, כי המבקש להכיר משורר בכל רמ"ח אבריו, הרוצה לפגוש אדם שכולו שיר, יילך אצל גבריאל פרייל, החי ויוצר בניו־יורק. דומני כי מעטים הסופרים כפרייל, שכל הווייתם היא הוויית ספרות, וכל עולמם נפתח אל הגליל הצבע, אל המראה והתגיע. בטיולי עמו בחוצות ניו־יורק הפך הכרך הסואן במטה־קסמו לפואימה צנועה רוויה זכרי מאורעות היסטוריים ושזורה מראות וגוונים. הוא פותח לפני עיר של בתים עתיקים נושמים היסטוריה, רחובות שהם פרקי חיים ותרססים, עיר אינטימית, שכל ישותו ארוגה בה: „חוף האיסט ריוור. רגל של מנהטן האי. / שמים מעננים פקעת עשן של בית־חרושת, / שמים כבדים, נושאי רמזים לעצמם / ר' החתם — איש אכול דומי כבר יותר / מבנן פסיפותיו בקסימת אגדה" („חוף האיסט ריוור" עמ' 195).

פרייל קוטף אגדות בהתגלמות של ניו־יורק הוא אף צף של שקט הגישא בזרם של עיר שכל־כולה מירוץ עוצר־נשימה. אם התמונה של העיר היא הריצה המטורפת, סימנו של פרייל השהייה המהורהרת, העמידה בתוך הזמן המתרחבת אל נופי־התוך ונופי־הנפש גם יחד. זוכר אני את פגישתי הראשונה עמו בניו־יורק, במסעדה קטנה ליד הכיכר הגדולה והשער המפורסם של הגריניץ' וילג'. היום היה יום סתווי עכור, נוסך עוגמה, ואני פרצתי מן ההמולה וההבל והום של אוניברסיטה ניו־יורק שבלב הווילג' אל הרחוב הקודר, שאינו מסביר פנים, והנה כנגדי גבריאל פרייל, צועד מעדנות בבשם הקל, מיגבעתו לראשו של ה„ניו־יורק טיימס" הנצחי בידו. בהילוכו ניכר שהרחוב כולו שלו, שהעת כולה בידיו והמודרניות ניכרות רק בשינוי העיתון היומי שבידו. אני כמו תתכתי בהלוכי את הרחוב שלא היה שלי. הוא היה חלק ממנו, בהדך אך שייך. ואכן שייך פרייל להוויה האמריקאית ונופיה של ארצות־הברית היו לו לנופי־נפש ולמאגר עשיר של דימויים וציורים. מרובים הם שירי ניו־יורק שלו המדרבבים את השכונות השונות. עמו צועדים אנו על חוף האיסט־ריוור, מטיילים על ההדסון, נושמים את אווירה המבהיק של הרכבת התחתית, סופגים חוויית אמן בגריניץ' וילג' המבלים שבת בהדל־אמסטרדם. חיבה מיוחדת לו לנופים היהודיים בעיר, המעלים אותו אל ימי ילדותו.

יותר מתבויי המשוררים העבריים שחיו ויצרו בארה"ב נקלט פרייל בנוף האמריקאי וכלל לא ניכר בשירתו המאבק שניכר בשירת רבים להיהפך חלק מן הנוף וההווייה של ארץ זו. להיפך, דומה כי ממש צמח הוא מנופים אלה ומכלול האסוציאציות שלו לקוח ברובו מן ההיסטוריה והחיים בעולם החדש.

תרבות וספרות

מקסים הוא אותנו ב„מצויורי מיוף" שלו, שבהם חשים אנו בהווייה־הנוף כחוויה נפשית וטופנית ממשית. אך פרייל איננו שר רק על הנוף האמריקאי, אלא אף דמויות הספרות וההיסטוריה האמריקאית מאכלסות את שיריו. שר הוא לוולט ויטמן, מציב יד לנופיו של א.א. רובינסון, מחייה את דמותו של וואשינגטון אירווינג ונפגש מפגש רוחני עם יוצרים אמריקניים רבים.

פרייל הוא אף צייר של תקופות השנה. רגיש הוא מאוד לתמורות הגוונים השונים באביב, בקיץ, בסתיו ובחורף, גנים המשפיעים אף על הלך־רוחו של האדם. כך מתגלם הוא בגני האביב הפורחים הדומה כאילו מסדרון החורף הארוך המבדיל בין הסתיו לאביב לא חצה מעולם גנים אלה, אך דווקא בין פרחי האביב, בתוך החיים המתעודים, חש הוא בשעה האוולת, בכליון האורב.

בציירו את נופיו, טובל פרייל את מכחולו לסירוגין בצבעי הטבע ובצבעי ליבו של האדם. אל צבעי ההורה של תבערת הניצבים התמה, אל הצהוב הלוהט של הגן העולה בלהבת הצהריים, אל הירוק של העצים השולחים את עליהם הירוקים כ„המכה ירוקה", אל האפור של החורף הארגמן של השקיעה מצרף הוא גוונים אחרים של נפש — גוונים דהים־אדישים של אכזבה, גוני אכזבה כבונה כגוני „פריחה פתאומית של עצי שקדים", גוני שחור של כאב וגוני עשן של הכרזות. פרייל הוא משורר של הצבעים. אין כמעט שיר שלו שאין בו משור של גוונים ואין שיר שאין בו ציוריות תוך הרמזות של המוזות־פנים. „בשתייתי אראה פתע בכוס בבואת ברוש ועלה ודגנוך / תחת שמים הצצים גוטפים שמש זהה, וצצים הרודים את־יירה / אלמוות הדרפה בצד הדרך קשובות חולמות זהב חסם־עמים / ותרדמה במטוושל עלה תחת, רוגמה לסוס מתמרד / דמה, זה אגוד מכפרי הבדבדים ללבי החיים בקיצי"... („הנוף לשיח לושה", עמ' 101).

אם נתבונן בציור שלמעלה בשיר „ברוש העלה וה„דגנוך" נגלה תכונה מעניינת נוספת בשירתו של פרייל — את דימויו, את המטאפורות שלו האימפרסים שבהם הוא משתמש, הוא יוצר לא רק ממירקם נופי־טבע אלא אף מנופי־אמנות. האמנות לגביו כמוה כחיים ומה פלא אם בשירתו נגלה את להטו של ואן־גוך ואת צעבו של מר־צאדם, את אהרית הסופיה השקספירית ואת היורון פניו של אדגאר אלן פו.

אף־על־פי שפרייל שר על נופים רבים ועל עונות שנה רבות — הרי תחושת הבדידות היא השלטת ביצירתו. התחושה זו ממלאה אף את שירי האביב, כי על אף רצונו אין הוא יכול לשיר שירה חופשית ומשוחררת, שירה מלאה תקוות־חיים. המחשבה והזכרונות מעיקים על שירתו החיים ממלאים אותה צליל עצוב. לעתים קרובות נגלה, כי הוא נמשך אל שדות ילדותו, אל הבית שמעבר לאוקיאנוס, אל דמות הילד שהוא עכשו תמונה בלבד. מראות הסתיו באמריקה נושאים אותו אל „חורשות ליטא שלעבר הלבנות־צפות תוך עצי חורף עתיק / מטרות עלים וכדר שלגים העוגנות בי תורוקבה / עד פתע אגלה זקן שרבה בין קמט לקמט: / אולם גם אני עוד האיר אם צעירה / את שדות ילדותי" („ששת חצי סתו" עמ' 104).

דמות האם היא דמות מרכזית בשירתו של פרייל. מקובץ שיריו הראשון, „נוף שמש וכפור", ועד שיריו המאוחרים קשור המשורר קשרים עמוקים לדמות זו אשר ידה „יד אם, מראשית עד אחרית לה־קות עורבים ונרית, / ציפורים מבשרות־טוב תפריחי" („שלושה שירים על אמי" עמ' 233).

פרייל אף חוזה על גורל המשורר העברי באמריקה, אשר „שמי בירות מכבידים בגופם־פלדה" על ראשו. בשירו „מפייטן עברי באמריקה" רואה הוא את המשורר העברי בשבויי־הרגע, הפוסע שמוס רפיון בשלגים זרים והוהה אם אותה תקווה גושנה שליה שר אימבר, תקווה לשיבה לארץ־ישראל, כבר רחוק ניגונה. אין הוא נותן תשובות. הוא רק מעלה את השאלה בכל חומרה ומהרהר על פלא השירה העברית בשדות השלג הנכריים — „והאי בזכרלית־עתיד עשנה. ותהבור עמם תשובה. / בינתיים, רק שבויי רגע מר אנחנו, — והוא / כציפור פלאית בשירנו עוד רך" („מפייטן עברי באמריקה" עמ' 119).

את ההווייה השירית רואה פרייל כערגה וכייאוש גם יחד ואה המשורר מוחה הוא כמבקש לשבור את „סכין הבעתה הגדולה". את גורלו כמשורר רואה הוא כגורל יונה הנביא, שביקש להימלט מקתו המועת. אף הוא מבקש לברוח, אך איננו יכול להיות בלעדי שירו, כי בלעדיו חש הוא עצמו ללא מהות. אף אחרי ההתפרצות השירית, כדעוך הלהט של הכתיבה, באה האכזבה והייאוש, באה התולשה וההכרה המרה — „עד יתחוור לך לאחר — צהריים הד, / שהשירים אינם אלא / חצים סוטים שלוחים / תוך לב עיר־נצח מדומה; / האונה אינך אלא ציור שעיף" („הצייר העייף" עמ' 84). אך על אף שעות הרפיון, שבהן אף מפלט זה של השיר נראה מפלט שוא, נעשה ברור לך לפרייל „שהשיר הוא האדמה היציבה האר־את, / הוא התפילה מחודשת צבעית כמעיני" („מירושו של שירי" עמ' 25).

בכמה משיריו מעלה פרייל את דמותם של משוררים עברים וזרים אשר השפיעו על יצירתו ואשר אליהם הוא חש קירבה מרובה. כך מדבר הוא על השפעותיהם של מיכ"ל בן ליטא וקיטס בן אנגליה, אשר „שורשי שניהם נבנסו בי, הזקו עלי / בפתח כל אביב, בפתח כל סתיו" („משוררים בשערי" בקובץ „מסת ערבי" עמ' 8, שיר זה לא נכנס לאסופת שיריו החדשה). הוא שר על הזולל שצבה מעצו של ביאליק אל גדרו שלו המודיר למעט את הייאוש ואת הספק, את התוגה וקדרות הליל. ומצד שני מעריץ הוא את יצירתו של וולט ויטמן, אשר השפיעה על כתיבתו והוא מקדיש לו כמה משיריו. „בינו לביני מבדיל רק הזמן הסר־הוכרת, / אך הוא גם אינו כיד קפוצה, / אינו קו או קמבן ושביר, / כי גדע להפעים זמקו של זמן סתמי / לערוך משהתגר על ארץ חג בשמשי" („בשמים חג", עמ' 130). אמנם נוכל לגלות ביצירתו של פרייל מימוג של השפעות, שהסבו לזולק אורבנטי ממנה, אולם ביסודה היא מקורית, מפכה במקצב לבו של המשורר, מודרנית מאוד בבבעה, עשירה בציוריה, וברגש הגלום בשורותיה המרוכזות מאוד, הגבישיות. במרבית שיריו ניצב הוא לפנינו כ„משורר בבבורות רפיונו ידד אל הים / ויש־בר על צוק מרוד הרם / את סכין הבעתה הגדולה, הסופית". („משורר וימיר" עמ' 82).

במבואו לאסופת שיריו כותב פרייל „נדמה לי שאסופת שירים מסוג זה כמו אומרת פרידה, העברת קו בסוטו של חשבון" הוא כמלל „הלואי שישתמר בה משהו ממפגשה טובה ראשונה". הסיפא של דבריו נתקיימה, ואכן חשים אנו בפגישה המחודשת עם שירתו אותה מידה של התרוממות־נפש חוויה־אמנותית בפגישה הראשונה; יותר מזאת — דומה כאילו ברגע יותר ובמתנו יותר לשירתו שאת בנבונתי אורה הראשונים לא הישבנו לקלוט. פרייל הצעיר הקדים את שירותו, ובעיקר את השירה העברית בארה"ב, בבר־בני החדש, הגבישי, הנקי מכל קשטבויות מליצית, מאתוס רטורי דיקלומית מצוות משוררים מלומדה. אף הביקורת העברית של אותן שנים לא היתה מוכנה להתמודד עם ה„מוסיקה" החדשה שלו, עם דרכי השיר החדשות ושירתו של פרייל לא זכתה להערה הראויה. בשנים האחרונות „נתגלתה" יצירתו והביקורת הצעירה אימצה אותה ושבה לעיין בה. ואכן, ראויה היא שירת פרייל לבחינה חדשה ומעמיקה וחשוב עד מאוד לצרף לבחינה זאת את קובץ שיריו האידיים „לידער", שיצא לאור בניו־יורק ב־1966, וההא כמעט בלתי־ידוע, אף שהוא מוסיף נדבך חשוב להכרת עולמו היצירתי של פרייל. האשר לרישא של דבריו בדבר „פרידה והעברת קו בסופו של חשבון", הרי זה רק בסופו של סיכום־ביניים ויוכיח ה„לקט המאוחר" שבראש האסופה, כי רב כוחו של שיריו החדשים „רק שיריו כמו נשארו / קצת גאים משהיו, / העמיק הכחול שבהם".

* גבריאל פרייל: „מתוך זמן ונוף". הוצאת מוסד ביאליק תשל"ב.

מנחה כרמל

עם ישראל ומאבקיו

בפאריס קיימות הוצאות אחדות, שהתמחו בפרסום חוברות היסטוריות מצוירות. חוברות אלו מופיעות זה שנים רבות וזכו להצלחה ניכרת. אחת ההוצאות הללו („ראי ההיסטוריה") החלה לפני זמן קצר בפרסום סדרה היסטורית, שהוצאתה תימשך שנים מספר, על „מאבקי ישראל". במקום החוברת החודשית רבת־הכמות, החליטה ההוצאה לפרסם חוברות שבועיות, בנות 26 עמודים כל אחת, בפורמט אלבומי.

מכתב מפאריס

העריכה נמסרה לסופר היהודי יוסף קסל, שלפני שנים מספר נבחר כחבר האקדמיה הצרפתית. בחוברת שפתחה את הסידרה מתפרסם מבוא מפרי־עטו ובו הוא מסביר מדוע החליט להקדיש את המאמר הראשון לגיטו וארשה. לדעתו, מאורע זה יש בו כדי להסביר את המאורעות שהתרחשו בחיי העם היהודי לאורך: „היכן ומתי בהיסטוריה של העולם, אפשר היה לראות חצי מליון בני־אדם מסוגרים בתוך שטח צר, מאחורי חומה מאיימת, כמעט בלי תנועה, בלי חימום, בלי תרופות, טרף לרעב, לקור, לטיפוס ולמחלות אחרות, טרף גם למומחי־העינויים, לסאדיסטים למיניהם? כך נאלצה האוכלוסיה היהודית בוארשה לחיות במשך 4 שנים, זאת אומרת לגווע לאט־לאט. הנה, מעמקי המרתפים, מן הרעב והקור, הופיעו אנשים ונשים שהכריזו כי הם מסרבים להיכנע למוות זה... משום כך בחרנו בסיפור גיטו וארשה, כהקדמה להיסטוריה של ישראל".

בחוברת הראשונה נכללו מאמרים של גיברי הלמר על וארשה ויהודיה תחת שלטון הכיבוש הנאצי, של מיכאל בר־זוהר על תחילתה של ההתיישבות הציונית (עם תמונות של הרצל, ויצמן, בן־גוריון, שרת וכו') ומאמר על חלקם של הגדודים העבריים בעצירת צבאות רומל שהתקדמו לעבר תעלת סואץ.

החוברת השנייה נפתחה גם היא במאמר על גיטו וארשה, וכן פורסמו בה מאמר על המופתי הירושלמי וקשריו עם הרייך השלישי, ושני מאמרים של העיתונאי היהודי ז'אק דרוגי, שזכה באחרונה לפרסום גדול עם הופעת ספרו „אכסודוס" (שתורגם גם לעברית). הפעם כתב על שתי אניות מעפילים אחרות — „פטריה" ו„סטרומה", שכל 769 נוסעיה טבעו, חוץ מאחד.

החוברת השלישית כוללת מאמרים על חנה סנש, על מבצע הבריחה של 20 מאנשי לח"י ממצודת־המעצר בלטרון, זכרונות ממחנות־ריכוז נאצי, ועוד.

החומר ניתן שלא לפי הסדר הכרונולוגי והמאמרים עומדים כל אחד בפני עצמו. החוברות מוצאות לאור בצורה גראפית מהודרת, על נייר משובח ובלוויית תמונות צבעוניות רבות, רישומים, מפות וכו'. ההוצאה היא הוצאת „ז'יל טאלאנדייה", אשר, כאמור לעיל, מתמחה זה שנים רבות בהוצאה לאור של חוברות היסטוריות. יחד עם הסדרה „מאבקי ישראל" היא מוציאה סדרה נוספת בשם „שנות הארבעים", ובה מאמרים ותמונות על החיים בצרפת בשנות הכיבוש הנאצי. סדרה זו קודמה לסדרה על יהדות וזכתה להצלחה מרובה.

„שיח לוחמים" — בצרפתית

הספר „שיח לוחמים" זכה לפרסום בחו"ל עוד לפני שתורגם ללועזית. כיום כבר תורגם הספר ללשונות אחדות, ולפני חודשים מספר הופיע גם בצרפתית, בשם „היום השביעי". על הכריכה — הצילום המפורסם ביותר ממלחמת ששת הימים: שלושה חיילים העומדים לפני הכותל, שניים מבוגרים האחד צעיר.

משום־מה סברה ההוצאה הצרפתית שהמהדורה העברית ארוכה מדי ועל־כן היא העדיפה ללכת בדרכן של הוצאות מסוימות בארה"ב ולהוציא את הספר בצורה „מתומצתת". גם בצרפת כבר השתרש מנהג זה, ולמען האמת — אנשים רבים מעריכים את העובדה שמקילים עליהם קריאת ספר: זמנם מועט, והם רוצים לדעת את העיקר, ובכך הם מסתפקים.

אין ביכולתנו לומר בכמה בדיוק קוצר „שיח לוחמים", אולם נוכל לציין, שהספר בצרפתית הנו דק לספר של — כבמטה־קסמים פרח ונעלם כל „המשקל האנושי" שלו. וזו בוודאי הסיבה לכך שהופעת הספר לא עוררה כל הד בצרפת. לא ראינו שום מאמר ביקורת עליו, ובוודאי שלא שמענו שיחה ברדיו או בטלוויזיה. ומה שמפליא עוד יותר: אפילו במודעות רגילות, שההוצאות נוהגות לפרסם על הספרים שהן מוציאות והמיועדים לקהל הרחב — לא נתקלנו. „שיח לוחמים" הפך, בצרפת, ל„ספר מתורגם" כמעט.

קולט

מאה שנים להולדת קולט

ב־28 בחודש ינואר 1873 נולדה בכפר קטן בחבל בורגון האשה שעתידה היתה להיעשות הסופרת הצרפתיה המפורסמת ביותר הראשונה של המאה העשרים. לרגל תאריך זה הקדישו לה כל אמצעי־התקשורת מאמרי הערכה ושידורים על אישיותה ועל יצירתה. פרסומה הרב בצרפת לא בא לה רק בזכות ספריה — לפני שנעשתה סופרת, כבר התפרסמה כשחקנית, כרקדנית וגם כעיתונאית.

בהיותה בת פחות מ־20 עזבה את כפרה והשתקעה בפאריס. בזכות בעלה הראשון נפתחו לפניה „חוגי הבוהימה" של הבירה, ומייד חשה עצמה בהם כדג במים. בספרים שהוקדשו לה אפשר לראות תמונות מן הקאריירה האמנותית שלה באותה תקופה. גם היא עצמה כתבה ספר זכרונות („הנודדת") ותיארה את מסעותיה כאמנית על פני צרפת.

בשנת 1912 התגרשה ונישאה לעיתונאי אנרי דה־ז'ובנאל. הפעם החליטה ללכת בדרכו של בעלה והצלחה האירה לה פנים: בעתונים שונים בפאריס מתפרסמים מאמריה הפובליציסטיים והביקורת התיאטרון מפרי־עטה.

בתקופה שלאחר מלחמת־העולם הראשונה מתחילים להופיע הספרים שהעניקו לה את מעמדה בספרות והביאו לבחירתה לאקדמיה „גונקור" — דבר נדיר ביותר לגבי אשה: „שרי" ב־1920, „החיטה שהפכה לעשב" ב־1923, „סידו" ב־1929, וכו', חלק מספריה הומחזו והוצגו על הבימה.

באותן השנים נישא שמה על כל שפתיים, בעיקר העריצו אותה הנשים, כי ברומאנים שלה ידעה לתת ביטוי לנפש האשה. על הרומאנים המוקדשים ליחסים שבין אנשים בעלי אופי שונה ומנוגד, על התאוות האהבות והתקוות המתרוצצות בהם, התחנכו דורות של נשים צעירות.

בשנת 1935 התחתנה קולט בפעם השלישית והאחרונה, ועם בעלה זה, מוריס גודקה, חיתה עד סוף ימיה. לאחר מותה, ב־1954, הוצב ארונה בגינה גדולה, בקרבת מקום־מגוריה, ואלפים מתושבי פאריס באו לחלוק לה כבוד אחרון. אולם הכנסייה סירבה לטפל בטקס קבורתה, כי בכתביה הביעה פעמים רבות זלזול בטקסים דתיים ואת דעתה לא שינתה גם בשנות זקנתה.

למרות שקרוב ל־20 שנה חלפו מאז מותה, לא נתמעטה בצרפת הפופולאריות של קולט וספריה נקראים הרבה עד היום.

הוצאה מחודשת של כתבי ליאון בלום

בשנת 1972 היתה שנת המאה להולדת ליאון בלום, ואחת ההוצאות החשובות בפאריס, „אלבין־מישל", הודיעה על תכניתה להוציא לאור, לרגל יובל זה, את כל הכתבים הפוליטיים, המכתבים, המאמרים, הכרוזים והנאומים של המדינאי היהודי־הצרפתי הנודע. הוא אמנם נפטר לפני כ־30 שנה, בעצם ימי מלחמת־העולם השנייה, אולם בשל השיפורים הגדולים שהנהיגה ממשלתו בתנאי־חייהם של העובדים, שמהם הם נהנים עד היום, שמו עדיין מוזכר לעתים קרובות בפי העם, ובעיקר מדברים עליו בהערצה הקשישים, הזוכרים עדיין כיצד היו השכבות העניות לפני ממשלת ליאון בלום.

עד עתה כבר יצאו לאור 7 כרכים, בסדר כרונולוגי, מ־1914, שנת הירצחו של ז'אן ז'ורס שהיתה גם שנת היכנסו של ליאון בלום לפארלאמנט ותחילת דרכו בחיים המדיניים של אירופה, ועד 1934. הכרך הבא יקיף תקופה של 7 שנים נוספות, וההוצאה מבטיחה שלפני תום השנה, יסתיים מפעל גדול זה.

סדרת־הספרים הזאת היא אמנם „מפעל־יוקרה", המזכה את ההוצאה בשבחים רבים בעתונות וברדיו, אולם קשה להניח שדברים פוליטיים, שנכתבו או נאמרו לפני עשרות שנים יזכו עכשיו בקהל־קוראים גדול.

אולם להוצאה המחודשת של כתבי בלום יש גם צד פוליטי־אקטואלי: בחודש מארס הנוכחי בצרפת הבחירות לפארלמנט, בחזית המאוחדת, על השלטון במדינה, כפי שהיה הדבר בשנת 1936, שנת נצחונה של „החזית העממית". טוב הרצוי, איפוא, לשמאל הצרפתי, שהבריות יראו עכשיו את שמו של ליאון בלום במודעות בעתונים ובחלונות־הראווה של בתי־המסחר לספרים כי גם אם אינם רוכשים את הספר, השם ליאון בלום אומר להם הרבה.

ישראל הר

יום עצוב יום קדוש ומענה לשון

א

בשלושה עשר בירה שאין לו מזל
אשה בתעניתה
בעיר חכמים שמחתה קראו צעקה
אשה בדמה אשה בדמה
בערבים
קראו את שמע
(ואני ילד ותרתי) בלילה
בשלושה עשר בירה שאין לו מזל
היתה אורה ליהודים ולילדים שמחה
שמחה עד

ב

בשלושה עשר שלושה עשר בירה המבול
כרוכית איים באוניים
שוב קוראים את שמע ואמרו
צדוק בת יה
לאה
בלי מעיל יחפה על הארץ
תישן באדמת עיר
ששון תבל

ג

המלאה כסויה
בדמי ימיה
בשלושה עשר שלושה עשר בירה מר בכי
יום עצוב יום קדוש

יום עצוב יום קדוש הלילה
בין שני מלות לרגליך במתנת ימי אני
צופה

יעקב שביט

הקוייקר שנעשה רב ספרדי

כתב־העת The Pennsylvania Magazine of History and Biography אינו מגיע ארצה בצורה סדירה. לפני זמן לא רב הגיע לידי תדפיס מחוברת אפריל 1971 שלו, ונדמה לי שכדאי לספר בקצרה על תוכנו של המאמר, שאולי לא הגיע גם לידיעתם של אותם המעטים, העשויים למצוא בו עניין.

*

באותה חוברת כתב פרנק פוקס על וורדר קרסון, שאמור היה להיות הקונסול האמריקאי הראשון בירושלים. תוקף מינויו היה כחודש ימים ובטל כשהיה קרסון בדרכו באוקיינוס האטלאנטי. ביטול המינוי הרשמי לא מנע אותו מלהמשיך בדרכו לירושלים ולשהות בה — שהות ראשונה — ארבע שנים. משפחתו היתה משפחה הוגנוטית, שהגיעה לפנסילבניה ב־1657. וורדר קרסון נולד ב־1798 והיה בעל חווה משגשגת. כעבור זמן שקע בתאולוגיה ובמיסטיציזם — התגובה הדראמטית־הדתית להשכלה ולתמורות התעשייתיות — ושילב את עיסוקו זה בכתיבה על זכויות־היהוד והגנה על זכויות העניים. קרסון התרשם מרוברט אוואן ומן הנסיון הכושל שלו בניו־הרמוני, אף שאוואן היה, כידוע, ראציונאליסט ואנטי־קלריקאל. קרסון היה אולי הראשון, שניסה לממש רעיונות של אוואן בארץ־ישראל.

התודעה המיסטית של קרסון השתלבה בראייה אפוקאליפטית של המאורעות המדיניים ואלה קירבו אותו אל הרומאנטיקה הציונית. הוא הושפע מאנשים כמו איזק לסר (Lesser) שהיה רב בקהילה ישראל ב־1839, ומרדכי נוח, בעל התכנית של מדינת „אררט". היה לאחד מבני אותו שבט פרוטסטאנטי לא קטן, משני עברי האוקיינוס, שראה ב„שיבת ציון" ראשיתה של אחרית־הימים. מושפע מן הרעיון המשיחי־ה„ציוני" נסע קרסון לוושינגטון וביקש לקבל את משרת הקונסול האמריקאי בירושלים. בהשפעת ידידים רבי־השפעה השיג קרסון את מבוקשו. כאמור, בוטל המינוי כעבור שבועות מעטים. מזכיר המדינה לא התקשה להבחין, כי קרסון אינו דיפלומט אלא מיסטיקן השואף לבצר את המוסלמים והיהודים במורה המיכון. אולם בקורדת זו טעה. מייד עם בואו לירושלים, ב־1844, החל קרסון להתקיף את המיסיונרים האמריקאים ופירסם מאסידות אנטי־מיסיונריות. עד מהרה רכש לו גם בירושלים שם של דמות תמהונית. הסופר האנגלי ויליאם תאקארי, שביקר אצל קרסון ב־1844 ופירסם את רשמיו בספר־המסעות שלו: The Irish Sketch-book and notes of a journey from Cornhill to Grand Cairo (London 1869).

כותב שקרסון טוען כי „מלכות אלף השנים" תתחיל בתוך שלוש שנים ולפיכך בא לירושלים כדי להמתין לה במקום שבו היא עתידה להתחיל.

ב־1848 התגייר קרסון בן ה־49 וחזר לפילדלפיה. הוא ניסה להשפיע על בני משפחתו שיתגיירו אף הם. אשתו, אליזבת, הגיבה במכירת רכושו של בעלה, כשהיא מנצלת את יפוי־הכוח שהשאיר בידה לפני נסיעתו לארץ־ישראל. מקום מאוחר התרבה את המשפט הגדול, מעורר ההדים, בין קרסון ובין בני משפחתו. הם האשימו את קרסון, אשר הכריז על עצמו כרב ספרדי, באבודיזיה דתית, בנסיון להבריח את בני משפחתו להמיר את דתם, וכמובן, בטירוף. במהלך המשפט עלו שאלות עקרוניות של חופש הדת, מהבלוגת דתות, ה„גיור" שבמיסיציה וכו'. קרסון ניצח במערכה המשפטית ב־1851 ושנה לאחר־מכן חזר לירושלים.

בירושלים הקים קרסון „משבה" חקלאית של יהודים בעמק רפאים והשקיע בה כספים רבים. הוא נשא לו אשה יהודית, רחל מולאנו, ונולדו לו בן ובת, דוד בן־ציון ואביגיל רות. הרמן מלוויל — סופר מהולל שני שפגש את קרסון בירושלים וכתב עליו ביומן־המסע שלו — לא התייחס אל קרסון בלגלוג ובספקנות כפי שהתייחס אליו תאקארי. מלוויל עצמו הגיע לירושלים מתוך אמונה שימצא בה מקור רוחני חדש בעידן ראציונאלי וממוכן. אך יצא מן הארץ מאוכזב ופסימי ודווקא משום שבא אליה בתקוה גדולה, ולא כמו מארק טוויין, עשר שנים לאחר־מכן, שבא בכוונה מראש להגליף וללגלג על ביזיותיהם של התוסטים האמריקאים שביקרו כאן לפניו. בפנקס־המסעות שלו (שם מתואם יותר מאשר יומן־מסעות לרשימותיו של מלוויל) הוא כותב, כי „פגש את קרסון, „אמריקאי שהתגרש מאשתו הראשונה ונשא אשה יהודיה. עצוב". וכי קרסון הוא „יהודי יותר מן היהודים" (פנקס־המסעות של מלוויל יצא לאור בעריכתו ופרשנותו של הווארד ק. הורספורד ב־1955 בהוצאת פרינסטון). אגב הרשימות „בפנקס" היו חומר־גלם גם לפואימה הגדולה clarel שקרסון מופיע בה בדמות היהודי נתן.

קרסון מת בירושלים ב־1860. הוא היה הוזה, שניסה להגשים את נבואתו ולרכוש „דרכון לאוטופיה", כפי שכותב פוקס, אך, מוטב, להיות בתוך החזון מאשר על סגו. קרסון שייך, איפוא, לשבט הגדול של התמהונים בעלי החזון, שהגשימו את החזון בעצמם הם שבכם שונה לחלוץ מאותם בעלי חזון שהביאו אחרים להגשמת חזונם. שבם המונדר, במידה רבה של צדק, כמבטא ריאקציה להלך־הרוח השלט בתקופתו — ריאקציה אנטי־רציונלית — ולפיכך הוא מתואר בצורה גרוטסקית, והמיד יש לו ממשיכים אמיתיים ומואישים למכביר.

*) Quaker Shaker Rabi: Warder Cresson, The Story of a Philadelphia Mystic.

אהוד בן־עזר / ספרי דורות קודמים

בשוטים ובעקרבים לעמוס קינן

„קובץ זה מכיל 222 מתוך 575 רשימות, שנכתבו על ידי למדור „עוזי ושות'" בעתון „הארץ", בתקופה שבין אפריל 1950 ויוני 1952", כתב עמוס קינן בהקדמה לקובץ הסאטירות שלו, אשר לוקטו מתוך המדור הפופולארי, שהרגיז אנשים רבים בארץ לפני יותר מעשרים שנה. „לפני כתב את המדור בנימין תמוז. הוא שיצר את עוזי ואת שותפיו — ירחמיאל המטאייביק, שהוא כמאייביק; את אל. באוזי, איש מפ"ם; את משה הר־מים, הפקיד במקיריה; את זרח קלונימוס הכהן, ממאה שערים בירושלים; את ר' משה הקואליך, שהוא קואליך דתי וחותם על מכתבי „ממני הקטן ר' מוישה". אני הוספתי לשורת השותפים את ידידי הנאמנים זלמן המשוגע, אשר כשמו כן הוא, ואת צבינבי — הראוי הרבה יותר מעוזי להיות נציג של דור הבנים הממשילים. כמו כן קבעתי מקום לד"ר יזה. פרידריך וילהלם בראונשווייגר, מוותיקי התנועה הציונית בגרמניה, שמאמריו בעתונות משקפים עד היום את המתרחש ביציגות הגרמנית".

כאשר קוראים כיום את הסאטירות הקצרות של קינן מתקשים להאמין שסיפורים תמימים כמו אלה עוררו או תרעומת כה רבה. נראה כי לא רק הסאטירה הישראלית התקדמה מאז לא כמעט, אלא גם האגביות של הציבור פוחתה, גם הירוחמיאלים השתנו, וכיום לא רק הסאטירה חריפה יותר, גם המעשים שבהם היא עוסקת קיבלו ממדים הרבה יותר מפחידים, וכך אפשר לומר שאנחנו מתקדמים בכל המובנים.

לכבוד חג הפורים בחרתי להביא כמה מרשימות „עוזי ושות'", כי אולי הגיע הזמן להשחיז ולחדש את המדור.

*

חידושי הלכה לפורים („הארץ", 18.3.1951)

„כל חייל וחיילת מצווים לתת שתי מתנות לשני אביונים, והואיל ואי־אפשר לקיים מצווה זו בצבא, יזכה כל חייל בפורים ע"י חייל אחר מתנות לשני עניים שהוא מכיר. הזיכוי ייעשה ע"י הרמת החייל השני את המתנות במקרמן קצת ומתכוון בזה להקנותם לעניים" — מתוך „דיני פורים לצבא מאת הרבנות הראשית.

ר' זרח קלונימוס הכהן כותב:

ידידי באמת הרב הג' החריף ובקי מפורסם לשבח, מהרו"ר עוזי, ישא ברכה מאת ה'. לית מאן דפליג כי עוד כהונה וכהונה יש לדרוש בפ' פורים שב' מדושתי ובן גרני, ויש לזכות במשלוח מנות את הרסי"ם והרסי"ב, ולהרעיש ברעשן קול גדול ונורא חיילים וחיילות בחורים ובתולות, שני שנתיים לפני הרעש, רמז למדינה.

ועוד זאת ג"כ לעשות והוא תיקון גדול, לתלות המן בתענית אסתר בין השמשות, ויהי התלוי בזה הדרך אשר ירים חייל את ריצהו המן ממקומו קצת, כמו ג' טפחים, ויניחהו במקומו והמתכון בזה לתלותו, ועי' עיין הסמיך פ"ח המתורץ קושית הראב"ד, אף דלדברים השעדים ג"כ נכון דמסבי"ם ואיכ לפי"ז דבפיקוח נפש חיישינן, וכבר נפלה המחלוקת, משא"כ בזמן הזה, עם קום המדינה. ועוד ראוי להוסיף דיני קאפצנזים הלכות אפשיים, דלא יתחפש אדם בין חייל בין חיילת כאפשי, אלא אם כן הפריש תרומה ומעשר ג' וקי ולא ירעישו בקאפצינים ועיין אי' הטורי"א דאי הטורסליף לא קאפצני"א בגבא אפשי"א גבבא, והוא אסור בתכלית ולהשומע יבעט. אלה מקצת חידושים שחידשתי בהלכות פורים הבעלי"ם, הנותן תשועה ליעקב הוא יושיענו במהרה בימינו משלטון העריצים ודוד המלגה מבייסי האשה לשמד, ועוד בשתעה ארוכות וקצרות והריני אהובך ומוקירך.

ר' זרח קלונימוס הכהן. (עמ' 166)

*

פרס קרית ביאליסטוק („הארץ", 19.5.1952)

נתבקשתי על־ידי הוועדה לפרס קרית ביאליסטוק לספרות יפה למסור לציבור את ההודעה הבאה:

בפרס הראשון בסך 20 ל"י זכה הסופר ר' ב"צ איישישוקר על מאמרו „היהדות לאן", שנדפס ב„הצפירה" בשנת תרנ"א.

פרס שני בסך 15 ל"י נתחלק בין הסופרים י. ל. פליהמכר וא. ד. הרשבסקי, הראשון על שירו „הצבי ישראל", שנדפס ב„המליץ" בשנת תרמ"ו, והשני על המסה „תבבי מות יבאיש", שנדפסה ב„התקופה" משנת תרנ"א.

פרס שלישי בסך 10 ל"י נתחלק בין שלושה סופרים: א. ל. פישמן על סיפורו „אהלה ואהליבה", שראה אור ב„ראזסוויט" בשנת תרס"ב, הלל ברייטשטיין על קריאתו „בית יעקב לכו ונלכה" שנדפסה ב„הצופה" משנת תרנ"ו, המשורר ירדן וייסלפיש על שירו „הלבנה ושלוש", שראה אור ב„המני־" משנת תרל"ט.

פרס רביעי בסך 1 ל"י ניתן לסופר ג. מרון על סיפורו „משלם 303". (עמ' 181)

*

מיומנו של זלמן המשוגע („הארץ", 28.6.1950)

„מחיר הבצל הועל במיל על טונה. מחיר הסיגריות עלה ב־4 גרוש לקופסה — בערך".

יום א': יש לפתח את המדינה בצעדי ענק למען נקלוט רבבות עולים. נקים תעשיית מברשות! נשתמש בזנבות סוסים: כל זנב יקוצר ב־10 ס"מ בזקן.

יום ב': הזנבות קוצצו. הסוסים מתעצבים: קשה להם לגרש את הזבובים. הם מתים כמו זבובים. המצאנו מברשת משערות־סוסים לשם גירוש הזבובים. לשם כך נאלץ לקצץ את הזנבות ב־20 ס"מ. העיקר הוא לשמור על התכנון! לראות הכל מראש!

יום ג': הזמנו מומחה לסוסים ומומחה לזבובים. המומחה לזבובים נדרס ע"י סוס ומת. המומחה לסוסים נעקץ ע"י זבוב ומת. הוכרז אבל לאומי. דרך אגב: הסוסים ממשיכים למות. העלינו את מחיר המברשות. נחייב כל אזרח לקנות 10 מברשות ליום, לשם עידוד היצוא.

יום ד': האזרחים דורשים העלאה בשכר. במקום משכורת יקבלו תוספת של 5 מברשות לחודש. הזמנו מברשות מטורקיה כדי לגרש את הזבובים. הורדנו את האינדקס. העלינו את האינדקס.

יום ה': שר הקיצוב הודיע בכנסת על הורדת מחיר המברשות בפרוטה. שר האוצר הודיע על מס מברשות בסך 100 פרוטה על כל מברשת לשם עידוד יבוא המברשות ויצוא הסוסים. וכן הלאה. (עמ' 81)

*

ישראל בעוד חצי שנה („הארץ", 8.8.1950)

זלמן המשוגע כותב לי:

עוזי, אני שולח לך קטעים מיומני בעוד חצי שנה:

1.1.1951 — הלכתי לקיוסק לקנות עתון ערב. נתתי לקיוסקר 20 מיליון ואמרתי תן עתון ותן 10 מיליון עודף. אז הוא אומר אין עתונים, והרימו את כל הנייר בשביל להדפיס כסף. אז קניתי ב־20 מיליון קופסת גפרורים.

2.1.1951 — הוציאו כסף חדש לשוק. בתור כיסוי משמשים הדגים בים בין חיפה ועזה. בחודש הבא יקנו את הדגים בין חיפה ועזה.

וכן הלאה. (עמ' 82)

*

על התקופה בשורות הנוער (4.1.1952)

אתמול ניגש אלי סטודנט אחד ואמר: מתנבו מחפש אותך. שאלתי: מי זה מתנבו? אז הוא אמר לי שמתנבו זה אחד שהולך להוציא עתון חדש שיתקיף את אוזלת־היד ויצביע על המבוי הסתום. והוא רוצה שאני אעזור לו.

הלכתי אל הידיד הותיק אויל מראדך, זה שמוציא תמיד עתונים חדשים, ושאלתי אותו: מי זה מתנבו, חבר שלך? אז אויל מראדך חשב רגע, גירד את הראש ואמר: מתנבו, מובן, מי זה יכול להיות? אולי זה גרגל?

— איזה גרגל? שאלתי.

— גרגל שראצר, כמובן — ענה אויל מראדך.

— לא, עניתי, זה לא גרגל שראצר, זה מתנבו. אבל אולי שמו האמיתי הוא הצללפוני, מי יודע?

בדרך הביתה פגש אותי מללי פלשת, ואמר שהגיע הזמן לפרס את עבברי המגיפה המטמאים את תנועת הנוער. הוא צחק נורא מהספר החדש של מופים וחופים על „משבר התודעה הישראלית" (הם לא מרגישים כלום! — חייך מללי), וסיפר לי שפתרונים וסלוחים מכינים כעת, בחוג מצומצם, ראשי פרקים שיעמדו לדיון, בחוג רחב יותר, ואחר־כך יחזרו שוב (ראשי הפרקים) לחוגים המצומצמים, ואחר־כך שוב לחוג רחב יותר, ואחר־כך יוציאו את זה בתור ספר עם הקדמה בבריכת עוד.

לפני שהלכתי לישון ציפצפו לי מנותות לחלון בלגמש ואות בטישנם. ושאלו אם אני מוכן מוזר ללכת אתם לחפש את האלוהים. (עמ' 192)

*

שאלו שלום ירושלים („הארץ", 22.1.1951)

ב"ה

להרוג ולהשמיד ולנתוש ולנתוץ ולהאביד הרשעה וחילול שבת תזכה במהרה לגלגל מחילות ולשופרו של משיח! על כן יקומו כל יראי אלוקים השלמים עם תורתנו הק' לשרוף ולהציף ולהצית ולבער כל האבטומובילען האבטובוסען וכל נבלות האודים העשנים האלה יעלו באש הבעבעריין וכל העם רואים את הקולות והעיר ירושלים צהלה ושמחה!

ולכל האפיקורסין הציאניסטען כה אמר ה': אתחרה תמורה חורים ובידו לא ייכנס אדם לירושלים בריש גלי ולא יחלל שבת בפרהסיא, ונשמרתם לנפשותיכם מאוד כי הדת היא הנפש, וכל תיאטראות ובמות ישתקו בתי סינמיה לא יפתחו בלתי אם ע"י בהיך גדול לכל מקהלות האשכנזים ורק בהיתר עיסקא זה ואוי לעוברים על לאו מפורש ולהשומע יבעט.

כי גם אם ילכו כל עצי הציאניסטען למשוח עליהם מלך, ויצאה אש מן האטד ואכלה את ארזי הלבנון!

ובאתי על החתום,
אחד משלומי אמוני ישראל
ר' זרח קלונימוס הכהן (עמ' 26)

* עמוס קינן: בשוטים ובעקרבים. מבחר עוזי ושות'. הוצ' באת „ישראלי", תל־אביב. בציורי אהרון־דבר מאת גרשום שוקן. 286 עמ'. ללא ציון שנת הדפסה.

אליעזר ליבנה

ד"ר הרצברג ורבש"ע

דברי ביקורת לא־מעטים — מערערים, ספקנים, מזהים — נכתבו על ספרי „ישראל והמשבר הציוויליזציה המערבית". רובם חשובים. לא הגבתי, כי סיכומו של הדיון לא הגיעה שעתו. הערתי זו על מאמרו של ד"ר הרצברג („תרבות וספרות" 23.2.72) באה למנוע גלישה מרמת הדיון. מר הרצברג, המוגדר כמנהיג רוחני ביהדות אמריקה, נשיא הקונגרס היהודי, פרופסור באוניברסיטה קולומביה ורב בקהילה בסביבת ניו־יורק, מבריח אותי ואת ספרי — בתוקף סמכויותיו הרבניות — „ללא אלוהים". התכחמה הרתית הושמה בכנות חכמה ניצבת: „אין ליבנה אומר לנו, אף בשורה אחת, שהוא מאמין באלוהים".

ייתכן שפרופ' הרצברג ובני חוגו המשמשים ברבנות נהגים לחזור בפני הקהילה שהם מאמינים בשי"ת. ובכך רואים אישור לאמונתם. כנראה, אינו מעלה על דעתו, שיהודי מאמין אין לו צורך בהפרזות כאלה. לא בהן ולא בהיעדרן נבחנת האמונה. את העדר אמונתי מסמיך הרצברג לנוהגי „לצטט פסוקים מן המקרא וקטעים מן התלמוד". נדמה לי, שאני מבין לרוחו: מכיר הוא בין עמיתיו מעריצי ציטוטים מהתנ"ך וחז"ל, לכסות על דלות אמונתם; והוא הן יודע, שבעצם הם „ללא אלוהים"... שמא לא ימהר להרחיב מסקנות מנסיונו האישי?

לא אטיל ספק באמונתו של איש יהודי המשמש ברבנות (רפורמית או שמרנית) אך, אולי, מדובר כאן בשני סוגים של אמונה. רבי הרצברג מקהיל בניו־יורק הפגנות, בשם אלוהי ישראל ודת ישראל, בשבח המימשל הקומוניסטי בווייטנאם ותביעותיו. ברי שאמונתו ואמונתי הן תופעות דתיות־רוחניות שונות. ולא משום שדעותינו הפוליטיות חלוקות במקצת, אלא שאינני רואה קשר מחייב בין אמונת הייחוד הישראלית והמשטר המכונן בהאנוי, או בסייגון.

את מצבי העגום „ללא אלוהים" מצרף פרופ' הרצברג להכרזה נודפה אחרת — „יומרה משיחית". כאמור מוכתר: „יומרה משיחית ללא אלוהים". הנני מצטער, שפוזיתו של הרצברג הכשילתהו פעמיים בכוונה אחת. שרשרת־החכלות בספרי, כי תקופתנו היא עת השיבה השלמה, איננה מעוגנת בסברות משיחיות (קל וחומר ביומרות משיחיות), אלא בדברי היגיון והגות, בניתוח ההיסטוריוסופי ובבדיקה סוציולוגית של זמננו. אינני מרבה בנוסחאות דוגמת „ימות משיח". כאשר הנוסח מוזכר הוא מובא במרכאות. הסיבה לכך ברורה ומוסברת בספרי: הפירוש הכפשי — או הרוחני — של המושג שונה מאיש לאיש ומחוג לחוג. במקום בו אני מביא מוצג זה בשמה של „ההגות היהודית המסורתית" מודגשת „ההבנה המדרשית" שלה. הנני מצטט, תוך הזהות, את אימרתו של שמואל: „אין בין העולם הזה לימות משיח אלא שעבוד מלכויות בלבד".

אינני רואה כל קשר בין קיבוץ הגלויות השלם — שהוא חזון היסטורי ריאלי — ולבין תיקונו של העולם בציפיות אסכטולוגיות בתחום הקוסמי או במבע האנושי. הדבר זה כלול ביומרותיהם „המשיחיות" של רבים. יתרה־על־כן, בספרי מובעים ספקות מפליגים בנסייתו של האנושות להשתנות בתקופת השיבה השלמה: „לא ברור כלל, האם האנושות מתקדמת לסולידריזציה או לדאוולוציה (התפקקות), ואם כצדים הליכים ופתרונות זהים לכלל האנושי". כן לא ניתנת תמיכה רבה לרעיון, שבתקופה זו יוכל ישראל — אפילו בארצו — להתנוסס „לאור גויים". הן משום שהגויים אינם משתוקקים להארה, והן משום שישראל, במצבו הרוחני הנוכחי, איננו מוכן לכך. כדי להדגיש עניין זה מצוטט הפסוק ישעיהו מ"ב, ו', על שני חלקיו: „ואתנך לברית עם ולאור גויים". הווה אומר, קודם צריך ישראל לחזור ולהיות „ברית עם", והוא עדיין לא הגיע לכך. השיבה היא תנאי לתשובה, אך איננה זהה אתה.

דברים אלה מוסברים בספרי באריכות כלשהי. פליאה, כיצד הסיק ד"ר הרצברג, ש„ליבנה הרשב כהנבעו? ו" ייתכן שהסתפק בילקוט קטעי משפטים מספרי, השטאר מילא מדמיונו על דרך־מחשבתו של ליבנה, כפי שתיאר אותה לעצמו. ור' הדביק את העיסה בהסמה מוסרנית נגד הצדד אמונה והיבור יומרות. הנני משוכנע, שאם יקרא ד"ר הרצברג את הספר, יוכל לכתוב עליו דברי־טעם, אפילו יהיו בגדר ערעורים יסודיים.

כותרת מאמרו של ד"ר א. הרצברג, שאליעזר ליבנה מגיפלסם אתה, ניתנה על־ידי המערכת ולא על־ידי ד"ר הרצברג. בניגוד לסברתו של מר ליבנה, ידוע לנו שד"ר הרצברג קרא את ספרו בשלמות ובתשומת־לב.

אסתר ראב

סוסו של לישאנסקי

יש לנו מערכת גיגיות, ארבע במספר: גדולה וכבדה אחת, מכילה את כל הכבסים של המשפחה, מעין בריכה של נחושת קלל; אחריה אחיות קטנות זו מזו — עד הרביעית, שיש לה כינוי חיבה: „פיליקה" (מלשון פיילה — גיגית). זו האחרונה, בקוטר של שבעים ס"מ, מצופה שכבת בדיל והיא מבריקה ככסף טהור. ואני שוקדת להוציקה בברק זה — היא הכלי שלי. זו עיבבת־העיסה של המשפחה, שבה אני לשה שבעה רוטל (רוטל משלשה קילו) קמח והפכת אותה לעיסה יפה, וגם אופה את הלחם.

היום זו לישת־חג: אנשי דגניה א', הזוכרים לי שהותי בקיבוץ, מבקרים אותי מזמן לזמן. יש כעת מעין „רכבת" של עגלות, רתומות לפרדות, מן הגליל ליהודה, שבה מובלים שקי חיטה חזבה ליישוב הרעב. הסידור הוא של „ועד המגורשים", ובראשו דיזנגוף, כי רוב אנשי תל־אביב גורשו ממנה ע"י התורכים והם נמצאים בפתח־תקוה בבירות, בבתים ובצריפים, וגם בבתי־אריזה בפרדסים.

היום זו לישת־חג: קיבלתי במתנה מאנשי דגניה שק חיטה. כל גרעין גדול ונוצץ, נקי מכל פסולת. זו היתה מתנה נפלאה בימים ההם, כי על־פי רוב אכלנו לחם אשר היה תערובת של סובין עם קמח־דורה — מאכל העופות. קמח־הדורה דומה לגבס, והיד הלשה מחליקה מעליו, ואינה חודרת לתוך העיסה — רק בכחות גדולים מצליחים לרככה במים.

השעה מאוחרת — עשר בערב. הכול עייפים מהעבודה המפרכת: הנערים ישנים זה כבר, האבא ואמא, בחדר הפנימי, אף הם מתהלכים כבר בבגדי־לילה ומשוחחים בלחש, ומתכוננים לשינה. אני עומדת כפופה על ה„פיליקה" ולשה, והיום אגרופי רוקדים ממש בתוך הבצק הנהדר, מקמח־חיטה, אשר מתוך שק המתנה.

אני לשה ומזמזמת לי משהו, אבל הייתה תתרות אל שקע העין, ואני מוחה אותה בשרוולי כדי פעם. לפתע, דפיקה קלה בדלת הסגורה. אני מחלצת יד אחת מן העיסה ופותחת. לפני עומד אדם גבוה ומחזיק סוס ברסנו. אני רואה אותם ממושטש, אבל לאט־לאט אני מבחינה בפערבי — בחור גבוה ויפה, תלמיד בצלאל והוא מחזיק סוס ברסנו. הסוס הזה מסתובב כאן בחוצות, הוא אומר, האם שלכם הוא?

ביתנו הוא האחרון במושבה, בנוי על גבעה, בתוך כרם־זיתים, ומערבי הוא אחד תלמידי בצלאל, שרובם „פררים" — עריקי הצבא התורכי. המושבה קיבלה אותם כשומרים בלילות בתוך המושבה, ובתמורה הם מקבלים ארוחה אחת, צלחת מרק ופת לחם לכל היום.

האיש והסוס בחצי־החשכה, ורחשים רחוקים, קולות־לילה לא־מבוררים שהאוזן מחפשת אותם בחושך ובפחד — כי צידיו ה„פררי" פועלים גם בלילה. הסוס שקט ומשרה שלווה על החמור הגבוה המתמוהני במקצת. אני חושבת בדעתי כה לענות. לא, הסוס לא שלנו — אני רואה שהסוס חבוש אוכף מיוחד ואני מחליטה לקרוא לאבי.

אבי מעלה איזה מעיל על בגדי־הלילה ויוצא. — הביאו מנורה, הוא אומר. ואני מוציאה את מנורת־הנפט מן המסבה ומאירה בה את הסוס. הוא אדום־כהה, נוצץ כמיזה ובכמוי קצף לבן ליד רצועות העור של רתמתו. ראשו קטן ואצילי ועיניו הגדולות לחות ומחזירות את אור המנורה. הוא נבון ושקט ומניח לבדוק אותו. אני מחזיקה את המנורה גבוה מעל ראשי ואבי מסתובב ובודק את הסוס מכל צדדיו — ולאט, כמו מתוך חלום, הוא אומר: הסוס הזה בא ממרחקים, הוביל אותו למרצה.

הסוס הובל למרצה, ומשם, כפי ששמעתי אחר־כך, למקום־סתר.

זה היה סוסו של יוסף לישנסקי, אשר שהה בסביבות פתח־תקוה והסתתר בפרדסיה עד שנבגד ונתפס בידי התורכים, והנזון להולייה במשך על היותו חבר נילי".

משוררים קוראים משיריהם

לאחרונה יצא לשוק מספר תקליטים של משוררים הקוראים משירתם. בשיתוף עם הוועדה הלאומית לאמנויות מוציאה חברת „ארגו" סדרה חדשה של „משוררי ווילס". דוד ג'ונס קורא בתוך הפואמה שלו "The Tribunes Visitation" פואמה רבת־עוצמה המבוצעת היטב על־ידי המשורר. איודיס דיילון מת ב־1953 לאחר חיי עוני וחולי — ויליאם סקוואר, ריצ'רד בקב ואיבנן בובאמי מדגימים את גדולתו של משורר לא־מפורסם זה ומצביעים על־כך שעדיין אינו ידוע לרבים. חברת „קיידמון" האמריקאית הוציאה את התקליטים הבאים: א. א. קמינגס קורא משיריו, ו. ה. אודן קורא, „רוברט גרייבס קורא מתוך „האלה הלבנה" ומשיריו.

*

פיטר יוסטינוב קורא את „הנסיך הקטן" מאת אנטואן דה סנט־אקזיפרי מעל גבי תקליט („ארגו") והעניק לסיפור אינטרפרטאציה נעימה מלאת חיוניות ותבונה.

העורך אברהם יבין

هكذا من الأصل

בעולם הספרות והאמנות

לורנס דארל על קוואפי ותרגומו לאנגלית

[illegible]

של הידי' היה באמת קיים אם לאו. אני עצמי הגעתי לאלכסנדריה שמונה שנים לאחר מות קוואפי, אבל העיר עדיין היתה מלאה זכרונות עליו וכמובן שרבים מידידיו עדיין חיו והיו שמחים לשוחח עליו. וכך בישישי באמצעותו בנופה של אלכסנדריה; כבר היטבתי להכיר את

יצירתו, אך כאן הייתי מסוגל למקמה בבהירות בקונטקסט הגאוגראפי שלה. הדבר עזר לי להעריך את גדולתו. במשך רבית תקופה זו הוכרה גדולתו רק על־ידי סופרי המשוררים והמבקרים של יוון — ועדיין לא על־ידי ציבור הקוראים הרחב, ובוודאי לא על־ידי ה־bien pensants של אתונה. בולקו בגב הדבר משירי האהבה הגלויים שלו על הומוסכסואליות. אבל לא היו אלה שירים וולגאריים או גסים, היו אלה שיריו של אציל, מלאי כבוד ואלוקוונציה, אף כי התסריט, אם אפשר לומר כך, עשוי היה להיות מבוסס על פגישה בבית־בושת. בעיני הוא משורר האהבה הגדול

ביותר של זמננו. היה גם גורם נוסף: סוג דק של הנדר הארמתניה בעמדה בין המזג האתונאי והאלכסנדרוני. באלכסנדריה נולד אדם, אל תמש לשונה, היה מתוחכם, עשיר, לרוב קיבל השכלתו בפאריס, לונדון או ברלין (לפעמים בכל שלוש הערים); ובדרך־כלל השתדלו להגיע שמה תוך דילוג על היוונים הפרובינציאליים הקנים מן היבשת על המדיניות הבארבארית שלהם והוולגאריות הרעשנית. אתונה גם בסתה להזעיף פניה כלפי המהדרניות והצטיפה לדבוק במשוררים לאומיים בסוחים כמו פאלאמאס. סאפאריס צריך היה לעמול כדי להחדיר קצת תבונה לראש האתונאי העקשן, ורק לאחר שנים ושבחים רבים בפי זרים הצליח הוא עצמו לזכות בהכרה ציבורית כללית לשירתו שלו. אבל, כמובן, גם הוא היה איש העולם הגדול, מתוחכם ומי שהרבה לתור בעולם כקוואפי — הוא היה ממו אלכסנדרוני. תכך הבין לאשורו את מצבו של משורר כקוואפי. המשורר ההלניסטי מאלכסנדריה כתב למען אירופה כולה. לאתונה לא נודע הדבר אלא לאחר זמן רב. ואלכסנדריה היתה מוטיב ביצירתו כמו דאבלין אצל ג'ויס; הוא הוריש לנו מוקד כאין לו את הדוגמה של מנהגיה, אווירתה, ההיסטוריה שלה וגדולתה. לבסוף נפל בחלקם של מתרגמים שהיטיבו עם שיריו המלחיים המעודנים המנצנצים ברוב בינה. בר־מזל היה אף בכך שהיו לו עורכים מוהדים כסאווידיס באתונה, שמהדורותיו החדשות הנאות שהקדיש למשורר האהוב הגיעו עתה לידי הקהל הרחב. אכן, אנו כולנו חבים חוב לעמל כה רב מצפוני ורגיש. („ניו־יורק טיימס בוק ראביו").

„אי במרכז העולם"

אי הפסחא — נקודה זעירה ובודדה באוקיינוס האטלאנטי — המרוחק כאלף מילין מן האי הנושב הקרוב אליו ביותר (פיטקרן) ממערב, וכאלפיים ושלוש מאות מילין מן החוף של דרום־אמריקה, מהווה זה זמן רב נושא לעיון ולמחלוקת בין אנתרופולוגים וחוקרים. ספרו של סבאסטיאן אנגלארט „אי במרכז העולם" (הוצ' „רנדום הויז") מכוון להוכיח, האף־על־פי־כן יש בו חידושים רבים המעניינים גם אנשי־מדע. שם הספר מקורו בכינוי שהעניקו התושבים למקומם „טבור העולם". המחבר — איש־כמורה גרמני, שימש ככוהן העדה של אי הפסחא במשך 35 שנים, עד למותו, ב־1969. במשך תקופה זו ערך מחקרים שיטתיים בהיסטוריה ובפרה־היסטוריה של האי, במנהגיהם, באמונותיהם ובלשונם של תושביו. זהו הפרסום הראשון מפרי־עטו המופיע באנגלית.

חיבורו של אנגלארט מצטיין בגישתו המיוחדת־במינה. לאחר מבוא היסטורי־תיאורי נותן המחבר דעתו על המחלוקת לגבי מקור תושביו של אי הפסחא: כלום באו התושבים מן המערב, כפי שסבור החוקר סיר פיטר באק, או שבאו מן המזרח, כפי שסבור תור הירדאל? אנגלארט סבור כי „באשר ימציאו בעתיד הארכאולוגים הוכחות חדשות, יתברר כי אי הפסחא והאיים אחרים במזרח פולינזיה מייצגים מקום־מיפגש של השפעות ממזרח וממערב גם יחד". לאי היסטוריה ארוכה של צרות פנימיות, שבעקבותיהן אבדה תרבותם העתיקה עוד קודם להופעת האירופאים. בספר נדונים גם „האחו" — מבני־ענק עתיקים, שאחדים מהם שימשו כמזבחות ואחרים כקברים; קשורים לאלה ה„מואי" המפורסמים — פסלי־אבן עתיקים, שמבקשים לקיים את זכר האבות. פרק מיוחד מוקדש לכתב־הסתרים של אי הפסחא — כתב־יתדות שנמצא על לוחות־עץ שמוחים. לדעת אנגלארט לא יפוענח הכתב לעולם. הספר מלוה צילומים צבעוניים מצוינים (ט.ל.ס.).

שכנים מאונס

היה היה נער שחור, שנטש את המושבה הדרום־אמריקאית שלו בגיאנה הבריטית ונסע לאנגליה ללמוד פיסיקה בקיימבריג'. [illegible]

ובבורך באניביות, החל מחפש לו משרה. הוא פגע בחומה של התנכרות. תשובה אחת מבין רבות על פניותיו היתה זו: „התרשמנו עמוקות מיכולתך, אבל איננו יכולים להעסיק, משום ששאר שכירינו יתנגדו. הנך, למרבה הצער, שחור". הבחור זעם, אך התמיד בחיפושיו. לבסוף מצא לו משרה מורה בשכונת־עוני, הפיח זיק של התלהבות בתלמידיו הבריונים וכתב על התנסות זאת ב„לאדוני, באהבה". ספרו תורגם ל־25 לשונות. סידני פואטייה שיחק בסרט, מיליונים חזו בו ושמו נודע לכל.

„שכנים מאונס" הוא ספרו החמישי של א. ר. ברייתוויט E. R. Braithwaite או מסה אוטוביוגראפית. הוא חי חיים מעניינים ובספרו זה הוא מנית לקורא להציץ אל גבכיהם. („ניו־יורק טיימס בוק ראביו").

היפאנים ורגשי האשמה

יש הסבורים כי רגש־האשמה זר לנפש היפאנית; בספרות בא הדבר לידי ביטוי בכך שבהשוואה עם ספרות המערב מעטות היצירות היפאניות שבהן מופיע רגש־האשמה שהוא תוצאה של חטא. היפאנים מבינים, למעשה, רק את מהות הבושה. ואולם הסופר היאפאני שוסאקו אנדו כתב רומאנים המוכיחים, כי גם היאפאנים מסוגלים לסבול מרגשי־אשמה במובנו המערבי. הרומאן שלו „הים והרעל" מדגים את ההיבטים היאפאניים של האשמה. למעשה, זהו רומאן על אחריותו של היחיד. מסופר בו על רופא שבשנות המלחמה שימש מנהל בית־חולים במחוז קיושו והיה אחראי להחלטת צוות עובדיו לערוך ניתוחים נסיוניים בשבויים אמריקאים. אנדו מצייר דיוקנאות של אנשים, שהאמביציה, הציניות, המחסור והבלהות מטשטשים את מוסריותם. גיבוריו של אנדו סובלים מרגשי־אשמה ונרדפים על־ידי זכרונות רעים. הם אכן הוצגו על חטאיהם, אבל אנדו הסופר אינו מעוניין בצדק אנושי; הוא חוקר את נושא האחריות והאשמה באמצעות פעולותיהם, מחשבותיהם ושיחותיהם של גיבוריו. „הים והרעל" הוא רומאן רב־עוצמה שמן הראוי לתרגמו ללשונות אחרות.

יירוט מטוס ונפילתו בין מינוח לעמעום

מי שעומד על משמרת הלשון אינו רשאי לשמוט עצמו מנושאים העומדים במרכז העניין הציבורי — אפילו יש בהם צדדים החורגים אל מעבר לגבול של מדיניות לשונית אל תחום המדיניות בכלל. את הנס־ [illegible]

היסוד של הטיפוגציה — בלי שיגע באטימולוגיה. זה מקור השאלה — והמובן הפירוש המתייע משימושים אחדים שהשתמשו בדורות כאחרים על סמך אותו פסוק.

מצד אחר: כמו בבקרים רבים אחרים, לא נטלנו את הביטוי המקוראי כמות שהוא. לשון זרענו הרברה בין שורש מקראי לפי פירוש מסויים ובין כוונה מקצועי בינלאומי. לאמר: באנגליה יש כוונה ברור ומוגדר: interception — וכנגדו בשפות אחרות. אירע אפוא התליך מדע ומבתן: „ירט" המקראי — שביתנים לו בפרשנות משמעים שונים — נקבע בתור אקוויולנט תרגומי לי interception. כך קיבלה לשוננו מערכת מונחים: הפועל בבניין פיעל: יירט — interception. השם „יירוט" —

בשקודה דבר כזה בלשון זרענו הוא מתנהל בהכרח לפי כללים. והוא הצדקה ההיסטורית לריבוי פירושים אשר ההיה — כשנקבע זיקתי כמונח, הרי הכרח להקפיד, כי המונח העברי תדבק בו המשמעות המדוייקת של המונח הלועזי. כאם לא כן, בתוך את כל המינוח לתהו ובהו. אין אנו בני חורים לקבוע את המשמע של interception. כונה זה מוגדר, ואינו מסור לנו. משמעו: אתה תופס מישהו או משהו כשעודנו בדרך, בטרם יגיע ליעדו; אתה בגמה למנוע ממנו להתקדם וכופה עליו לסטות ממסלולו. כל זה אמור בלשון interception. המונח הלועזי אינו אומר יותר — ומכילא לא יתכן, כי המונח העברי הבא לשמש לו אקויואלנט יאמר יותר. לכן, אם אין הקפדה חמורה לגבי כוונים הבשבשים בהבום הצבאי, הפצות עלולה להיות פטאלית.

צדיקים אשא אותם בבלי מילונים, המגדירים את הפועל „יירט" על ידי: היטה ממסלולו; ביקש להסטות מן הדרך; עמד לשטן בדרך וביקש להטותו וכד'. אבל בדיוק בנקודה זו מתמודדת הבעיה — והל כך בהמקוף.

משה גושן־גוטשטיין

טור הלשון

מה אין להשיב — ואת הניתוח של מה שהיה ומה שהיה יכול להיות כבר ביצעו חכמים הידיעות כאחד. נותר לנו פן אחד להגות בו — וטוב לעשות כן עתה, אחרי שההתרגשות שככה קמעא והכאב נוקהה כלשהו.

בשבועות אלו נשאלתי תדירות ונשאלתי: מה זה בעצם „יירוט"? כיון שנתתי דעתי לעניין, התעליתי לתמהה: אין ספק בלבו שהכל היה בתום לב, מתוך אמירות מיי־בית ומתוך מומחיות מקצועית. ובכל זאת: מה שאירע אירע כ„הקר בי־הקטסרופי". כלום לא ייתכן להעלות על הדעת, כי גם מונחים מסויימים מתפעמים על הגונים בדבר? כלום לא ייתכן, כי בתודעה הלשונית נוצר עימעום מסויים — ממש כדרך שקודה בפי כל המכונים? איני אפיתרופוס לרמטביל ולצבורית של המטביל. אבל אם יש במה שאעלה בזה אפילו סמך מקצת כלישוב, הרי מן הראוי שיוסקו מסקנות גם בשטח המינוח — שמא חלילה תתרום אי־בהירות לשונית לאיזה אסון עתיד ר"ל.

השאלה ההיסטורית איננה צריכה להפסיק אותנו הרבה. עניין „יירוט" במסוים הוא שימוש כיסתבר לכל המעיין במילון היסטורי. מיד ימצא את הביטוי הבודד שבספר במדבר כ"ב: „הנה אנכי יצאתי לשטן כי ירט הדרך לנגדי". פירושים רבים יש, ואין בהם צורך. הרי צד הדמיון בין מלאך ובין מסוס הוא החלקי בלבד. הפן הקובע: המלאך יצא בפקודת ה' כדי לעמוד בדרכו של בלעם, לבל ימלא את שליחותו — או לפחות, כדי להקשות עליו, להטותו מן הדרך וכד'. זו ומונח

אמנון ברזל

יוסי שטרן

גלריה חדשה, תל־אביב

יוסי שטרן הוא צייר המצייר קווים של נייר, ואלו מצטרפים לדמבות חוזי. כמזוכות. הקווים הם כאלה והותמים שיוסי אוהב לצייר אותם, והם טיפוסיים ומספרים כציור, את הסיפור של האבטים המצוקות המצויירים. גם ציורי־שמן שטופים צבעים. פריבות עם סלים על הראש, או תרנגולת, לשם עיטור. תמונות כתפצים יפים. מקרשים.

ובין הקו היפה לציור הצבעוני — [illegible] יוסי שטרן את הציור כאמנות המקיפות בין הפנים ההוך, בהויתם, או בגילוי שכלתני של צורה, הנה שגר. ההלמות המסרים בכל שכתוב של אבנות כאו נפשם הנחיר לאבנות.

רישומיו יפים לפתו, צריך להיות רשת, כדי לא להייך. אך איבך חייב להיות היסטוריון כל אמנות כדי להייך פחות, כשאמנה בא להעריך אותם. יוסי שטרן הוא כאייר כמנין, המכוך הקווים שלו באיורים הרבים שעשה, צמצו דורות של תלמידי בצלאל, לפני עשר ועשרים שנה.

מנחם לחובר

גלריה 220, תל־אביב

ציורי־שמן, שבכמיטבם יש בהם לקח מבחושש של הבצעות וראשונה של המאה, מציג מנחם לחובר — שבשמנה העשרים והשלושים שהיו בגדולתם של האכספרסיוניסטים בברלין ופאריס.

מבוד נקודת־מבטו תיאגודית, הוא פונה לעבר ההפשטה, וציוריו, שמודגשת בהם הוגזורות הצבע, עסקים בהשתברות האור, באשליית הצבאה של מישורים כמצולצים לדיבוקי גוון ובקווית המשליה פדר בבריכה הצבעונית. כפתך עיצוב זה מתקבלה הוצאה של תנועת האור הפותוך אתו ומנוחה קסמי גוף.

ודמויות, עצמים, במספר עבודות נראים הנופים כמהנים לפנטפה של היכראי.

מפגינת הסינתזיה של בבייה קודית מודגשת עם רגישות צבעונית, באורית משפח. את המיקצב — בונה הקו, את הצורה — בבמי הגוון.

הרחף הרגשי שבציור כולו הנוף, שבר האימפרסיוניזם במרחק, תוך כדי עשיית הציור, למתפשם, מהיר של הבר משיכות מכחל אוורירויות, מתוקופות.

העבודות העכשוויות משוחררות ומעיות יותר מאלו שנעשו לפני כעשר שנים, והמוצגות כאן.

מנחם לחובר: ציור (1972)

רן שחורי

נאיביות אכזוטית

ציוריהם של פנסיונרים משועממים, נהג מונית תל־אביבי, שען מצפת, תמהוני היפני, מוכר פלפל מירושלים ואיכר יוגוסלאבי — [illegible]

אלכס אגור בלונדון

יצירות פיקאסו נוספות במוזיאון ישראל

ספרו של א. ליבנה באנגלית

"Israel and the Crisis of Western Civilisation".

Jewish Publication Society of America

צבי רפאלי

עודד פיינגירש

גלריה גודמן, חיפה

תמימה זלוצקי

גרפיקה 3, חיפה

קונסטנטינוס קאוואפיס

ארבעה שירים

שעה שיבואו

די בנר אחד. אורו האפלולי
יהיה נאה יותר. הולם יותר שעה
שהצללים יבואו צללי האהבה.

די בנר אחד. בחדר הערב
אל יאיר אור רב. בהויות שקוע
במשאות־הנפש ובאור נמוך
עמק בחלומות אראה בחזוני
את הצללים יבואו צללי האהבה.

בכנסיה

אני אוהב את הכנסיה – את מלאכיה, שש כנפים לאחד,
את כסף הכלים המקדשים, את הפמוטות,
הלמפדים, האיקונין, הדוכן.

כשאני נכנס לכנסיה היונית
עם ריחות הקטרת שלה
עם קולות התפלה ומקהלת שירי הקדש שלה
עם נוכחותם הנכבדה של כהניה
עם המקצב התמידי של תנועותיהם
עם זהר קשוטי מחלצותיהם –
עולה בדעתי כבוד מעלת עמי
וזהלת מסרתנו הביזנטית.

נסתרות

מכל אשר עשיתי ומכל אשר אמרתי
אל יבקש איש להסיק מי הייתי.
זה מכשול שבעטיו שבש
מעשי וארחות חיי כלם.
זה מכשול שלעתים קרובות
היה עלי לדם כשהחלותי לדבר.
רק מן הנסתרים שבין מעשי
מכתבי היותר סמויים
וכל אדם להבינני מת.
אך יתכן שאין כל סבה לטרח
ולאמץ לדעת מה הייתי באמת.
בעוד שנים, בחברה נאורה יותר,
ומישהו העשוי בצלמי
יוכל לפעל ולהופיע בגלוי.

האל זונח את אנטוניוס

כאשר תשמע בחצות הלילה
קול המון פלאי, קול שירה
והלוכה סמויה עוברת –
על מר גורלך, על מפעליך שכשלו,
על כל מאויך שנתבשו לאל –
אל תקונן.
כמי שמוכן מכבר, כאיש אמיץ
אמר שלום לאלכסנדריה זו שמשלמת.
ועל לכל אל תשלה את עצמך, אל תתפתה להאמין
שזה היה חלום או שמטעה אותך האזן.
לעולם אל תשפל לתקות שוא כזאת.
כמי שמוכן מכבר, כאיש אמיץ,
כמי שראוי לעיר כזאת, כזה,
קרב אל החלון ללא מורא, הקשב
ותוך המית רגש אך לעולם לא
ותוך יללו ותחנונים של מוגי הלב –
הקשב להדהוד האחרונה, לצלילים,
לכלי נגן הפלאיים של התהלוכה המסתורית
אמר שלום לאלכסנדריה שאבדת.

ר"ה: השיר „האל זונח את אנטוניוס" נסמך על מה פלוטארכוס על עת מפלתו ומותו של מארקוס אנטוניוס ותו עם אוקטאביאנוס (שנת 30 לפנה"ס): „מספרים ניתו של אותו הלילה, כאשר העיר הורידה לקראת מה לבוא, היתה שקועה בדממה ובעצבות, נשמע לפתע הארמוני של כלים רבים והדי צעקות של המון ומהולות יס, כאילו עברה תהלוכה רועשת. הקולות נישאו לכמן של העיר עד לשער הפנימי, זה שמולו ניצב האויב ושם עד למאוד ולפתע נדמו. אנשים שהירהרו במשמעות הזה, הסיקו שהאל זנח את אנטוניוס, אותו אל שעמו ע ביותר ושאותו חיקה („חיי אנטוניוס" 75). האל שבו הוא, כמובן, דיוניסוס. ר' גם „אנטוניוס וקליאופטרה" זר, מערכה רביעית, תמונה שלישית, טור 15.

תירגם: יורם ברונובסקי

ספרים חדשים

מקור

[illegible]

כתבי־עת

[illegible]

רוז Rooz
מכירות פומביות
ים תיכוניות
ליודאיקה
בולים ומטבעות
ת"א, סמטת בית השואבה 3
טל. 613924

המכירה הבאה:
יום שלישי ורביעי, 4—3 באפריל

בחומר המוצע: דברי דאר ובולים של הארץ מתקופת התורכים ועד היום ● בולים ומכתבים מחוץ לארץ ● עתונים ● תעודות ומכתבים של אישים ● מכתבים במחנות ההשמדה ● ספרי יודאיקה ● שגיאות ווריאציות בהדפסת בולים ● מטבעות עתיקות ● דאר צבאי ● שטרי כסף מהקהילות היהודיות בחו"ל, ועוד... ועוד...

את החומר בשפה האנגלית המלל קרוב לאלפיים פריטים — מהם כ־200 מצולמים — אפשר לקבל במשרדנו או דרך הדאר תמורת — 2 ל"י.

התפילה בישראל
בהתפתחותה ההיסטורית
מאת
יצחק משה אלבוגן
ספר יסוד במדעי היהדות
בכל חנויות הספרים —.38 ל"י
הוצאת דביר

אוניברסיטת תל־אביב
המכון לחקר הספרות העברית ע"ש בנציון כ"ץ
מעוניין לקנות את
כל כתבי טשרניחובסקי
(מקור + תרגום)
הצעות בכתב נא לשלוח לכתובת המכון באוניברסיטת תל־אביב, רמת אביב.

הוצאת „יבנה" תל־אביב
רחוב מזא"ה 4, טל. 611856; רחוב אלנבי 80, טל. 625098
לקראת 25 שנות מדינת־ישראל!
יצא לאור הספר
סיפורים עליזים מימים סוערים
מאת מרדכי אמיתי
מה היו „חביות הנשק" ● מה זה „גפיר" ● מתי הקימו „חומה ומגדל" ● מי היה „הידיד" ● איך הקימו „לוי", „פנחס" ו„שמחה" את „מקורות" ● מי היה הסבא של ה„הגנה" ● איך קמה המדינה?
כל אלה וגם אחרים, מסופרים בצורה מרתקת ומשעשעת לילדים, בספר החדש, המלווה ציורים מעשה־ידי המחבר.
להשיג אצל כל מוכרי הספרים בארץ.

הוצאת „יבנה" תל־אביב
רחוב מזא"ה 4, טל. 611856; רחוב אלנבי 80, טל. 625098
יצאו לאור ונמצאים למכירה
תורה לילד
חוברת לעבודה עצמית
בראשית א.
מאת פרופ. א. מינקוביץ, ב. אביבי
העבודות בחוברת מלוות כל שיעור, ומכוונות את התלמיד להבנת התוכן, לפיתוח מושגים ולתרגילי לשון.
חוברת בראשית ב׳
נמצאת תחת מכבש הדפוס ותופיע בקרוב.
*
משחקים מתימטיים לפיתוח החשיבה
חוברות 4, 3, 2, 1
מאת שרה בורק
מטרת המשחקים לעזור לתלמיד לפתח כשרון מתימטי וחשיבה עצמית, להבין רציפות פעולות החשבון בגבולות ה־100 והקשר ביניהן, לפתח כושר הפשטה ולחזק את החומר הנלמד בכיתה.
*
מה זה?
הקניית מושגים לגיל הרך
מאת מרים אילון
מטרת החוברת לפתח מושגי לשון ומספר לגיל הרך, באמצעות משחק ותמונה. מצורפת לה חוברת הדרכה להורה ולגננת, כדי לעזור לילד בעבודה עצמית.
להשיג אצל כל מוכרי הספרים בארץ

[illegible]

פענח את הצופן [27]

להלן אימרה של חכם יווני קדמון. מתחת לאימרה רשום שם החכם. האימרה ושם אומרה רשומים בספרות ומספרים שכל אחד מהם מייצג אות מסויימת. למטה נתונים כמה שוויונים חשבוניים באותיות, שכל אחת מהן מייצגת סיפרה מסויימת כאלה המופיעות באימרה ובשם. השוויונים האלה, אם תפענחם נכונה, על דרך ההגיון, יעניקו לך מפתח ספרות לגבי שש אותיות. רשום את שש האותיות מעל לספרות המתאימות. את האותיות המתאימות ליתר הספרות והמספרים עליך למצוא בדרך ההגיון הניסויי.

האימרה

2 11 12 6 9 0 12 7 12 1 2 12 1 10 5 11 2 3 1 12

6 0 7 12 8 0 4 10 2 11 9 6 9 4 9 8 2

15 14 12 8 13 9 2 7

השוויונים

$$מ^{כ}=כ^{מ}+^{ע}מ=מ^{כ}+^{כ}ש=מ^{מ}+ש^{מ}$$

$$מ^{ע}=מ^{מ}(ת+ב)=מ^{מ}ת+^{כ}ב=מ^{מ}(ש+כ)$$

הפתרון בשבוע הבא

פתרון פענח את הצופן 26

„אם סיכתה של חבמה היה הוקן, היה התחש הכם גדול"

פתגם דני

גביע אדלר 1973

יד השבוע: מחלק דרום. מזרח־מערב פגיעים.

	צפון	
	♠ Q J 9 8 5 ♡ A 4 ◇ 7 6 2 ♣ A 6 3	
מערב ♠ 10 4 3 ♡ 10 7 3 2 ◇ 8 5 ♣ 3 5 4 2		**מזרח** ♠ A K 7 ♡ 9 6 ◇ A Q 10 9 4 ♣ K Q 10
	דרום ♠ 6 2 ♡ K Q J 8 5 ◇ K J 3 ♣ J 9 7	

בריג' / מאת ...

התחרות הארצית המבורחגרה לקבוצות על גביע „אדלר" ז"ל נערכה בסוף השבוע שעבר במלון, דיפלומט" המפואר בירושלים. התחרות אורגנה בשיטת התנועה „השווייצרית" והיא נוהלה היטב ע"י י. אורדנבים. ראוי במיוחד לציין את יעילותה של המזכירות הירושלמית והפאוראה הקפקן כשה יפה שצמל ללא לאות.

בגביע „אדלר" ל־1973 זכתה (1) הקבוצה כשבין בהרכב מיטולם, שיאל, קראוס בניצחה בכל מפגשיה. היא גברה על (2) קבוצה של שכני בריג' בינלאומיים מתל־אביב בהרכב כץ, ד"ר רנד, שטמפר, שורץ ואלנברג. במקום השלישי הגיעו הד ירושלמים גרוסברג, בן־זאב, ברגל, גלינסקי מבין 33 הקבוצות שהשתתפו.

ביד שלפניכם הישיבה הגבי מרים מור (דרום) מתל־אביב הצפה מקיסולית על ידי ביצוע נאה של חוזה בכפל של 3 „בלי שליט" במהלך הברזה הנקובה.

הגבי צור פתחה בקריאה של „1 הארט" והצפון הכריז „1 ספייד". מזרח קרא „2 דיאמונד" והדרום עבר. צפון קרא „3 דיאמונד" והמזרח הכפיל. הגבי צור לא נבהלה והחרה להכריז „3 בלי שליט" שהוכפל על ידי מזרח לאור ידו החזקה.

מערב התחיל את ההגנה עם ה־8 דיאמונד שנלקח עם ה־A דיאמונד ביד מזרח. זה חזר ב־10 דיאמונד שנלקח עם ה־J דיאמונד ביד הכרוז. הגבי צור שיחקה ספייד מידה אל ה־J ספייד בדומם וזה נלקח עם ה־K ספייד ביד מזרח. זה חזר ב־K דיאמונד במוך שנלכד על ידי ה־K דיאמונד של הכרוז. הגבי צור משכה עתה ארבע לקיחות בהארט ובשלב זה נראו הידיים כדלהלן:

	צפון	
	♠ Q 9 8 ♡ — ◇ — ♣ A 6	
מערב ♠ 10 4 ♡ — ◇ — ♣ 8 5 4		**מזרח** ♠ A ♡ — ◇ Q 9 ♣ K Q
	דרום ♠ 6 ♡ 8 ◇ — ♣ J 9 7	

הכרוז משכה את ההארט החמישי (אחרון) בידה והשליכה ספייד מהדומם. במזרח הנכנס למצב העצום של „לחץ" בשלוש סדרות. הוא נאלץ להחזיק בקלפי הקלאב (למנוע השגת שלוש לקיחות קלאב על ידי הכרוז). לפיכך השליך מזרח דיאמונד. הגבי צור שיחקה ספייד מידה והקשה עם ה־8 ספייד בדומם. מזרח זכה בלקיחה עם ה־A ספייד, ומשך לקיחה רביעית להגנה עם ה־Q דיאמונד. אולם הכרוז זכתה בשתי ה־לקיחות האחרונות בדומם עם ה־A קלאב וה־Q ספייד שהשלימו את התוצאה הנמוכה של החוזה המוכפל.

לרסן בתפקיד המתגונן

שחמט / מאת ...

איך מרגיש שחקן־התקפה מובהק כאשר הוא נאלץ להתגונן מפני התקפה? בגט לרסן רב־האמן הדני מרגיש טוב בכל סוגי העמדות ובלבד שיהיו רוויות מכל שיגרה.

לבן: אבנם
שחור: לרסן
סן־אנטוניו, 1972

1. ג4, ה6; 2. פ—ו3, פ—ו6; 3. ז3, ב6; 4. ר—ז2, ר—ב7; 5. 0—0, ו5; 6. ג:ו5, ה:ו5; 7. ד4, פ:ב—ו7; 8. פ—ג3, ר—ה7; 9. ב3, 0—0; 10. ר—ב2, צ—ה8; 11. פ—ה5, ר—ו8; 12. ו4

הפתיחה נסתיימה ואפשר לסכם את תוצאותיה. הלבן הציב את פרשו בנקודת מפתח (ה5) ועמדתו עדיפה במקצת. המשחק בוטביניק—ברונשטיין, 1951, שהגיע לאותה עמדה ממש, נמשך: 12. צ—ג1, פ:ה5; 13. ד:ה5, צ:ה5; 14. פ—ב5, צ—ה7; 15. ר:ו6, ז:ו6; ועתה יכול היה הלבן להמשיך 16. פ—ד4, עם עמדה עדיפה.

12... ג5; 13. ה3, ג:ד4; 14. ה:ד4, פ—ו7!?

לרסן מתגונן בחוש מיוחד, ואפשר לו לחוזת מראש כי המסע שנראה מפוקפק, יביא לו תועלת בוא הזמן.

15. פ:ה4, ד:ה4; 16. מה—ב3, פ—ו6;

לא 16... ו5? כי אז 17. מה—ג4+.

17. ו4, פ—ד5;

ראשית סיבובים סקסים מעניינים, בהם מרגיש לרסן כמו דג במים.

18. ר:ד5, ו6; 19. מה—ד3

הבאת הפרש אסורה. אחרי 19... ו:ה5; 20. ר:ה7+, מ—ה7; 20... מ—ו8; 21. מה—ה3 (3ה—מה); 21. ר—ו6+ תבוא התקפה מוחצת של הלבן.

19... ו6!

הגנה יחידה אבל מספקת.

20. ר:ו6, צ—ה7;

והתקפה נבלמה. לשווא מנסה הלבן להחזירה.

21. פ—ו7, צ:ו7; 22. ר:ו7+, מ:ו7; 23. מה:ה7+, ר—ו7,

הלבן השיג יתרון חומרי (צריח ושלושה רגלים מול רץ ופרש) אך הכלים השחורים תופסים עמדות חזקות.

24. ו5, מה—ו6; 25. ו6+, מ—ו8; 26. צ־א—ה1, פ—ג4;

כמובן, לא 26... פ:א4; 27. צ:ה4, מה:ה4; 28. ר—א3+. המסע בטקסט סותם את האלכסון המסוכן ומאיים מה—ד5.

27. מה—ח3, מה—ד5; 28. צ—ה3, צ—ו8; 29. צ־ו—ה1

מאיים מט בעקבות 30. מה:ו8+.

29... ה5; 30. צ־ו—ה2

מפסיד 30. צ—ה5!? בשל 30... מ—ו7; 31. צ:ה5, מה—ח1+; 32. מ—ו2, צ—ב2+; 33. צ—ה2, פ—ה3+; 34. מ:ה3, מה—ה1+; ומט במסע הבא.

30... א5; 31. מ—ו2, ר—ו6; 32. צ—ה5

צ—ה5!

אמנה סבלנותו של הלבן ובמקום להחזיק מעמד ע"י 32. צ—ה2 הוא מקריב את שני צריחיו תמורת פרש ורץ השחורים, בתקווה להשיג את המלך היריב ולכבות עליו שח־מט.

32... ר:ה5; 33. צ:ה5, פ—ר5+; 34. מ—ו3

לא 34. מ:ה3 כי אז מה:ה3; ומה—כח.

34... פ:ה3; 35. ה:ה3, ר—ג5; 36. מה—ח8+

המאבק טרם תם על אף יתרונו הגבם של השחור.

36... מ—ה7; 37. מה—ו6+, מ—ד7; 38. מה:ה5+, מ—ג7; 39. מה—ח7+,

כמו, בשים לב לאיום 39... מה—ו3+

39... מה:ה3; 40. ז:ו7, ר—ו6; 41. מ—ז4, מ—ד7; 42. ח4, מ—ה3; 43. ח5, מה:ו7; הלבן נכנע.

שחמט בישראל

ידיעות בקצרה. באליפות ת"א בעורך הסיבוב השני. כך ניצח את קופלוביק, פלאט את מלאכי, הרוזוי את בנק, גלזמן את און, פיקלני את ענור, משיאן את כרמלי, כהנא את גרוסמן; המשחקים: מרט־קלדור, סטפק־סמילסינר, בוך־צ'סקוב נסתיימו בתיקו. המשחק בירונבים־כבשני הופסק שנית. הדירוג: גלזמן, כץ, הרוזוי 2 כ"א, בוך, צ'סקוב, פיקלני 1½ כ"א. האמנים טרם הספיקו „ל־התחמם" ואינם תופסים את המקומות בצמרת. הסיבובים מתקיימים בכל יום ה' במלון „הירקון" ● נמשכות תחרויות רבע הגמר. הנה הדירוג בי כמה מן הבתים: „רשבסקי" (8 סיבובים): קורצטג 7(1), שוורץ 5(1), סורם 4½(1), ברנר, אורזוי 4(1). „רסי" (7 סיבובים): וולפינגר 5½(1), שטרנברג 4(3), גרוס 3½(1). „מרבו הגופר ת"א (6 סיבובים): אגאמבן 4(1), לתנוב 3½(2), בורשטיין 3½(1). סכנוין חיפה (8 סיבובים): בינשטוק 6½, גולדשטיין 6, אהרוני 5½, גולד 5; „לסקרי" ת"א: (8 סיבובים): י. גרינפלד 6½, יגלום 5½ ● באליפות המועדון „רובינשטיין" ירושלים, אחרי 9 סיבובים: ריכטר 9(!), דודקוב 7, דוד 6(1), ה. גוטליב 5½.

שחמט בעולם

ידיעות בקצרה. התחרות הבינלאומית בטאלין הופכה להצגת־ראווה של מיכאל טאל. אלוף העולם לשעבר מפגין כושר מעולה. אחרי 12 סיבובים הוא מוביל עם 10 נקודות (ללא הפסד) ולפי הידיעות שטרם אושרו, הוא ניצח גם את ספאסקי בסיבוב ה־13. במקומות הבאים ספאסקי 8 נק', פולוגייבסקי 7½(1), קרס, שהפסיד לטאל ולבאלאשוב צבר 6½ נקודות בלבד ● בתחרות „קאפאבלנקה" הנערכת בקובה מוביל אחרי 11 סיבובים אולמן עם 9 נק'. אחריו: דונר 8(1), סמיסלוב 8, קוזבין 7½, הרוסי סבון עם 6½(1) הממשיך להתבלט ותופס את המקום השביעי. הרכב הנבחרת זו נופל בהרבה מקודמותיה ● נסתיימה התחרות השנתית בבוורייר אמליה, בבצוותם המשותף של לבריה (הונגריה), פושב (בולגריה) ר טורה (פיליפינים). כל אחד מהם צבר 7 נקודות ב־11 משחקים. אחריהם ביסגאייר (ארצות הברית), קובר (קרבה וגיורא (רומניה) עם 6 נק' כל אחד ● בהולנד נערכה תחרות בינלאומית קטנה. במקומות הראשונים התחלקו פרמה, צ'וקילטיה הטוניסאי בלקאורי עם 4½ נק' (מ־7). אחריהם: רוסוליה, פאדבסקי ומדינה 4 כ"א ● באליפות מוסקווה נערכו כבר 12 סיבובים. מובילים: ליין, דבריצקי 7½(2), בקאריצ'ב 7½(2).

תחבולות בסיום משחק

אנו חוזרים ומדגישים מדי פעם כי ניהול סיומי משחק אינו, כפי שנהוג לחשוב, בעיה של דיוק וסבלנות בלבד. לא אחת הם תובעים מן השחקן הפגנת מעוף ותחבולני עשיר. הנה דוגמא נוספת.

העזה משתלמת
סיום משחק מס' 804
אולימפיאדת סקופליה, 1972
חונב

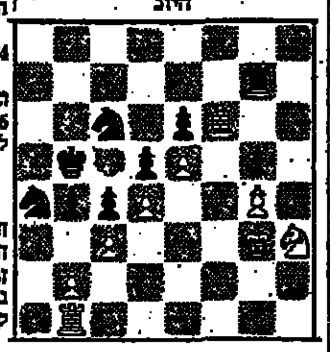

אנדרסון

במבט ראשון נראה לנו כי יתמור של השחור באגף המלכה הגיעה למבוי סתום. ואילו ברעותו ההתורי חולשתם של הרגלים הם ר־ז8 אינם מבשרים טובות. לזכותו של האמן השוודי הצעיר כי אין הוא מחפש הצלה בהתגוננות סבילה, כגון פ—ז8 (שהיתה רק מעכבת את נצחון הלבן) כי אם מסתער על יריבו בהתקפה נגדית נרעזת.

58... פ:ה4!; 59. ג:ה4, פ:ב5!;

הקרבת שני הפרשים מביאה לסיום מהיר בו נאבקים שני רגלים צמודים ואפשיים עם צריח ופרש לבנים.

60. צ:ב2, ג3; 61. צ—ה2

הצבת הצריח ב:ב2 תגרום לאבוד ספסר נוסף, אחרי 61... מ—ג4.

61... ג2; 62. צ—ב1, צ—ג1!;

לא 62... ג2?; 63. צ:ג2, ב:ג2; 64. צ—ב3 והלבן עדיין יתרון מספיק. ואף לא 62... מ—ג4; 63. צ—ב3 ולבן תינתן אפשרות להקריב צריח בעד שני הרגלים.

63. פ:ה5, ב3; 64. צ—ה1, צ—ג1!

בדי להגן על הפו לא, הכוונה היא אחרת: הוא מאיים. שמה 65... ב2; 66. צ—ב3+, צ—ג3.

65. צ־ד—ו1, פ—ה5!;

כמובן, לא מייד 65... ב2 כי אז 66. צ—ב1 והלבן זוכה.

66. פ—ו3, ב2; 67. צ—ג1, מ—ג4; 68. ו5, ב:ב1=מה; 69. צ:ב1, מ—ב2; 70. פ—ה3, ג1=מה; 71. צ:ג1, צ:ג1;

הלבן שילם „ביוקר" עבור שני הרגלים של היריב, אך עדיין הוא הצד השואף לנצחון.

72. ו6, צ—ב8; 73. מ—ו4, מ—ג3; 74. מ—ו5, צ—ו8! הזכבם על תיקו.

אסור, כמובן, 75. חזז בשל צ:ו3; ואילו המשך: 75. מ—ו4, מ:ו4; 76. ז7, צ—ו8; 77. פ—ו6, צ:ו7; מביא לתיקו ברור.

רדיפה אחרי הרץ

בכל שהלוח מתרוקן מן הכלים, הולך וגדל ההבדל בין פרש לרץ; הראשון — כבד־תנועה, השני — זריז וקל־רגלים. לכן, קורה שהפרש נבלא, אך את הרץ, לעומת זאת, קשה ללכוד.

הנה מקרה נדיר.

סיום משחק מס' 805
פלמה־דה־מאיורקה, 1972
פאנו

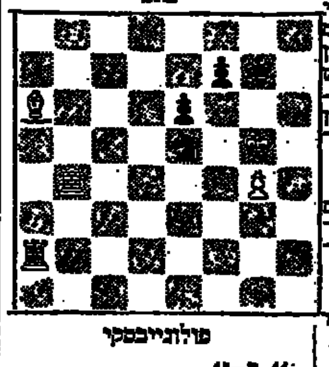

פולוגייבסקי

44. ר—ה3

מתוך שבעת מסעי הרץ זהו הרע במיעוטו. נבדוק: כנגד 44. ר—ב5 או 44. ר—ב7 יכריע 44... פ—ו6; ואין הגנה מפני 45... ו6+ ו־46. צ—ח2×. על 44. ר—ג8 יבוא 44... ו6+; 45. מ—ח6, צ—ה3, ומאיים 46... פ—ו6+ וכט. על 44. ר—ו1 יבוא 44... צ—ה2; 45. ר—ה3, פ—ו6; 46. צ—ב7 (46. צ—ב3, ו6+; 47. מ—ח5, פ—ה4+; 48. מ—ח6, צ—ח2 והשחור זוכה) 46... צ—ב3!; 47. צ—א7! (גם על 47. ר—ג2, יכריע צ—ה3!), 47... צ—ה3! זוכה. (אך לא 47... צ:ה3? 48. צ:ה7+ ! ותיקו). לגבי סיום עם כלים מועטים אנו מוצאים כאן מבחר עשיר של תחבולות למיניהן.

44... צ—ג2!; 45. ר—ג3, ו6+; 46. מ—ה4, צ—ג5;

אם מט בשנים כופה על הלבן את מסעו הבא.

47. ו5, פ—ו6+; 48. מ—ח5

48. מ—ה4, ו5+; מביא למט בשנים. ועתה מפסיד הלבן את צריחו.

48... צ—ה3+; הלבן נכנע.

היו"ר מול המנכ"ל

(סוף מעמוד 14)

רשות השידור. אני מסכים לראות בוועד המנהל — בהשוואה לעיתון פרטי — מו"ל לאור, כו"ל.

— על פי הגדרותיך, האם רשות השידור מתנהלת כהכבי? היש הגיון במיבנה הקיים?

אלמוג: ההגיון במיבנה הקיים הוא בכך שגוף ציבורי מעקף השקפות שונות ולכן ההכרעה צריכה להיות בתוך הקולקטיב, הוועד המנהל, ולא בידי איש אחד, היו"ר. ליו"ר מותר להיות מעורב בעניינים ציבוריים. אם אני רוצה להיות היש העתון הראות ביצוע לא משרדות; עלי להיות מרוחק מעורבות בעניינים פוליטיים והפלגתיים. כך אני נוהג, אף כי זה לא כתוב בשום חוק. אני בעד שמירה כזאת של חלוקת התפקידים.

— מסתבר כי המיבנה הקיים של רשות השידור לא הוכיח עצמו. הביקורת הנמתחת עליכם מכל החוגים מקורה בהתחבטויות הדירות.

אלמוג: אנו לא מסתבכים בעבודתנו היומיומית יותר מכם. אין האפרידורים שלכם, או העורכים, טובים משלנו, אלא כאשר העורך הראשי בעתון פרטי נותן גיבוי ל־נעשה במערכת, אומרים: זה עסק פרטי, עתון פרטי — ונגמרנו. אך כשאנו מעניקים לדברים דומים גיבוי, מהרים כל המתקיפים להתערב ולמחות.

הממשלה עוינת

— אתה מרוצה מן הנעשה ברשות השידור?

אלמוג: רשות השידור הישראלית זה נסיון בדמוקרטיה. הממשלה, שצריכה להיות מעורבת בנסיון הזה, מגלה לעתים יחס עוין לרשות, ה־מתבטא בהרבה דברים.

— למה דרושה לך מעורבות ה־ממשלה?

אלמוג: בשיטה הכלכלית הקיימת בישראל, כדי לקיים מפעל פרטי, יש צורך במגע אחד עם גורמי השלטון. לרשות השידור יש פונקציה מכלכלית. הרצון הטוב או הרע של הממשלה או של הכנסת, או של שני גופים אלה, קובע הרבה לדינו.

— האם הממשלה עוינת אותכם?

אלמוג: יש שרים שונים ונושאים שונים, אך אינני משוכנע כי לממשלה ולכנסת יש ההבנה הדרושה ל־מידת העצמאות שניתנה לרשות, ולכן כאשר מגיע הנושא שלנו לדיון בוועדת החינוך ההרגבות של הכבוד אין מרוצים מן הרשות.

— ממה אתה חושש? מדוע אתה יוצא נגד הדיון בוועדת החינוך?

אלמוג: ח"כ יוסף תמיר העלה הצעה לסדר היום על סיקור פוליטי במבט לחדשות בטלוויזיה ועל עמדם גחיל. הכנסת העבירה את הנושא לדיון בוועדת החינוך. זאת ישבת ועסקת בענין לאורכו ולרוחבו. אני רואה בתופעה זאת סימפטום להתייחסות אלינו. גם לפני כשנה הוזמנו לוועדה.

— אבל אתם כל הזמן בחרשות בכלל הנעשה אצלכם.

אלמוג: הקצף שיצא במיוחד על הטלוויזיה הוא ביטוי לשינויים שחלו בהרגלי הבילוי של החברה מאז חדר המדיום לבתים. מכאן רואים בטלוויזיה מתחרה רב־עוצמה להרבה פעילויות ציבוריות וגם לאסיפות ה־פוליטיות. לא בנקרה הוליס המערך לא לקיים השנה אסיפות־עם לקראת הבחירות אלא תוגיכית ושידורים בטלוויזיה. כל הפוליטיקאים חוש־בים שעתידם הפוליטי תלוי במסך, אך הטלוויזיה עליו לא בידיהם.

— בדרך זאת אתה מבקש לדחות את כל הביקורות שמטיחים בכם? ה־אם הביקורת איננה גם ענייניות, על איכות ורמת שידורים?

בעיות האפיק האחד

אלמוג: על כל מענה אני מוכן להשיב לגופו, אך המענות שמשמיעים הפוליטיקאים אינן אופייניות למענות הציבור. הציבור הרבה יותר מרוצה מהפוליטיקאים, הכנסת, ה־ממשלה והעתונות. כשחוזרים ישראלים מחו"ל ועורכים השוואה עם הטלוויזיה שלנו, הם קובעים: ב־ישראל לגמרי לא רע.

— הבאמת כך? האם זאת גם דעתך?

אלמוג: אני חושב שאנו לגמרי לא רעים לשומת ארצות בגודל שלנו. אם מסתכלים על הטלוויזיה לא רק בשיאים אלא בכל יום, הרי אפילו ברטניה האנגליה משדרות תכניות שהזמת לתן זכות אצלנו ב־ביקורת חריפה. סדר הגודל שלנו, המשאבים, המוטבציאל הצנוד תשתית של תעשיית קולנוע — כל אלה נותנים אותות. בסך הכל עשינו ב־משך השנים שהטלוויזיה קיימת דברים טובים.

★

היו"ר וולטר איתן, דיפלומט ב־דימוס, מאושק בביקורתו. הוא מוס־גם. ראש הממשלה הגבי גולדה מ־איר, ידידתו הוותיקה של היו"ר איתן, הציעה לו את מישרת היו"ר והוא קיבלה ברצון, אך לוא ידע לפני כ־שנה מה נושאת בחובה המשרה ה־רמה, ספק אם היה נענה בחיוב.

היו"ר איתן ביקש (בגיל 62) להת־רענן, להחליף תפקידים, אחרי ש־היה מרצה באוכספורד, עובד הסוכ־נות היהודית והגבירה, מנהל המוסד למשתלמות, יותר מ־11 שנים מנכ"ל משרד החוץ ויותר מ־10 שנים שגריר ישראל בפאריס — והנבחה ב־רוחותיו. בדיעבד הוא איננו מצטער שנטל על עצמו את התפקיד המרתק מתוכן בהיותו אתגר מרתק לאינטלקטואל כמוהו המבקש לצקת תוכן ודפוסים בכלי־התקשורת הממלכתיים, שהיחס כלפיהם מהוגים מגוד־נים באוכלוסיה קוטבי.

הקשיים הקיימים

יו"ר הרשות מבקש להדגיש, כי אין ציבור בעולם המרוצה מן ה־טלוויזיה שלו. היו"ר איתן משוכנע כי הטלוויזיה הישראלית השיגה רמה בגבוהה למדי בהתחשב בקשיים הקיימים. הוא מבקש להתייחס אל הטלוויזיה בחוש של פרופורציה נכונה. לא הכל טוב, אך גם לא הכל רע. זה באמצע. רוב הציבור — מתגוס היו"ר איתן — שאינו קורא את ה־ביקורת הקטלנית בעיתונות מבסוט מן הטלוויזיה, מה גם שבמצב הנוכחי קשה מאד להשיג השגים גדולים.

וולטר איתן איננו מתרגש מן ה־טלוויזיה האירופית. שהיין, שיש בה הכל מכל כל, היא בסופו של דבר פרובינציה הטלוויזיה בה משעממת. בבזל ובציריך צופים בטלוויזיה ה־גרמנית, ובמקומות אחרים — בצר־פתית. כך — מסביר היו"ר איתן — נוהלים מעולם קטן וקרועי ההבנים מן השפע הטלוויזיוני שמציע העולם הגדול. עצתו של היו"ר איתן לישראלי מסתכבת במשפט קצר: מי שיכול לצפות בטלוויזיה הירדנית שיעגב כך, כי זאת הדרך שתוציא את הישראלי מעולמו המצומצם... ישראל היא אי ואין כניסה או יציאה אליה אלא במטוס או באניה, ממש כקפריסין שכנתנו. מכאן מסיק היו"ר איתן את מסקנתו: בהתחשב במצבה של ישראל, בכל זאת הרמה של הטלוויזיה שלנו לגמרי לא רעה והיא משתפרת הולכת...

אבסורד מינהלי

את תפקידו כיו"ר רשות השידור — עד שיוענקו לו סמכויות ממשיות, אם אמנם כך יהיה — מפרש היו"ר איתן פירוש צר כדי לא לעודד חיכוכים מיותרים עם המנכ"ל שמואל אלמוג. הוא מבקש למנוע חילופים, לייצב את קאדר המנהלים — אך לא עולה בידיו. בשנה האחרונה — רק להזכיר שני מנהלים — פרשו הסמנכ"ל ארנון צוקרמן ומנהל ה־מחלקה הכלכלית אליהו בן־עמרם — שני עובדים בכירים יעילים.

וולטר איתן הוא חבר הוועד ה־מנהל (היו"ר) היחיד שאינו (כדבריו) חבר מפלגה, אף כי הכל מזהים אותו עם מפלגת העבודה (מפא"י). לשכתו כפופה למנכ"ל — אבסורד מינהלי במיבנה הדראכי פנים. זה חלק מן הירושה שירש. גם מזכירות הלשכה ויותר העובדים כפופים ל־מנכ"ל. וולטר איתן להוציא בין ה־מנכ"ל למזכירות — ואין לו פר־סיות בכלל.

מסכם היו"ר: קיבלתי ירושה נוראה... ביקשתי להשיג קצת יציבות וארגון... אני לא אומר שכל אחר אידיאלי ב־רשות השידור, אך אינני יודע היכן מצויים יותר טובים...

(המאמר הבא ביום שלישי)

פרסום גלבלום.

רפי
עם הרשימה הממלכתית עם

רפי — הרשימה הממלכתית היתה הסיעה היחידה בכנסת אשר תמכה בהצעת החוק לבחירות אישיות של ראשי ערים באופן עיקבי, היא הצביעה בעדו גם בנוסח הפושר שהציעה מפלגת העבודה בתור הרע במיעוטו, וזאת כדי לא לסתום את הגולל ולחסל סופית את הסיכוי לשנות את פני השלטון המקומי בישראל.

לעומת זאת
אלה הם קברני החוק:

מפלגת העבודה אשר רבים מחבריה תמכו בו רק למראית עין, כשמאחורי הקלעים עשו הכל להכשלתו. במיוחד הגוש אשר היה יכול לצהול אחרי ההצבעה „נצחנו".

הליברלים העצמאיים — שבדרך כלל אינם עצמאיים כל כך — העדיפו תרגיל פרלמנטרי עקר על פני הסיכוי לרפורמה יסודית במבנה השלטון המקומי.

שני אלה יחד קברו את העמל הממושך ואת ההזדמנות היקרה לממש שינוי אחד לפחות בחיים הדמוקרטיים של מדינת ישראל.

רפי — הרשימה הממלכתית תמשיך להאבק על קבלת החוק, ועל רפורמות אחרות במבנה הרשות ובחוקת הרשות המקומית.

הציבור חייב לדעת — וחייב לזכור — מי עשה מחוק דמוקרטי ראשון במעלה קלף במשחקים פרלמנטריים צבועים ועקרים.

רפי - הרשימה הממלכתית עם

המכללה לטכנולוגיה של אופנה וטקסטיל ע"ש שנקר

נמשכת ההרשמה ללימודים במגמות:

★ **טכנולוגיה טקסטילית**
במגמה זו שני מסלולי לימוד:
כימיה טקסטילית ומכניקה טקסטילית
★ **ניהול הייצור**

תנאי קבלה: א. מתקבלים תלמידים בעלי תעודת בגרות ו/או תעודת גמר מקצועית.
ב. תלמידים שיעמדו במבחני כניסה.
ג. ראיון אישי.

משך הלימודים: שלוש שנים — מסלול מורחב.
שתי שנים לקבלת תואר הנדסאי.

תואר: הוגשה בקשה למועצה להשכלה גבוהה להקניית תואר „בוגר" למסיימי השנה השלישית.
בסיום שתי שנות לימוד יקבלו הבוגרים תואר הנדסאי מטעם המכון הממשלתי להכשרה טכנית, וכן את התואר A.A.S. מטעם מדינת ניו־יורק, המוכר באוניברסיטאות של ארה"ב.

הלוואות ומלגות: יש אפשרות לקבל הלוואות למחיה ולמימון הלימודים ע"י משרד העבודה. בנוסף לכך ניתנת אפשרות במגמות לימוד אלה לקבל מלגת לימוד נוספת מהתעשיה, כעידוד לקליטת כוחות מקצועיים לתעשיה זו, הנמצאת בהתפתחות מתמדת.

פרטים והרשמה: במכללה, רח' אנה פרנק 24, רמת־גן, בימים א'—ה', בין השעות 8.30—13.00.
המכללה תשלח טופסי הרשמה ואינפורמציה למבקשים בכתב.

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע

מחנה לנוער שוחר מדע

יתקיים במסגרת הפקולטה למדעי הטבע בתאריכים 5—28 באוגוסט ש.ז. בקמפוס גבעת רם.

המחנה מיועד לבוגרי כתות י"א של בתי ספר תיכונים מוכרים.
הפעילות המדעית, בהדרכת מרצים של הפקולטה, תתקיים בתחומים הבאים:
מתמטיקה: פרקים בתורת המספרים, אוטומטים ובבתות מתימטיות, שיטות נומריות, מושגים בטופולוגיה וכו'.
פיסיקה: ספקטרוסקופיה של קרינה רדיואקטיבית, תכונות של גבישים בעזרת שיטות אופטיות, מיקרוסקופ אלקטרוני, לייזר.
כימיה: רדיוכימיה, חומרים פוטואלקטרוניים, קרני X ומגנטי כימיה.
זואולוגיה: מבנה ופעולה בבעלי חיים: המבנה והפיסיולוגיה של מערכות שריר העצב, נשימה, דם, הפרשה והורמונים; סירים.
גנטיקה: פאגים, חיידקים ושמרים, שכפול ד.נ.א., מוטציה ורקומבינציות.
בוטניקה:
מדעי האטמוספירה: בדיקת מזהמי אוויר חלקיקים במעבדה באמצעות לייזר, בדיקת מזהמי אוויר חלקיקים באטמוספירה באמצעות לייזר־ראדאר, בדיקות מזהמי אוויר גזיים, גידול בגישי קרח במעבדה, בדיקת גידול טיפה באמצעות חלקיקי התעבות שונים.

ההרשמה תסתיים ב־30.3.73

פרטים וטפסי הרשמה ניתן לקבל אצל מנהלי בתי הספר או ע"י פניה בכתב אל: שפרה באגייר, מרכז המחנה, הפקולטה למדעי הטבע, האוניברסיטה העברית, ירושלים.

„מלדזי" הסמל של המתווך הנאמן
אגודת המתווכים לבתי דלא ניידי בישראל

וילונות מפלסטיק
לחדרי אמבטיה, מטבח
תוצרת חוץ
מפות טרילן
מכסים שטיחים
גפנר, תל־אביב, פינסקר 29
פ. טרומפלדור טל. 288770.

מודולוס
דיהוט מטבח מודולרי
עיצוב, ייצור ושיווק מערכות מטבח באיכות מעולה

משרד ראשי ותצוגות
דיזנגוף 115 תל־אביב
(קומה ב)
טלפון 239842

(*) מודולוס מגיש שרות מיוחד למעוניינים במטבח חדש לחג הפסח. אספקת מטבח לחג — למזמינים בשבוע זה.

בגלל הטבות לשכר קיצוניות: הפסדים לרשות הנמלים

מאת אמנון ברזילי

בשנה השלישית לשרותו של מנכ"ל רשות הנמלים מר אהרון רמז, והראשונה הבלתי־נמנעת. מאז באלף ... יש לסקוב להתעסר, תוך רבים כי־ ... יעליה מנכ"ל חדש להכבס לבצ־ ... של האיש שתוקפים את הרשות, שנאלץ להתפטר לפי הכתיב של מזכיר ההסתדרות יצחק בן אהרון. ... החדשים לאחר שנפל לידיו את ... הוביל מר רמז את רשות הנמלים לגרעון התקציבי הראשון שלה.

ההכרזה כי הדו"ח השנתי ל־1972/73 יגלה הפסדים, היכתה בהלם את משרד התחבורה והנהלת רשות הנמלים. עובדה זו ידועה כבר מספר שבועות, בעקבות הסכם השכר שהושג עם עובדי התפעול. איש אינו מכחיש אותה הויכוח הוא רק על גובה ההפסדים.

המבצע היחיד שנעשה עד כה, היה למנוע הפצת אינפורמציה זו. שכן ביום ראשון צריכה להתכנס ועדת השרים לעניני כלכלה כדי לדון בבקשת הרשות להעלות את התעריפים בנמלים. מלבד זה הדו"ח השנתי של הרשות צריך להתפרסם רק בסוף ספטמבר 1973, כך שהודעה הרשמית היתה ששום דבר "לא בר־כר". הרשות הפיצה נתונים על תקציב הפיתוח ל־1973/74 כדי ליצור רושם שהתפתחות בעיצומה.

הפסדי הרשות ב־1972

השאלה הגדולה היא, בכמה יסתכמו ההפסדים של הרשות בשנה התקציבית המסתיימת בסוף מארס השנה. לפי ההערכה הזהירה ביותר יסתכמו ב־10 מיליונים ל"י. לפי הערכה אחרת, כנראה מציאותית יותר, עלולים הפסדי הרשות להגיע עד 20 מיליון ל"י. סעיף 5 בחוק רשות הנמלים קובע כי "הקו המנחה בפעולות הרשות יהיה לנהל את כלל נמליה וכל נמל בנמליה כמפעל הנושא את עצמו" משמע החוק אוסר על הרשות להפסיד, ומכאן שאי ביצוע של החוק האלמנטרי שלשמו הוקמה רשות הנמלים, מעמיד בסימן שאלה את הצדקת קיומה העצמאי של רשות הנמלים. היא תגרום לכך שהרשות תיאלץ לקבל סובסידיות ממשלתיות כדי להחזיק עצמה, את המבנה הגדול שהקימה וכן את הנמלים.

הפסדי רשות הנמלים, שראש אגף המכסים מר יוסף ילין לא הכחיש אותם, אך סרב לנקוב במספרים, אינם סוף פסוק. כך סבור יו"ר רשות הנמלים ד"ר נפתלי וידרא שאמר כי "בה עקיה ב־1972. בצמוך לבנות מרובות. יש לנו קרנות פיתוח ומהן נשלם את הגרעונות. לא ניקח סובסידיות מהממשלה. אבל עוד אי אפשר לומר דברים ברורים כי לא נגמרה ההתחשבנות".

מסתורי ההתחשבנות עליה דיבר ד"ר וידרא, הם הגורמים הראשיים להפסדי הרשות לשנת התקציב המסתיימת ב־31 במארס השנה. היא קשורה בתוספת השכר שניתנו לעובדי התפעול ובעקבותיהם לשאר עובדי הרשות, מסך הכל כ־4,500 איש. בראש וראשונה נובע ההפסד מתוספת שכר גבוהות מעל ליכולת הרשות. ושניתנו על אף הכל, בגלל חולשתו של מנכ"ל הרשות, והבינונו שלא לפעול נגד ההסתדרות. ההסתדרות, בראשותו של המזכיר ומנהיג תיק הנמלים מר אלי מויאל ובשיתוף יו"ר ועד עובדי התפעול באשדוד מר יהושע פרץ, אילצו את הרשות לפעול על פי תכתיביהם.

בעוד מר רמז היה סבור לתומו כי הוא מנהל הדיון אתו עם ההסתדרות נגד העובדים, התברר כי ההסתדרות הקימה חזית שניה עם עובדי התפעול. כך קרה שתוך כדי מרים קצר יחסית, הולכה הרשות שולל. בתקציב הרשות ל־1972/73 שנקבע במארס 1972, הפרישה הנהלת הרשות בסעיפי הוצאות, תוספת של 15% על השכר לעובדים לשנה אחת. תוספת זו התבססה על מדיניות השכר של הממשלה שנקבעה בפברואר 1972 ושנתמכה עם ההסתדרות המעסיקים. רק כדי להמנע כמהעות וכדי לשריין את עצמה הקצתה הרשות 15% תוספת שכר לשנה אחת. כך שמראש היתה הרשות מוכנה לתת יותר לעובדיה.

צעד ללא תקדים

בניגוד לתחזיות, הסכם השכר החדש של עובדי התפעול הבטיח להם תוספת של 40.2% על השכר. מזה 27% ניתנים כתוספת שכר רטרואקטיבית לעובדי נמל חיפה (כ־1200 איש) מחודש ינואר 1972, ולעובדי נמל אשדוד (כ־960 איש) מאפריל 1972. מכאן שיש הפרש של כ־12% בין תוספת השכר שהובטחה במארס 1972 בשיעור 15% לבין מה שהוסכם לתת באמת — בפברואר 1973. חישוב הוצאות רשות הנמלים מראה כי תוספת שכר של אחוז אחד, מסתכמת בהוצאה של כ־1.3 מיליון ל"י. מכאן שהתוצאה הכוללת של מחיר הרשות לתוספת שכר בלבד מסתכמת בכ־15.6 מיליון ל"י.

על גרעון זה שעדיין אינו סופי, שכן דובר רשות הנמלים מר מיכה הלוי הסביר כי גם מרכיבים אחרים התייקרו בניגוד לתחזיות, אמר ד"ר וידרא כי לא יסובסד. אלא יכוסה על ידי קרנות פיתוח של הרשות. אך אם אמנם כך יהיה, יפגע הדבר בתכניות פיתוח הבניה בנמלים. קשה להניח כי ניתן יהיה לעכב בניית רציפים חדשים, ולשם כך יצטרכו למצוא מקורות כספיים אחרים — האוצר מן הסתם, כך שבכל מקרה תינתן סובסידיה, אך בצורה סמויה. לפי הערכה אחרת ישולמו ההפסדים של 1972/73 ממשאבים כספיים אחרים של הרשות, כנראה מהשקעות נושאות רווחים. אך אלו יכסו את ההפסדים רק באופן חלקי. ישאר גרעון אותו ינסו לקזז על ידי רווחים בעתיד, אם יהיו.

אך האמנם יהיו רווחים בעתיד הנראה לעין. ריכוז נתוני תקציב 1973/74 אינו מבשר טובות. הוא מגלה כי סך־כל הכנסות הרשות יהיו כ־311.4 מיליון ל"י ואילו סך־הכל ההוצאות יהיו כ־330.8 מיליון ל"י. כלומר היתרה מגלה הפסדים ללא תקדים, כ־19.5 מיליון ל"י. כדי לאזן את התקציב, תובעת רשות הנמלים להעלות את התעריפים לאניות העוגנות בנמלי ישראל בשיעור 13.5%. העלאת התעריפים, אם תאושר, תבטיח הכנסות של כ־20 מיליון ל"י ובכך רוצה הרשות לקזז את הפסדיה. תביעה זו תידון ביום ראשון הקרוב בועדת השרים לעניני כלכלה בראשותו של שר האוצר מר פנחס ספיר. אלא שהגרעון הצפוי בשנת התקציב הבאה, אם לא יאושרו העלאות התעריפים בשעור המתבקש, אינו מוכיח כלל את הגרעון שייגרר מהתקציב הנוכחי של הרשות והמסתיים בסוף החודש. מסתבר כי הגרעון אינו מהווה גם סוף־פסוק לגבי מה שמתרחש עתה בשלוחות הנמלים.

היום וביום ראשון תעשה רשות הנמלים צעד ללא תקדים. היא תשלם לכ־2,000 עובדי התפעול את המשכורות לפי טבלת השכר החדשה שלהם (סולם השכר היסודי של פועלי הבניין) לרבות תוספת השכר של 40.2%. לכאורה צעד המתבקש בעקבות סיום הדיונים. אך מתברר כי עדיין לא נחתם הסכם העבודה של הרשות עם עובדי התפעול. לרשות הנמלים הסכם קיבוצי אחד המשותף לכלל עובדי הרשות. נוצר מצב שתוספות שכר הרשות ישולמו ללא הסכם חתום, ונתונות רק לחלק מכלל העובדים במקום העבודה. (בהסכם העבודה הקודם לפני שנתיים, ניתנו תוספות השכר רק לאחר שכלל עובדי הרשות חתמו על הסכם).

מתן תוספות השכר היום שהוא בניגוד לדעתו של מר רמז, אך בלחץ של ועד עובדי התפעול ומזכיר ההסתדרות, מעמיד בסימן שאלה את עצם חתימת ההסכם. שכן לא ברור עתה מדוע יסכים מר פרץ לחתום על הסכם שאת פירותיו אוכלים הוא וחבריו בלאו הכי. מצד אחר מתן תוספות השכר לחלק מהעובדים בנמל, בעוד סקטורים אחרים אינם נהנים מהן, עלול תוך ימים אחדים לעורר תסיסה בנמלים ולהגדיל את הדרישות של חברי עובדים אחרים.

הרשות הפרה התחייבות ממשלה

האמנם מה שרק עלול להתרחש בקרב סקטורים אחרים בנמלים, קרה כבר עם עובדי התפעול. בניגוד להצהרת הרשות כי נתנה תוספת שכר של 40.2%, כפי שהחליטה הממשלה, קיבלו פועלי התפעול באשדוד יותר. הסיבה היא כי תוספת של 40.2% נעשתה לאחר שיקלול ארצי. למעשה פועלי התפעול באשדוד קיבלו תוספת של כ־46% ועובדי התפעול בחיפה רק כ־38% תוספת על השכר. זאת משום שבתוספת יש מרכיב ניכר של תחילת שכר (כוללת תוספת ותק). בחיפה, שם רוב רובם פועלים ותיקים, משמעות תחילת השכר אינה כה גדולה כמו באשדוד, שם הנמל צעיר ולעובדים ותק נמוך יחסית.

גילוי זה קומם את עובדי התפעול בחיפה שתבעו תוספת כ־2% לשכרם. הם טענו — ולרשות לא היו כלים להתגונן בפניהם — שהרשות הפרה את החלטת הממשלה שעה שנתנה לחיפה פחות מ־40.2%. ואמנם לא נותר להנהלת הרשות אלא לאשר תוספת של 2% על ידי פריצת מחסום תוספת הותק לעובדים מעל לעשר שנים (כדי למנוע לעזות בשלב זה מתן אותה תוספת באשדוד ששם אין לאף עובד ותק של 10 שנים). בעקבות תוספת זו, עלתה התוספת הכללית לעובדי התפעול ל־41%. חריגה של קצת פחות מאחוז אחד, אך דיה כדי להצביע על הפרה מצד רשות הנמלים להחלטת הממשלה שאישרה תוספת של 40.2%.

ברור שהפרה זו אינה אחרונה. לסקטורים אחרים בנמל אשדוד שמקיפים כ־700 עובדים, כנראה עוד לא ידוע כי עובדי התפעול קיבלו למעשה תוספת של 46% על השכר. סביר כי גם הם יתבעו אותו שיעור תוספת. במקביל תבוא תביעה נגדית של 1,200 העובדים הנוספים בנמל חיפה להשלים להם את תוספת השכר ל־40.2% כפי שסוכם עם עובדי התפעול שם. בכך תקפוץ תוספת השכר בעוד מספר אחוזים והפעם לצחוק את הוצאת הממשלה.

(מאמר ראשון בסידרה: אנטומיה של הסכם שכר)

איש הדרים בראש בל"ל

מאת מרדכי צבי

מר מנחם ה. זקס, בן 65, שנבחר כיו"ר מועצת מנהלי בנק לאומי אינו בנקאי לפי מקצועו. את חייו הקדיש לפרדסנות, זו אהבתו הגדולה, ממנה לא הסכים להיפרד גם לאחר שנבחר לתפקידו החדש. הסכמתו להיבחר לתפקיד יו"ר בל"ל, למרות שהוא חבר דירקטוריון מוסד זה קרוב לעשרים שנה, ניתנה לאחר לבטים ממושכים והפצרות חברים.

מנחם הרצל זקס נולד בעיר בלטימור שבמדינת מרילנד, ארה"ב. מוצא משפחתו מליטא. אביו, עורך־דין יהודי, הפר מסורת ארוכה של עוסקים במקצוע ההוראה. מגיל צעיר שאף זקס לשני דברים: עיסוק בחקלאות ועליה לישראל. בן 13 כבר היו לו ארבעה דונמים, אותם עיבד במסירות ואת תוצרתו מכר לסוחרי עיר מולדתו האמריקאית. באמצעות בני משפחתו, שהיו קשורים בחוג הסדידו של השופט ברנדייס, גיבש הנער את השקפת עולמו לעתיד. עתיד ישראל נראה מבטיח בשלושה תחומי פעילות: פרדסנות, תיירות ואשלג. זקס בחר בראשון, הוא הלך ללמוד חקלאות באוניברסיטת מרילנד, עבר להרווארד בה השתלם בפילוסופיה, השלים את לימודיו האקדמיים באוניברסיטת ברקלי, בקליפורניה, תחום לימודיו — חקלאות. המקצוע הראשי — פרדסנות.

לאחר סיום הלימודים נשאר בקליפורניה שנתיים והחל עובד בפרדסי הסביבה. תחילה כפועל קטיף ואחרי כן כמנהל שעיסוקו טיפול בעצים. בתקופה זו הכיר את אשתו לעתיד. הזוג החליט לעלות לארץ ובאו לישראל ב־1931.

זמן קצר לאחר בואו לארץ נתקבל לעבודה על ידי יהושע חנקין, שמינהו מנהל חברת פרדס גדרותיים. לחברה היו אז 1,800 דונם פרדסים, המטע הגדול בארץ באותו זמן. כעבור שנים אחדות מונה מנכ"ל חברה זו, לה הוא אחראי עד היום, אף כי את התפקיד עזב פורמאלית ב־1945. רכוש חברה זו שייך בחלקו למר זקס ולמספר משקיעים אמריקאיים.

ב־1945 נענה להזמנתו של יצחק רוקח וקיבל עליו ניהול פרדס סינדיקט, הגוף בעל ההשפעה הרבה בענף ההדרים. בתפקיד זה החזיק עד 1951. אז פנה יחד עם קבוצת פרדסנים לשר האוצר קפלן, ואף לבן־גוריון, כדי לשכנע אותם בצורך לחדש את משק ההדרים. מאמצי השיכנוע הועילו. הקבוצה קיבלה 20,000 דונם מן הרכוש הנטוש, לשם נטיעת פרדסים. כך קמה חברת מהדרין. זקס נעשה המנכ"ל שלה, משרה בה החזיק עד עתה.

מנחם זקס

ב־1962 מונה זקס מנכ"ל המועצה לשיווק פרי הדר. אולם כעבור שלוש שנים החליט להתפטר עקב חילוקי דעות עם שאר הגורמים במועצה, לרבות נציגי הסקטור הפרטי, אותו יצג זקס במוסדות הפרדסנות.

קשריו עם בנק לאומי החלו ב־1954. אז הצטרף לדירקטוריון הבנק לפי הזמנת יו"ר מועצת המנהלים דאז א.ז. הופיין. מאז היה ברציפות חבר דירקטוריון בל"ל ובמרוצת השנים קיבל תפקידי ייצוג שונים במסגרת הקונצרן הבנקאי הגדול. בין השאר תפקיד יו"ר החברה־הבת הבנקאית בארה"ב — פירסט ישראל בנק.

לפני כשנה וחצי, לקראת פרישתו של הד"ר א. להמן מתפקיד יו"ר הדירקטוריון של בל"ל בהגיעו לגיל 70, החלו חברי דירקטוריון שונים לוחצים על מר זקס שיאות לקבל תפקיד זה על עצמו. זקס סירב כי חשב שאין לו מספיק בקיאות בענף הבנקאות וטובת המשק דורשת שיוסיף לפעול בענף הפרדסנות.

מנחם זקס נענה עתה להפצרות חבריו משני טעמים. בראשות מוסדות הפרדסנים חלו תמורות אישיות ודור חדש של מנהלים ניצב עתה בראש הענף. הסקטור הפרטי איבד את הבכורה שלו ואין הוא שוב הגוף שיכול להשפיע על ניהול משק ההדרים. זקס הרגיש כי מוטב לו לעזוב את ענף ההדרים אף כי אין הוא פורש מכל עיסקי הפרדסנות, שכן יוסיף להיות יו"ר מועצת מנהלי מהדרין.

באשר לתפקידו החדש, הסכים זקס למינוי כאשר נוכח כי יידרש יותר לשם קביעת מדיניות הבנק, ארגונו ופיתוחו ולא לניהול העיסקי השוטף. בעבר היה תפקיד יו"ר מועצת מנהלי החברה חופף גם את תפקיד המנכ"ל. כך היה הדבר בימי ד"ר פורדר שהחזיק בידיו את הניהול השוטף של הבנק, אף כי היו לבל"ל שלושה מנכ"לים שותפים. לאחר מותו של ד"ר פורדר חל שינוי מכריע: ליו"ר נבחר הד"ר להמן, אך הניהול הועבר לידי המנכ"ל הנוכחי, ארנסט יפת.

בשנים האחרונות ביצר יפת את מעמדו והוא הדמות הקובעת בקונצרן. עם זאת הוסיף ד"ר להמן למלא תפקידים חשובים. הוא המיצג את הבנק בועדה המייעצת שליד בנק ישראל, הגוף בו מתלבנות הבעיות המוניטאריות של המשק הישראלי ובעיות שוטפות של הבנקאות. ד"ר להמן עומד בראש איגוד הבנקים, הבורסה לניירות־ערך ועוד. בעתיד יחולו שינויים בתחום זה. מר זקס אינו מתכוון ליצג את בל"ל בבנק ישראל ותפקיד זה יועבר למר יפת. חברים נוספים של הדירקטוריון יקבלו על עצמם תפקידי ייצוג נבחרים. ד"ר להמן יוסיף להיות יו"ר מועצת מנהלי הבורסה ובנק אפותיקאי. הוא גם יהיה אחד משני המשקיעים מטעם הבנק־האם, אשר התיישבה היהודית, במקומו של מר פנחס רוזן, המתעתד לפרוש מתפקיד זה. המשקיע השני הוא גבור־המוכנות היהודית.

אנדרטת המריבה

הדיונים שקדמו להחלטה לבחור בעבודתו של תומרקין

מאת יהודית וינקלר

ביום העצמאות הקרוב יחנכו בכיכר מלכי ישראל בחזית בנין עירית תל־אביב, אנדרטה לשואה ולתקומה, לפי תכנונו של הפסל יגאל תומרקין. בימים האחרונים החל ביציקת הבסיס עליה תוצב האנדרטה. בחירתה בחבר השופטים, והדיונים עליה לאחר גמר הליכי השיפוט, לוו בחילוקי דעות חריפים בין אישי ציבור לבין השופטים המקצועיים.

בתכנית המקורית של כיכר מלכי ישראל אותר מקום להצבת אנדרטה. השאלה היתה מתי וכיצד תיבחר היצירה המתאימה לאופי הכיכר. בימי חג ומועד כשאוסף בה נוער לאירועים מאורגנים, בשאר ימות השנה מתרכזים במקום פעוטות, בערבים החמים של קיץ היא הופכת להגבת טיילים ובמוצאי שבתות נפתחים מעגלי רוקדים לריקודי־עם.

העיריה מארגנת בכיכר מופעי תזמורת נוער והקרנת סרטים. בכיכר נערכים מופעים ציבוריים — חגיגות שמחת תורה, במות בידור בפורים וביום העצמאות ורדיים.

מתוך ראיית אספקטים ציבוריים וחינוכיים, החליטה הנהלת העיריה ליזום הקמתה של אנדרטה להנצחת השואה והתקומה, בבחינת "סמל לדורות" כדברי ראש העיריה בועדת הכספים העירונית, באשר הוא גורס כי אין שום ניגוד בין אנדרטה לשואה ולתקומה לבין קיום מופעי שמחה. העיריה ערכה איפוא תחרות סגורה לתכנון האנדרטה, והזמינה 10 פסלים להציע את עבודותיהם.

דגם האנדרטה שתוקם בכיכר העיריה בתל־אביב

מי בחבר השופטים

חבר השופטים הורכב מראש העיריה יהושע רבינוביץ; ארכ' א. שרון (יו"ר חבר השופטים); י. אריה, בא כח "יד ושם"; פ. בורנשטיין, עו"ד; ח. בסוק, סגן ראש העיריה; דן תופנר; ארכ' א. יסקי; ת. לבנון; מ. גמיר; מ. סבידור; א. קובנר.

כמקובל בתחרויות מטעם אגודת האדריכלים והארכיטקטים, הוענקה לאנשי המקצוע בחבר השופטים זכות הצבעה כפולה.

כאשר נדרש להבהיר את השתלשלות הקשורה בבחירת הצעתו של הפסל יגאל תומרקין, אמר ראש העיריה באחת מישיבות ועדת הכספים כי: "ידוע כי בועדות תחרות מעורבות של אנשי ציבור ומקצועיים, דעת הארכיטקטים מכריעה". לחבר השופטים הוגשו שבע הצעות, שש בצרוף התכניות הנדרשות לפי תנאי ההצהרות, אחת מהן הוגשה ללא תכנית. הוחלט שלא לדון בתכנית זו. בישיבות חבר השופטים הסתמנו מספר השקפות, כאשר אנשי הציבור ברובם הגדול מתנגדים לכל ההצעות.

ההשקפות היו: לא להחליט על בחירת אחת ההצעות מאלה שהוגשו בתחרות; להכיר בהצעה אחת כטובה ביותר (הכוונה היתה כנראה להצעת תומרקין) או להכיר בהצעה אחרת כטובה ביותר (הצעה שאנשי הציבור היו מוכנים לתמוך בה כפשרה). דיוני חבר השופטים נכנסו למבוי סתום.

על רקע התפתחות זאת, הוחלט להזמין מספר יועצים לשמוע את חוות דעתם, מבלי לשתף אותם בהכרעה. נוסף לחוות דעתו של ד"ר גמזו, שפרש מחבר השופטים בשלבים ההתחלתיים של עבודתו, הופיעו ביוני 1972 בפני החבר ד"ר י. סנדברג מאמסטרדם, הצייר א. אורדון, צייר מ. כספי והארכ' י. ריכטר.

בגמר הדיון העמדה להצבעה ע"י ארכ' שרון הצעה מרחיקת לכת: "חבר השופטים קובע שבין ההצעות שהוגשו בתחרות לא נמצאה הצעה מתאימה". להצעה זו ניתנו שלושה קולות. להצעה: "מחליטים לבחור את ההצעות המתאימות ביותר מבין ההצעות שהוגשו בתחרות" — ניתן רוב קולות מכריע של חברי חבר השופטים. לאחר הצבעה זו נתבקש חבר השופטים להכריע בין עבודתו של הפסל תומרקין לתכנית אחרת. עו"ד בסוק טען השבוע כי על אף העובדה שבעבודה אסתטית ואמנות הגדרת משמע חכמה או התגברות מסובכות, התגבשה בקרב אנשי הציבור, והם בשלב מסויים גם ראש העיריה יהושע רבינוביץ, התנגדות להצעת תומרקין. לעומתם התיצבו השופטים המקצועיים כחומה בצורה בתמיכתם העקבית באותה הצעה.

המקצועיים נגד אישי הציבור

האנדרטה של יגאל תומרקין נבחרה בשבעה קולות, לעומת ארבעה קולות שניתנו להצעה האחרת. בין שבעה הקולות שניתנו להצעת תומרקין מצויים איפוא שלושה שופטים מקצועיים בעלי זכות הצבעה כפולה, וקול נוסף מבין אנשי הציבור בחבר. מר מנחם סבידור שיגר ביולי 1972 מכתב לראש העיריה יהושע רבינוביץ בו טען כי לא הודיעוהו כי הישיבה המכרעת תיערך ב־28 ביוני, ובגלל עיסוקיו לא יכול היה להשתתף בה. עוד טען כי גם בישיבה קודמת ביקש לצרף את קולו לאלה המודדים אי בחירת הצעה כל שהיא, אך מפרוטוקול השיפוט נעלמה הסתייגותו.

נוכח העובדות הנ"ל, ביקש מר סבידור להקפיא את ההחלטה ולכנס את חבר השופטים בהרכבו המקורי כדי לדון בנושא מחדש. שכן כלשון מכתבו: "...הנני רואה בהחלטה לאמץ את ההצעה של הפסל תומרקין טעות חמורה. בודאי תעורר התנגדות בקרב חוגים רחבים. באשר אין בה ביטוי לא לתקומה ולא לשואה. אחדות הדעים ועמדתם העיקשת של השופטים המקצועיים למן הרגע הראשון של הדיונים אומרת דרשני. בהיות הנושא רב משמעות וחשוב לאוכלוסית העיר כולה, יתכן שיש לערוך משאל עם על עצם הרעיון של הקמת האנדרטה לתקומה ולשואה בכיכר מלכי ישראל".

ברור כי הצעתו של מר סבידור נוגדת את תקנון התחרות, גם אם דעתו זהה לדעת אישי ציבור רבים בחבר השופטים. אולם הבחירה נעשתה כחוק, בהתאם לתקנות התחרות, אותן יש לכבד ולקיים. חבר השופטים צירף להחלטתו בדבר בחירת האנדרטה של תומרקין הערות בדבר אפשרות הגדלת מידותיה בהתחשב עם הסביבה של הכיכר, בדיקת החומרים ושיטת הקונסטרוקציה, בהתחשב עם החזיוניות של שקיעות העבירות וכן בדיקת אפשרות של שינוי והעלה ופתרון צורני ופונקציונלי של הכניסה לתוך האנדרטה. כי כמה מאישי הציבור הביעו חשש כי היא עלולה ליהפך, באין בית שימוש ציבורי בכיכר, תחליף למתקן זה ובכך יגרום מטרד ובזיון כאחד.

הקמתה של האנדרטה תעלה כ־500 אלף לירות. ראש העיריה פנה לקונגרס היהודי העולמי לגיוס המימון הדרוש בכספי תרומות וב־סובנות הסכום כבר מובטח ע"י הסוכנות היהודית. יתרת הכסף תגויס אף היא מתרומות ביוזמת ראש העיריה. גם בישיבה של ועדת הכספים בינואר השנה חזר הדרוש מבגם סבידור לשקול מחדש את ההחלטה, בשל ההתנגדות הנמרצת של אנשי הציבור. יהושע רבינוביץ הבהיר כי הבחירה נעשתה כחוק ויש לכבדה.

ההכרעה הסופית הקובעת על מידת התאמתה של האנדרטה למקומה וליעודה, תינתן ככלות הכל על ידי הציבור שיחזה סביבה ובקירבתה. היא תמוקם בקצה המזרחי של הכיכר ליד מזרקת המים וגינה קטנה. האנדרטה בודד תיל מושש להפחתת הצמחות.

תעלומת הפעוט בעינה

מאת נילי טל

האם ישראל מצטרפת למדינות האלימות? לפני שבוע מצאו את מאיר קושווילי בחולות אשדוד, כשהוא חבול בצורה סאדיסטית. זאת, כחודש לאחר רצח שני פעוטות בנצרת, כשגופותיהם של שני הפעוטים נמצאו ... מאז נמצאה רבקה סרבי בת ה־12 מוטלת אנוסה וחנוקה בחולה, וקרוב מאד למשפטם של שני הנערים בני ה־16 ממעברת בת־ים, שנמצאו אשמים ברצח ישישה.

אי־אפשר לומר שדעת הציבור נסערה בעקבות מאורעות אלה. מורגשת אדישות. פחות אדישים הם שוטרי אשדוד ומרחב הנגב המפסכשטרים שאינם זוכרים, ואפילו בספרות המקצועית, תופעה דומה.

מה קרה למאיר קושווילי כאשדוד? ההשערות רבות ביותר מהעובדות. ביום ה' שעבר בשעה 14.45 בערך, נמצא מאיר בן השנתיים וחצי בחולות בסמוך לביתו כשהוא חבול בצורה מזוויעה ביותר:

האצבע (האצבע המורה) היתה חסרה מהאגף השני; אוזן אחת הייתה כרותה בחלקה ובשניה חסר חלק מהתנוך; היה חתך עמוק אך לא רציני באזור אבר המין; חבלות חמורות בישבן; חולים לא תמורים בראש הקירות במהל של 2 ס"מ בכל חלקי הגוף והשוטים — הידיים, הפעפעיים, הפנים, הרגלים הישבן — עשורות של נקודות, כעין נקירות.

חלק גופו התחתון של הפעוט נמצא שרוף, אך כל בגדיו נמצאו באזור. הילד נעלם מעיני סבתו בערך בשעה 12 בצהריים. הוא הלך לכיוון החולות הסמוכים ושם, בפחות משעתיים בוצע המעשה על־ידי גורם לא ברור.

בשעה שתיים בערך הובהל הילד לבית־החולים אשקלון ואיש מהמשטרה מיהר להודיע על המקרה לתחנת המשטרה. הרופאים בבית־החולים ברזילי הוציאו תעודה רפואית בה נאמר שהמעשה נעשה על־ידי עוף טורף. המשטרה ביססה לבדוק גירסה זו אך פנתה גם לאפשרויות אחרות.

רב־פקד דוידוביץ ראש לשכת החקירות במרחב הנגב מינה חוליה מיוחדת לחקירה הזו והציבה נתחי בשר מדממים באזור החולות. התוצאה — אפס. עופות אינם מגיעים. בינתיים מוזמן פרופ' היינריך מנדלסון, זאולוג ומומחה לציפורי־טרף שקובע בצורה החלטית כי לא הציפורים עשו את המעשה. הוזמן גם פרופ' ה. קרפלוס, מנהל המכון הפאתולוגי, המצביע על חבלות שיכולות להעשות רק על־ידי אדם, כך טוען. נסגר מעגל אחד — לא ציפורים ולא נדירות הדבש — ונפתח מעגל אחר, רחב ומסובך. השאלה היא — מי?

כך נראה הפעוט בביאתו

בתולדות החקירות נמצאים שני שוטרים גרוזיניים. לא מוציאים מכלל אפשרות שהיה זה מעשה נקמה. גורמי משטרה אומרים כי העליה הגרוזינית היא בעלת מנטאליות שונה ורצח הנהג בנקמה נחשב בעיניהם למעשה ... בתוקף ילדים ונערים זקנים ומשוגעים. עקבו אחר סוטי מין שקיבלו חופשה או השתחררו מבתי החולים. ביקו את כל הכיוונים האפשריים, בינתיים הולך ומחלים הפעוט.

המשטרה גייסה פסיכיאטרים ופסיכולוגים משלים שיעזרו להבין את הילד. הילד אמר מילים אחדות, וכפי שהבהיר זאת פקד דוידוביץ "אם היחיד אמר שהוא נותן לו, סימנים היותר מטעה את הציבור".

הילד, למרבה הפלא, אינו נמצא בהלם ומצבו הגופני הנפשי טוב. התחבים מחטו ובימים הקרובים ישוחרר מבית־החולים. בחולות נמצאו סכין־גילוח ובול ארזן, אך פורסם כי מעבדת מז"פ לא גילתה כל סימני דם. לי נאמר כי תוצאות הבדיקה עדיין לא ברורות, וכי אין מוציאים מכלל אפשרות שהמעשה אכן בוצע בסכין זו.

בפני המשטרה חוקרת ומתקרבת בצעדי צב אל האחד אפשרי, לא רואים הפסיכיאטרים אפשרות לפיה אדם מופרע שהיה כאותשו ביצע את המעשה, כדברי פרופ' הנריקס וסבביק מנהל בית־החולים גהה וד"ר ראובן מאיר מנהל בית־החולים באר־יעקב. יהודה מנו: אין הם זוכרים מקרה דומה ואפילו במקצת למעשה זה. "איני זוכר אפילו, אומר פרופ' ויסנביק, מקרי התעללות כה אכזריים בילדים אפילו בספרות המקצועית. יחד עם זאת מסוכן לזרוק האשמה כבדה על חולי הנפש בארץ, כאשר ישנן גם אפשרויות אחרות".

פרופ' ויסנביק אינו מוציא מכלל אפשרות שהמעשה בוצע על־ידי סוטה מין, נער או נערים בגיל ההתבגרות ואולי אפילו זקנים. לדעתו, אדם הסובל מטעם במות, שמביא גם למחלת האפילפסיה (הנפילה), מעורב במעשה. במחלה זו, אומר הפסיכיאטר, יש עליות וירידות בהכרה. במצב של הכרה ירודה, יכול חולה־אפילפסיה לעשות דבר כזה בלי שהוא כלל מודע למעשה שהוא עושה. "אני זוכר מקרה אחד בחו"ל שחולה אפילפסיה הכניס את היד שלו לתוך אבר־המין של קנה שמתה כעבור כמה דקות מדימום. החולה פגע בה בצורה קשה מבלי שידע זאת".

סטיית המין אינה קשורה לרמת אינטליגנציה או למצב משפחתי. מקרה כזה יכול להעשות גם על־ידי אדם בעל אינטליגנציה גבוהה, נשוי ואב לילדים. "עד כמה שנראה לי מבלי שראיתי את הילד, עשה זאת אדם שהוא סוטה מין ולמרות השאיפות שלו לשוויון זכויות יש להניח שעשה זאת גבר ולא אשה. סטיה מינית מקובלת הרבה יותר אצל גברים ופחות אצל נשים. יחד עם זאת איני מכיר מקרה כה מזעזע. יש סטיות שבהם גברים מקיימים יחסים עם ילדים וגורמים להם חבלות גופניות. אבל לא ראיתי ולא שמעתי על סטיה עם תינוק, ובצורה כזאת".

והעלתה, גם הסברה כי המעשה נעשה כנקמה, אך המשפחה מרצבת כי אינה מבואה בחשבון שום אדם שהיה בלבו רגשות נקם כלשהם. בינתיים כל הנקשה הוא בגדר תעלומה, שפתרונה עדיין אינו נראה באופק.

הישובים שהוקמו בשטחים מ־1967

ההודעה לפיתוח אילך לחץ אמריקאי את ישראל לבטל את ההתנחלות הצבאית נח"לים בפתחת סיני — מצביעה על ההרש היחיד בעמדת הישובים הישראליים שהוקמו מעבר לקו הירוק מאז מלחמת ששת הימים.

מאז 1967 הוקמו בשטחים יותר מ־40 ישובים והאחזויות. מרכזים אזוריים וישובים נוספים צפויים להקמה בקרוב. להלן שמות הישובים לפי האזורים בהם הוקמו, המבנה החברתי, השתייכות תנועתית, ותאריך העליה על הקרקע:

רמת הגולן ובקעת הירדן

נוה אטיב (רמת שלום), מושב שיתופי, העובד הציוני, 1.7.71.
שניר, קבוץ, קבוץ ארצי, 26.9.67.
אלרום, קבוץ, קבוץ מאוחד, 14.7.71.
מרום־גולן, קבוץ, קבוץ מאוחד, 15.7.67.
עין זיון, קבוץ, קבוץ מאוחד, 23.1.68.
נחל גשור, קבוץ, קבוץ ארצי, 8.4.68.
רמת מגשימים, מושב שיתופי, אגוד המושבים הפועמ"ז, 5.7.68.
נוב, מושב, אגוד המושבים, הפועמ"ז, 5.7.68.
מרכז חיספין, מרכז אזורי, אגוד המושבים הפועמ"ז 5.7.68.
אפיק, קבוץ, איחוד הקבוצות והקבוצים, 17.12.67.
נחל על, מושב, תנועת המושבים, 21.1.68.
נאות גולן, מושב שיתופי, העובד הציוני, 10.9.68.
מבוא חמה, קבוץ, איחוד הקבוצות והקבוצים, 22.1.68.
ארזב, קבוץ, איחוד הקבוצות והקבוצים, 22.1.68.
גבעת יואב, מושב, תנועת המושבים, 13.3.68.
רמות, מושב, תנועת המושבים, 5.5.69.
מרכז בני יהודה, מרכז אזורי, תנועת המושבים, 8.72.
מחולה, מושב שיתופי, אגוד המושבים, הפועמ"ז, 6.2.68.
ארגמן, מושב שיתופי, חרות בית"ר, 20.11.68.
בקעות, מושב שיתופי, איחוד חקלאי, 3.7.72.
חמרה, מושב שיתופי, איחוד חקלאי, 5.5.71.
נחל משואה, 1.1.70.
נחל גיתית, ישוב שיתופי, 9.72.
פצאל, מושב, תנועת המושבים, 7.12.70.
נחל גלגל, קבוץ, קבוץ מאוחד, 15.1.70.
נחל נערן, קבוץ, קבוץ מאוחד, 24.12.70.
נחל קליה, קבוץ, איחוד הקבוצות והקבוצים, 1.2.68.
מצפה שלם, קבוץ, איחוד הקבוצות והקבוצים, 25.9.67.

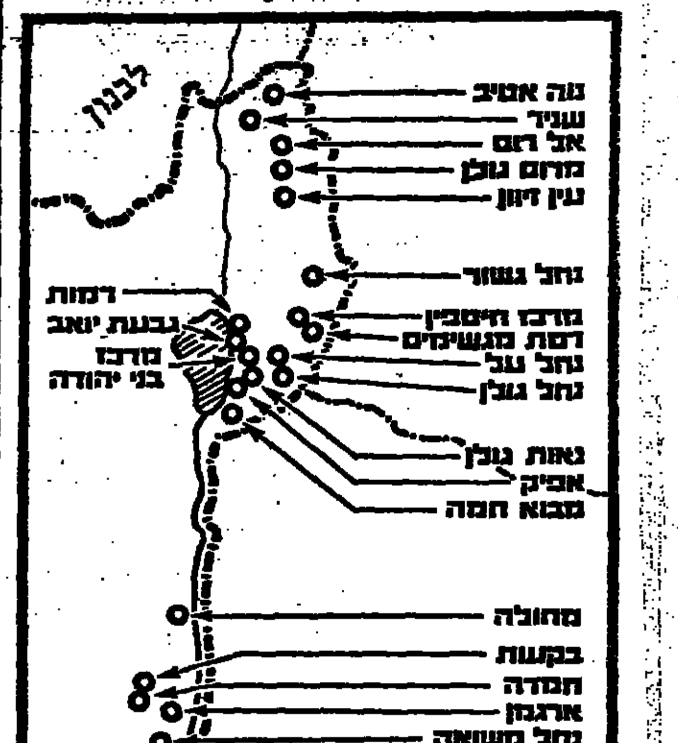

סיני, רצועת עזה, עמק איילון וגוש עציון

כפר עציון, קבוץ, קבוץ דתי, 25.9.67.
אלון שבות, מרכז, 30.7.69.
ראש צורים, קבוץ, קבוץ דתי, 30.7.69.
מבוא חורון, קבוץ פאג"י, 30.12.69.
נחל נצרים, קבוץ, הקבוץ הדתי, 29.2.72.
נחל כפר דרום, קבוץ, איחוד הקבוצות והקבוצים, 11.10.70.
נחל מורג, מושב, איחוד הקבוצות והקבוצים, 30.5.72.
שדות, מושב, תנועת המושבים, 3.1.71.
סיני, מושב, תנועת המושבים.
נחל ים, קבוץ, 11.10.67.
דקלה, מושב שיתופי, חרות בית"ר, 3.7.69.
נחל סיני, מושב שיתופי, חרות בית"ר, 15.12.67.
נביעות, מושב שיתופי, תנועת המושבים 3.71.
די זהב, מושב שיתופי, העובד הציוני, 1972.

ישובים צפויים

עציון ג' — מושב בגוש עציון, בשנה הבאה.
היאחזות נחל בסמירי — צפונה לחאן יונס, ברצועת עזה.
מרכז איזורי — בקעת הירדן.
מרכז איזורי — פיתחת רפיח.
ישוב נוסף — בפיתחת רפיח.

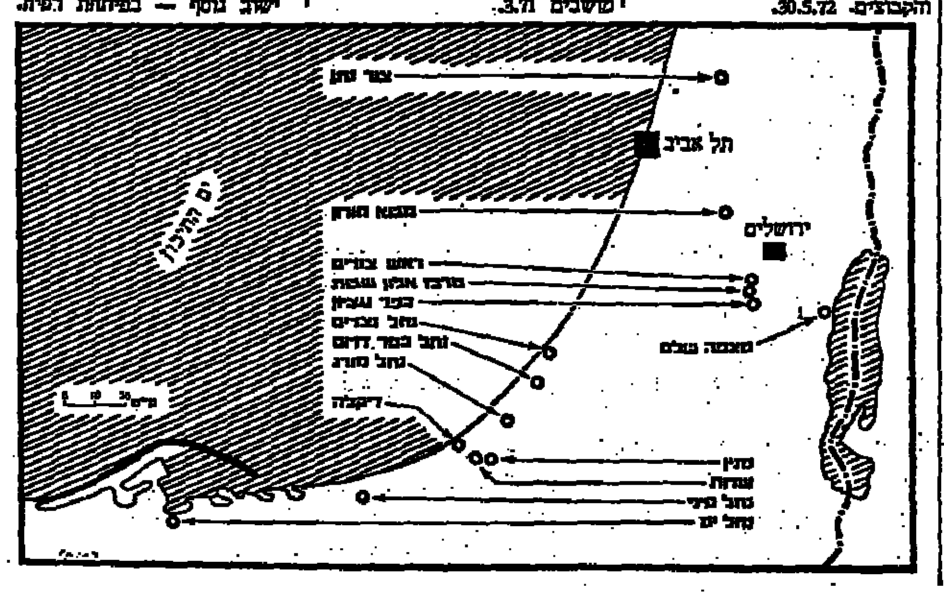

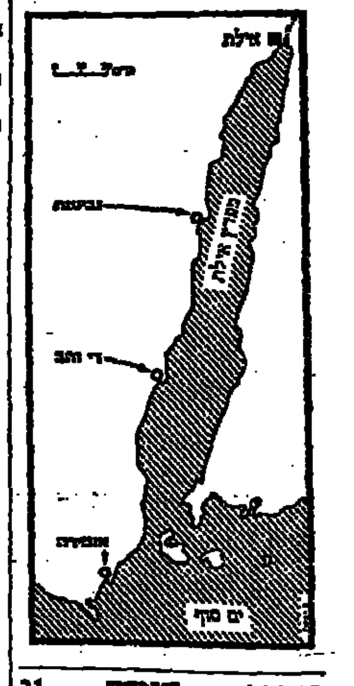

هكذا من الأصل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב, שד' רוטשילד 97 (פינת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 240905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

א.אי.ל ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה

דרושים
עובדים/ות באלקטרוניקה

1. **למחלקת ייצור** — לעבודה בהרכבות והלחמות.
2. **למחלקת טלפוניה** — לעבודה בחיוט, הלחמות, ליפוף, בניית ממסרים וכוון ממסרים.

אין צורך בנסיון קודם
תנאים טובים למועמדים המתאימים
לפנות טלפונית או אישית, טל. 782141 או 787131 אל מח' כח אדם, רח' מבצע קדש 48, בני־ברק.
סודיות מובטחת

לתעשיות סלוואפלסט
(ייצור ושווק השיק בע"מ)
דרוש מפעיל
למכונות ייצור חדישות

אשר יהדרך במפעלנו תוך הקופת הנסיון
להתקשר טל' 911186, 912061
תעשיות סלוואפלסט, פתח־תקוה
קרית מטלון, רח' המגשימים

למפעל גדול לטקסטיל—
קונפקציה — בנתניה
דרוש דחוף
א. תופרות קונפקציה
ב. מתלמדות

המעוניינים יפנו ל"אלפא", מכון הותיקים בנתניה.

דרושים
סוכנים/ות

האם הנך בעל/ת הופעה נאה ומצודת בעל/ת כושר דיבור ושיכנוע — אנו מציעים לך להצטרף לרשת הסוכנים שלנו — להפצת [illegible]

העבודה בזמנך החפשי. הכנסה טובה מובטחת.

נא להתקשר לטלפון: 441305, 413609 בין השעות 3½—6½ — 8.00—1.00 ערב "בוכר" או בכתב לת.ד. 20083, תל־אביב.

למפעל לעיבוד שבבי
באזור פיתוח
דרוש
מנהל
מחלקת כלים

בעל נסיון של מספר שנים בביצוע כלים לעיבוד שבבי. רצוי בוגר בית ספר מקצועי.

למועמד המתאים מוצע דיור במקום
ותנאי שכר טובים

בעלי נסיון בתחום הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים ופירוט נסיון קודם לת. ד. 8610 תל־אביב

סודיות מובטחת

לדפוס אופסט אמנים מאוחדים בע"מ
דרוש
צלם קו/רשת
רצוי ידע בהפרדת צבעים

לפנות טלפון: 915063 לשלמה רוזנברג או במקום: רחוב טבקה, קרית־אריה, (ליד עין־הוית) פתח־תקוה.

עיריית באר־שבע
מכרז מס' 05/59/73
דרושים מורים
לבתי הספר התיכוניים המקיפים כלליים ודתיים להוראה בשנה"ל תשל"ד.
בכל המקצועות ובמיוחד מורים ומדריכים במקצועות:

שרטוט מכני	מוזיקה — פיזיקה
שרטוט הנדסי בנין	השכלות
אלקטרוניקה	כתבנות
מטלורגיה	מוסיקה והולדות האמנות
חשמל	ריתמיקה
תעופה	תורה וחן
חינוך גופני	כלכלת בית
	מכבורות מכונות ודיוק

מיכסור במקצועות: סרוו, בקרה, פנאומטיקה — רצוי בעלי תואר בהנדסה.
מועמדים בעלי השכלה ונסיון מתאימים יגישו מועמדותם בכתב בציון השכלה וותק בהוראה אל מחלקת החינוך עד ט"ו באדר ב' תשל"ג 20.3.73.

אליהו נאוי ראש העיריה

למשרד מהנדסים יועצים
בשטח מפעלי מים וביוב
בתל־אביב

דרושים בדחיפות
הנדסאים/טכנאים
להכנת תכניות למתקני מים וביוב
שרטטים מנוסים
לשרטוט מפות, דיאגרמות, תכניות עבודה למתקני מים וביוב.

המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 21095 ת"א עבור מס. 100, בציון השכלתם המקצועית ופרטים על עבודות ונסיון קודם.

אוניברסיטת הנגב

מכרז מספר 13/73
אוניברסיטת הנגב
מודיעה
על משרות פנויות:-

1. ביחידה לתלמידים קדם־אקדמייה
   א. **מדריך חברתי לתלמידי המכינות**
   תאור התפקיד: קיום פעולות חברה ותרבות בשעות היום והערב בהתאם להנחיות הממונים. ארגון טיולים וארועים אחרים. טפול בבעיות אישיות של הסטודנטים.
   הכישורים הדרושים: בוגר בית ספר תיכון לפחות. ידיעת השפה העברית על בוריה. נסיון בהדרכה ובארגון פעילות חברתיות והרצאות.
   דרישות התפקיד: על המועמד לגור במעונות עם התלמידים. המשרה הינה ל־איוש מיום 1.4.73 לתקופה של 8 חודשים, עם אפשרות הארכה. עדיפות תנתן לגבר.
   הדרגה המוצעת: י"ב—י"ג בדירוג הר אחיד.
2. במחלקה לפיסיקה
   ב. **טכנאים למעבדות הוראה, מחקר, מכניקה עדינה ואלקטרוניקה**
   הכישורים הדרושים: בוגרי בית ספר לטכנאים או להנדסאים או בוגרי בית ספר מקצועי.
   הדרגה המוצעת: תקבע בהתאם לכישורי המועמד.

כל המשרות הינן מלאות

למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור.

פניות בכתב בצרוף תולדות חיים והעודות יש לשלוח עד יום ו' 23.3.73 אל מחלקה המנגנון, אוניברסיטת הנגב, ת. ד. 2053 באר־שבע.

נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת.

עבודה בטחונית מעניינת
בשטחים המוחזקים

מוצעת למשוחררי צה"ל עד גיל 30 שעשו שהפקידי פיקוד והגם בעלי תעודת בגרות לפחות ובוגרי קרבה.

אנו מציעים:

* תנאי עבודה ושכר טובים.
* קביעות בעבודה.
* אפשרויות קידום.
* לימוד שפה ערבית בתנאי פנימיה עם שכר.
* הסעות רכב בתום תקופת ההכשרה.

● מעוניינים מתבקשים לפנות לת. ד. 17021 ת"א (למס' 1) בצירוף פרטים אישיים מלאים וקורות חיים.

למפעל בטחוני בת"א
דרוש
★ מהנדס מכונות
לפתוח המכנון והד לדגמים
בעל נסיון של 3 שנים לפחות.

המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 25034 ת"א בצרוף פרוט חיים בכתב יד, כתובת ומספר טלפון.

סודיות מובטחת

לרשות השידור דרושים
פקחים-גובים
לעבודה קבועה

במחלקת הגביה בתל־אביב
רמת השכלה של 10 שנות לימוד.
ידיעת השפה העברית ושפות נוספות.
תנאי השכר וההעסקה יקבעו בהתאם לכישורי המועמד.

● בקשות בכתב יד הנך ציון קורות חיים יופנו למחלקת הגביה ת. ד. 2002 ירושלים, ועד ציון פקח־גובה ע"ג המעטפה.

"דן"
אגודה שיתופית לתחבורה ציבורית בע"מ
דרושים נהגים

דרושים נהגים בעלי רשיון כשא אחר העשה על־ידינו — לנהיגה באוטובוס.

פרטים הרשמה במשרדי "דן", בנין הוד־דפנה כדרות שאול־המלך 39 תל־אביב קומה 8 (חדר 814). בשעות לפני הצהריים.

"אגן" יצרני כימקלים בע"מ
למפעלינו באשדוד
דרושה
★ כתבנית
עברית אנגלית
בעלת נסיון

המעוניינות יפנו לת.ד. 262 אשדוד, ביקד 77,100, טלפון 055—21321 לבדיד כ"ה אגם.
סודיות מובטחת.

ההסתדרות הציונית העולמית

ההסתדרות הציונית העולמית
מודיעה על השכרת המשרות הבאות:

1) **אחיות (73/15)**
לצורך הפעלת ההרחבה לריאליה בית הדסה אחות במשרה פלגית הלקיה.

2) **טכנאי להפעלת מכונת לב־ריאה לנתוחי לב פתוח (73/11)**
[illegible]

"פדקו"
ל"פדקו" ישראל בע"מ — הרצליה
דרושים:
★ מבנאי מטוסים
יוצאי חיל־האויר בעלי 2—3 שנות נסיון
★ ברסמים, חרטים ומסגרי כלים
רצוי עם ידע במכלאות

לפנות:
"פדקו", הרצליה ב', רח' ככבות, או ת.ד. 416, הרצליה
— סודיות מובטחת —

אוניברסיטת חיפה
דרושה
מזכירה - כתבנית
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית לפחות, ידיעת השפה העברית על בוריה, ידיעה טובה באנגלית והדפסה בשתי השפות. 3 שנות נסיון בעבודה משרדית.
בהצעות מועמדות:
נא לפנות לאוניברסיטת חיפה, מחלקת כח־אדם, הר־הכרמל, חיפה

למטבחי "רגבה"
1. **דרוש/ה שרטט/ת-**
2. **מתכנן/ת -**
בעל/ת נסיון — ליום עבודה מלא
בא להתקשר 252478/9 בין השעות:
9.00—13.00 — 16.00—19.00

דרוש
אם הנך בעל ידע וכושר ניהול מסחרי המחפש אתגרים...

חברת ייבוא
למוצרי בית חשמליים
מציעה לך להשתלב
בסגל הבכיר שלה כ-

מנהל מסחרי

תנאי עבודה ושכר טובים למועמד המתאים.

אם הנך שולט בשפות עברית ואנגלית פנה אלינו למספר 673, ת.ד. 33157, תל-אביב.
סודיות מובטחת.

למוסד תכנון ובצוע ממלכתי
דרושים:
א. מהנדסים בעלי 3-6 שנות נסיון
באחד או יותר מהנושאים הבאים:
— מערכות קבר דבור קוי ואלחוטי (בהדרי הנ, האי"ג מערכות אברקום וטלפון).
— מחשבים העברת נתונים ספרתיים.
— מגע עם מכינים וספקים למערכות כנ"ל.
העבודה תכלול אפיון ותכנון מערכות בקנה מידה גדול, כעקב אחר הבצוע ובדיקות קבלה.

ב. הנדסאים וטכנאים
בתחומים הנ"ל לצורך תכנון בצורה, מעקב ופקוח על התקנות ובדיקות מערכת.

נא לפנות לת.ד. 7057 ת"א עבור ד.א. ולפרט השכלה ונסיון במקצוע

למפעל תעשייתי גדול בדרום
דרושים:
יוצאי צבא, בוגרי בי"ס מקצועי ארבע או תלת שנתי במגמת מכונאות או מסגרות מכנית, לתפקיד
מכונאי אחזקה

— למועמדים המתאימים יסודר הנתנה אפשרויות גרחבות לקידום מקצועי.
— המועמדים כהוץ לאזור יוכו לעזרה בדיור בסמם המפעל.

על המועמדים לפנות תוך פירוט השכלה לת. ד. 33274 תל־אביב, ויוזמנו לראיון אישי.
סודיות מובטחת.

למפעל גדול בדרום
דרושים
★ מכשירנים
— בוגרי בי"ס מקצועי במגמת מכשירנות כמות ו/או בי"ס טכני של חיל האויר במגמה הנ"ל.
— דרוש נסיון מקצועי בתקופת השירות הצבאי לפחות.
★ חשמלאים
— בוגרי בי"ס מקצועי תלת או ארבע שנתי במגמת חשמל.
— בעל רשיון חשמלאי מוסמך.
— רצוי נסיון מקצועי של שנתיים לפחות במחלקת מתקנים תעשייתיים.
★ שרטטי חשמל ואלקטרוניקה
— בוגרי בי"ס מקצועי במגמת שרטוט.
— דרוש נסיון מקצועי של שנתיים לפחות בשרטוט חשמל.
★ מכונאי אחזקה / מסגרים
— בוגרי בי"ס מקצועי תלת שנתי לפחות במגמת מכונאות או מסגרות מכנית.
— רצוי נסיון מקצועי באחזקת מתקנים תעשייתיים לפחות שנתיים.
★ עובד מערכת מזוג אויר
בוגרי בי"ס מקצועי במגמת מכונאות קירור, רצוי נסיון מקצועי בהפעלת מערכת קירור ו/או מזוג אויר.
המועמדים שיתקבלו יקבלו:
— שכר בהתאם לכישורים אישיים.
— אפשרויות נרחבות לקידום מקצועי.
— עזרה בדיור למועמדים מחוץ לאזור.
המעוניינים יפנו תוך פירוט השכלתם ונסיונם המקצועי לת. ד. 87 באר־שבע ויוזמנו לראיון אישי.

למפעלי פולגת
דרושה
פקידה כתבנית
בעברית ובאנגלית
או גרמנית
לעבודה בקרית-גת
נא לפנות בכתב למזכירות פולגת ת.ד. 15 קרית־גת בציון: אישי.

לאגודת הסטודנטים
באוניברסיטת הנגב
דרושה מזכירה
דרוש ידע ונסיון בניהול משרד ושליטה בהדפסה בעברית
המשרה מלאה
ההדרגה בהתאם לכישורי המועמדת
פניה טלפונית ל־057—71241 קו פנימי 71

בוגר קורס
מנהל בתי-מלון
נסיון בפקיד רב,
מתפנה בקרוב
בהצעות מתאימות
(גם מחוץ לאזור דן)
לפנות לת.ד. 1334 ת"א
17399/5

לתיכון מקצועי
דרושות
מזכירות
* למשמרת הבוקר 8—1.30
* למשמרת הערב 4—7.30
בעלות נסיון בלבד יפנו לת.ד. 2246, ת"א

למוסד
ד...
★ פחו...
ליצור ד...
המעוניינים בתב... בצרוף קורות ד... טלפון והכתובת ב...

דרושות
● מזכירות ע...
● כתבניות ע...
לעבודות זמני... גבוה בבי...
לפנות: "מ...
טלפון 284128, ל...

דרושה
טלפוני...
בפרטים נא ל... ע...

למפע...
ד...
★ מס...
בוני...
בנ...
נא לפנות ב... לת.ד. 25099 ובבית כללי...

למשרד הנדסי...
דרו...
מהנדס בנין
— לעבודות תכנון והאום בנ... הנדסה אזרחית.
הנדסאי/טכנאי בו...
— לעבודות תכנון והאום ב... ידע במדידות.
המתאים יקבע בהתאם...
● הצעות בצרוף קורות ח... תל־אביב, עבור ד.א.

דרושים מו...
לעבודה ק...
באם מעונין אתה בע... משכורת טובה ותנאים ... וכן עתיד בטוח — פנה א...
משכורתך תהא: עם הכניס לעבודה
רווק — 755.— ל"י
נשוי + 2 — 816.— ל"י
עובדים במשמרת לילה יקבע... דים בשטחים יקבלו תוספת... לעובדים בעלי נתונים מת... בסולם הדרגות.
* תזכה להטבות ניכרו...
1. נסיעת חינם בתחבורה ובין־עירונית;
2. תשלום חלק ניכר עבור המעביד;
3. הנחה ניכרת בסיסי הע... מיות;
4. זכות קניה בשק"ם;
5. הנחה ניכרת בקנית ... בידור;
6. מדים (כולל כובעת ונו...
7. ארוחות ללא תשלום;
8. השתתפות המעביד ב... של ילדי העובדים;
9. חופשה שנתית ארוכה ...
10. פנסיה מקצועית (ללא...
11. הטבות רבות נוספות ע... אלינו.
* אם:
גילך אינו עולה על 39;
בריאותך תקינה;
השכלתך יסודית לפחות
סיימת שירות סדיר בצה... ערכך ללא דופי.
פנה לעבודה בשירות בתי הס... עבודה קבועה, עם השכר וה...
* פנה בא עם תעודת זהות... המשרד הרגילות אל:
1. בתל-אביב — לשכת... מס' 8.
2. בבאר-שבע — בלשכת "קרן" בימים ב' ו־ד'.
3. באשקלון — בבית סו...

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

אסבסט בע"מ

דרושים נגרים

לעבודה במפעל

לפנות לטל. 669382/4 חיפה

למפעל להדפסה בראשון לציון

דרושים:

בחורים/ות לאחר שרות צבא

בחור עם רשיון נהיגה

נערים/ות מתלמדים

לעבודה קבועה ומענינת בגרפיקה, צילום והדפס משי

לקביעת ראיון טל. 944160 בין השעות 16.00 — 8.00

מפעל תעשיתי גדול בסביבות רחובות

דרושים:

מנהל חשבונות עצמאי
בעל נסיון בעבודה
גיל: עד 55 שנה.

כתבנית נישונל
בעלת נסיון למכונה מס' 32, 33.

כתבנית עברית־אנגלית
בעלת נסיון של שנה בעבודה.

כתבנית עברית מתחילה

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 331, תל־אביב עבור „מפעל תעשיתי"

מפעל טקסטיל באזור נתניה

מחפש

מחסנאי

למחסן חוטים

תכונות הדרושות:

נסיון של לפחות 5 שנים כמחסנאי או עוזר למחסנאי מחסן חוטים.

התמצאות בסוגי חומרי הגלם השונים בטקסטיל.

ידע בעריכת חישובי כמויות וצריכה.

נסיון בניהול רישומי מלאי.

התמצאות בבעיות הכרוכות במשלוחים לצביעה.

מועמדים רציניים בלבד יפנו בכתב לת.ד. 1164 בצרוף תולדות חיים ופירוט נסיונם.

תנאים טובים למועמד המתאים

— סודיות מובטחת —

עבור חברת בת בדרום הארץ

דרושים:

1. **טבח צרפתי**
2. **מלצרים**
3. **פקידת קבלה**
4. **ממונה על בידור**

•

המעונינים יפנו בכתב בצרוף תולדות חיים אל כח אדם „כלל" יהודה הלוי 62 תל־אביב.

סודיות מובטחת.

תספנות ישראל

דרושים

רואה חשבון
לתפקיד חשב ראשי
רצוי נסיון קודם בתעשיה.

מהנדס ייצור
בעל נסיון של 5 שנים לפחות ב־PLANING

מהנדס
לתפקיד אחראי על בקרת איכות. בעל נסיון קודם בבקרת איכות רצוי בבנית אניות.

מהנדס אחזקה
בעל נסיון של 5 שנים לפחות באחזקת מכונות עבור שבבי מתכת ונגרות. ידיעת השפה האנגלית הכרחית

חיפה ת.ד 1282 טל. 724401

בנק ישראלי לתעשיה בע"מ

דרושים

בתל־אביב:

- ★ **כתבניות**
- ★ **פקידים/פקידות להנהלת חשבונות**
- ★ **מזכירה-כתבנית**
- ★ **פקיד/ה למחלקת הבטוח**
- ★ **חניכים/חניכות**

ברמת־גן:

- ★ **פקידה-כתבנית**

בא לפנות בכתב לת.ד. 29179, תל־אביב

למפעל מתכת ביפו

דרוש פקיד(ה)

רצוי עם נסיון בענף המתכת
תנאים טובים למתאים
שעות העבודה 16.00 — 7.00
טל. 822825 826451

דרושות נקבניות

— תנאים טובים —

לפנות: חבי אלרד בע"מ, רח' אחד העם 13 ת"א קומה ה' בשעות 8—12
טלפון 54513

למשרד רואי חשבון

דרוש

מזכיר - מנהל משרד

השכלה אקדמאית רצויה

לפנות בכתב תוך פרוט קורות חיים ונסיון לתל־אביב, ת.ד. 29400

סודיות מובטחת

דרוש

איש מכירות

מנוסה

ענף אלקטרוניקה — תקשורת

בא לפנות בכתב לת.ד. 14164 ת"א

למפעל טקסטיל גדול

באזור תל־אביב

דרוש

מנהל מתפרה

בעל נסיון בניהול וידע בטכנולוגיה של קונפקציה

תנאים טובים
סודיות מובטחת

בא לפנות בכתב:
ת.ד. 182 תל־אביב

מפעל באזור פרדס חנה

מציע לך עבודה דינמית עם אפשרות טובה להתקדמות

אם אתה:

1. **מהנדס מכונות**
2. **מהנדס מכונות חקלאיות**
3. **מנהל עבודה**
4. **מחסנאי כלים**

בעל נסיון, יוזמה ותושיה אנא כתוב לת.ד. 1639 תל־אביב עבור מ/71.

המדפיס הממשלתי — ירושלים

מודיע

כי דרושים לו דפסי קט-אופסט מולטילים

פרטים בא לפנות לאמרכלות המדפיס הממשלתי רח' מרים החשמונאית, ירושלים, או טלפון מספר 36261, בין השעות 08.00 — 15.00.

דרושים לעבודה באזור רמת אביב

- * **עובד בכיר למחלקת הזמנות**
(ציוד אלקטרוני ומדעי)
- * **מחסנאי טכני בכיר**
(ציוד אלקטרוני ומדעי)

בא לפנות בכתב יד לא.ש. ת.ד. 39225 ת"א.
סודיות מובטחת

לחברת „רים" באר-שבע

דרוש

מרכיב לארונות קיר עם רכב

לפנות — חנות „רים" — רח' הרצל 58 באר־שבע. טלפון: 6023

לחברה ארצית

דרושות

1. **מזכירה למנהל כח אדם**
2. **כתבנית מנוסה**
(3 משרות)

בא לפנות לת.ד. 16091 תל־אביב

מפעל תעשיתי גדול
למוצרי מזון באזור ת"א

מחפש

איש מכירות

למחלקת הייצוא

הכישורים הדרושים:

השכלה מתאימה ו/או נסיון מעשי, ידיעת השפות אנגלית וגרמנית הכרחית

בא לפנות בפרטים מלאים לת. ד. 33157 ת"א עבור מס' 674.

דרוש איש מכירות

בשטח האלקטרוניקה — (רכיבים ומכשור)

הכישורים הדרושים:

1. בעל ידע באלקטרוניקה
2. בעל נסיון במכירות (לפחות שנה)
3. ידיעת השפה האנגלית.

לפנות בכתב־יד בצירוף תולדות חיים ופרוט דרישות שכר — לת.ד. 22156 ת"א

מפעל תעשיתי גדול
למוצרי מזון באזור ת"א

מחפש

איש מכירות

למחלקת תשיווק המקומי

הכישורים הדרושים:

השכלה מתאימה ו/או נסיון מעשי

בא לפנות בפרטים מלאים לת. ד. 33157 ת"א עבור מס' 675

שומר

לעבודה ב-3 משמרות (הגיל לא קובע)

מפעל גדול באיזור חיפה מציע תנאי שכר ותנאים סוציאליים טובים.

בא לפנות למחלקת כח אדם ת.ד. 1371 חיפה.

למוסד ציבורי

דרושים דוברי רוסית

לעבודה בת"א, חיפה ובאר־שבע

הנתונים הדרושים:

- ✱ שליטה מוחלטת ברוסית ועברית.
- ✱ השכלה תיכונית מלאה.
- ✱ אחרי שרות צבאי בצה"ל.
- ✱ מעורים היטב בחיי הארץ.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות לת. ד. 17224 ת"א מיקוד 61170 (עבור דוברי רוסית) בצירוף קורות חיים ופרטים אישיים מלאים.

להב

דרושה

פקידה כתבנית מעולה

עברית אנגלית

טל. 827102, ת"א

טלמוסיקה

דרושים במשרה מלאה

1. מזכירה למחלקת המכירות
שליטה מלאה בעברית ואנגלית; כתיבה מעולה בשתי השפות; נסיון בעבודה משרדית.

2. מזכירה למחלקת השרות
נסיון בעבודה משרדית, הדפסה טובה בעברית.

3. מזכירה למחלקה לפרסומת קולית
השכלה תיכונית והדפסה מושלמת בעברית.

4. פקידה-כתבנית אנגלית
השכלה תיכונית, הדפסה מושלמת בעברית.

5. תמחירן/ית
בוגר קורס ראשוני לתמחיר; בעל נסיון של שנתיים לפחות.

6. עוזרת למנהל חשבונות
סוג ג'; ידע ברישום בשיטת העתקה.

★

מועמדים בעלי כישורים מתאימים יפנו בכתב, בצרוף קורות חיים, פרוט מלא של נסיון עבודה קודם ומס' טלפון לת. ד. 826, גבעתיים. נא לציין המשרה ומספרה.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

סודיות מובטחת

דרושים

א. **מנהל חשבונות** למשרה חלקית
ב. **סוכן להפצה** בחנויות השמל

חיפה, ת.ד. 4416 (בס' 20)

מהנדס חשמל

זרם חזק

לתפקיד אחזקה ותכנון מתקנים תעשייתיים

הכישורים הדרושים: נסיון של 3—2 שנים בתכנון ו/או אחזקה. ידע בסיסי באלקטרוניקה תעשייתית, שליטה בשפה האנגלית ו/או גרמנית, רצוי בוגר הטכניון

מפעל גדול באיזור חיפה מציע עבודה מענינת ותנאי עבודה טובים. נא לפנות לת. ד. 1371 חיפה, מחלקת כח אדם.

סודיות מובטחת

לחנות ספרים גדולה

דרוש קופאי

הגב לעבודה אחרי הצהרים

נא לפנות בכתב ת.ד. 526 תל־אביב

לחברת בטוח גדולה בירושלים

דרושה

כתבנית-עברית

בעלת נסיון בעבודות כתבנות למשרה מלאה

נא לפנות לת.ד. 2045 ירושלים למספר 158 ולצרף קורות חיים בכתב־יד.

לבית חרושת **ויטה** ברמת-גן, רח' מודיעין 11

דרושים:

1 מזכירה בכירה
הכישורים: נסיון בקורספונדנציה עברית ואנגלית על בוריה.
שעות העבודה: 8.00 עד 16.00.
העבודה מענינת ורב גונית.

2) מרכז קניות לתוצרת חקלאית
הכישורים: בעל נסיון בקניה והספקת תוצרת חקלאית.
גיל 30 עד 40.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

לפנות בכתב יד ולציין קורות חיים לת.ד. 224 רמת־גן.

סודיות מובטחת

טלרד

תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ

דרושים:

1. מנהל עבודה
לעבודה במחלקה להרכבת טלפונים

הכשורים הדרושים:
בוגר בי"ס מקצועי במגמה מיכנית או חשמל, נסיון בניהול צוות עובדים. ידיעת השפה העברית הכרחית.

2. מבקרי טיב
בוגרי בתי־ספר מקצועיים שלוש־ארבע שנתיים, במגמה מיכנית אשר יקלטו במפעל לעבודה כמבקרי טיב.

3. מבלטנים, ברסמים, משחיזים
לעבודות אחזקה באגף המיכני במפעל בלוד ובשלוחות האגף המיכני ביבנה.

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב למחלקת כח אדם ת.ד. 50 לוד או טלפונית למס' 962381 קו 224.

תושבי יבנה והסביבה יוכלו לפנות ישירות לאחראי לשלוחה, טל. 95245־055

חברות בנות: ציתור-חולון, קרן אלקטרוניקה - אשקלון

למוסד ממלכתי בתל־אביב

דרוש

עוזר למנהל מדור אפסנאות

הכישורים הדרושים:

- ✱ השכלה תיכונית.
- ✱ בקיאות ונסיון רב בפרטי ציוד כללי.
- ✱ בקיאות בניהול מחסנים וסדרי רישום.
- ✱ ידיעה במקצועות הבניה.

העבודה כרוכה במגע עם גורמי חוץ.
המשכורת ההתחלתית —.950 ל"י ברוטו

מועמדים העונים לדרישות מתבקשים לפנות בכתב לת. ד. 17021 ת"א מיקוד 61170 (עבור מדור אפסנאות).

לאגף המחקר והפיתוח

דרושים

הנדסאים - טכנאי כימיה

לתפקידים בעלי ענין ואתגר בפיתוח תהליכים למוצרים כימיים.

תנאי העסקה מעולים.
סיוע בדיור לבאים מחוץ לבאר־שבע

סודיות מובטחת

מועמדים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים ותיאור נסיון קודם למחלקת כח־אדם, ת. ד. 60, באר־שבע.

מכתשים באר־שבע

מכדין الاحل

לחברה א״י לאוטומובילים בע״מ

מפיצי Ford בישראל

דרוש

מכונאי

לשרות חוץ

באזור המרכז והדרום

הכישורים: מכונאי מנוסה לטרקטורים, ידיעה באנגלית טכנית.

*

המעוניינים יפנו בכתב בפירוט תולדות חיים ונסיון בעבודה אל: אגף כח אדם של חברתנו בתל־אביב רח׳ המסגר 43.

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע״מ

מפיצי CATERPILLAR בישראל

דרושים:

1. פקידים/פקידות
2. עוזרים/עוזרות

להנהלת חשבונות

עדיפות לבעלי נסיון בהתאמת לקוחות וספקים

שעות העבודה: 8.00—15.00

על המעוניינים לפנות בכתב לת. ד. 214 חולון או טלפונית 856125

מיקרואלקטרוניקס בע״מ

מפעל לרכיבים אלקטרוניים

דרושים

עובדים בלתי מקצועיים

לעבודה קבועה עד גיל 45

לעבודה קלה ונקיה

לפנות למחלקת כח־אדם טלפון: 848038, 856142, או לרחוב הפלדה 4 אזור התעשיה חולון ([illegible]).

דרוש

עובד תחזוקה

ראשי

לתחזוקה שוטפת של בנין משרדים
בעל נסיון של כ-10 שנים
ידיעת אנגלית (דיבור) הכרחית

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב עם קורות חיים מקצועיים מלאות ותוך ציון הגיל ומספר הטלפון (אם יש להם) אל:

הממונה על השרותים הכלליים בשגרירות ארה״ב בתל־אביב, רח׳ הירקון 71

לחברת השקעות בינלאומית
בענף הבניה
דרושים לעבודה בתל־אביב

*** מהנדס בנין**

לעבודות תיאום, פיקוח ובקורת בנייה
בעל נסיון של 3 שנים לפחות

*** טכנאי-הנדסאי בנין**

לעבודת פיקוח ובדיקת כמויות וחשבונות
בעל נסיון של 3 שנים לפחות

*

נא לפנות בכתב ולציין:

1. תולדות חיים, 2. נסיון קודם בעבודה
3. המלצות, 4. פרטי המשכורת המבוקשת

ת.ד. 16516, תל־אביב
עבור „מהנדס" או „טכנאי"

* סודיות מובטחת *

דרושה

קצרנית-

כתבנית

מעולה

באנגלית ובעברית בעלת נסיון של שנים אחדות. שעות העבודה 8.00—1.00

נא לפנות

לחברה לשווק מכשירים בע״מ
רח׳ הוברמן 14, ת. ד. 2085, תל־אביב.
או טלפונית 225497, 224497.

לחברה א״י לאוטומובילים בע״מ

מפיצי Ford בישראל

דרושים מחסנאים

לחלקי חילוף לרכב

בעלי נסיון של שנה לפחות במקצוע זה לאחר שרות צבאי.

המעוניינים יפנו אישית לאגף כח אדם בת״א רח׳ המסגר 43, בשעות העבודה.

דלק DELEK

לדלק
במשרדה הראשי בתל-אביב

דרוש

מהנדס אזרחי

בעל נסיון של לפחות 5—10 שנים בתכנון עבודות פיתוח כבישים, ניקוז בשטחים, ביוב, הכנת הקצבים והכרזים.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב למחלקת כח־אדם של החברה — ת.ד. 1831 ת״א מיקוד 61000

בעל משרד לראיית חשבון בת״א

המתעתד להתמסר לעבודה אקדמאית
במשך מספר שנים

מעוניין

בשותף

בעל משרד קיים או רואה חשבון בעל נסיון ויכולת לניהול משרד מעל לבינוני, כשעיקר עבודתו בביקורת חברות

על המעוניינים לפנות לת. ד. 1334 ת״א, ד/18924

סודיות מובטחת

מאקטרוניקס בע״מ
מערכות אלקטרוניקה

דרוש

מהנדס

מכירות

למכור מערכות בטחון משוכללות.

הכישורים הנדרשים: מהנדס או טכנאי בכיר 2 עד 3 שנות נסיון לפחות במכירת ציוד או מערכות אלקטרוניות. ידיעת השפה האנגלית על בוריה, עד גיל 35.

משרה זו מיועדת לאדם המחפש עתיד מובטח בחברה צעירה ומתפתחת.

נא לפנות בכתב בלבד בצרוף קורות חיים למנהל מאקטרוניקס בע״מ רח׳ חן 6 ת״א.

סודיות מובטחת.

משרד החקלאות
המרכז לשיתוף הקלאי בינלאומי

משרד החוץ
המחלקה לשיתוף בינלאומי

לפעולות הסיוע החקלאי בארצות מתפתחות

דרושים מועמדים

לתקופת שרות בחו״ל, לפחות שנתיים עם אפשרות הארכה בבוליביה הדוברת אנגלית

מכרז מס. 34/72 —

מומחה לקואופרציה כפרית

תאור המשימה:

יצירת אגודות חקלאיות במסגרת קהילות כפריות מסורתיות.

הקמת מסגרות מינהלתיות וקואופרטיביים שיכללו ועדות אגודה, הנהלת חשבונות ארגון השיווק וחלוקתם.

הסדר שיווק בארגון לבחירת קריטריונים לפרסלציה.

בעל השכלה אקדמאית בחקלאות עם נסיון מעשי של 5 שנים בענפי החקלאות השונים, בעיקר גידולי שדה ומטעים או בעל השכלה תיכונית חקלאית עם נסיון של 8 שנים בענפי החקלאות השונים בעיקר גידולי שדה ומטעים.

נסיון בניהול אגודות שיתופיות או ועדות כפריות. נסיון מעשי במינהל קואופרטיבי.

ידיעת השפה האנגלית כדי כתיבת דוחות מקצועיים ויכולת להרצות ולהדריך בשפה זו. בעל רשיון נהיגה.

הערות:

1. שאלונים אישיים ופרטים נוספים בקשר למכרז, השכלה, נסיון וכו׳, ניתן להשיג במשרדי המרכז לפי הכתובת: רח׳ הרצל (ליד [illegible]) טל. 984—950 (03), רחובות.

2. המועמדים יוזמנו בפני ועדה מקצועית [illegible] אשר מתפקידה להמליץ בפני [illegible] על המועמדים למשימה.

על המועמדים [illegible] לעבור השתלמויות והכשרה מקצועית [illegible] בענפי החקלאות [illegible] אחרים.

הרשויות הבוחרות את המועמדים למשימה לפי המלצות ועדת המלצה, תוצאות ההשתלמויות וההכשרה שהמועמדים יעברו תנאים נוספים. עם המועמדים שיבחרו — יערכו חוזים.

3. המועד האחרון להגשת הבקשות 1.4.73.

למשרד הראשי של מפעל תעשיתי

דרוש

מנהל חשבונות

מקום העבודה בת״א.

תעודה כ״ב ד׳ לפחות ונסיון קודם של 5 שנים הכרחיים.

נא לצלצל למר שטר טלפון 37951 ת״א, בין השעות 12.00—15.00.

NCR

דרוש לאגף הטכני בתל-אביב

מחסנאי טכני

הכישורים הדרושים:

— נסיון בסיסי במקצוע
— ידיעה מספקת בקריאה ובכתיבה של מונחים טכניים באנגלית

עבודה יציבה * תנאים טובים

נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים
לי. א. מיטווך ובניו בע״מ
ת. ד. 1089 ת״א מס׳ משרה 46—6
— סודיות מובטחת —

הנדסת התפלה לישראל (תהליך זרחין) בע״מ

דרושים

1. עובדים בלתי מקצועיים לאחר שרות בצה״ל.
2. מסגרים — רתכים — בוגרי בית ספר מקצועי.
3. עוזר למחסנאי טכני — עם ידיעה באנגלית.

לפנות לת.ד. 18041, תל־אביב בציון פרטים אישיים, או להתקשר טלפונית: 411332

דרוש

מנהל חשבונות

סוג ד׳

בעל נסיון

נא לפנות לת.ד. 13033 ת״א ולציין נסיון בעבודה ומשכורת מבוקשת.

דרוש/ה

פקיד/ה

ייצור

לעבודה מגוונת.

רצוי בוגרי יסודי תיכון, נסיון של שנה אחת לפחות בעבודה במשרד יצור.

יתקבלו גם בוגרי/ות קורסים לפקידים מסחריים בצה״ל.

לפנות לחברת 849111 למנהל כח־אדם, או לת.ד. 1944 ת״א.

אסיא

ל„אסיא" מעבדות כימיות בע״מ

דרושים

1. טכנאי / הנדסאי מכונות — בתור להנדסת אחזקה.
2. כימאי — בעל נסיון של שנים מספר בסינתזות אורגניות. ידיעת השפה האנגלית הכרחית, לעבודה במעבדות מחקר.
3. פקיד טכני — לנהל מחסן, חומרים חלפים לבית המלאכה, יתרון בוגר קורס צבאי מתאים או בית ספר מקצועי.
4. עובדים — להפעלת מתקנים כימיים, יועדפו בעלי נסיון קודם — העבודה במשמרות.
5. פקידה מתחילה — להנהלת חשבונות ומחלקת משכורות — לאחר שרות צבאי, משרה מלאה.
6. פקידה כללית (הדפסה עברית אנגלית). לאחר שרות צבאי. משרה מלאה.
7. נהג — לעבודה על כבדו של המפעל.

נא לפנות טלפונית 915021 או בכתב בצירוף קורות חיים ופרוט נסיון קודם אל ת.ד. 1423 תל־אביב, אל מנהל המפעל.

לבית הספר תיכוני חקלאי פרדס-חנה

דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

בעל נסיון בעבודה

נא לפנות למזכירות ביה״ס בכתב או בטלפון מספר 8—78117—063 בשעות מ־8—3 אחה״צ

חברת הפצה מבוססת
להספקת צרכי דפוס והדפסה

מחפשת

איש מכירות

באזור ירושלים

ידיעת השטח הנ״ל הכרחית. חייב להיות בעל מכונית. עדיף אדם העוסק כבר בענף זה. ידיעת עברית ואנגלית הכרחית.

נא לפנות בכתב יד בלבד:
ש. ברדסקי ת.ד. 81 ירושלים

דרושים

מכונאי רכב

בנזין

תנאים טובים

לפנות למוסך המרכזי

חברת „נוע" בע״מ
ת״א. רח׳ המסגר 40. טל. 2-31431

חברה מסחרית

מחפשת

מנהל חשבונות ראשי

עם נסיון של לפחות 5 שנים

המשכורת תיקבע בהתאם לכישורים

נא להתקשר טלפונית (בשעות לפנה״צ) 625465, ת״א

NCR

דרושות למשרדנו בתל-אביב

כתבנית בעברית ובאנגלית

הכישורים הדרושים:
— נסיון בכתבנות אנגלית
— רצוי ידע בכתבנות עברית
(מס׳ משרה 44—9)

פקידה

הכישורים הדרושים:
— ידע בפקידות
— כושר ריכוז
(מס׳ משרה 45—9)

נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים לי. א. מיטווך ובניו בע״מ, ת.ד. 1089 ת״א בציון המשרה המבוקשת

סודיות מובטחת

אליור

תעשיית מבלטים בע״מ

דרושים:

* **מנהל עבודה - מבלטן**
בעל ידע בייצור הכלים במכבש

* **מבלטן מעולה**

* **עובד מומחה**
למכונה אוטומטית [illegible]

* **עובד מכבש**

לפנות בשעות העבודה 854946

לרדמונד אמקור בע״מ
— ירושלים

מפעל לייצור מוצרים פלסטיים

דרושה:

* **פקידת רישום עבודה וקבלת קהל**

על המעוניינות לפנות טלפונית לכ׳ 02—521106/7 למר ד. אליאס.

למלון „עציון" אילת

דרושים

בעלי מקצוע מעולים
בענף המלונאות

- **מזכירות**
- **פקידי/ות קבלה**
- **מרכזניות**
- **מלצרים**
- **מחסנאי**

בפרטים נא לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ותמונה שלא תחזור לת.ד. 36015 תל־אביב

תעשיות רכב בע״מ

נצרת עלית

דרושים לנו:

מבקרי איכות לכלי רכב

- דרישות התפקיד:

* נסיון רב בבקורת כלי רכב.
* נסיון קודם בהרכבת כלי רכב, יתרון.
* השכלה מקצועית בתחומי המכונאות או השכבת הנדסה.
* ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה בשפה האנגלית.

פנה להתעשיות רכב, ת. ד. 535 נצרת עילית, בצרוף קורות חיים, והתכונן לפגישת הכרות

— סודיות מובטחת —

אם אתה
רוצה לבנות
עתיד
0,000 עם

תמצא את
בית ומשב

תמורת ה־40,000 ל״י אתה עם מניה במפעל גדול ומבוס

המניה מקנה לך (ולאשתך ב רוצה), מקום עבודה עם משכ והשתתפות ברווחי המפעל, ומשפחה גדולה של כל יתר יות העובדים במפעל.

עדיפות לבעלי מקצוע: נגרים חשמלאים, סרברבים ובעלי מה שאתה צריך זה רק ס

ולפנות בכתב עבור פרסים:

נאות מצפה
ת. ד. 34881 תל

*) נא לצרף את המודעה למכתב.

דרוש
מרכז משק
למושב ניר יפה
(ענבר)

לפנות במקום
טל. 22472—065

לבימ״ל לחולצות ומכנסים

דרושים

1) קבלנים
2) תופרות מעולות
3) מתלמדות

לפנות לקריידי-לאב
רח׳ זבולון 17
תל־אביב
820197

אם הנך
מסגר—רתך
ורצונך לעבוד
עבודה מעניינת
ולהרויח יותר

מקומך אצלנו!

המפעל ממוקם ליד [illegible] בבני ברק

טלפון 745083

החברה [illegible]

דרוש

מנהל כספים ומשרד

[illegible]

[illegible] נא לפנות בכתב לת.ד. 7095 ת״א, עבור כס׳ 26.

דרוש

שומר לילה ביפו

רצוי עם כלב

נא לפנות טלפונית 55054, או בכתב אל ת.ד. 4407, ת״א „עבור שומר".

מיקרואלקטרוניקס בע״מ
מפעל לרכיבים אלקטרוניים

דרוש מתכנן
מיכני מנוסה

המפעל מתפתח

[illegible]

לפנות למחלקת כח־אדם, טלפון 848038, 856142 או לרחוב הפלדה 4, אזור התעשיה חולון ([illegible])

סודיות מובטחת

לתדיראן

1. נקבניין מעול
2. נקבניין מעול

מתעבדות מתאימו 262346 בימים א׳ —15.00.

אלף

דרושות

בעלות נסיון בהדם
קיבוצונבות
רצוי נסיון
לפנות בכתב — ת.
או טלפון 9

עירון

דרושים

בחיפר

איש מ
למערכות

עם נסיון מסו
בעל

נא לפנות בכתב עם פרי (ישראל) בע״מ, ת״ד 85

לכוסד כלכלי

דר
* נקבניור
* ונקבני

האוניברסיטה

ראש מח

תדיראן

לתדיראן דרושים:

1). **הנדסאי אמינות ואיכות**
לבדיקת ציוד קשר מורכב.
הנדסאי אלקט' עם 3 שנות נסיון.
ידיעת השפות עברית ואנגלית הכרחית.

2). **מנהל עבודה**
למחלקת מזגני אויר.
בוגר בי"ס מקצועי בעל נסיון בניהול עובדים,
רצוי בשטח מזוג אויר.

3). **אחראי אחזקה**
אחראי על אחזקה וטיפול מונע של הציוד המכני החשמלי של המפעל. בוגר בי"ס מקצועי במגמה מכנית, ידע בחשמל ונסיון בריתוך והלחמות.

4). **הנדסאי/טכנאי אלקט'**
לעבודות פתוח והנדסה מתקדמת.
בעל נסיון בציוד קשר צבאי.

5). **טכנאי אלקט'**
לבדיקה וכיול של ציוד קשר ומודולים בייצור.
טכנאי או אלקטרונאי עם נסיון בתחום.

6). **חשמלאי אחזקה**
בעל רשיון כחשמלאי מוסמך ונסיון בעבודת אחזקה.

7). **מבקר איכות**
לעבודה מעניינת בנושאים בלתי שגרתיים.

מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 648, תל־אביב,
בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון

משרה פניה 15/73
תואר המשרה:

עובדים סוציאליים (15 משרות)

מקום העבודה: חיפה, נצרת, עפולה, טבריה, קרית־שמונה, באר־שבע, אשדוד, נתניה, אשקלון ורחובות.
תיאור העבודה: טיפול בעולים בשיכוני קבע, במרכזי קליטה באולפנים.
הכישורים הדרושים: 1. תואר אקדמאי בעבודה סוציאלית. 2. מיומנות טובה באבחון. 3. יכולת אישית ומקצועית לעבודה בצוות. 4. ידיעת שפות.
הדרגה המוצעת: ה—ד' (מח"ש)
התאריך האחרון להגשת הצעות: 2.4.73

[illegible]

דרוש
איש מכירות
SALESMAN

הדרישות:
רצוי טכנאי בנין, הכרת השוק בענף הבניה, בעל רכב, נכונות לעבודה בשעות מפוצלות.

העונים לדרישות הנ"ל יפנו בכתב אל „איברהמ" בע"מ, ע"י רוטשילד 138, תל־אביב עבור משרה

דרושים
טכנאי קרור
מסגרים
נערים מתלמדים

לפנות: קרור חשמלי מישה בע"מ, וולפסון 46, ת"א, טלפון 824322, 829437

לנגרית בנין חיפה
דרושים
1. **מרכיבים בבנין**
2. **נגרים**
תנאים טובים, אפשרות לעבודה בקבלנות
לפנות בכתב ת.ד. 1541 חיפה

למועדון מכוניות „פלא"

דרושים

* **נציגויות מכירה**
רווחים גבוהים
* **בחורות נאות**
אשר יוכשרו כדיילות פרסום
* **תחנות הרשמה**
בגוש „דן"

לפנות: פרסום „המקשר"
זמנהוף 10 ת"א 28־74־41

למלון בתל־אביב
דרושים
● **מנהל אחזקה**
עם נסיון בחשמל
● **טבח מקצועי**
● **מזנונאי**
● **חדרניות**
● **פועלי מטבח**
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
בדבר פרטים
טלפון 59241, ת"א

למפעל תעשייתי גדול בשטח האלקטרוניקה בסביבות ת־א
דרושים

1. **עוזר למבלטן**
בוגר בי"ס מקצועי במגמת חרושת כלים או מבלטנות עם נסיון של שנתיים לפחות.
2. **חרט כרסם**
למחלקת כלים. בעל נסיון מעשי בחרטות של 2 עד 3 שנים.
3. **טכנאי מכונות**
עם ידע מעשי בייצור בשטח האלקטרו מכני.
4. **מסגרים רתכים**
בוגרי בתי־ספר מקצועיים במגמת מסגרות כללית לעבודות הרכבת לוחות חשמל.
5. **חשמלאים מעולים**
בעלי נסיון בהרכבה וחיווט לעבודה במחלקת לוחות חשמל.

המעונינים יפנו בכתב בציון קורות חיים תוך הדגשת נסיונם הקודם והכשרתם המקצועית לת.ד. 2644 רמת־גן.
סודיות מובטחת

בית החולים הכללי
„בקור־חולים" ירושלים
דרושים:
א) **אחות מוסמכת**
לתפקיד מדריכה בביה"ס לאחיות אפשרות של עבודה חלקית
ב) **סגן מנהל אגף לקשרי חוץ ויחסי צבור**
בדבר פרטים לפנות למשרדי „בקור־חולים" בשעות 12—8 לפנה"צ.

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרה פנויה של:

תוכניתן ראשי
במרכז החישובים

מכרז מס' 53/73

תיאור התפקיד — אחראי לכל נושאי התכנה במרכז; כמומחה של סגל התכנה במרכז על צוותיו השונים; יעוץ והדרכה למשתמשים בנושאי התכנה; ארגון ופיקוח על צוות התכנה; יזום פיתוח תכנה הן בשטח מערכות ההפעלה והן ביישומים.

דרישות התפקיד — ידיעת השפות אנגלית ועברית על בוריין; השכלה אקדמית רלוונטית לנושא (מדעי המחשב); נסיון של 5 שנים בניהול צוות מקצועי בכיר; הכרה מעמיקה של התכנה של 6000 סי.די.סי. ונסיון רב במערכת ההפעלה שלה, ביישומים מדעיים ומינהליים.

הדרגה — בהתאם לכישורי המועמד.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 26.3.73 אל: — מחלקת כח אדם קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 53/73".

דלק DELEK
לדלק
במשרדה הראשי בתל־אביב
דרוש
הנדסאי או טכנאי בנין

בעל נסיון של לפחות 5 שנים בשרטוט מפות, בינוי ערים, כבישים וחישובי כמויות להכנת מכרזים.

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב למחלקת כח־אדם של החברה ת.ד. 1831 ת"א מיקוד 61000.

FIAT

מוסך טכנו — רכב חיפה
מפרץ חיפה — ליד משרד הרישוי

דרושים

★ **פקיד טכני**
בעל נסיון

★ **חשמלאי מעולה**
לניהול עצמאי של מחי החשמל
(אפשרי גם על בסיס אחוזים)

— תנאים טובים למתאימים —

נא לפנות להנהלה המוסך במקום 8—4

תדיראן

למפעל הסוללות
ברחובות

דרוש
מכנאי/הנדסאי מכונות

בעל נסיון וידע בתכנון זיווד אלקטרוני

לעבודה מעניינת בזיווד מתקני הספק.

מועמדים מתאימים יפנו לטל. 950795

דרוש
מנהל חשבונות
עצמאי
למשרה מלאה עם נסיון בתעשיה

לפנות בשעות לפנה"צ
טלפונים 855892 — 854695

חילם ישראל בערבון מוגבל

דרושים
מסיקי דוודים
לעבודה במשמרות

נא לפנות בכתב לת.ד. 288
חיפה 31000

למפעל תעשייתי
באיזור רמת־גן
דרושה
נקבנית
בעלת נסיון של שנתיים לפחות.

נא לפנות בכתב לת.ד. 3156 ר"ג, מיקוד: 52130.

מ.ר.ב. הנדסה בע"מ
דרושים
מהנדסים אזרחיים
בעלי נסיון לעבודות תיאום ופיקוח בצפון הארץ בירושלים ובבאר־שבע

לפנות ת.ד. 44550 חיפה טלפון 86845 חיפה

למפעל פלסטיק במגדל העמק
דרושים
1. מבלטן בעל נסיון בייצור ותיקון תבניות לתעשית פלסטיק.
2. חרט מנוסה בעיבוד שבבי של תבניות.

קיימת אפשרות לסידור דיור במקום והשלום סיבויים מבמקום העבודה הקודם
נא להתקשר 04—537307 או ת.ד. 1499 חיפה

לחברת בטוח גדולה בירושלים
דרוש/ה
עוזר/ת למנהל חשבונות
בעל/ת נסיון של 3 שנים בעבודת חשבונות — למשרה מלאה

נא לפנות לת.ד. 2045 ירושלים למספר 160 ולצרף קורות חיים בכתב־יד.

דרושים
עץ לבוד בע"מ
ETZ-LAVUD

* **מפעילים ללוחות בקרה**
אחרי שרות צבאי — 10 שנות לימוד מינימום ההכשרה תינתן ע"י המפעל — העבודה במשמרות.

* **פקיד להנהלת חשבונות**
בעל נסיון בהתאמת בנקים וכו'

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב או לטלפון, לשם קביעת ראיון, למח' כח אדם, ת. ד. 38 פתח תקוה טלפון: 914931.

מוסד הטכניון למחקר ופתוח

מודיע על המשרות הפנויות הבאות: —

במרכז לחקר בניה כפרית
אדריכל
בעל נסיון רב בתכנון כפרי ואזורי ובקרת אקלים.
קיימת אפשרות השתלמות לתואר גבוה.
מכרז מס' 110/72/ב'

במעבדה לתהליכי עיבוד
חרט
הכישורים הדרושים: בעל 4 שנות נסיון בחרטות לפחות.
מכרז מס' 36/73/א'

במרכז לחקר אוירונוטי
חרט מעולה
הכשורים הדרושים: דרוש נסיון רב בחרטות ובקריאת שרטוטים.
מכרז מס' 37/73/א'

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה עד יום ו' 23 במרץ 1973 בציון מס' המכרז המתאים.

למחלקת הפיתוח של מפעלנו
דרושים
א. **מהנדס אלקטרוניקה**
עם נסיון באלקטרוניקה העשייתית
POWER ELECTRONICS
ב. **מהנדס אלקטרוניקה**
עם נסיון במבניקות ספרתיות
ג. **מהנדס אלקטרוניקה**
עם נסיון במערכות תקשורת

תנאים טובים במפעל מתפתח עם אפשרויות קידום, מובטחות. תנתן עזרה בדיור.

על המעונינים לפנות בכתב עם פירוט קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם במפעל.
סודיות מובטחת

קרן אלקטרוניקה בע"מ

דרושה
פקידה
אינטליגנטית
למחלקת הזמנות
ספרים לועזיים
רצוי תואר ב.א. בספרות אנגלית. הדפסה מהירה הכרחית.
שעות עבודה: מ־8.00 בבוקר עד 4.00 אחה"צ
נא לפנות בכתב לת.ד. 628, תל־אביב

לבית חולים
רמת מרפא
ברמת־גן
דרושים/ות
אחיות
אחים
להדר ניתוח ולמחלקה
נא לפנות:
רח' ז'בוטינסקי 95
רמת־גן

לחברה מסחרית
בתל־אביב
דרושה
טלפוניסטית
לפנות
טלפון 51431—03
בין 13.00 — 9.00

להדר רוזן
בע"מ
דרוש
סורג
על מכונות
ז'קרד עגולות
בתנאים טובים

טלפון 32177
רחוב לבנדה 30
תל־אביב

לביח"ר לחזיות
דרושות
תופרות
ומתלמדות
תנאים
יוצאים מהכלל
טלפון 222089
להתקשר בין
7.00 — ל־16.00.

לבית חולים
רמת מרפא
ברמת־גן
דרושות
בחורות
לעבודה
כעוזר
נא לפנות:
רח' ז'בוטינסקי 95
רמת־גן

תדיראן

למפעל הגבישים
דרושים
מסגר מכני
לבנית מכשירים ומתקנים.
פועלים/ות יצור
לעבודה של 5 ימים בשבוע.

מועמדים מתאימים יפנו ישירות למפעל, רחוב תמנע 23, אזור, אזור התעשיה חולון, או טלפונית 851121, 842625

לחברה RAND ראנד
דרושים:
* **מנהל חשבונות**
סוג ג' או ד'
עם נסיון בכספים ואדמי־ניסטרציה שנתיים לפחות.
* **פקידה / מזכירה**
בעלת ידע בהדפסה ובפקי־דות כללית.
* **טכנאים למכונות בביסה**
בעלי נסיון ורשיון נהיגה.
*
נא לפנות אישית בצירוף קורות חיים בכתב למרכז ראנד רח' שלום עליכם 5 (פינת בן יהודה) ביום א' 18.3.73 בין השעות 13.00 — 17.00.

1000 ל"י ויותר
לצעירות, בחורות ונשים
תוכלי להרוויח, לאחר הכשרה בזמנך הפנוי במקצוע חדש ומתפתח.
(גיל השכלה לא קובעים)
ת.ד. 6288, תל־אביב עבור מס' 29

לחברה גדולה
דרוש חשב

תאור התפקיד:
אחריות לנושא הכספים, הנהלת חשבונות המשק של החברה
מקום העבודה
תל־אביב

הכישורים הדרושים:
1. רואה חשבון או מנהל חשבונות ראשי
2. נסיון בעבודה עם מחשב
3. כושר ניהול משא ומתן עם מוסדות כספיים
4. כושר ניהול והפעלה של צוות עובדים גדול
5. נסיון של 5 שנים לפחות בתפקיד דומה.

רק מועמדים העונים על הדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב־יד עם פירוט מלא על תולדות חיים. נסיון קודם בעבודה, שכות במליצים וכו'.

נא לפנות לת.ד. 14038 תל־אביב, עבור „חשב"
תנאים טובים למועמד המתאים מובטחים
סודיות גמורה מובטחת

אוניברסיטת חיפה

מכרז לניהול מסעדה ומזנון בבנין הרב־תכליתי

1. מתבקשות בזה הצעות לניהול המסעדה והמזנון בבנין הרב־תכליתי באוניברסיטת חיפה.
2. את תנאי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום בסך 50 ל"י אצל מר י. גלזמן הממונה על שירותי התלמיד באוניברסיטה, חדר 125, בכל ימי השבוע בין השעות 08.00—13.00.
3. את ההצעות יש להכניס לתוך מעטפות המכרז ולציין: מכרז לניהול מסעדה ומזנון, ולשים בתיבת המכרזים במחלקת המשק של האוניברסיטה לא יאוחר ביום 20.3.1973 בשעה 12.00.
4. אין אוניברסיטת חיפה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון

משרה פניה 17/73
תואר המשרה:

רכז ארצי למינהל הסטודנטים

מקום העבודה: ירושלים.
תיאור העבודה: 1. פיתוח שירות ליעוץ בנושאים סוציאליים הכוונה מקצועית לסטודנטים. 2. ניהול פיקוח והדרכה לעובדים סוציאליים. 3. התפקיד כרוך בנסיעות בכל הארץ.
הכישורים הדרושים: 1. תואר אקדמאי בעבודה סוציאלית או תואר שני ביעוץ מקצועי בחינוך או בפסיכולוגיה תעשייתית. 2. נסיון בעבודה מקצועית לפחות 5 שנים. 3. ידיעת שפות עברית ואנגלית.
הדרגה המוצעת: ד'—ג' במח"ש.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 1.4.73.

[illegible]

مكان العمل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד׳ רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 238401
המחיר: יום חל׳ 1.00 ל״י לשורה / יום ו׳: 1.20 ל״י לשורה

למפעל במפרץ חיפה
דרושה
פקידת חשבונות
הכישורים הדרושים: הדפסה בעברית, ידע או נסיון בחשבונאות.
נא לפנות בכתב יד עם פרטים מלאים לת.ד. 787 חיפה

דרוש לנו מהנדס מכירות
לציוד בקרה תעשיתי
בעל מעוף ודינאמי, המוכן להשקיע מאמץ בלתי שגרתי
עבור תמורה מתאימה
רצוי בעל נסיון במיכשור העשיתי והאלקטרוניקה
נא לפנות בכתב בציון קורות חיים ופרוט נסיון מדי תעש ת.ד. 14095, תל־אביב.
סודיות מובטחת

רשות הנמלים בישראל
הודעה על משרה פנויה

תואר המשרה:
ראש מדור הדרכה
מכרז מס׳: 6
הדרגה: י״ב—י״ד בדירוג המינהלי של רשות הנמלים (שכר יסוד תחילי: בדרגה י״ב בדירוג המינהלי — 780.50 ל״י
בדרגה י״ד בדירוג המינהלי — 957.— ל״י
היחידה: נמל אשדוד — מח׳ מינהל/מדור הדרכה
מקום העבודה: נמל אשדוד
הערות: 1. חובת המגורים באשדוד; 2. המשרה תהיה צמיתה רק אחר התפטרותה ע״י בעל התפקיד הנמצא בתקופת נסיון בתפקיד אחר.
* בקשות למשרה זו יש להגיש למשרד הראשי של רשות הנמלים בתל־אביב לא יאוחר מיום 26.3.73
* בדבר פרטים נוספים ולצורך קבלת טפסי בקשה יש לפנות, בעל־פה ובכתב, למר דיצן — רשות הנמלים, דרך פתח־תקוה 74 (בית מצ״א), ת.ד. 20121, תל־אביב.

למפעל תעשייתי באזור ירושלים
דרושים
1. מבקר איכות
לביצוע בדיקות, קבלה והקורת איכות בקוי יצור.
2. כתבנית עברית אנגלית מעולה
כולל עבודות משרד שונות.

מועמדים מתאימים יפנו ל. ד. 33925, תל־אביב, בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת.

אלקו
חרושת אלקטרוטכנית ישראלית בגבנו רמת־גן
דרושים
- תמחירן מנוסה
בעל השכלה מתאימה.
- כתבניות
אנגלית—עברית, אנגלית—גרמנית.
- פקיד צעיר
למחלקת אספקה לקניות. בעל נסיון בענף זה משרה. כושר ובעל יוזמה.
- נער שליח

המעונינים יפנו אישית למפעל, דרך ז׳בוטינסקי 23 ר״ג או טלפונית לשרי המעונין.

לחברת השמירה דרושים
לסניף ת״א
שומרים
אנשי אבטחה
לעבודה במשמרות בשעות אחה״צ והלילה, באזור גוש דן
גיל עד 55
מצב בריאות תקין
דוברי עברית.
לפנות אישית למשרדנו, ברח׳ עמיל 16 ת״א בין השעות 08.00—13.00, 15.00—18.00.
סניפים בכל רחבי הארץ.
שמירה · אבטחה · חקירות
מערכות אזעקה

למפעל ליד גדרה
דרוש מנהל חשבונות
סוג ג׳ או ד׳
לפנות בפרטים מלאים לת.ד. 2740 תל־אביב

לבית-חרושת לצבעים „ליר״ בע״מ ברמלה
דרוש מנהל כח אדם
נא לפנות בשעות 8—16 לטלפון 965381 — 963180

לחברה בגוש דן
דרוש פקיד
במחלקת הכספים
לעבודות רישום ושליחות
עדיפות ניתנת למועמדים בעלי קטנוע או טוסטוס
בהצעות נא לפנות לת.ד. 2201 רמת־גן

לחנות הלבשה קמעונאית
באזור תל־אביב
דרוש/ה
אחראי/ת לחנות
* בעל/ת נסיון בענף ההלבשה
* בעל/ת כשרון לניהול עסק

המעונינים יפנו בכתב יד עם פרוט קורות חייהם לת.ד. 16284 עם ציון על המעטפה „עבור אחראי חנות״.

מפעל תעשייתי באזור חיפה
מחפש
מהנדס אזרחי
לתפקידי תיאום ותכנון לפרויקט פתוח.
מעונינים בעלי נסיון יפנו לת. ד. 1708, חיפה.

למפעל אלקטרוניקה
דרוש
מחסנאי/ת
לפנות בשעות העבודה
טל. 123001, 726850

דרושים
מרכיבים לחלונות ודלתות אלומיניום בבניינים
באיזור תל-אביב
נא לפנות למנהל הרכבה
תעשיות מתכת אלומיניום בע״מ
כורדני ב׳. ת.ד. 1682, חיפה

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על משרה פנויה של:
מזכיר המכון למתימטיקה בפקולטה למדעי הטבע
מכרז מס׳ 54/73
תיאור התפקיד — עוזר למנהל המכון בכל תחומי המינהל של המכון; אחראי על הכנת התקציב, ועל הפיקוח המעקב אחר הוצאות התקציב, אחראי על ענייני כח אדם של המכון; אחראי על התחזוקה של המכון, אחראי על עבודת המזכירות ועל עבודת הספריה.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית; השכלה אקדמית; נסיון של 3 שנים לפחות במינהל; כושר לניהול מו״מ בדרג גבוה.
הדרגה — ג—ב בדירוג מח״ר.
על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 26.3.73 אל: — מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס׳ 54/73״.

האוניברסיטה העברית בירושלים
ביה״ס לרפואה
מודיע על משרה פנויה של:
ביוכימאי לעבודת מחקר במחלקה לכימיה מיקרוביולוגית
מכרז מס׳ 82/73
השכר יקבע על פי תווח מיתוי הדרגות הקבע בהתאם להשכלה ולנסיון. (קיימת אפשרות לעבודה לקראת תואר גבוה).
על המועמדים להיות בעלי תואר M. Sc. או Ph. D. עם נסיון במחקר ביוכימי. קורות חיים המפרטים השכלה ונסיון בצרוף שמות ממליצים יש לשלוח לפי הכתובת: ד״ר א. אופנהיים — המחלקה לכימיה מיקרוביולוגית, ביה״ס לרפואה של האוניברסיטה העברית הדסה, ירושלים עד לתאריך 26.3.73 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס׳ 82/73״.

למשרד הנהלת חשבונות
דרושה
מפעילה למכונת אוליבטי
תנאים טובים.
לפנות ת.ד. 2742, תל־אביב

בית החולים שערי צדק
דרושה
קצרנית-כתבנית אנגלית מנוסה
למשרד ליחסי ציבור
פניות טלפוניות לש. רוטברג, 532141

המועצה המקומית רמת־השרון | המועצה הדתית
דרוש
מנהל שרותי קבורה
ברמת־השרון
הכישורים:
א. בעל כושר ארגוני ומינהלי
ב. איש יחסי ציבור ובעל כושר הבעה בכתב ובע״פ.
ג. בקיא בהלכות קבורה.
ד. איש מסורת ודת.
ה. רצוי בעל רכב או רשיון נהיגה.
שעור המשרה: 0,5.
גובה השכר יקבע בהתאם לכישורים.
בעלי הכישורים המתאימים המעונינים במשרה הנ״ל יגישו בקשותיהם בכתב במעטפה סגורה לתבת המכרזים במשרדי המועצה המקומית רמת־השרון, שד׳ ח״ן 41 עד 28.3.73 שעה 12.00.

חברת טכסטיל גדולה
מחפשת
מנהל מטוויה
הכישורים הדרושים: נסיון בניהול ייצור, עדיפות תנתן למהנדס ייצור בעל נסיון בענף הטויה. התנאים טובים למועמד המתאים
נא לפנות לת.ד. 3038 ת״א
— סודיות מובטחת —

לסניפנו ברמת־השרון
דרושה
פקידה כללית
עם נסיון בקבלת קהל.
אנגלו-סכסון, סוכנות לנכסים בע״מ
רמת־השרון, רח׳ סוקולוב 70, טל. 774244

מוזיאון ישראל, ירושלים
דרוש:
פקיד חשבונות
כישורים: סוג ב׳—ג׳ נסיון של 3 שנים לפחות.
הדרגה תקבע בהתאם לנסיון ולכישורים.
- הצעות יש להגיש בכתב, בצרוף תולדות חיים, ליחידת המינהל, מוזיאון ישראל ירושלים עד ליום 30.3.73, או טלפון בית לטלפון 36231 (232).

לבית דפוס מבוסס ורווחי בירושלים
דרוש
מנהל
בעל נסיון מינהלי וכושר ארגוני
אין הכרח בנסיון קודם בדפוס
לאדם המתאים תנאים מצויינים
לפנות ת.ד. 2045 ירושלים למספר 5098

מידה
מיכשור מדעי בע״מ
דרושים:
מהנדסי אלקטרוניקה
עם נסיון 3 שנים בפיתוח
תנאים טובים למועמדים המתאימים
נא לפנות טלפונית או בכתב למהנדס החברה רח׳ צבי 5, רמת־גן, טל. 722820, 720268
סודיות מובטחת

דרוש מחסנאי
עם נסיון לאחר שרות צבאי.
לפנות, בשעות העבודה, בטלפון או אישית ל: דנאר בע״מ, מפעל לייצור רהיטי מתכת, רח׳ הלוחמי התעשיה 7, מפעל חיפה, טלפון 723696.

דרושים
מסגרים רתכים
מעולים
לעבודה קבועה
באיזור אשדוד
(אפשרית הסעה מתל־אביב)
לפנות טלפון 055—25980

באם הנך בגיל 25-55,
בעל/ה השכלה תיכונית או מקצועית מתאימה,
בעל/ה מרץ וכשרון מכירה
נהיה מוכנים להכשיר אותך
כסוכן ביטוח
מועמדים מתאימים יפנו בכתב אל ת.ד. 805, תל־אביב, תוך ציון נתוניהם האישיים, בשביל „סוכן ביטוח״

FIAT
למוסך המרכזי "פיאט" תל־אביב
רחוב גיבורי ישראל 109
דרושים
1. מכונאים מכל הסוגים
צעירים אחרי שרות צבאי ו/או בעלי נסיון רב בענף.
2. חשמלאי־רכב
בעלי נסיון וידע מקיף
3. בוחני־רכב
בעלי נסיון וידע מקיף
4. איש תחזוקה
בעל ידע במסגרות וריתוך
5. פקיד טכני
בעל נסיון בעריכת חשבונות

נא לפנות אישית למנהל המוסך.

קולסו בע״מ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA USA
ייצור מכשירים אולטרה מדוייקים
חיפה. קרית המדע. ת.ד 7206 טל 520071
דרושים
מנהל חשבונות סוג ג׳-ד׳
ידיעה טובה באנגלית
מכשירנים
עובדי הרכבה
קדום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

אלביט מחשבים בע״מ
CONTROL DATA CORPORATION
דרושים
* כתבנית אנגלית מעולה (משרה מספר 3/12)
* כתבנית עברית מעולה (משרה מספר 3/13)
* כתבנית אנגלית - עברית למינהל השיווק (משרה מספר 3/14)
* פקידה מכנית (משרה מספר 3/15)

למתעמדות המתאימות — תנאים טובים.
לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ל־ ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

דרוש עובד
למכניקה קלה
בוגר בית־ספר מקצועי לאחר שרות צבאי, הדרכה מקצועית תינתן במפעל.
לפנות מרי־תעש, יהודה הלוי 79, ת״א טל. 621721

לארגון במקסיקו
דרוש
מנהל מגביות
לשנתיים
עדיף איש צבא לשעבר עם רקע או ידע של הסברה. ידיעת השפה הספרדית על בוריה הכרחית.
אדם אחראי בלבד יפנה ל„מקסיקו״ ת.ד. 4868 חיפה, עבור מספר 202.

דרושה כתבנית
עברית אנגלית
שעות העבודה 16.00 — 08.00
נא לפנות בכתב לת.ד. 2285, תל־אביב עבור „כתבנית״

לחברה בסביבות ת״א
דרושה פקידה
רצוי עם ידע בהנהלת חשבונות.
נא להתקשר טלפון 749929 בין השעות 16.00—8.00

דרוש בירושלים
מנהל חנות ספרים גדולה
מועמדים רציניים בעלי נסיון בארגון וידע במסחר ספרים ובשפות — מתבקשים לפנות בכתב תוך ציון השכלה ונסיון קודם לת.ד. 1125 תל־אביב, מס׳ 113.
עבודה מעניינת —
תנאים טובים
למועמדי המתאים

דרוש שרטט/ת
עם נסיון במבנה אוויר...
הזדמנות ותנאים טובים
להתקשר בין 4—6 אחה״צ...

דרוש
מזכירת
הכישורים הדרושים:
* השכלה תיכונית...
* ידיעת השפות עברית וא...
* הדפסה בשתי השפות
המעוניינות תפנינה בכתב...

בנה עת[ידך] במפעל[נו]

אם אתה
מהנדס כימאי, הנדסאי
או קצין מבונה ימי —
בנה עתידך במפעלנו
למד מקצוע א...
בהפעלת מתי...
ההדרכה ...
דור כימיקלים ב...
מפעל המ...

אלסינט
מכשור מ...
דרושים
לאגף הנדסה מהמקן
מהנדס מבני/מכונאי אלקט...
מכונאי/הנדסאי אלקטרוני...
מכשירן
פקיד/ת בצוות
לאגף כספים והנהלה מהמקן
מנהל חשבונות סוג ד׳
מנהלי חשבונות מדופלמים
מנהלי חשבונות מנוסים
לאגף הייצור מהמקן
מנהל מחלקת צבע
מסגרים
חרטים
כרסמים
צבעים
ת.ד. 5258, חיפה, טל...

...א״י לאוטומובילים בע״מ
...י Ford בישראל
...ניפנו בירושלים
דרוש
...ש מכירות
...נסיון במכירות רצוי בענף המכוניות, ...טכני, ידיעת שפות עברית ואנגלית
✶
...נים יפנו אישית לסניפנו בירושלים המלך דוד 14, טלפון 226141—02.

EL AL
...ים
...תבניות
...ברית אנגלית
...בניות I.B.M.
...ת נסיון של שנה לפחות בניקוב ...ה האנגלית
...ם לפנות אישית למדור תעסוקה, ...אל על, גמל התעופה לוד בין השעות ...ולהביא תעודת זהות ושלוש תמונות ...ומה.
...ל נתיבי אויר לישראל

...שיות סכ״ם ישראלית
דימונה
דרוש
...ל חשבונות
...דרגה ד־ה
...רשים:
...ת חשבונות תעשייתית שכר ויבוא. ...ילית רצויה.
...עומד יידרש לגור בדימונה.
...מתבקשים לפנות בכתב לחשב ...ור התעשיה דימונה, בפרוט הכשרתם ונסיונם.
הפניות תישמרנה בסודיות.

...און ישראל, ירושלים
דרושים
שומרים
...שמר המוזיאון
...בצה״ל, במשטרה, או משמר הגבול, ...ו נסיון בתפקידי אבטחה ושמירה. ...הספת מיוחדת תנתן עבור עבודה במשמרות.
...ות יש להגיש בכתב בצירוף קורות ...למחלקת המינהל, מוזיאון ישראל, ...ם, או טלפונית למספר 36231 (239)

...ברת „פאן־אל" בע״מ
...ק ושרות למכונות כביסה „אינגיס"
דרושים:
...נאי — בעל נסיון של לפחות 5 שנים ...זקת מחסן וניהול כרטסת מלאי.
...אי שרות — למכונות כביסה בעל ...של לפחות 3 שנים עם רשיון לנהיגת
...דה מתחילה — למחלקת שרות.
...דה עוזרת — להנהלת חשבונות.
...בצירוף פרוט חיים ונסיון מקצועי, יש ...אישית בכתב יד לחברת „פאן־אל" ...ם, יהודה הלוי 33 תל־אביב.

אלקים בע״מ
חולון ...ת.ד. 1201 ...65310/2/3/4
דרוש
...נדס אלקטרוניקה
...בודה בפתוח מעגלים וספקי מתח גבוה לציוד מוטס
...נסיון של 3 שנים בעבודה מעבדתית בשטחים דומים.
...דים מתבקשים לפנות בכתב אל מנהל כח־אדם ולצרף קורות חיים.
— סודיות מובטחת —

תדיראן
דרוש
מנתח מערכות
לניתוח ושיפור מערכות אינפור־מציה קיימות, תכנון והפעלת מע־רכות חדשות. נדרש בעל השכלה גבוהה בהנדסת תעשיה, מינהל או סטטיסטיקה עם נסיון בניתוח מערכות או מחשב.
מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 648 ת״א בכתב יד. בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת

אריאל בע״מ
הנדסת חשמל • קבלנות ביצוע • בקרה
תל־אביב־יפו, רחוב הרצל 7 טל. 8288, טלפון 822228
עבור סניפנו בחיפה
דרושים:
1) מהנדס או הנדסאי חשמל
למשרה חלקית — (רצוי פנסיונר)
2) מחסנאי לחשמל — למשרה חלקית
(רצוי פנסיונר)
3) מזכירה
לפנות: רחוב מריה 53, טל. 5—252234 חיפה.

אחים מילצ'ן בע״מ
חברת ליבוא
דרוש
מחסנאי
למחסן תרופות הומניות ותרופות וטרינריות.
ידיעת השפה האנגלית או הצרפ־תית — הכרחית.
עדיפות לבעל נסיון קודם.
נא לפנות בכתב, עם פרוט תולדות חיים, נסיון קודם והמלצות אל ת.ד. 20026, תל־אביב 67132, עבור „מחסנאי".

מהנדס
אלקטרוניקה בכיר
לתפקיד טכני
מרכזי במפעל
דרוש
למפעל אלקטרוני
הכישורים הדרושים: נסיון של 8 שנים לפחות בהנדסה ופתוח. התמחות באחד השטחים הבאים: מערכות קשר, אלקטרוניקה תעשיתית, מכ־שור ספרתי, כושר הפעלת צוותות הנדסיים, רצוי תואר שני.
למועמד מתאים יינתנו תנאים טובים.
לפנות בכתב יד עם פירוט נסיון הנדסי וקורות חיים, לת.ד. 16540 ת״א עבור מספר 5369.

אריאל בע״מ
הנדסת חשמל • קבלנות ביצוע • בקרה
תל־אביב־יפו, רחוב הרצל 7 טל. 8288, טלפון 822228
דרושות:
1) מזכירה עצמאית
בעלת נסיון, ליום עבודה מלא.
2) חשמלאים ועוזרים
לחשמל בנין ותעשיה
3) חוטים — ללחמות חיבורים ופיקוד.
4) בחורות לעבודות חוט
(הלחמת בבדיל)
לפנות טלפון: 9—82228

ה נסיונל LA NATIONALE
חברה ישראלית לבטוח בע״מ
דרושים:
צעירים/ות
בעלי השכלה תיכונית
להשתלב בצוות יועצי ביטוח חיים של החברה.
ההדרכה תחל ביום 1 לאפריל 1973
נא לפנות טלפונית למר טוזם
טלפון: 624327.

לחברת „רים" בבאר־שבע
דרוש סוכן
(רצוי עם רכב)
לפנות הנהלת „רים", באר־שבע, הרצל 58
טלפון: 6023—057

דרושים:
1. עובדי מתכת
2. רתכים להשמל ואוטוגן
אחרי צבא — התקדמות מובטחת
הסעה למפעל הזהה
★ ★
לפנות: 855992, 854695

למשרד עורכי דין בחיפה
דרושות
1. פקידה־כתבנית (עברית אנגלית)
2. פקידה כתבנית
בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 4746 חיפה (בציון מספר טלפון, אם יש) או לטלפון מספר 664517/18.

למשרד עורכי דין
דרוש
מתמחה
נא להתקשר בשעות 12.30—8.30
טלפון 259203—03

לבית הספר החקלאי
מקוה־ישראל,
דרוש
זוג לעבודה במטבח
במשמרות
מגורים במקום הובה.
נא לפנות למנהל המטבח במקום.

למשרד רואי חשבון בת״א
דרושים
✶ מנהל/ת חשבונות
עצמאית סוג ד'—ה' נסיון רצוי.
✶ מזכירה
ידיעת הדפסה בעברית הכרחית.
לפנות בכתב לת.ד. 16540 ת״א
— עבור מס' 5381 —

דרוש
שרטט טכנאי
קונסטרוקציות מנוסה
בעל רכב
● תנאים טובים למועמד המתאים.
בפרטים לפנות בין השעות 16—8
טלפון 611756 תל־אביב

למפעל כימי באזור התעשיה
הוד השרון
דרוש
מסגר עצמאי
בעל נסיון בעבודה בתעשיה
עדיפות תנתן לבעל ידע בהשמלאות
תנאים טובים לאדם המתאים.
לקביעת ראיון נא להתקשר לטלפון 927734
בשעות 16.00—7.00.

לאריה חברה לבטוח בע״מ
דרוש פקיד
למחלקת בטוח משנה
בעל נסיון בהשכבונות של בטוח משנה
תנאים טובים לאיש המתאים
לפנות בכתב יד לת.ד. 29182 ת״א

כפר הנוער בן־שמן
לרגל הרחבת המסגרת בבית הספר התיכון השש שנתי
דרושים מורים
למקצועות הבאים:
✶ תנ״ך
✶ תורה שבע״פ
✶ הסטוריה וגאוגרפיה
✶ אנגלית
✶ מתימטיקה ופיסיקה
מתבקשים לפנות מורים בעלי השכלה אקדמאית בלבד. נא לפנות בכתב למזכירות כפר הנוער בן־שמן, דאר בן־שמן, ולצרף פרטים על השכלה ונסיון בעבודה.

דרוש בירושלים
מפעיל למחפר
G.C.B. 3
להתקשר 65266—02
או 228525—02
בשעות הערב

דרוש מדפיס
לדפוס בלט
למועמד מתאים
תנאים נאותים
טל. 948184

בבית מקצועי בחיפה
דרוש/ה מורה
לשרטוט
ארכיטקטורה
במשרה חלקית בערב.
לפנות: ת.ד. 5142 חיפה

שרטטת
ארכיטקטורה
בעלת נסיון
מעוניינת בעבודות
מס. טל. 86465־04

מלון ש־ז
החדש בנהריה
מ ח פ ש
ט ב ח
להתקשר 823247—04

לשלטים
סטרוסקי בע״מ
דרושים
1. חשמלאי
2. נערים ללמוד מקצוע
אחרי ולפני צבא
העבודה באזור איזור התעשיה חולון
טל. 855682

למפעל ידוע
באיזור התעשיה
דרוש
חרט מסגר
טל. 842291

בנגריה גדולה דרושים
1. מנהל מחלקת ארונות מטבח
2. נגרים מעולים
לפנות לגלעד טלפון 32966 ת״א
בערב 747913.

„בנין־מורס" בע״מ
חברה להשכרת רכב
מחפשת מכונאי בעל ותק של כ־7 שנים, עם המלצות, בוגר בי״ס מקצועי, עם רשיון נהיגה ג'.
נא לפנות: רח' המלך ג'ורג' 85 ת״א, טל. 281968.

דרוש נער
לשליחות פנים
ב„ידיעות־אחרונות"
רח' מוזס 5, תל־אביב
לפנות לחדר 337 בין השעות 12.00—10.00

אוניברסיטת בר־אילן
מודיעה על משרות פנויות של:
1. **עוזר לראש המחלקה לכלכלה**
מכרז מס. 18/73
הדרישות: השכלה אקדמית מושלמת במדעי החברה (לפחות תואר ראשון); שליטה בעברית ובאנגלית; נסיון רחב בשטח המינהלי; כושר ניהול מו״מ עם מוסדות וארגונים; שומר מצוות.
2. **עוזר למרכז ועדת המחקר**
מכרז מס. 19/73
הדרישות: תואר אקדמי (רצוי בכלכלה או מנהל עסקים או משפטים); ידיעה בהנהלת חשבונות; שליטה מעולה בשפות עברית ואנג־לית; נסיון בעבודה מנהלית של שנתיים לפחות.
3. **מזכירה למחלקת הרכישה בספריה**
מכרז מס. 20/73
הדרישות: השכלה תיכונית; שליטה באנגלית; ידיעה טובה בהדפסה בלועזית; נסיון בהנהלת חשבונות (אפשרית גם משרה חלקית).
4. **אחראי לבית החיות**
מכרז מס. 21/73
הדרישות: השכלה בשטח הביולוגיה; נסיון בניהול צוות עובדים; נסיון בעבודה ואחריות לטיפול בחיות מעבדה.
הדרגות למשרות הנ״ל תקבענה בהתאם לכישו־רי המועמדים.
נא לפנות בכתב בציון מס. המכרז אל: מחלקת המנגנון, אוניברסיטה בר־אילן, רמת־גן.

למוסד בלבלי גדול
דרושים
✶ **מזכירה כתבנית מנוסה**
בעלת השכלה תיכונית
✶ **פקיד**
למחלקת הגזברות
לאחר שירות צבאי ובוגר תיכון
המעוניינים יפנו בצרוף קורות חיים לת.ד. 130 תל־אביב, עבור מח' המנגנון

למפעל מזון בפתח־תקוה
דרושים
1. חשמלאי אחזקה בכיר
2. מחסנאי טכני בעל נסיון
בא לטלפן 912130 מ־9.00 עד 17.00

דרושים
לחברת מזון ידועה
סוכנים
עם רכב בעל נפח
באזורים: נתניה, אשקלון ואילת
נא לפנות לת.ד. 33157 תל־אביב, עבור מס' 671

לצה״ל
דרוש
גיאודט (אקדמאי)
במעמד אזרח עובד צה״ל או בשרות קבע לצורך עבודות בחקר ופתוח
העבודה באזור תל־אביב
הגיל עד 40
השכר ותנאי העבודה ייקבעו בהתאם לכשורי המועמד לאחר ראיון אישי
בקשות בצרוף תולדות חיים יש להפנות לת. צ. 2777.

רהיטי ירושלים „רים" בע״מ
דרוש
מסגר מכונאי
בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתעשיה.
נא לפנות טלפונית 523201—02
ולבקש את מר אילון.

למפעל תעשייתי בת״א
דרושים מיד
✶ **עובד/ת**
לעבודה זמנית בפקידות טכנית
✶ **עובדי מתכת**
לעבודות הרכבה
✶ **עובדים בלתי מקצועיים**
לפנות טלפונית 37038—03

דרוש צעיר
בעזר למחסנאי חלקי חילוף והשלחת עם רשיון להספה או טילון.
לפנות ל„עופר" חברה לרכב בע״מ, רח' הסדנה 6, גבעת הרצל, תל־אביב.

לעבודה מענינת ומגוונת במחלקת יצוא—יבוא
דרושים
✶ **עוזר למנהל מחלקת יצוא—יבוא**
כישורים נדרשים:
הכרת תהליכי המכס והנמל.
נסיון במשלוחים, ספנות, הובלה יבשתית.
שליטה בשפה האנגלית הכרחית.
✶ **מזכירה מנוסה**
כישורים נדרשים:
נסיון בעבודת מזכרות, הדפסה באנגלית ועברית.
✶ **מפעילה למכונת חשבונות נשיונל**
למחלקת הנהלת חשבונות.
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
סידורי הסעה נוחים מובטחים.
נא לפנות טלפונית 942051־04, 942222־04
או בכתב לפי הכתובת
כרמל כימיקלים בע״מ
עתלית.

אס. קי. אר. 1965 יועצים למערכות ניהול וייצור בע״מ רח' וייצמן 71 תל־אביב, ת. ד. 21115 טל. 263231

עבור לקוחנו
בנק גדול
אנו מחפשים
מנהלים וסגני מנהלים
לסניפים: חיפה והסביבה
חדרה
פתח־תקוה
בת־ים
אשדוד
באר־שבע
ערד.
מנהל מח' ניירות־ערך באזור ת״א
מבקרים פנימיים
(בתל־אביב והמבקר מחויב נסיעות בכל הארץ)
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב למשרדנו בפירוט קורות חיים, נסיון והשכלה. סודיות מוחלטת מובטחת.

דרושים
צעירים
וצעירות
לעבודה עם נוער
בכל חלקי הארץ
המועמדים יעברו תקופת הכשרה לתואר מדריך מוסמך וישובצו להדרכה במסגרות מלאות בכל חלקי הארץ.
בתקופת הסמינר תינתן אפשרות להשלים את בחינות הבגרות.
שכר הלימוד ימומן ע״י המוסד, הבורת התחייבות לשנת עבודה בשכר.
קבלת מועמדים בכל יום רביעי, בין השעות 8—13 במרכז הנוער העובד והלומד, רחוב החשמונאים 91, תל־אביב
טל. 267246 או 267241.

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון
משרה פנויה 18/73
תואר המשרה:
מרכזת לשכת ראש מחלקה
מקום העבודה: תל־אביב
תיאור העבודה: רכזת לשכת ראש המחלקה וטפול בכל החומר השוטף, הדפסת מכתבים ומאמרים באנגלית ובעברית וכן מטלות מיוחדות.
הכישורים הדרושים: 1. ידיעה מושלמת באנגלית (רצויה אנגלית כשפת־אם) 2. ידיעה טובה של השפה העברית 3. נסיון רב בעבודה משרדית ובכתיבה בכתבה באנגלית — רצויה הדפסה בעברית. 4. כשר נסח ועריכה באנגלית.
הדרגה המוצעת: י״א—י״ב של הדירוג האחיד.
התאריך האחרון להגשת הצעות: 1.4.73.
הצעות בכתב... נא להגיש למחלקה למנגנון, ת״ד 92 ירושלים

למפעל כימי במפרץ חיפה
דרושים
1. **מהנדס ייצור -**
רצוי בעל נסיון של 3—4 שנים
2. **טכנאי ייצור -**
בעל נסיון
3. **לבורנטים תעשייתיים -**
לעבודה במשמרות
4. **טכנאי כימיה -**
לעבודה במשמרות
על המעונינים לפנות בצרוף קורות חיים לת. ד. 4353 חיפה
עבור מספר 396
— סודיות מובטחת —

קולסו בע״מ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA.USA
ייצור מבשירים אולטרה מדוייקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד. 7206, טל. 520071
דרושים
משחיזים מעולים
כרסמים מעולים
טכנאי מכונות
קדום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

אס. קי. אר. 1965 יועצים למערכות ניהול וייצור בע״מ רח' וייצמן 71 תל־אביב, ת. ד. 21115 טל. 263231

קריירה בנקאית
לצעירים מוכשרים
לקוחנו, בנק גדול, נכון לקלוט מועמדים
להכשרה כצוערים לקידום בכל ענפי הבנקאות.
הצוערים יוכשרו לתפקידיהם בעבודה מעשית בבנק ובהשתלמות עיונית בשעות הערב.
בעלי יוזמה והשכלה תיכונית לפחות יפנו בכתב למשרדנו בפרוט קורות חיים, שירות צבאי, השכלה ונסיון.
סודיות מוחלטת מובטחת.

مكذا من الاحل

ראיתי שמעתי

תביעת התנצלות

מלון פלזה ברה׳ הירקון בתל־אביב, החדש והנוצץ במלונות הכרך, כבר זכה לתשובה באה על אף העובדה שהוא נפתח בעיצומו של החורף, עוד לפני שנשלמה מלאכת העשייה. יש במלון 350 חדרים והתפוסה בהם היום בין 100 ל־140 חדר. לפסח הוזמנו כל חדרי המלון, וגם אחרי חג החרות יהיה המלון מלא. התחזית מעודדת. 18 קומות המלון (מהקרקע) מרשימות. אדריכל המלון משה רפאלי ניצל בארזה מירבי את שלושת התרגומים, הפיק מהם מכסימום.

ב„הארץ" מ־9.6.72, בסדרת מאמריו של יאיר קוטלר „תל־אביב — כרך עובר על גדותיה", נאמר כי העירייה אישרה לבונים 388% בניה לעומת 350% המותרים, אך היוזמים הגיעו (לדברי העירייה) ל־450%. האדריכל משה רפאלי הובע עתה התנצלות מהעירייה. טענתו: הבונים עברו על החוק רק ב־4%... בנו 392% לעומת 388 שאושרו. כך או כך, טענות שני הצדדים ניתנות לבדיקה, אך בינתיים הונג רפאלי את השלמת המלון — ויש לו על כה להתפאר.

מקומות החניה, כביתר מיבני הציבור בכרך, מוגבלים: כ־50 חניות בחזית המלון, כ־80 במרתף. המרפסת הדרומית, בחזית ובמיפלס רח׳ הירקון היה בית־קפה פתוח עם שמשיות צבעוניות — קצת צבע וחיים ברחוב המלונות הדחוס שנעשה קניון־של־בטון.

העירייה אישרה את הקומה העליונה (18) לחדרי מכונות, אך האדריכל רפאלי הוא האיר אותה ריקה אחרי שהצליח לפזר את המכונות (למיזוג אוויר, לחימום) במקומות אחרים. נשאר חלל ריק על כ־600 מ״ר — קומה מרהיבת ואכזבה בתלונות שמכבה נשקף נוף הים וגגות הכרך המכוערים. אין להבין מדוע לא מתירה העירייה לבעלים לנצל את הקומה הריקה למסעדה מפוארת, שממנה אפשר לראות את הים ונוף יפו (הכרך אינו משופע באטראקציות כאלה). העירייה אילצה את הבעלים להפקיד 200 אלף ל״י ערבות בנקאית כדי שהקומה הגבוהה לא תוכשר לחדרי מלון, כאשר שוב יציפו התיירים את ישראל בתום החורף.

דרכים לשמים

„דרכים לשמים" — זה שם ספרו החדש של זלמן חן, דובר משרד העבודה, שיצא בימים אלה בהוצאת מלוא בע״מ. הספר בדוש בסיפורים ובמסות על „מעשה בראשית" ושליחות האדם עלי־אדמות, על חייהם ובשורתם של אבות האמונה אברהם, משה, ישוע ומוחמד — ועל בשורת הסוציאליזם.

זלמן חן

זלמן חן הוא גם סוציאליסט וגם כופר. הוא כתב את ספרו כדי (כדבריו) להביא תרומה יותר טובה להשקפת ה־עולם, כדי לקרב את הנוער לטוב, למר־על. זלמן חן, הסרוד בכל יום במזב־רות ובויכוחי ציבור, שביתות ואבטלה — עסקי כהרף כמשלתי אמפר — מצא גם זמן להתעמק ולחבר חיבור פילוסופי על האדם היהודי בדרישאים מהססים. שלוש שנים עבד זלמן חן על יצירתו — 365 עמודים המספרים על דמויות כמו מוחמד וישוע. תיאורו אינו כנגמתי־קרתני. הוא רואה שני גיבורים אלה, וגם אחרים, כאנשים שהרימו רבות לאנושות, גיבו־רים היסטוריים שהיה להם כח לוותר.

זלמן חן מעיד על עצמו: אני כופר כוהלם: אין השגחה עליונה; אדם חי עם עצמו ולעצמו. את ישוע הוא מתאר כך: יהודי שחי בסביבה של אנשים שרצו לגאול את הגם היהודים בדרכים רוחניות ונלחם נגד הימסד היהודי הרבני כדי להקל בעול המצוות, ומשלא הצליח — נתפס, נדון למוות ונצלב.

מוחמד הוא גיבורו האהוב על זלמן חן — הפרק היותר מרשים בספרו. מר חן מוצא השלכה בין אברהם, משה, ישוע ומוחמד, לבין הסוציאליזם בימינו: כל אחד מארבעת גיבוריו הציג את האנוכיות קריטה לפי הקריטריונים של מעשה בראשית. כותב הספר מטיף לסוציאליזם המעשי — השלב הגבוה ביותר (בעיניו) של תיקון העולם, שיטה מחשבה, דרך של התנהגות, הסקת מסקנות — ולא דפוס היכול להשתנות. הסוציאליזם — סבור זלמן חן — הוא מעין דת חדשה שאינה כבוססת על אמונה באלוהים כשהמקור לכך היא עליונות האדם לעשות עולם של טוב וצדק.

זלמן חן נמנה עם הדוברים היותר ותיקים במשרדי הממשלה. הוא משמש בתפקידו, כל הזמן במשרד העבודה, מ־1950. הוא עבד במחיצתם של שרי העבודה גולדה מאיר, מרדכי נמיר, המנוח גיורא יוספטל, יגאל אלון, ועתה — יוסף אלמוגי.

ר״ע

הימים הללו

יצחק רבין חזר ארצה לאחר 5 שנות שרותו ב־ארה״ב.

(מן העתונות)

— ברוך הבא, יצחק! שב בבקשה...

מכתבים למערכת הארץ

„אמונה פוליטית"

לאחר שקראתי ב„הארץ" מ־7.3.73 כי כבי הרב הראשי שלמה גורן תובע חוק נגד המיסיון אשר יגן על זכותו של כל אדם להיות לפי אמונתו הד־תית, אני מציע לכנסת חוק אשר יאפשר לכל אדם בישראל להיות לפי אמונתו הפוליטית:

„אדם אשר נתן את קולו למפלגה העבודה בבחירות האחרונות לא יוכל להמיר את השקפתו הפוליטית ולתת את קולו למפלגה אחרת. אסור יהיה למפלגות האחרות להסית ולפתות את האזרחים לעשות זאת. עם זאת, יוכל אדם אשר נתן את קולו לאחת מאשר המפלגות להמיר את השקפתו ולהצ־ביע עבור מפלגת העבודה" (הרב גורן אינו מציע לאסור גיור של גו־יים).

אני בטוח אמנם שאף־אילו יפי נפש יטענו כי שתי ההצעות עומדות ב־סתירה לאמור במגילת העצמאות: „מדינת ישראל תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות". אך כאשר אחדות האומה נמצאת על כף אחת של המאזניים והבלים קונסטי־טוציוניים על הכף השניה, ברור לכל ספריוס מה עיקר.

חנן רייך

חיפה

מושכי החוטים

תודה לבר יואל מרקוס אשר כה היטיב בתוש ההומור שלו לתאר את מושכי החוטים של מפלגות העבודה המכונים הגוש („הארץ" 6.3).

מבצר כי מדינה שמכבי הכרע הד־מוקרטיה שלה פולסים מדי כמה בכנה כלכלנים, מהנדסים, בדעגים ותולד־סופים מנוהלת על־ידי פקידי המסד־ביר, בשען, קופת מלווה וכו׳.

ד״ר אליהו בורשטיין

תל־אביב

פרוסט עיוות את דמות המדינה

בהכשך למאמרכם הראשי („הא־רץ" 12.3) אני רואה חובה לעצמי להעיר על הוכניתו של מר דוד פרו־סט על הפלת המטוס הלובי, כפי ש־שודרה בטלוויזיה הבריטית והישר־אלית:

בצורת אירגון ההקלטה ועריכת ה־תוכנית באה לידי ביטוי מגמה ברור־רה ומודעת של מר פרוסט להאיר את המדינה כציבור מנוליטי, לאומני־קיצוני, המאשר אפוטוסית כל תח־לטה של הממשלה ושאין בו חילוקי־דעות — תדמית שיש בה כדי להבי־איש את ריח המדינה בבריטניה ובי־עולם, ולחטוא כלפי האמת.

מר פרוסט השיג את מטרתו בדר־כים הבאות:

✶ בשעת העריכה מחק מר פרוסט מן התוכנית את הדברים שנאמרו, בהם מתחתי ביקורת על הפלת ה־מטוס הלובי שבבר היה בדרכו חזרה למצרים. הייתי הדובר הכני, מיד אחרי אלוף (מיל.) חיים הרצוג ולפני הטיים. הבריטי שהשתתף בתוכנית. מחיקה שרירותית זו מסלפת את ה־תוכנית כולה, ונועדה בלי ספק לי־צור את הרושם שאין בישראל קולות חולקים על הקו הרשמי בעניין חיוני זה. הדבר בולט במיוחד מכיוון שזהו הקטע המהותי היחיד שנמחק מן התוכנית. אגב, המחיקה יוצרת קפיצה בולטת בתכנית.

✶ למר בית עזרון, הרוגל ברוסה דוכה ושהוזמן על ידי מר פרוסט להתכנית, לא ניתנה כלל אפשרות לומר אף מלה אחת.

✶ לעומת זאת, דאג הארגון לרכז בין המוזמנים את אנשי ארץ־ישראל השלמה, וביניהם הרב מאיר כהנא וח״כ ש. תביר, בצד הדוברים הרישי־מיים, מר הרצוג ופרופ׳ מביר. אלה דיברו באופן חופשי. אני חייב להסיק מכך כי שותפתי בתוכנית זאת רק כדי שכמי, היודע בבריטניה, יוצור את הרושם הכוזב שניתן ביטוי לכל מיגוון הדעות בישראל.

✶ הרכב הקהל היה מתוך ביותר ר־ברור שכי שהוזמן דאג להזמין רק אנשים בעלי דעה אחידה, לאומנית קיצונית, והדבר בלט לאורך כל ה־תוכנית, כשהקהל פעל כמקהלה מד־ברת. כמה מן הדוברים מתוך הקהל באו עם נאומים כתובים מראש, כולם בשפה אחידה.

✶ בעוד שלא ניתן כל אפשרות לבטא את חילוקי־הדעות הקיימים ב־ישראל, יצר מר פרוסט עיסות מלא־כותי בין יהודים ליברלים מחו״ל וה־קהל האולטרה הקנאי בישראל.

✶ הבאת הדובר הפלסטינאי בבי־בות אלה שרת אותה מטרה, והתב־בה האחידה על הקהל, שנצעק על ה־אורח הצחק ממנו כאילו על־ידי ספר־דה, חיזקה רושם זה.

הדברים היו ברורים לגבי כבר בעת ההקלטה. בהפסקת הביניים כבאתי לבון להתלונן על כך באוזני כר פרוסט. מר עזרון אף עזב את המקום בעת באמצע התוכנית, אך מבגע להחזר.

נדמה לי שמר פרוסט בא לארץ כשבראשו הבינה ברורה על דמות המדינה שרצה להציג, והצפיים תב־נית זו במשרון רב. צר לי שהשר־תתפתי בכך.

הכנסת, ירושלים

אורי אבנרי

✶

צפיתי ביום א׳ (11.3.73) לחיכות בשפה האנגלית המצולמת בלונדון בקשר עם הבעיה היהודית־ערבית ועלי להביע המיתוני וההתנכרות. הדובר בשם העניין הערבי בגין כי התובלגים ההתריסטיים גם בשרשתם של הערבים הפלשתינאים היות ואין סבכות להתדבר אתם על עתידם. ה־יתכן הדבר הנורא הזה?

[illegible]

יהבי הקנת [illegible]

ד״ר יהבת ישראלי

תל־אביב

רחל צברי לנשיאות

[illegible]

זאב הבדר

תל־אביב

ביה״ח שימית את הנחל

ב„הארץ" מ־9.3 הודיעה הכנסה [illegible]

[illegible]

ד״ר דן ברקוביץ

רמת־השרון

טיעון מוזר

[illegible]

ק׳ רבאליק

כרים ש״ל

מי מפחד מהבוחר?

זה המעדיף להיות נבחר ע"י מנגנון המפלגה!

לכן הוא מכשיל כל אפשרות של הוהדרת שיטת הבחירות האישיות לכנסת ולעיריות

מוגש ע״י רשימת האגודה למען בחירות אישיות („לבריאש") בראשותו של שלמה כהן צידון, ת.ד. 2447, תל־אביב.

בואו למזנון יום ראשון המפורסם של מלון שרתון

תהנו מסעודה כיד המלך במזנון המלא כל טוב, ומיד לאחר מכן — ובמחיר כולל — תבלו במרבד הקסמים, שם יופיעו:

✶ סלבטורה פוליצ׳י — הזמר האיטלקי הידוע

✶ רותי נבון — כוכבת „אל תקרא לי שחור"

✶ תזמורת „שרתון" — בניצוחו של מיקו הדיס

מחיר כולל 39.00 ל״י (כולל מיסים)

מלון שרתון־תל אביב
Sheraton-Tel Aviv Hotel

כל יום רביעי בשעה 5 אחה״צ תצוגת אופנה מעולה ותוכנית מרבד הקסמים המלאה. כל יום שבת בשעה 5 תה מנחה, ריקודים ותוכנית המלאה של מרבד הקסמים. —.15 ל״י לאיש (כולל מיסים)

פרויד ובנו

בונים בע״מ

טל. 268627, 229508

הדירה לכל החיים

דירות פאר בכל הגדלים

חנויות ומשרדים ברחובי תל־אביב

דירות פאר בנות 3 ו־5 חדרים ברחוב לסל 20.	דירות פאר בנות 5½ חדרים ברופין 22	דירות בנות 3 חד׳ ברחוב נהלל 12 וכבייתנתי 27.

המשרד ברח׳ בצלאל 24 ת״א, בין 6—4 אחה״צ.

פרסום אביר של. 23766

ספר קולור

צילום צבעוני • פתוח צבעוני

מעבדה לפיתוח צבעוני המעולה, שרות מקצועי לפי הזמנה, פורטרטים, תמונות, פרסום, אירועים מיוחדים

כל המכשירים של מקצועות צבעוניות המתקדמת

מתמחים

בהגדלת ותצלומים ממקוריהם עליה. כמקבלות ומצגות בחוזה — במחזות מזירות קשה המחשב. גם בכתב או בטלפון לקבלת מחירון או ביקור — ראה התוצאות המקבד בכום קפה.

סופר קולור בע״מ
שד׳ הרצל 67 ירושלים
טל 02-535-762

חברת בניה גדולה

מעונינת במגרשים באזורי בניה

בגוש דן תמורת דירות

בהצעות רציניות בלבד נא לפנות לת.ד. 16091 תל־אביב (עבור י.ב.)

— סודיות מובטחת —

עם אגד משניר ועד אופיר

בוא לכפר־סבא או רעננה לגור בין גנים וירק

דירה?

בשרון הפתרון - דירון!

דירון • דירות
כפר־סבא - רעננה
רח׳ ויצמן 66 - רח׳ אחוזה 100
טל: 927541

כובעי ים

מתוצרת מפעלי „מאבית"

מופצים בלעדית ע״י

ברלוי ספקים סיטונאים

להזמנות: טלפון 825975 ת״א

הנהלת הסוכנות היהודית לא״י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/149

לבנית בית ספר אזורי מקיף ע"ש רקוסין במעגן מיכאל

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא״י (להלן הסוכ־נות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית בית ספר אזורי מקיף ע״ש רקוסין במעגן מיכאל.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־2100 מ״ר.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ג׳ 20.3.73 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס׳ 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 400 ל״י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג׳ 27.3.1973 הפגישה ליד מזכירות קבוץ מעגן מיכאל בשעה 10.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד׳ 25.4.73 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במשובנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ״ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצ־עת בהתחשב עם היקפה הכספי ופיהותה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

חיזון סט...

בכל יום ש...

במוסף השבועי ש...

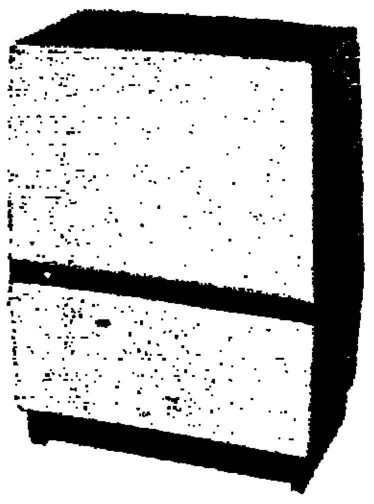

ועוד שפע פרסים יק...

לאירופה

בקבוצות או ב...
טיסה או הפלגה א...

החל מ־ —.1,500 ל״י

הבראה בהרים

החל מ־ 50 $ לשבוע

לנסוע זה לא יקר
אם המומחת מייע...

לכן סעו דרך

כנענטורס

רחו... טל. 8125...

המפלגה הליברלית

תכנית שבועית

ארגון הנשים / המח׳ לעולים חדשים — מרחב ת״א—יפו

שבת — 17.3 בשעה 11.00 לפנה״צ יערכו במסגרת „קי־דוש לעולים" של המפלגה ה־ליברלית מר ב. גולדשטיין, חבר הנהלת „ארגון העולים" על הנושא: „עם יהודות בה־ פוצות". הנחות: מ. דיין — המנהל של האגף העולי של המח״ב המכוה: גב׳ צ. ליפקה. נאורה בכסיבה יהי־הנהלה מר י. שהר כראשי ה־צהרים בדרא״ס.

ארגון הנשים — נתניה

שבת — 17.3 בשעה 7.00 בערב תיערך מסיבת פורים לעולים ותיקים בהנחי: מר כ. מבל שירצה על הנושא: „הנ הפורים". המנחה גב׳ י. גוטהולף.

ארגון הנשים — רמת־גן

ביום ראשון — 18.3 בשעה 10.30 בבקר תיערך הגיגה פו־רים לילדי צולים בהשתתפות ר־דת הקליהה ובהשתתפות של דו״ר י. פלד — ראש העירייה, בי אולם „בית האורח". בתכנית: הלוקת פרסים להתחפשות ה־מצטיינות, תכנית אמנותית; חברות הארגון תחלוקנה מש־לוח מנות לאורחים.

בשעה 3.00 אחה״צ, סיור לודרך לעולים ואיקוביזים יופנו ליד „בית האורח") במסגרת „הכר את עירך", ב־ביום הסיור התקיים מסיבת פורים, בהשתתפות המשגיה מר־כוז א׳, והחברות מוזמנות ה־הקבוץ לסיור ולהשתתפות ב־מסיבה.

אגוד יוצאי מרכז אירופה — מרחב ת־א—יפו

ביום שני — 19.3 בשעה 8.00 בערב, בבית המפלגה בת״א קומה ד׳ אולם „פיינ־ברג", תיערך מסיבת פורים בהנחת: ד״ר צ. הופמן — יו״ר הנהלת המחוז, הבמה — ש. וינברג.

גבעתיים

ביום שני — 19.3 בשעה 8.00 בערב, תתקיים ישיבה מרחבה הנהגת, בהשתתפות חב־רות הליברליות („בית מפ־קדה בין"), בהשתתפות: ח״כ א. רימלט — יו״ר המפלגה.

המינהל הארצי לנבחרי — רחובות

ביום שני — 19.3 בשעה 9.00 בבוקר תתקיים ישיבת של ועדת הנבחרים במיק היחי־בות בהשתתפות נציגי המנהל — היה י. כנסת יא, כ״ח...

ירושלים

ביום שני — 19.3 בשעה 9.00 בערב במסיבת פורים ל־...